

292544782

101 Københavns kommune

Mag. 65.016 Da

RHB

ACS 1460

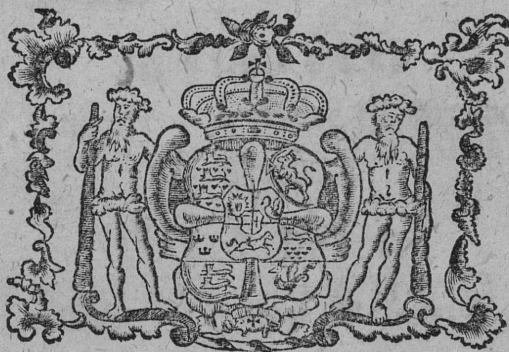

Mag
65.016
Da
xx, 1

5

436

Dannemarks
Handels-
Speil.

For Aaret 1766.

Sorøe, trykt og bekostet af Jonas Lindgren,
det Ridderlige Akademies Bogtrykker.

Deres

Excellence

Høi- og Velbaarne

Herr

Henrich Carl

von

Schimmelmann,

Friherre

til Lindenburg og Herre til Arnsborg

og Wandsbek.

Ridder.

Hans Kongelige Majestets

Geheime-Raad, Commerce-Intendant,

og

Envoie Extraordinaire

i den

Nederfaviske Kreds.

Silfrives

dette

Dannemarks

Handels = Speil

og det

derudi giorte Forflag

til et

Handels = Collegii

Dpretelse i Kiøbenhavn.

Recommenderes

til

Deres Excellence

som

Rigets General = Commerce =

Intendant,

for at nyde

Dpmærksomhed

og en lykkelig

Fremgang.

Underdanigst

af

Hans Holk.

Til Læseren!

Hermed har jeg den Ære at overlevere et forbedret Dplag, af det i forrige Aar udgivne **Kjøbenhavn's Handels-Speil**. Dpſkriften har forandret ſig efter Skrif- tets Indhold. Hvormeget jeg end havde ønsket at fornøie Læseren, med at give Underretninger om Handelens Tilſtand, i alle de til Rigerne Danne- mark og Norge henhørende Stater, har jeg dog ikke kundet være ſaa lykkelig denne Gang at op- naae mit Ønſke; men neſte Aar ſkal Eſterretnin- gerne om Norge og Holſteen tillige blive meddeelte. Imidlertid er jeg De af mine Landsmænd høiligen forbunden, der ſaa villigen have vildet indladet ſig i Brev-Verling, for at meddeele de ſøgte Under- retninger, iſær er jeg Belædie og Belbyrdige Hr.

Agent Hans Holk meget forbunden, der paatog sig Brev-Verlingen paa mine Begne. Jeg troer Publikum med mig at være Ham Tak skyldig, der har meddeelt mig alle Efterretninger om Handelen og de Handlendes Tilstand i Dannemark. At jeg ikke hermed berømmer denne Godhed, der er Ham saa egen, finder jeg intet til min Undskyldning, uden Hans ædle Tænkemaade, efter hvilken Han hellere vil fortiene Berømmelse, end høre den.

Skriftet er bleven større, og følgerigen kostbarere end jeg havde ventet det. Indholdet og Diemeedet undskylder mig hos mine Læsere. Mit Diemeed har allene været, at viise den retsindige Patriot, den store og fast utrolige Fremgang, som de Danske Staters Handel haver gjort imod Fuldkommenheds Maal paa saa kort en Tid, og hvad Fordeel man kan vente sig af saa lykkelig en Begyndelse. Indholdet er Handelen: om denne kan man neppe tale for meget: Det er Handelen, der stifter Venkab imellem Nationerne, formilder Sæderne, beriger Borgerne, og giver det eene Folk en virkelig Overmagt over det andet.

Den er det, der setter Arbeidere i Bevægelse, udbreder Konster og Videnskaber, formeerer Folke-Mængden, opdager os Naturens skjulte Rigdomme, giver Næring, Bequemmeligheder og Forlystelser til alle: Om den kan man ikke vel tale for meget.

Den veldømmende Læsere vilde undskylde de Feil og den Uorden der herved have kundet indsnige sig. Det skal være mig en sand Fornøielse, Tid efter anden, at forbedre mine Feil, og med nyttige Tillæg at vise, hvor meget jeg ønsker at tiene mine Landsmænd.

Kunde Publikum troe, at det er mueligt, at en Forfatter kan udgive sit Skrift, mere for at forlyste andre, end for at gavne sig selv, vilde jeg have mig udbedet, at dette maatte troes om mig

Sorøe Bogtrykkerie

den 30 Martii 1766.

Jonas Lindgren.

Indholdet af Kiøbenhavns Handels-Speil for Aaret 1765.

	Side.
Anmærkninger	3
Grosserere og tildeels Verelere og Commissionairer	7
Boghandlere	11
Kommerhandlere	ibid.
Viinhandlere	12
Silke- Uldene- og Værrets-Kræmmere	16
Iffenkræmmere	18
Hørkræmmere	19
Urtkræmmere	22
Thee- og Porcelainshandlere	25
Stadens Mæglere	27
Fabrikanterne	28
Brev-Porto i Dannemark og Førfkend. Slesvig, Holsteen	38
Brev-Porto i Norge	66
Om Kold-Væsenet	77
Efterretning om Goldbod-Expeditioner	87
Taxt for Paket-Saadene	88
Hørs-Ordinancen i Kiøbenhavn	89
Om Verel-Breve	91
Om Lots-Væsenet paa Dragoe	95
Taxt for Mæglerne	97
Taxt for de igiennem Broerne i Kiøbh. passerende Skibe	104
Taxt for Færgemændene i Kiøbenhavn	105
Taxt for Færgemændene i Helsingøer	107
Taxt for Auctioner	109
Taxt hvorefter Seil- Flag- og Kompasmakeere i Kiøbh. betales	110
Taxt for Havnens Bolværker i Kiøbenhavn	115
Preis-Courant paa en Deel Vare af Aschoffs Fabrike	116
Dito paa Markus Moses Valentins Fabrike	121

Efter

Efterretning

om

Danne mark.

Dannemarks Navns Oprindelse auføres af Historiefkriverne paa forskjellige Maader, af hvilke ifkun To fortiene at anmærkes. Nogle hidlede Navnet fra den gamle Kong Dan, og fige at Danne mark er faa meget som Kong Dans Mark eller Land. Men det er uvift, om denne Konge nogen Tid har været til i Verden, ifald man ikke antager Dan Mykillati, det er, den Hvimodige derved, hvilke de Jyslandske Historiefkivere melde om, og skal have levet Aar Christi 146. Andre vife, at Eider-Floden, fom adskiller dette Rige fra Sydskland, er forðum kaldet Don, Dana eller Dena, og deraf det nuværende hele Jylland, fom de gamle Danfkes Fæderneland, skulde være bleven kaldet Davia eller Danne mark, hvilket og har strakt sig til de andre Der, efter deres Erobring.

2   Dannemarks Handels-Speil

Dannemark, som bestaaer af store og smaae Øer, samt en Halvø, grændser imod Sønden til Lydsland, hvorfra det adskilles ved Eider-Strømmen; imod Vesten til Nordsøen, imod Norden til Kattegat eller Skaggerrak, og imod Østen til Østersøen.

De navnkundigste Sunde ere: det Store Belt imellem Fyh og Sjælland; det Lille Belt imellem Fyh og Jylland, og Øresund, som adskiller Dannemark fra Sverrig.

Til Søefart og Handel har Dannemark den förtrefeligste Beliggenhed, og kunde blive Middelpunkten for den vigtige Nordiske Handel, især for den meget betydelige Østersøefle Handel, om der i Kiøbenhavn blev oprettet et Vahre-Oplag.

Man mener, at Dannemark i det mindste 400 Aar for Christi Fødsel har havt Handel og Søefart.

I gode Aaringer kan fra Dannemark udføres en god Deel Korn-Vare, omtrent 600000 Tønder af alle Slags, hvoraf den største og fördeedlagtigste Udskibning skeer til den sydlige Deel af Norge. Fra Jylland i Særdeleshed udføres en stor Mængde Oxen, Heste og Svin. Noogle Landskaber, især Eidersiedt, driver og en stor Handel med Smør, Øse og Uld. Der falder og god Fiskefangst, især paa de Steder, som ligge imod Nordsøen eller Vesterhavet.

Bed Kongernes Landskaberlige Omhue florere nu adskillige store og mindre Fabriker i Dannemark, som her-efter kan sees paa adskillige Steder.

Til den Danske Handels Opkomst og Tilvæxt blev den 30 December 1735, stiftet et General-Landets-Oekonomie- og Commerce-Collegium, som agter paa alt det, der kan tiene til Landets Handels, Fabrikers, Fiskeriers, Agerdyrknings, og nye Nærings og Stiftelses Opkomst og Flor.

Desforuden ere de Danske Kiobstæder (Kiobenhavn indtagen,) inddeelte under visse Over-Opsynsmænd; Stift-Amtmændene, som har Ofsigt med Kiobstædernes Lærv i deres Stift-Amter, af hvilke ere Syv i Danmark, (Sønder-Jylland eller Hertugdømmet Slesvig mindberegnet.) Denne Orden vil man følge i dette Dannemarks Handels-Speil.

Med et par Ord endnu maa dog først berettes, med hvilken Høiskongelig Omhu vor Høisalige Konge, Friderik den Femte, har søgt at befordre Undersaatternes Handel og Bølfærd. Til de Handlendes Nytte er Aar 1746 sluttet Fred med Republiken Algier, og Aaret derefter et almindeligt Handels-Kompagnie oprettet. Ligeledes Aar 1753, sluttet Fred med Keiseren af Marokko, og et Afrikansk eller Marokkansk Kompagnie oprettet, da og Prinsessen af Marokko lod den Danske Handel etablere i Fæstningen Salee; saa er der og Aar 1756 sluttet en stedsevarende Venstabs- og Handels-Traktat imellem Danmark og Republiken Genua.

Blev da den Danske Handel forhen drevet af Hanses-tæderne, siden af Hollænderne og Engellænderne; saa kan dog nu det handlende Danmark see med Glæde tilbage til Kong Christian den Tredies Tid, da de Danske begyndte at drive deres Handel selv med deres egne Skibe, som under de følgende Konger er kommen alt mere og mere til Fuldkommenhed. De Danske fare nu paa Kysterne i alle Fire Verdens Parter. I Ostindien handle de fornemmelig paa Kina og paa Kysten Koromandel; denne Handel driver det Asiatiske Kompagnie med Fordeel. Det hentes fra Kina: The, Porcellain, silke Stoffer, Sags, Khabarbara, Radix Kina, Galanga, Stierne-Annis, Borax, Luttenage, Arak, &c. Og fra Ostindien: Peber, Ingefær, Røttelduger, Sikor, Kattuner, &c. Den Vestindiske Handel paa de egne Kolonier er temmelig betydelig; og forsynes samme nu med de fornødne Slaver fra den Guineiske Kyst. Denne dobbelte

4   Dannemarks Handels-Speil

Handel drev tilforn allene det forenede Vestindiske og Guineiske Compagnie, som og eiede de Danske Plantager i Amerika, og havde tillige Monopolium med Sukker i hele Danmark. Men Aar 1754, fandt Kongen for got, at ophæve dette Compagnie, at tage dets Actier til sig, at indlemme alle dets Etablissements under Kronen, og tillade alle de Danske Undersaatter at handle frit derpaa. Man fører fra Guinea Guld og Elfenbeen, og fra Amerika Sukker, Bomuld, Indigo, Tobak og alle Slags Farve-Træ, &c. Det foromtalte Almindelige Handels-Compagnie, som paa den Høifalige Kong Fridrik den Femtes Kroningsdag den 4 Septembr. 1747 blev octroieret, driver Handel paa Spanien, Portugal, Frankrig, den Middellandske Søe, Østersøen, Grønland, hvorhen de og undertiden skikke Skibe paa Hvalfiske-Fangst, som og paa Island og Finmarken. Derved, som dette Handels-Compagnie har, er, paa alle Stæder at tage saadan Slags Handel paa sig, som enkelte Kiøbmands Kræfter ikke ere tilstrækkelige til. I Europa besøger de Danske meest de Spaniske, Engelske og Franske Havne. Dette maatte være nok til Forberetning om det handlende Danmark i Almindelighed, dersom man endnu ikke her vilde tilføie en Liste paa de Vare, som ind og udføres til og fra Danmark, paa det at man deraf ligesom med eet Diekast, kan nogenledes oversee den Danske Handel. Dersom man fra alle Danske Kiøb-stæder, hvorfra er Søefart, havde saadan Fortegnelse, som Vaterskouten i Kiøbenhavn er forbunden at indlevere til Oekonomie- og Commerce-Collegium, samt til Magistraten, paa de Kiøbenhavnske Skibes Mængde og Drægtighed, &c. da kunde man giøre en vissere Slutning om den Danske Handels Størrelse og Begreb, end nu kan skee. Ikke destomindre kan man nok beregne alle de Danske Kiøbsteders store og smaa Skibe til Kiøbmands Brug, til et Tal af 1200.

Liste paa de Vare som udføres fra Dannemark.

Saltet Naal. Byg. Bønner. Boghvede, meest i
Gryn. Brændeviin af Korn. Brød af Hvede og Rug.
Borster af Svin. Bøger, latinske, franske og tydske.
Fransk Brændeviin. Cabliau. Chinesiske Vare. Trykte
Cattuner. Duun. Dreiel. Dyrveaar. Erter. Tørre og
slytede Frugter. Grønsaltet og røget Flesk. Fieder til
Senge. Flyndrer. Gryn af Byg og Havre. Gede-Rag-
ger. Giedder. Garn, uldent spundet. Hvede. Hirse.
Have-Frugter. Heste. Hønning. Huder af Dyr og Kisr.
Høste-Sild. Hvidtlinge. Helt. Handsker. Hørlærret.
Hiemmegiorte Vare. Heste-Deffener. Nathuer. Hatte.
Kommen. Kavringer. Krinaler. Saltet og røget Kisd.
Krolhaar. Kniplinger. Kufferter. Lindser. Liim. Læder.
Speget Lar. Langer. Grovt Hørlærret. Malt. Manna.
Miod. Muursteene. Møbler. Natrsier. Ostindiske Va-
re Osi. Dyrer. Pennesieder. Uægte Porcelain. Rug.
Roefrøe. Rebslager-Arbeide. Sennop. Svin fra Jylland.
Smør. Skind af Kalve, Faar, Lam, Kæve, Harer,
Oddere og Sælhundede. Spege-Sild, Vaar-Sild. Bind-
tørrede fede og røgede Høste-Sild. Stoffer. Stribet Løi.
Tydske Strømper. Skindpelker. Seildug. Sukker-For-
mer. Sort Steentsi. Stolemager-Arbeide. Skoe. Raf-
fineret Sukker. Sirup. Siger. Svedsker. Steenkul.
Tælle. Tørsk. Toverk. Tøfler. Tran. Uhre. Uld. Bor.
Tydske Badmel. Vanter. Vl. Vledike. Dyrer. Østers.
Af altsammen omtrent for 26 Tønder Guld Aarlig.

Liste paa de Vare som indføres til Dannemark.

Allun. Raa Apotheker-Vahre. Anschiovis. Am-
bolter. Bomolie. Bergessk. Bygnings-Materialier.
Fransk Brændeviin. Brædder. Bielker. Brændevad.
Bøger. Bønner. Bukkehaar. Bildthugger-Arbeide og

6 Dannemarks Handels-Speil

Positurer. Blye og Hagel. Blof-Steene. Barkholter.
 Baglast-Jern til Floden. Borde. Borster. Bradspidde.
 Baglast-Skuffer. Døre-Beslag. Caffee. Corenner. Can-
 neel. Caviar. Capers. Champignons. Cacao-Bønner.
 Cattuner. Cammerduger. Chaiser. Glas-Coraller. Ca-
 noner til Floden. Caffekander. Comforer. Caffemoller.
 Commoder. Chandeliers. Dreiel og linnede Damaster.
 Distilleer-Kiedler. Dumkraster. Daaser. Erter. Sege-
 Tommer. Etuis. Figen. Frugter, som Vebler og Væ-
 rer. Fless, saasom Westphalske, Bajonske og Bourdeaus-
 ke Skinker. Fieder til Senge. Flamske Sild. Glaske-
 Koder med Glasfer. Feldttegn. Fiskebeen. Ledige Fade.
 Flinten. Glas. Gryn. Guldlædder. Globi. Gevær.
 Ulden, linnet og tyrkisk Garn, saavel som Hutsaffeer-
 Kram. Forarbeidet Guld. Gueridoner. Garnviader.
 Gryder. Girondeler. Goraa-Jern. Humle. Hamp.
 Hør og Hørfroe. Hjører. Hunsblas. Hestehaar. Hum-
 mer. Hvedemeel fra Engelland. Healemager Arbeide.
 Hatte. Huer. Handsker. Hjørkfængere. Høsteskoe. In-
 gefær. Jern. Indigo. Ildlemmer. Ildskuffer. Kobber.
 Klæde. Kniplinger. Kalk. Steenkul. Knive. Kavringer.
 Kringler. Kjød, saasom Orebryster og Tunger fra Ham-
 borg. Kalveskind. Krolhaar. Kameelhaar. Kaninhaar.
 Kaardeklinger. Kobbersmedde-Arbeide. Kampsteen. Kif-
 felter. Krud. Knæer. Koesodder. Kugler. Kioler. Kaar-
 der. Knapper af Guld-Traad og Hestehaar, af Silke og
 Kameelhaar, af Messing og Tin, af Horn og Been ic.
 Kobber Kiedler. Distilleer-Kiedler. The-Kiedler. Over-
 trukne Kuffertter. Krumkage-Jern. Fine Lærreder. Læg-
 ter. Lampetter. Lindsfer. Løg. Tælle-Lys. Vov-Lys. Saa-
 lelæder. Liim. Lakmos. Leggers. Lak. Ledebaand. Lunter.
 Laase. Mandler. Mustat. Manna. Marmor. Mørkler. Mes-
 sing Manufaktur Arbeide. Muscæller. Muursteene. Regen-
 augen. Roelie. Linolie. Ost fra Engelland, Holland,
 og andre Udenrigs Steder. Oliver. Olieblaa. Hamp-
 Olie. Peber. Papir. Pot-Uffe. Pippinger. Peberod.
 Peberkager. Pølser fra Lybek og Brunsvig. Pompelæder
 fra Engelland. Pennefedre og Penne. Palladsker. Pelg-
 verk.

verk. Phaetons. Planke til Floden. Pottinger. Posse-
 mentmager- Arbeide. Pudder- Sukker. Parykker. Pudder-
 Møstere. Pisioler. Potter. Panner. Parasols. Paraplys.
 Kvadranter. Dvægsolv. Kofiner. Risengryn. Kenetter.
 Kuslæder. Rundholdter. Rapperter. Spinde- Kofke.
 Specerier. Rorsk Guld. Salt. Steen til Bygninger.
 Speile. Sare. Svovel. Seildug. Sennop. Kalve-
 skind. Hareskind. Saalelæder. Svine Børster. Steen-
 tøj. Sukkerformer og Potter. Stør. Som. Sæbe.
 Sabler. Sukker. Sojer. Silke og Silketøier. Skind-
 pelze. Stolemager- Arbeide og Bostab. Søeforter. Styr-
 mands- Redskaber. Speilbuer. Staal. Skibe fra Frem-
 me. Seildug. Salpeter. Staal- Manufaktur- Arbeide.
 Skoe. Strømper. Strømpebaand. Forarbeidet Solv.
 Seilgarn. Slibesteene. Møllesteene. Snorer og Snore-
 Lidser. Skrubberter. Stegevendere. Strygejern. Spa-
 der. Strigler. Søelhatte. Tobak. Tin. Tommerlast.
 Tære. Tran. Tælle- Lys. Trusser. Træer. Trøier. Tær-
 tepander. Taaften. Toppejern. Toiletter. Tobaks- Daa-
 ser. Uldne Manufaktur- Vare. Uhrværker. Vine, af ad-
 skillige Slags. Victriol. Vox og Vox- Lys. Vogne.
 Vester. Vugger. Vegt- skaaler. Vifter. Vassel- Jern.
 Vedsker. Østers. Ører. &c. Af altsammen omtrent for
 25 Tønder Guld Arkligen.

Annærkning

over

Jnd- og Udførsels- Listerne.

Disse Lister med samt Overslaget ere af de øeko-
 nomiske Tanker til høiere Estertanke, og af den Øe-
 konomiske Balance. Og omendstisnt hverken Over-
 slaget eller Specificationen er saa rigtig som man ønskede,
 har man dog ikke vildet udelukke samme. Iblant de Va-
 re, som ere opregnede til Jndførsel, ere deels mange, som
 nu ikke mere indføres, da de kan have her i Riget, og

deels en Mængde, som vel indføres, men allene for at føres ud igien til Fremmede med Fordeel. Ved Manufacturernes Opkomst i dette Rige, trænge vi nu til meget mindre fra Fremmede end forhen; og hvormeget det har været og er Hans Kongel. Majestet om at giøre, at de Danske Undersaatter skulle beslitte sig paa, med deres egne Skibe at tilbringe sig de Fornødenheder, som de behøve at hente fra Fremmede, saadant kan, foruden mange andre Beviser, og sees af den Opmantring, som Høifalig Kong Fridrik den Femte gav Undersaatterne, at forsyne Landet med flade Skibe, som kunde hente det for Kiøbenhavn fornødne Forraad af Brændevod, ved Rescriptet af 5 Februarii 1761, hvorudi Hans Majestet lover den eller dem af Undersaatterne, som inden neste 3 Aar tilkøbte sig fra fremmede Stæder et til Brænde-Fart beqvemt Skib, en Præmie af 4 Rigsdaler, for hver Læst af Skibets Dræatighed; men den, som inden bemeldte 3 Aar i Kongens Lande lod bygge af nye et saadant Brænde-Skib, en Præmie af 6 Rigsdaler for hver Læst. Hvorinod Skibets Eiere ikke i en Tid af 10 Aar maae bortselge det til nogen Fremmed, saa fremt de ikke vilde være forbundne til at betale den bekomne Præmie tilbage igien.

Efterretning

om

Siælland.

Som er det I. Stift-Amt

med

Møen og Bornholm.

Siælland, som man meener i Taciti Tid at have været en Skov, skal enten bemærke et Sæde-richt Land, og de, som holder med denne Mening, skriver Sædland, eller, som nogle heller ville, et Søeland, et Land, som er omflydt af Søen; thi de gamle Islændere har skrevet Sipland, og deraf er med Tiden blevet Siælland.

Denne De er meact frugtbar, især paa Byg, hvoraf en stor Mængde udføres, baade som det faaes i Skiepen, saa og først giort til Malt. Her voxer og skion Havre, og undertiden saa rigelig, at deraf og kan udskibes; men Rugen rekker ikkun til Landets egen Rodtørst. Udførselen af Siøllands-Stift er omtrent 100000 Tønder af alle Slags Korn-Vare Marlig.

Iblant Hav-Vigerne eller Bugteræ om denne De, er Fisefiorden den største, som, i det den gaaer ind i Landet, deler sig i 2 Hoved-Arme, af hvilken den ene strækker sig til Solbek, og den anden til Roeskilde.

Den Kiøbenhavnste Havn er unægtelig den beste paa Siælland, og dernest er den Kallundborgste den beqvemeste for Søefarten. De andre Siøllandske Kiøbstæder, som har Havne, kunde dog maaskee finde dem beqvemme nok til Handelens større Fortsættelse derigiennem, end for denne Tid drives, naar der blev raadet Bod paa adskillige Hindringer, hvilket med Tiden haabes at see.

Til Handelens Opkomst ikke allene i de Siællandske, men endog i andre Danske Havne, er givet Fritagelse for al Afgift af de første Materialier, som Fabriqueurer forskriver; og maaskee det og var at ønske, at der blev givet samme Frihed for de Kiøbmænd, der ere forbundne til at lade saadanne Vare blive paa Tølboden indtil Fabriqueurerne kjober dem, hvorved der ere mange Uleiligheder.

Hvad man i øvrigt har at sige om den Siællandske Handel, vil best finde Sted i en Forberetning om Kiøbenhavn, der er som Hoved-Sædet for den Danske Handel i Almindelighed, og imod hvilken alle de øvrige Havnes Commerce paa denne De ikke kan opveie, ligesom det ikke er usædvanligt i andre Lande, at store Handelsstæder opsluge de mindre Stæders Handel. Dog troer man, at denne Bemærkning endnu kan gøres, at Indførselen overgaaer Udskibningen; og man skal neppe, uden accurat Balance, kunde dømme rigtig om dette Lands Handel. Bore Toldbøger bør blive Middeler til vor Handels Udvidelse.

Forberetning

om

K i ø b e n h a v n.

Kiøbenhavn er den Kongelige Residencestad, Hovedstaden, og fornemste Handelsstad i Danmark. Den er allerførst bleven kaldet *Savn*, og siden *Kiøbmænds-Savn*, formedelsi Stedets bequemme Beliggenhed til Søefart og Handel. Deraf er siden blevet *Kiøbing-Savn*, det er *Kiøbsted-Havnen* eller *Kiøbenhavn*. Den ligger 5 Mile fra Øresund i en lav men derhos ganske behagelig Egn, lige over for den frugtbare De Amager, som danner Havnen. Staden regnes for 4140 Siællandske Alen lang, 3120 Alen bred, og 12600 Alen i Omkreds, og sølaelig større end Hamborg; den har omtrent 100000 Indvaanere. Stadens Velde kan regnes

nes fra dens første Opkomst under Biskopperne Aar 1254, men fra Aar 1443, da den blev Kongelig, har den ide- lig mere og mere tiltaget. Den har nu omstunder 10 Sogne og 9 andre Kirker, 4 Kongelige Slotte og Pal- ladsfer, en stor Deel Grævelige og andre Palladsfer, over 4000 Borger Huse, 11 Torve og offentlige Pladse, og henved 200 Gader.

Kiøbenhavns gamle Privilegier.

Kong Erik Slipping var den første Konge, som efter Bisperne har givet Kiøbenhavns Bye Privilegier Aar 1284. Hans Son og Estermand Kong Erik Menved forsikrede Staden Aar 1293 om hans Kongelige Bistand og Beskiermelse imod fiendtlig Overfald, og Aar 1319 om Fritagelse for den da paalagte nye Told. Aar 1341 fik Kiøbenhavns Boraere Kong Waldemars Confirmati- on paa alle deres tilforn havte Benaadninger, Friheder og Privilegier; og Aar 1348 gav samme Konge dem Pri- vilegium paa Dragser Marked, hvilket var som Begyn- delsen til deres egen Handel, da de Wendiske Hansstæ- ders Kiøbmænd hidindtil havde taget Brødet af Munden paa dem. Kong Christoffer III. gav Kiøbenhavn Aar 1443 en nye Stads-Ret, Privilegier og Friheder, hvor- ud: meget fastsattes, angaaende deres Handel og Kiøb- mandskab. Aar 1454 da Kong Christian I. havde ud- valgt Kiøbenhavn til sin bestandige Residens, benaadede han Staden med adskillige Friheds-Breve, og især Aar 1479 gav dem Confirmation paa alle de Privilegier, som dem forhen vare forlenede. Kong Johannes confirme- rede samme Aar 1485. Kong Christian II. udstædede et aaben Brev Aar 1514, til Gode for Kiøbenhavn saa- velsom de øvrige Siøllandske Kiøbstæder, hvorudi han forbød adskillige Ting, som hindrede de Danstes Handel, iblant andet, at ingen Bisskræmmer herefter maatte lø- be omkring i Landet med deres Kram, og giøre Forprang og Landkiøb mod Kiøbstædernes Privilegier. Da Kong Svidrik I. kom til Regieringen, gav han Aar 1523

Kiøben-

Kiøbenhavn's Stad den Forsikring, at alle deres Privilegier, Straaer og Breve skulde dennem stadfæstes. Aar 1526 affskaffede han det Tydske Handels-Kompagnie, som var oprettet i Kiøbenhavn. Kong Christian III. gav Staden Aar 1536 sit Brev, at den skulde beholde sine gamle Friheder og Privilegier, og søgte siden at forbedre dens Næring og Handel. Kong Fridrik II. gav Kiøbenhavn Aar 1581 en saa kaldet nye Stads-Ret, og derved blev det i hans Tid; men Kong Christian IV. forsøgede ikke allene Byens Styrke ved Christianshavns Anleggelse paa Amager Aar 1618, og Byens Udvidelse mod Østen og Nordost; men han var endog meget omhyggelig for dens Nærings Tiltagelse og Flor; saa at man kan sige, at Kiøbenhavn's Borgerlige Brug og Næring af Kiøbmandskab og Haandwerker, fiendelig forsøgedes og forbedredes under denne Konge. Han lod Lybekkerne, Hamborgerne og Bremerne strængelig forbyde, at drive Kiøbmandskab paa Island, og Aar 1620 stiftede et Islandsk Handels-Kompagnie i Kiøbenhavn, og gav det herlige Privilegier, saa de fik ikke allene Islands, Færøes og Hetlands, men endog Nordlands Handel. Saaledes er ikke allene Stadens gamle Rettigheder og Privilegier stedse af Kongerne blevne bekræftede, men endog med adskillige nye og gavnlige Tilleg forsøgede, indtil Kong Fridrik III. for Kiøbenhavn's Borgeres udviste Trofskab og Tapperhed i Stadens langvarige Beleiring i Aarene 1659 og 60, søgte ret at legge sin særdeles Kongelige og Faderlige Raade for Dagen imod dem, og lod det være en af hans allerførste Gierninger, efter den hannem og Hans Kongelige Huus, overdragne arvelige Vennevolds Regiering, at han den 24 Junii 1661 gav Kiøbenhavn et nyt og herligt Privilegium. Man tænker at fornøie Læseren med, her at anføre samme.

Kiøbenhavn's nye Privilegier.

Vi Fridrik den Tredie, med Guds Naade, Dannemarkis, Norgis, Wendis og Gottis Konning, Hertug

Hertug udi Slesvig, Holsteen, Stormarn og Dytmer-
 sken, Greve udi Oldenborg og Delmenhorst. Giøre
 hermed vitterligt for Os, Voris Arsvinger og Efterkom-
 mere, Konninger til Dannemark og Norge, at efterkom-
 næst Guds den Allermegtigstis naadigste Bistand, Voris
 Kongelige Residensstad Kiøbenhavn, udi sidste besværlige
 Krigs-Tiid, og serdeelis udi den haarde Beleyring, sig
 imod Os og Voris Kongelige Huus, saa troe og lydlig,
 og imod Voris Fiender saa modig og tapper betoet, som
 det den nu lesvendis Verden nofsom er bekiendt og vitter-
 ligt, da hafver Vi, paa det ogsaa saadan deris underda-
 nigste og skyldigste Troeskab og Tappermodighed, til deris
 ewige Berømmelse, Posteriteten, saa længe Verden haar,
 kunde notificeris, og samme vor Kongelige Residensstad
 Kiøbenhavn, fremdeelis derudi mod Os og Voris Kon-
 gelige Huus at continuere, desbedre kunde foraarsagis,
 saavelsom ogsaa andre Voris fiere og troe Undersaattere,
 udi sliq og anden Tilfald, it got Exempel til at efterfølge,
 for Dien stilles, samme Voris Kongelige Residens-
 Stad Kiøbenhavn, samt alle dens Indvaanere, Gejilige og
 Verdslige, de nu lesvendis, saavelsom deris Efterkom-
 mere, med efterfølgende Privilegier, allernaadigst anseet
 og begafvet:

1). At Kiøbenhavn skal være og blifve en Konge-
 lig Residens og frie Rigsstad, og annammes tillige for
 en frie Rigen-
 Stad, og naar vi got befinder, Sten-
 derne at sammenkalde, de da at deliberere og deris
 Stemme med de andre gifve, om hvis Os til Beste kom-
 me kand.

2). Præsident, Borgemeester og Raad, med Bor-
 gerskabet maae udlegge 32 af de beste og fornemste Bor-
 gere her udi Staden, hvilken tilligemed Præsidenten,
 Borgemeestere og Raad, Stadens og Meenighedens Bes-
 tie, saavelsom dets Indtegt og Udgift, efter Tiidens Be-
 skaffenhed kan overveye, og derom handle og slutte; af
 bemeldte Borgere maae udvælges Toe, som tillige med
 Præsidenten og een af Borgermestjerne, maae altiid have
 frie

frie Tilgang til Os, Stadens og det gemeene Anliggende at andrage.

3). At Kiøbenhavn's Stad og Christianshavn skal altiid herefter være en af de tvende Stabel-Stæder udi Siælland, og hafve den Frihed, at ingen Kiøbmands-Bahre, udenlands fra kommende, nogensteds udi Provincien maae indføris, end alleniste til bemeldte tvende Stabel-Stæder, hvoraf den anden herefter skal nævngivis, udi hvilke alle Bahre først skal opleggis, og fremmedis Bahre udi det ringeste otte Dage hafve ligget, førend de nogen andensteds derfra maae hen transfereris, ikke heller maae nogen Bahre, hvo de og tilhøre, til fremmede Stæder af Siælland udføris, uden det skeer ved bemeldte Stabel-Stæder, Kalk, Steen og Bygnings-Timmer udi Indførselen undtagen, og udi Udførselen, Øren og Heste, dog uden all videre Underfleff, under tilbørlige Straf, og skal de smaae Kiøbstæder her udi Provincien deres Frihed hermed ikke videre være betagen, end at de ikke maae hafve nogen Ind- eller Udskibning til eller fra fremmede Stæder; men at de deris Bahre skal føre til Stabel-Stæderne udi Siælland og igien derfra hente deris Rødtørst, hvortil de og maae bruge smaae Færton; hvorimod de tvende Stabel-Stæders Indbyggere skal være tiltænkt, at hafve god Forraad af alle de Bahre, som Provincien kan behøve for billige Priis.

4). At bemeldte Kiøbenhavn's Indbyggere, Geistlige og Verdslige Stands-Personer, maae tilkiøbe og sig tilforhandle adeligt Jordegods, og hvis dennem udi saa Maade enten ved Kiøb, Arf eller Pant kan tilfalde, saa og hvis de allerede udi Betalning eller Pant bekommet hafver, være sig enten Boris eller Adelen's, det de, og deris Børn og Efterkommere, i alle Maader at nyde med lige Frihed, som Adelen hafver paa deris, efter deris Adkomst-Brevis Formeldning i alle Maader.

5). De skal ikke med videre Told og Accise, eller anden Tyngde og Besværing beleggis, end Adelen gjør og gifver.

6). At

6). At Kiøbenhavns Indbyggere herefter altiit skal være frie for all Skat, Hof og anden Indquartering, saa og for Mars eller Landsknegtis Penges Udgifft, og derimod af den allgemeene Rigens Arario tagis, hvormed den nødvendige Svarnison kand underholdis, og ellers til Rigens Fornødenhed behovis, dog udi Kriigs-Tiid enhver Stand bære Byrden lige med den anden, efterdi det er til en hvers Frelse og Conservation.

7). At alle de udaf den private Stand, Geisilige og Verdslige nu, og deris Børn og Efterkommere efter dennem, Borgere og Indvaanere her i Staden, skal nyde med Adelen lige Tilgang til Officia og Honores, naar de dem med deris Capacitet og Qualiteter dertil kand giøre capables og meriteret.

8). At af alle Wahre, som her udi Staden ind- og udføris, enten det sælgis til Kronen eller ikke, (med mindre Vi det selv lader forskrifve, og saadant med Voris Haand bevifis,) skal givis den sædvanlige Havns-Accise, paa Stadens Accise-Rod, saa og den sædvanlige Havne-Penge til Staden af alle Skibe og Skuder inden Refs-hals-Londe, dog hvis Wahre, som udi indgaaende haver givet Accise, de skal være frie udi udgaaende, og skal Voris Tolder paa Toldboden, ey nogen for udgaaende klar giøre, førend bevifis, at de hafver, som forskrevet staaer, gjort Rigtighed til Staden.

9). Og paa det bemeldte vor Kongelige Residentz og frie Riigs-Stad Kiøbenhavn, sampt dens Indbyggere, Voris Kongelige Propension og Raade, dis bedre kan hafve at bemærke og udi Gierningen at see, hvorledis Vi ikke ringere deris end andre voris kiere og troe Undersaatters Flor og Tiltagelse, Os lader være angelegen, da hafver Vi dennem Voris Lehn Rodskyld, saa vidt det ikke til andre allereede er afhendt eller pantsat, til en evindelig Eyendom gifvet og foræret, hvorosfor Vi dennem en rigtig Jorde-Bog og Voris Skiode-Bref med forderligste vil lade lefvere, dog Voris og Voris Arsvinger og Efterkommere, Konninger udi Dannemark og Norge, Souverainitetet udi alle Maader upræjudicerlig, saa og

Bispe

16 Dannemarks Handels-Speil

Bispegaarden udi Rodskylbs-Bye, Jagten og Bogins Bange undtagen, som Vi og Voris Arvinger Os vil hafve forbeholden; og skal dem være tilladt, hvis Gods til andre af bemeldte Rodskylbs-Lehn er pantsat, igien efter Pante-Brefvis Lindelse at indløse, og lige med den øvrige at nyde og beholde. Dog skal Bønderne pligtig være, Voris og Voris Elskelige Gemahls og Voris Fædne-Bord, naar Vi giennem Landet reiser, at age, som sedvanligt været haver.

10). Indkomsten af bemeldte Rodskylb-Lehn, skal Halvparten til Stadens Raadsne og Magistratens reputerlig Underholdning, og den anden halve Part til Stadens Politiers, og Meenighedens Forbedring anvendis, og Voris saavel som den gemeene Lands-Bei, ved lige og udi god Skik skal holdis, som forsvarligt er

11). Vi have ogsaa den Kongelige Residentz og frie Riigs-Stad, med saadan Waaben naadigst anset og begavet, som sig ved slige Privilegier best kan stikke, og herhos er at see, hvilket Waaben de udi alle deres Forretninger skal og maae bruge, hvor og naar de det fornøden eragter.

12). Hafver Vi ogsaa, hvis andre Privilegier, som dem af Voris Herr Forfædre, Konninger udi Danmark og Os tilførne Land være gifven, som ey Voris Arfve-Rettighed, Jura Majestatis, og Souverainitet er til Præjudiz hermed naadigst confirmeret, ey paatvisendes, end at de, deris Born og Efterkommere, alle disse Kongelige Benaadninger saaledes considererer, at de der ved søraarsagis, udi bestandig, underdanigst og skyldigste Lydighed og Trostøb mod Os og Voris Arvinger at continuere, og sig som erlige Arfve-Undersaatter egner og vel anstaaer, at comportere. Hvorimod vi dennem alle og enhver med Kongelig Huld og Naade tilgedan forblifver.

Gifvet paa Voris Kongelig Residentz Kiøbenhavns,
den 24 Junii 1661.

Under Vort Zignet.

(L. S.)

Friderik R.

Disse

Disse Privilegier bleve af den Høifstsalige Konge, Friderik den Femte til Jubel-Fæsten for Souveraineteten i Aaret 1760 den 14 October, ikke alene allernaadigst confirmerede, men endog den 7de Artikel af samme extenderet derhen, at Magistratens i Kiøbenhavn, og Stadens 32 Mænds, samt andre anseelige Borgeres Børn, maae, lige med Adelen, have Adgang og Rettighed til at blive antagne ved Sørøe Ridderlige Akademie, dog at Bedkommende, naar de det forlanger, skulde først mælde det for da værende Akademiets Ober-Hofmester, som derom haver at gjøre allerunderdanigst Forestilling til Kongen, og derpaa indhente Hans Majestets allernaadigste Resolution.

Kiøbenhavns gamle Handel.

Kiøbenhavns første Handel har været med levende Dren, Heste og Faar, saavel som med nedsaltet Kis, Talg, Honning, Huder og Skind, hvilket de afhændede til Tydske Kiøbmænd, som med deres Fartøier afhæntede det fra Kiøbenhavn, indtil Indbyggerne selv fik Lust og frie Fart paa Søen; thi omendskönt at de i det 9de, 10de og 11te Seculo vare navnkundige af deres Søetog: saa kunde de dog ikke holde de Danske Farvande reene fra de Vendske Steders Søeroverier, førend Kiøbenhavn blev befæstet ved en Fæstnings Anlæggelse af Bispe Absalon. Og omendskönt Christendommens Indførelse havde betaget de Danske Smagen paa Fribytterier, saa paafulgte ikke derfor strax en Smag paa Kiøbmandskab ved egen Søefart hos dem. Dette sidste skede derimod hos deres Naboer, de Vender paa den Pommerste og Meklenborgste Kyst, hvor Indbyggerne vel et Par Hundrede Aar sildigere bleve Christne, men dog noget tidligere Kiøbmænd, end de Danske, og saasuart de lode af at være Søerovere og Voldsmand, da saae man dem strax at blive Kiøbmænd. De forsømte ikke deres Skibsfart, men anvendte den paa en uskyldigere Maade. Hertil hialp deres Hanseatiske Forbindelse dem meget. Deres Hoved-Maxime var, at holde alle Nordiske Nationer Fingeren paa Diet, saa de ikke skulde see op, og benytte

fig af deres Landes Producter og naturlige Bekeilighed til Kjøbmandskab, men lade alting komme an paa de Beddiffe Stæders Gøtbeftindende, hvilke, lige fra Kong Canuti VI. indtil Waldemari III. Tid, havde faa got som Monopolium i Dannemark overalt, men særdeeles i Kiøbenhavn. Saa længe Venderne vare Hedninger, torde de ikke komme her, men da den Chrifne Religion var indført iblant dem, fik de Frihed at handle her, ikke aleene i Kiøbenhavn, men endog alle andre Danffe Stæder, dog ikke som bestandige Borgere, men aleene som Factorer, hvilke her i Landet bleve kaldte Udliggere eller blot Liggere, og desuden med et andet Navn, nemlig Peber-Svende, fordi de solgte især adskillige Specerier, af hvilke Peber den Gang var det sædvanligfte; og, fordi nu disse Kjøbmands-Karle, efter en politiff Henfigt ikke torde gifte eller nedfætte sig her i Dannemark, men paa deres gamle Dage drage hjem, om de vilde træde i Egteffab, faa blev omfider det Ord Peber-Svend brugt til at betegne enhver gammel ugift Mands-Person.

De begyndte ikke selv at udføre deres fornævnte Kjøbmands Vare fra Kiøbenhavn, førend at de af Kong Erich Mendevod havde faaet Privilegium at handle ubehindret paa Skanser-Market i Skaane, og siden af Kong Waldemar III. lige faadant Privilegium, at de paa Drag-Per Market maatte handle, kobe fælge og opfiere Klæde; og til disse Markeder indfandt fremmede Kjøbmænd sig i stor Mængde, ligesom til de Tydske Handels-Messer. Paa den Tid dreve Kiøbenhavnerne en temmelig betydelig Handel med Lørff og Sild, hvor- med Drefund da vrimlede, særdeeles med de fidske. Derimod kunde de ikke ansees anderledes, end for Vendernes Høfere, for hvem de udhøfede Ol, Salt, Klæde, fiine Lerreder og Specerier, samt Biine, naar de Tydske ei selv bleve liggende i Byen, for at udsælge bemeldte Vahre. Kiøbenhavn vandt vel en stor Deel ved, at Wisbye paa Gulland, som havde bemestret sig næsten den heele Østersøiffe Handel, blev først ødelagt ved en stor Ildebrand Aar 1315, og siden beleiret og indtaget af Kong

Kong Waldemar Aar 1361. Men der førtes dog endnu idelig Klagemaal over Hansesædernes Indpas i de Danske Røring. Det Tydske Ols Udsalg synes at have været den vigtigste Green af deres Kiøbmandskab paa den Tid; thi de hand'ede ikke mindre end med 9 Slags fremmet Ols, nemlig: Kjøstoffer-Ols, Stralsunds-Ols, Prysing, Hamborger-Ols, Barsi-Ols, Kaffe-bille, et Slags Holsteens Ols, Emst-Ols, Brunsviger Munne, og et andet Slags, kaldet Israels Ols. Paa denne Ols-Handel fik visse Borgere Monopohium Aar 1549, men Fordeelen derved kunde ikke være stor. Det var altsaa ifkun slet bestilt med Kiøbenhavn's Røring og Kiøbmandskab, og Fiskeriet tog efter Haanden af. Kong Christian III. søgte vel at hielpe Handelen paa Fode, ved at indføre en almindelig Skik og Politie, angaaende Kiøbmandskab med allehaande Vare, og lod fastsætte, hvormed hvert Kiøbmands Lav maatte handle; men de udenlandske Tydske Krømmere gif dog endnu nestendeel af med Fordeelen ved den Forprang, som de gjorde, og hvorover stedse blev Klaget.

Den Islandske Handel, som blev Kiøbenhavn's Borgere overdragen, hialp vel en Deel til Kiøbenhavn's gamle Handels Opkomst, og man indsaae meere og meere, hvor fornødent det var, at forskaffe sig selv den Fordeel, som Fremmede hidindtil havde gaaet af med. Det Islandske Kiøbmands-Selskab var altsaa det første Handels-Kompagnie, som her er blevet oprettet, og det drev den Islandske, Nørdlandske og Finmarkske Handel i 42 Aar, indtil Kong Friderich III. ophævede dette Kompagnie Aar 1662. Sytten Aar derefter, nemlig Aar 1679, blev et nyt Islandske og Færoiske Kompagnie oprettet og octroieret, saa og alle Kongens Undersaatter opmuntrede til at fare paa Hvalfiske-Fangst.

Ligesom den Danske Handel under Kong Christian III. begyndte at faae noget Liv, som forhen er anmærket, saa kan Kong Christian IV. siges at have bragt den temmelig i Veiret. Han indsaae Kompagnie-Handelens Styrke; og foruden det Islandske Kompagnie, som

Han gav Privilegier Aar 1620, havde han allerede to Aar forhen, nemlig 1618 oprettet et Ostindisk Kompagnie i Kiøbenhavn, dog ikke for denne Stad aleene, men for alle og enhver af hans Undersaatter, som derudi vilde interessere; thi det var hans fulde Alvor, at de Danske skulde deele noget af den Handel med Hollænderne. Men imidlertid mødte den Sag, ligesom alt andet af saadan Art, mange Vanskeligheder. Han oprettede og et Salt-Handels-Kompagnie Aar 1621, da han stod i Tractater med Spanien, og vilde vise, at man her kunde undvære de Hollandske Spanierfarers Tilførsel, af samme Høilovlige Konge blev og oprettet et Grønlandsk Kompagnie Aar 1636, saa at han forsømte intet, som kunde opbielpede den Danske Handel. Ligeledes vedligeholdt hans Søn Kong Friderich III., saavidt mueligt var, det, som af hans Fader var begyndt, ja endog forøgede det med nye Understøttelse, saa den Danske Handel begyndte mere og mere at udbrede sig og blive nye.

Kiøbenhavns nye Handel.

Kiøbenhavns Toldbod, hvor ind- og udgaaende Skibe klareres, ligger ved Havnens Abning, lige for nye Holm, og er bygt af Kong Christian VI. Aar 1733. Det er saavel herfra som fra andre Havne og Toldstæder man skal have de sikkerste Efterretninger om Handelens Tiltagelse; thi jo flere Skibe der kommer og klareres for ind- og udgaaende, jo større maa Handelen være. Saaledes kan Dannemarks Handel i Almindelighed, og Kiøbenhavns i Særdelighed kaldes nye fra dette Seculi Begyndelse, eller nogle Aar forhen, ved det at Søefarten i den Tid saaledes har tiltaget, at det ikke alene for den største Deel er Danske Skibe, som henter og hjembringer de i Landet og Staden udfordrende Fornødenheder, efterat de har udført Landets egne Producter; men et anseeligt Tal af Danske og Norske Skibe, ere endog i en Deel Aaringer udgaaede paa Fragtfart til Levantet, Barbariet, Italienske, Spanske og Franske Havne, særde

færdeles saa længe Farten var uskrere for de fleste andre i Krigen indviklede Nationers Skibe. Hvor mange Søefarende, som tillige ere Søerfarne, findes ikke nu i Kiøbenhavn frem for i de ældre Tider? Hvor mange Skibbygger-Værster ere her ikke paa en Deel Aar anlagte? Og hvor stort og anseeligt er ei det Tal af Skibe, som Aarligen indføres her til Kiøbenhavn, enten fremmede Kiøbmands-Vare, eller Landets egne Producter. Man kan altid sette dette Tal paa 3000 Skibs-Ladninger, uden endda at indberegne Skaanske og Siøllandske Baa-de, eller deslige smaa Fartsier. Det er allene Skade, at de udgaaende Ladningers Tal befindes langt mindre, da alt for mange retournerer med Ballast, da ikke saa mange nu som tilforn, siden det Asiatiske Kompagnies og de Vestindiske Coloniers Vare, item Fabrik-Vare, og deslige giver dog flere Retour-Fragter end forhen. Den Kiøbenhavnste nye Handel oplyses noiere, naar man betragter de fra Kong Friderik IV. Tid oprettede

Kiøbenhavns Handels-Kompagnier.

Vel blev der i Kong Christian IV. Tid, som allerede forhen er meldt, oprettet et Handels Kompagnie paa Ostindien, og han assendte og virkelig 3 Skibe derhen i Aaret 1618; men den tilsigtede Handel med Printsen af Candy lykkedes ikke. Derimod fik de af Raiken i Tanjour paa Kysten af Koromandel, omtrent halvanden Mil fra Carical, et Stykke Land, hvorpaa den Bye er bleven bygget, som paa nærværende Tid bærer Navn af Tranquebar, og Fesningen Dansborg. Efter denne Erhvervelse fortsatte Kompagniet vel den begyndte Handel; men formedelsk dets maadelige Fond kunde det ei komme ret til Kræfter. Kong Christian IV. fik altsaa den Harmé, at see et Kompagnie at gaae til Grunde, som under hans Opsyn og Anvisning var stiftet. Interessenterne overgave det til Kongen i Betalning for de Kapitaler, han havde forstrakt.

Samme Skiebne havde et nyt Kompagnie, som strax i Begyndelsen af Kong Christian V. Regiering Aar 1670, fik sin Octroi. Dets Fond bestod i en heelt Deel Skibe og Effecter, som blev vurderet paa 79073 Rdlr., hvilke Hans Majestet skienkede dertil, hvortil Interessenterne lagde en Sum af 162800 Rdlr. at begynde med. Det nod mange Baver og Belgierninger af Kongen; men uagtet at den Flid og Omhu, som baade denne Konge, og hans Søn og Successer Friderik IV. gjorde sig for at understøtte det, saa kunde dog adskillige Ulykkes Tilfælde ikke afværges; men Interessenterne saae sig nødsagede til at ophæve det, og give Kongen deres Octroi tilbage.

Kong Friderik IV. som meget ugierne vilde see en faa nyttig Handel at gaae under, arbeidede paa, at opmuntre de Følk, som havde tabt Modet, og bragte det ved sin Omhyggelighed dertil, at der blev oprettet et nyt Selskab, som Kron-Prinsens, der siden blev Konge med Navn af Christian VI. værdigedes selv at være Præsident for. Da dette Selskab med god Lykke havde arbeidet i nogen Tid, blev det til et formeligt Kompagnie, som af Kong Christian VI. fik en Octroi, dateret den 12 April 1732. Fra denne Dato kan man altsaa egentlig regne det endnu vedvarende.

Ostindiske Handels-Kompagnie.

De Friheder, som dette Kompagnie ere forundte hveder paa 40 Aar, og det har ene Handels-Frihed lige fra Gothaabs Kap indtil Kina. Denne Bevilgning er et stort Bevis paa, med hvilken Nidkierhed Kong Christian VI. arbeidede paa, at bringe Handelen i Flor i sine Stater. Derudi er intet forbigaaet, som kan sette Kompagniet i Stand til at handle med Sparommelighed og tilige med storre Frihed. Alle de til dets Skibes Udrustning udfordrende Fornødenheder ere befriede fra al Afgift og Lyng. Af alle de Indianiske og Kinesiske Vare, som bringes ud, har Kongen ikke vildet fordre mere Told

end 1 pro Cent, og $2\frac{1}{2}$ pro Cent af dem, som forbruges i det Rige. Dette Kompagnies Vare, som kommer fra Kanton i Kina, fra Tranquebar i Ostindien, og fra den Benzaliske Kyst, bestaaer fornemmelig i adskillige Sorter Theer og Porcellainer, i Silke og Bomulds-Tøier, Sago, Rådix-Kina, Gallanga, Rhabarbara, Manquins, Siger, Kattuner og Rettebduger af forskjellig Finhed, Salt, Kaleatur-Træ, Salpeter, Peber, Pano-Comprido, Salempuris, Durias, Pano-Canari-Camis, Pano-Camis, Tørklæder, Kalvapper, Singanger, ic. De Kinesiske og Ostindiske Vare, som sendes fra Kiøbenhavn til Sydland og Holland, kunde naar det ene Aar beregnes i det andet, beløbe sig til Halvtredie Hundrede Tusende Rigsdaler. En stor Mængde deraf bliver vel i Landet; men dog ikke mere, end at jo almindelig holdes for, at Nationen vinder mere derpaa, end den selv forbruger. Hvor vigtig denne Handel har hidindtil været, kan sluttes deraf, at i de 20 næste Aar efter Kompagniets Stiftelse, skal Overskuddet have været 13 Millioner Rigsdaler. Dette Kompagnie skilte Landet altsaa ikke ved sine Penge eller sit Guld, skiont det vel har den Virkning i Henseende til heele Europa, betragtet i sin Samfund. Af Kiøbmænds Vare føres med dette Kompagnies Skibe til Kina og Tranquebar, Blye, Jern, Wiin, Brændeviin og Klæde-Vare, samt nogle Danske Produkter. Paa egne Skibe at bygge har dette Kompagnie anvendt over 3 Millioner.

Fra Aar 1731 til 1745, har dette Kompagnie sendt 31 Skibe til Kina og Ostindien, hvis Ladninger har beløbet sig i Penge 3714535 Rigsdaler, og i Vare 258938 Rdlr. tilsammen 3973474 Rigsdaler; hvorimod 24 Skibe ere komne tilbage, og medbragt Vare for 7470761 Rdlr., hvoraf for 1304329 Rdlr. er bleven i Dannemark, og for 6166432 Rdlr. ført Udenvrigs. Man havde i Forsningen kun oprettet 400 Actier; men efterat hver Actie i Aaret 1744 igjen blev deelt i 4 andre, saa bestaaer Kompagniets Fond paa nærværende Tid af 1600 Actier. Dette maage være nok

til at give et Speil af dette Handels-Kompagnie. Hvo som forlanger vidtloftigere Efterretning derom, kan finde samme i Adresse-Abiserne for Aar 1762. No. 50. og for 1763. No. 38.

Det almindelige Handels-Kompagnie.

Dette Kompagnie blev stiftet den 4 September 1747, fornemmelig i Tanke, at gjøre Kiøbenhavn til Oplags-Sted for Handelen i heele Østersøen, og at foretage saadan Handel, som overstiger enkelte Kiøbmands Kræfter. Det skal tillige være som et Slags Akademie for unge Kiøbmand. Foruden Eene Handels Bevilgning paa Grønland, og aleene Rettighed til Hvalfiske-Fangst paa sammes Kyster, fik det i Octroien ingen anden eeneraadig Bevilgning. Endskjønt dette Kompagnie er i temmelig anseelig Flor, saa har det dog været et Beviis paa, hvor vanskeligt det er for Kompagnier, at kunde holde vindskibelige private Folk Stangen i Handlings Brug. Det bestaaer af 1000 Actier, hver paa 500 Rixdaler, hvoraf de 300 Rdlr. ikkun strax blive betalte; men 1757 bleve Interessenterne eenige om at udrede de øvrige 200 Rdlr. for hver Actie til den Levantiske Handels Drift. Dets fornemmeste Handel bestaaer i at bringe fra os og andre Østersøiske Steder, Lønner, Jern, Kobber, Hamp, Tiere, Læder, adskilliae Kinesiske Vare, Skibs-Materialier, og tør Fisk, til Frankerig, Spanien, Portugal og Italien. Derfra fører de hjem, for bemeldte Vares Omsætning, Olie, Silke, Mandler, Rosiner, heede Wiine, Kaffe-Bønner, Salt, Apothequer-Vare &c. Dette Kompagnies Skibe ere henved 30 Stykker.

Det Levantiske Handels Societet.

Aar 1763 udgik en Plan til et Handels Societets Oprettelse i Kiøbenhavn, at handle paa Levantet. Til denne Handel bestemtes en Fond af 500 Actier, hver af 500 Rdlr., hvoraf det almindelige Handels-Kompagnie skulde

fulde tage de 200 Actier. Men formedelst Mangel paa Interessentere gif det tilbage igien.

Den Vestindiske og Guineiske Handel.

Denne Vestindiske Handel blev begyndt midt i forrige Seculo, og den Guineiske var begyndt forhen, og begge førtes siden af et Vestindisk og Guineisk Handelskompagnie indtil Aar 1754, da den Høisalige Konge, som før er meldt, resolverede at udløse det voprettede Kompagnies Interessentere, og forlehne frie Fart derhen for alle sine Danske og Norske Undersaatter, undtagen Holstenerne. At Hans Kongelige Majestets Hensigt ved denne Forandring var baade det almindelige Beste og Handelsens, samt Søefartens Udbredelse, sees tydelig af Forordningen af 22 April 1755, som befaler, at Handelen skal føres med Indenlandske Skibe; at Levnetsmidlerne og Fabrik-Vare som føres derhen skulle være Indenlandske, naar de kan faaes her i Landet, hvorunder forstaaes de fra Kina og Ostindien hidbragte.

Hvad Handelen paa Guinea angaaer, da skal den efter bemeldte Forordning ligeledes drives med indenlandske Skibe, i alt paa samme Maade, som til de Amerikanske Kolonier, nemlig directe derhen og derfra, saaledes, at Skibene enten gaar med Slaver fra Kysten til de Danske Kolonier i Amerika, eller og lige her tilbage, ifald de have Guld, Elefant-Tænder og deslige. Det tillades og Undersaatterne paa de Amerikanske Kolonier, ved vore egne Skibe at hente Slaver fra Afrika; men de maae ikke der tilforhandle sig Europæiske Vare. De Vare, som sendes til Guinea ere frie for Told og Consumption, saavel her som der; og skal Victualierne være af Landets Produkter, saa og Asiatiske Vare tages herfra, samt saa mange Fabrik-Vare, som mueligt er, være af Indenlandske Fabriker. Men dersom en eller anden Omstændighed udfordrer, at nogle af de Vare, som her forarbeides, maatte hentes andensieds fra, kan det tillades at lade dem komme, naar kun iagttages, at de allene bruges

bruges til denne Handel. Lige saadan Forsigtighed bruges i Henseende til de Vare, som tillades at føres til Amerika. De i Afrika kiøbte Slaver, maae ingenlunde henbringes eller sælges andersheds, end til Kongens Danske Kolonier i Amerika.

Til Handelens og Creditens Understøttelse for Indbyggerne paa de Danske Øer i Vestindien, har Kong Frederik V. ved et Rescript af 19 Maii 1758, bekiendtgjort af Kiøbenhavn's Magistrat den 14 Junii 1758, befaleet, at ingen Arrest paa nogens Person eller Gods, endslig den ved Døm er bleven stadfæstet, skal medføre noget Fortrin, de andre Creditorer til Fornærmelse, eller hindre dem fra, paa eget Ansvar, at erklære den, som Arresten er forhvervet over, for Fallit, og kalde Rettens-Middel til at tage Bøen under Administration, som et Falit-Bøe, naar kun saadan Regiering til Rettens-Middel skeer, førend Udlæg efter Dømmen lovlig er begiort og vedborlig forfulgt, v. s. v.

End videre har Hans Majestet til disse Øers og Handelsens Bæste, ved Resolution af 23 Maii 1758, befaleet, at Undersaatterne, som handler derpaa, skalde være pligtige at didbringe Smør, Talg, Kiød, Flesk, Ost, Brød, Meel og Bryn, saavel som tørre og saltede Fiske-Vare til Provision og Forhandling der i Landene, nemlig med hvert Skib, som er paa 50 Læster og derunder, for 2000 Rdlr., fra 50 til 80 Læster iberegnet, for 3000 Rdlr., og over 80 Læster, for 4000 Rdlr., beregnet efter indkiøbet paa det Sted, hvorfra Varene udfiktes.

De Vare, som føres herfra til de Amerikaniske Øer, ere deels Kinesiske og Ostindiske Vare, saasom Thee, Peber, Sago, Ranquins, Siger, Torklæder, Silketoi og Porcellain, deels vore egne eller Naboernes Vare, saasom Bræder, Som, Drex, Lovværk, Umdam, Edderdum, Hatte, Narykker, Schild, Ol, Brændevin, røget og saltet Kiød, Flesk, Bryn, tydske Perreder, hiemgiorte dity, særdeles blaasribede, Dreiel, Strømper, Kniplinger, Handsker, Sadelmager- Arbeide, Glas, Tin-Kander, Messing Kiedler, Dinevaar, Specerier, Bor-

Kabringer, Jern, Muursteen, ic. Da de Skibe som besegle disse Der, tager Veien over Madera, for at tage der nogle Vine, som ere fornødne i Vestindien, saa forhandles ved den Leilighed en Deel af de ovenmeldte Vare paa Madera, og desuden Kattuner, Sengedekker, Rug, Hvede, Guld Saloner, Damaster, ic. De Vare, som vore Skibe bringer tilbage fra disse Danske Amerikanske Der, ere raae Sukkere, Rom, Farvetræe, Bomuld, Indigo, Ingefær, Kaffe, Kacao og Kanaister Tobak. De Vare, som føres herfra til Guinea ere fornemmelig Brændeviin, Krud, Talg, Ostindiske og uddene Vare, Muursteen, Jern, Arm-Ringe af Messing, smaa Klokker, Speile, Piber, Knive, Kiedler, Bekker, Lin-Kander, Tobak, Lerret og Kattun.

Tallet paa de Skibe, som besegler disse Kolonier, har i nogle Aaringer været meer end 3 Gange saa stort som tilforn, nemlig over Tredive. Den St. Thomas er for nylig med visse Vilkaar gjort til en frie Havn, eller saa kaldet Porto Franco.

Den Islandske og Finmarkske Handel.

Efterat den Islandske Handel i mange Aar været var drevet af Handets-Kompagniet, eller Havnens Forpagtning i Stykkeviis, kom atter Handelen under et Kompagnie igien Aar 1733, som varede indtil Aar 1742, da det ved en nye Octroi blev fornyet til 1752 Aars Udgang, og efter en nyere Octroi af Aar 1746, forlønget paa 25 Aar, saa at Kompagniet skulde have staaet ved Magt indtil Aar 1771, og skulde samme Kompagnie have den Finmarkske Handel tilligemed udi lige lang Tid. Men for 5 Aar siden fandt Hans Majestet fornødent, at afbryde dette Kompagnie indtil videre, og tage den Islandske Handel til sig selv. Der ere 25 Havne og Handels-Pladser i Island, som ligger 300 Miile i Nordvest fra Kiøbenhavn, og er en af de største Europæiske Der, nemlig 150 Miile lang, og 60 Miile breed, hvorpaa holdes aarligen 20 a 25 store Danske Skibe i Fart, og

og giver i gode Tider Kiøbenhavnske Negotianter en anseelig Nøring. Dog bringes ikke alle Varene til Kiøbenhavn, men 4 a 5 af Islandsfahrerne gaae til Glückstad ved Elben, og affætte der deres Ladninger. Af de Islandske Havne giver omtrent den halve Deel ikkun Fiskealeene, den anden halve Deel Kiød og Uld, men nogle faa give begge Deele tillige. Det, som føres herfra til Fjotland, er meest Danske Producter, saasom Rug, Meel, Bryn, Brændeviin, Jern, Kobber, Salt, Miød, Öl, Tobak, Klæde, Lerret, Fiske-Redskaber, Isefram, Tømmer og Bogskud. De Islandske Vare, som føres derfra, bestaae meest i Fiske, Kiød og Uld, samt Strømper, Badmel, Edderdun, Lamskind, Talg, Smør og Tran, faa og Svovel fra det anlagte Svovel-Raffinaderie.

Den Finmarkske Handel drives gemeenlig med 6 a 7 store Skibe om Aaret, og de Vare, som føres derfra, ere Tørskif, Klipfiske, Raffet, Muldebær, Tran, Smør, faa og Uld, saltet Kiød, Fiskebeen, Rav og Rekling, Edderdun, Bukke-Reensdyr og Odde-Skind.

Den Grønlandske Handel.

Den Grønlandske Handel er foreenet med det almindelige Handels Kompagnie, hvilket forsyner de paa Grønland anlagte 8 Colonier med deres Fornødenhed af Danske Vare, og henter igien derfra Speil, Tran, Hvalfiske, Barder og Skind. Desuden holdes undertiden aarligen 4 a 5 Skibe paa Hvalfiske-Fangsten under bemeldte Grønland, hvilken det alm. Handels-Kompagnie har eene Rettighed til at drive; og for at hemme al Snigehandel ved denne Fangst, og Colonierne har Hans Majestet ved Plakat af 22 April 1758 befalet, at ingen andre, end bemeldte Kompagnie, enten af Kongens egne Undersaatter, eller Fremmede, paa 4 Miile nær Grønland maatte drive nogen Handel med Grønlænderne, under Straf af Opbringelse og Confiscation af Skib og Gods til Kompagniet.

Den Færøiske Handel.

Den Færøiske Handel drives for Kongelig Regning med et Par store Skibe, som gemeenlig kunde gjøre dobbelt Reise. Disse Der ligge midt imellem Fislund og Orkøerne, ere 25 i Tallet, hvoraf de største ere 15 Danske Miile lange, og 10 Miile breede; men de 17 af dem ere ikkun beboede. Der er overflodig Græsning, og Bygkorn vover der meget vel. Derfra faaes aarligen 80000 a 90000 Par Stromper, som deels bruges til Militiens og Matrosernes Mondering, og deels sælges i Holland; dernæst nogle Skippund Uld, Talg og Smør, samt nogle Degger-Skind, men især 6 a 700 Skippund Fisk, og dobbelt saa mange Skippund Ederduun.

Det Afrikanske Kompagnie,

eller

Marokkaniske Handel.

Det Afrikanske Kompagnie blev stiftet den 31 Mars 1755 for at fortsætte en Handel, som nogle private Folk havde begyndt. Dets Octroi er stilet paa 40 Mar, og derved har Hans Majestet givet Kompagniet adskillige Privilegier, foruden Gene-Handels-Bevilgning paa Afrika fra 36 til 22 Grad. Det kan føre ikke alene vore, men endog andre Landes Vare til den Afrikanske Kyst, og bringe de Vare, som det der kjøbes, enten her til Landene, eller til fremmede Stæder, efter Godbefindende. Dette Kompagnie er opkommet ved 500 Actier, hver paa 500 Rdlr., og det gav i Aaret 1756 et Udbytte paa 10 pro Cent. Det har hidindtil især handlet paa de Havne Saffi, Salee og St. Cruz. Derfra hentes Uld, Bøx, Kobber, Skind, og derhen bringes Lerret, Klæde, Specerier og Føde-Vare.

Søe

Søe-Assurance-Kompagniet.

Dette Assurance-Kompagnie blev til det almindelige
 Beste, Negotias Opmuntring, og de Trafiquerendes
 Sikkerhed, stiftet i Kiøbenhavn, og den 20 April 1726
 meddeelt allernaadigst Octroi af Kong Friderich IV.
 Det er derudi forskielligt fra de andre Kompagnier, at
 Interessenterne intet have udreedet. Hver Actie er paa
 1000 Rdlr., og er det nok til at faae en Actie, at man
 forsikrer sig, og stiller Caution for saadan Summa. I
 Maaret 1746 blev besluttet af samtlige Participanter, at
 faae nogen Forandring gjort udi forhen allernaadigst giv-
 ne Octroi og Privilegier, hvilket af Kong Christ. VI.
 blev bevilget, og Kompagniet givet en nye Octroi af 1 Ju-
 lii 1746. Det maae ikke være nogle andre, end Assu-
 rance-Kompagniets Participanter i Kongens Riger og
 Lande tilladt, at slaae sig sammen i Societet, til at teg-
 ne Assurance; dog maae enhver, ligesom tilforn, lade
 gjøre sin Assurance uden Riget. Policer og Forsikkrings
 Breve, som ere trykte, maae blive stemplede af Papis-
 Forvalteren til 24 Skilling Stykket, efter Lovens 4 Bog
 6 Kap. 2 Art., og de aabne Pladsler i samme fuldfri-
 ves af Kompagniets Bogholder, eller hvem Kompagniet
 dertil befuldmægtiger, uden at bruge enten nogen Mæg-
 ler eller Øvrigheds Person dertil. Pante- og andre For-
 skrivninger til Kompagniets Kasse maa forfattes og udstæ-
 des paa slet Papir, efter den Kongelige Resolution af
 10 Martii 1732, som skal allevegne gielde lige saa fuldt,
 som de vare skrevne paa stemplet Papir; men der under
 maae ikke forstaaes pro Forma Bereler, som ere afskaffe-
 de. Der maae ikke gøres nogen Slags Arrest og Beslag
 paa de Forsikkringer, som Kompagniets Interessenter til
 hinanden indbyrdes have stillet, eller paa de Penge, som
 for nogen af Interessenternes Regning maatte være i Kom-
 pagniets Kasse bestaaende. Naar Tvistigheder om Assu-
 rance, Haverie og Restoures ei i Mindelighed kan afgjø-
 res, hvorpaa Kompagniet ingen Flid maae spare, da skal
 samme indkomme for det Kongelige Assurance-Kammer,

som skal bestaae af 5 Personer, nemlig tvende af Magistraten eller Politie- og Commerce-Collegio, tvende Søe-Kapitainer, og en af Stadens 32 Mænd, ved hvilket Politie- og Commerce-Collegii Sekretair skal holde Protokollen, og udstaae Akterne. Den, som begaer Sviig med Assurance, skal ei alene tabe sin Præmie og fraktiendes sin Ret til Assurance-Kompagniet, men endog skadesløs erstatte Kompagniet alle de Omkostninger, som paa Processen med videre kan være anvendt. Foresalder der nogen Tvistighed imellem Kompagniets Interessenter indbyrdes, som vedkommer Verket og dets Deconomie, da maa derom ikke føres nogen Proces, men kan samme ei i Mindelighed afgjøres, skal det agtes for Ret, som bliver sluttet af de fleeste Stemmer af samtlige Participanter, hvorved det, uden videre Gienfigelse, skal have sit Forblivende. Kompagniets Fond, som tilforn ikkun bestod af 300000 Rdlr., blev i Aaret 1748 forøget ved nye Subscriptioner til 6 Tønder Guld. I Følge Kompagniets Fundas kan det ikke forsikre meere i hvert Skib, end 30000 Rdlr., undtagen i det Ostindiske Kompagniets Skibe, hvilke det forsikrer indtil 60000 Rdlr Udbyttet deraf har undertiden beløbet sig til 9 pro Cent.

Kiøbenhavns Banko.

Penge er det store Hiul, der driver Handelen, og den Kiøbenhavnske Banke maa man ansee som Sielen i dette Lands Handel. Den har sin første Oprindelse af et Kompagnie, som ved saadan Stiftelse har gjort Landet en vigtig Tjeneste. Den Lettelse, som Banco-Sedlerne gjøre i Handelen, er endda intet imod den Redsettelse paa Kenter, som samme har foraarsaget, og har end Interessenterne derved faaet Bederlag ved en betydelig Gevinst, saa er der dog ingen man bør mindre misunde end den er en almindelig Assignations- Verel- og Laane-Banque, som Hans Majest selv har taget i sin høie Beskyttelse, og gav den Octroi den 29 October Aar 1736. Dens Reglement og Anordning blev confirmeret den 5 Novem

vember 1736, bestaaende i 21 Poster, samt den imellem Banko-Interessenterne oprettede Convention og Forening i 26 Poster, hvorefter der skede Subscription af 1000 Actier, hver paa 500 Rdlr., hvilken strax blev fuld. Den næstpaafølgende 11 Martii 1737, begyndte Banken første Gang, efter en Forordning var udgaaet af 8 Martii 1737, hvori Publico gives tilkiende de Poster af Octroien, som dem meest kunde være magtpaaligende at vide, og som bestyrkede dens Sedlers Gyldighed. Banken indfriede da strax Buxler fra Kiøbmænd, der havde Credit. Den udlaante Penge for 4 pro Cent paa beske Pant, og bragte det strax dertil, at Renten af Penge faldt ned fra 5 a 6 til 4 pro Cent. Den havde i en kort Tid en meget lykkelig Fremgang; og vil man betænke hvor vigtigt det er for Handlende, at kunde letteligen faae Penge, og det for en Rente, hvorved de kan være i Stand til at holde Pris med andre Nationer, saa skal man strax finde, hvor meget man har de priselige Borgere at takke, som fandt paa saadant Project. Udbyttet i dette Compagnie har været paa 9 til 12 Rdlr. pro Cent. Den Nytte, Banken har skaffet, kan best sluttet af den Credit, som den stedse har staaet udi, samt at dens Actier altid ere signe anseeligt, saa at de endog har gaaet fra 500 til 1250 Rdlr. De rullerende Banko-Sedler vare først paa 100 Rdlr. 50 Rdlr. 40 Rdlr. 30 Rdlr. 20 Rdlr. og 10 Rdlr., og som disse bleve forslitte, og man endskiont meget fielden, fandt nogle forfalskede, saa blev eragtet tienligt, at indkalde samtlige Banko-Sedler, ved en Forordning af 13 September 1748, som bleve indløste med trende Slags andre Sedler, nemlig 100 Rdlr. 50 Rdlr. og 10 Rdlr., af hvilke hver ere trykte paa sin Maade, for derved at gjøre alt Underfløb desto vanskeligere. Ved en Forordning af 22 Martii 1760 blev det tilladt Banken at formere dens Fond med en nye Subscription, som tog sin Begyndelse den 31 Martii samme Aar. Efter anførte Forordning har alle Undersaatterne Udgang til at tage Deel i denne nyttige Indretning, da enhver, som allene indskyder 125 Rdlr., og det endda til

til visse Terminer i 2 til 3 Aar, bliver en virkelig Interessent i Banken, faaer sit eget særdeles Actie-Brev, hvilket han kan sælge og overdrage til hvem han vil, og kan vente Udbyttet efter sit Indskud og Bankens Tiltagelse. Og paa det de mange publike Fonds og Stiftelser i disse Lande, saavel som de Umyndige, ikke skulde være udelukte fra denne Fordeel, har Hans Majestet befalet, at det ved denne nye Subscription skal være saavel Directeurer og Curatorer for publike Fonds og Stiftelser, som Formyndere for Umyndige tilladt, at tage Actier i Banken paa de publike Stiftelsers og deres Myndingers Vegne. Af Plakaten af samme Dato sees, at en gammel Actie er anslagen til 1000 Rdlr., og da Indskudet for en nye Actie var 500 Rdlr., saa fik enhver af de gamle Interessentere Tilladelse, at faae sit gamle Actie-Brev udbyttet imod tvende nye Actie-Breve. En nye Interessent fik og Frihed at tegne sig for saa mange Actier, som han vilde. Den, som ikke vilde tage en heel Actie, kunde og tage en halv eller og tegne sig for en fjerdede Actie, og dog alligevel faae sit særdeles Actie-Brev. Ligeledes nyder den, som ikkun har en halv eller fjerdede Actie, enten han er en gammel eller nye Interessent, ligesaa fuld Stemme, som om han havde en fuld Portion. En nye Actie gielder nu 6 til 700 Rdlr. og Banken har faaet Kongelig Bevilgning, at have sin egen Myndt.

Kiøbenhavns Børs.

Kiøbenhavns Børs er en Bygning efter Gothisk Architecture. Dens tvende Facader ere 406 Fod lange og $66\frac{1}{2}$ Fod brede, prydede med meget Bildthugger-Arbejde i Sandsteen, og ziret paa begge Enderne med prægtige Portaler, særdeles den, som vender ud mod Slotspladsen. Den berøres ikke af nogen anden Bygning; men ligger gandske frie og for fuld Syn, omgiven paa den Nørre og Søndre Side med Kanaler. Den er bygget af Kong Christian IV. imellem Aarene 1624 og 1640. Foran

i den øverste og høieste Etage, i den Ende mod Slotspladsen, har Kiøbmændene deres daglige Samlings-Plads, som er temmelig stor og affat med nogle friestaaende Colunner. Derhos er Assurance-Kompagniets Contoir, samt Mæglernes og Notariernes Contoirer, og der holdes Auctioner paa Actier, Skibe og deslige. Dernæst er Børsens mellemste og største Deel, som er opfyldt med Kiøbmands Boutiker og Boglader, hvilke man i Aaret 1636 begyndte først at udleie til Kiøbmænd, og som de betaler Aarlig Leie af, efter Accordt med Høvesthuus-Directeurerne. I Børsens tredie Deel eller anden Ende er indrettet Contoirer for den Kiøbenhavnske Banke paa den ene og det Kongelige almindelige Vare-Magazin paa den anden Side. Børsens underste Etage bestaaer af hvelvede Kiøldere, som ere numererede, og bortleies til Kiøbmænd, for derudi at indlegge alle Slags grove Vare, saasom Jern, Hamp, Hør, Huder, Humle, tør og saltet Fisk, Salt, ic. som ligeledes accorderer Leien med Høvesthuus-Directeurerne. I en Deel af samme Brands-frie Hvelvinger har og Banken sine Contanter, og andre Kjøbbarheder. Børsens Tag er af Blye, som og den midt paa staaende jærnlige Taarn-Spidse, der er af en særdeles Invention, bestaaende af 4 Drager, som ligger paa deres Bug, med Hovederne vendte mod Himmelens 4 Sider; men deres Haler og Svandse snoes tilsammen og strækkes saa høit i Veiret, at dette Spiir kan sees langt uden for Staden. Neden for Børsen, alleryderst mod Christianshavn, har Bankens Myntmester sit Værksted.

De Kiøbenhavnske Fabriker.

For at oprette Silke- og Uldene-Manufaktur her i Staden, havde den meget økonomisk-sindede Kong Christian IV. gjort sig al Umage og Bekostning, som foretogtes af de paafølgende Konger; men det Klæde-Fabrik, hvoraf Kongens Armee skulde klædes, kunde dog ikke komme i Stand, førend efter Freden i Norden, som blev sluttet

sluttet Aar 1720, da man for Alvor besfittede sig paa at give denne Manufaktur en bestandig Form og Stifkelfe. Den er nu i saadan Stand, at den forsyner den hele Kongelige Krigsmagt til Lands og Vands med Klæder, og meget vel underholder sig selv. Den drives paa 2 Steder, nemlig paa Guldhuset og paa Tugthuset paa Christianshavn. Det er imidlertid ikkuns fra Kong Christian VI. Tid, at man egentligen kan regne Manufakturernes Oprettelse i Kiøbenhavn. Han lagde som den første Grund til den Vindskibelighed, som er seet at tiltage under hans Efterfølgere paa Thronen, og har udbredet sig langt uden for Hovedstaden, saa at Arbeidernes Tal paa Fabrikkerne i saa Aar steg fra 1200 til over 4000. Foruden forbemeldte store Klæde-Manufaktur ere her siden anlagte adskillige private Klædetøi- og Multum-Manufakturer, Rye- eller Fries-Bæverie, Strømpe-Bæverier, og ligeledes Bomulds-Bæverier, ved hvilke ere henved 300 Bæver-Stole i Gang, og ernæres et Antal Mennesker af henved 4000 med Mestere, Svende, Dreng og andre Arbeidsfolk, og hvormeget Staden og Landet aarligen vinder ved dem, formedelst at Arbeids-Lønnen bliver i Landet, det kan sluttet deraf, at efter en Extract, hvad ved den saa kaldede Hollandske Klæde-Fabrike, som for en 26 Aar siden blev anlagt af Sl. Commerce Raad Courtonne, og nu fortsættes af Hr. Friderik Hofman, er blevet udgivet i Arbeids-Løn i Syv Aar indtil 1757, befindes den Sum, som i værende Tid er udbetalt til Spindere, Bævere, Koppere, Farvere, Plukkere, Overstierere ic. at være 75151 Rdlr.; og at denne Fabrike i disse 26 Aar profiterede Landet over halvtredie Tonde Guld, som ellers var gaaet ud til Arbeids-Løn for Fremmede.

Hvad Silke-Manufakturerne i Kiøbenhavn angaaer, da ere de og ved Kongernes Faderlige Omsorg komne saa vidt, at de, ligesom Klæde- og Tøi-Manufakturerne, kan forsyne med alt, hvad der i Riget forlanges. Og omendskiont Priserne derudi ere lidet høie, saa kan man i det mindste ikke nægte, at jo Tøierne kommer de smukkeste

meget nær. Man regner, at der i Silke-Fabrikkerne i Kiøbenhavn ere henved 280 Væverstole, hvoraf 100 tilhører den saa kaldede Kongens Fabrike. Det Tal, som ved alle Silke-Manufakturerne arbejder i Kiøbenhavn, overstiger paa denne Tid 1000 Personer.

Desforuden fabrikeres her nu omstunder mangfoldige Ting, som forhen maatte hentes fra Fremmede. Garverierne ere paa nogle Aar meget forbedrede i Kiøbenhavn, og kommer de Engelske meget nærmere end tilforn. Ja, man tør nok sige, at det Engelske Saallelæder som nu omstunder forfærdiges i Kiøbenhavn, holder i alle Maader sin Prøve i Styrken, med det virkelige Engelske. Metallernes Forarbeidelse har og naaet en kiendeligere Fremgang, end tilforn. Fint Jern-Arbeide gøres her nu ligesaa forsvarligt som Udenlands; ligeledes hamret og poleret Kobber- og Messing-Arbeide. Her forarbeides ægte og nægte Porcellain eller Fayance; Tobaks-Piber, som ikke meget eftergiver de Hollandske. Her findes Sukker-Raffinaderier og Sæbe-Synderier, Kalkbrænderier, Papir-Møller, Børblege, Liim-Fabrikker, Skedevands-Brænderier, Lak, Rønrørg og Børdugs Fabrikker. Her anlægges Olie-Møller og plantes Bai; og andre Slags til Farveriernes Brug. Alle Slags fint Smedker- og Stølemager-Arbeide, samt Bildthugger-Arbeide i Træ; Marmor eller anden Steen behøves nu ei at hentes fra Fremmede. Vævede, trykkede og malede Tapetier kan og have her saa gode som andensieds. Ja her findes Kattun-Trykkerier, hvor man kan have de smukkeste og bedste skildrede og trykkede Siger og Kattuner, iblant hvilke Hr. Justitz Raad Høllins uden Stadens Øster-Port fortjener især her at nævnes, og iligemaade det store Værk, som den Kongelige Kammertiener Hr. Jessen og Interessentere har anlagt i Dyrehaugen, hvor mange Slags Iffentram forarbeides, samt Pullich og Tschudi Saand-Fabrike paa Øster-Gaden.

Det vilde blive for vidtloftigt, at opregne alle de Fabrikker, som baade i og uden for Kiøbenhavn ere anlagte. Man vil allerbest kunde see Manufakturernes og

Fabri-

Fabrikernes Fremgang, ved de Forbud, som ere blevne giorte paa Udenlandske Vares Indførsel, alt estersom man har fundet undvære dem. Her er en nøiagtig Alphabetisk Fortegnelse derover:

Fortegnelse

paa

de Vare som ere forbudne at indføres i Danmark.

Akvavit, af Viine og Spiritus Vini, samt distillerede Li-
quers af alle Navne, item af fremmed Korn distilleret.
Forbud. ved Forord. af 1 Febr. og 8 Martii 1757.

Arrak, undtagen ved egne Skibe fra Ost- og Vestindien ved
samme Forordning.

Astrag, forbuden ved Forord. af 25 Febr. 1727.

Atlaster, fremmede og Ostindiske, undtagen de med egne
Skibe fra Kina og Ostindien. See Forordn. 19 Februar.
1753, Dito halv Silke efter samme Forordning.

Baand med Guld eller Sølv udi, item Tastes Dito med og
uden Blommer. Efter Forordn. af 17 Novemb. 1739,
og 19 Febr. 1753.

Barakan, efter Forordn. af 17 Nov. 1739.

Barat, presset eller upresset. Efter Forord. af 19 Febr. 1753.

Bai, efter Forord. af 17 Nov. 1739 og 3 Junii 1741.

Berge eller anden Slags tør Fisk. Ved Plakat af 23 Mar-
tii 1729.

Bog-Guld, ægte eller uægte, samt reven Metal. Efter For-
ord. af 10 Nov. 1741, og 19 Mai 1760.

Boghvede-Gryn og dets Meel, fremmed. Ved Forord. af
23 Decemb. 1744.

Bommer-side eller Fiskfast. Ved Forordn. af 3 Junii 1741.

Border af Fløiel. Ved Forord. af 19 Febr. 1753.

Brasilienholts, raspet eller malet. Ved Forord. af 22 Ja-
nuarii 1754.

Brændevin, Fransk og Rinsk, maa ei indføres og bruges
uden i Kiøbenhavn, Helsingøer, Odense, Aarhus, Ki-

ke, Aalborg, Wiborg, item i Norge, Christiania, Fridesrikshald, Drammen Christiansand, Bergen og Grundhiert.

Efter Forordn. af 15 Febr. 1759.

Brotade af Guld og Sølv. Ved Forordn. af 16 Apr. og 6 Octb. 1736, samt 19 Febr. 1753.

Brunnrødt. Ved Forordn. af 25 Aug. 1752.

Byg. Ved Forordn. af 23 Dec. 1744.

Dito Gryn og Meel. Ved Dito Forordn.

Callemanker, sribede og blommede. 17 Nov. 1739.

Cammelotter, allehaande. Ved Forordn. af 17 Novemb. 1739 og 19 Febr. 1753.

Cattuner, ordinaire og Siks. Ved Forordn. af 11 Februarrii 1755.

Chageriner. Ved Forord. af 17 Nov. 1739 og 3 Jul. 1741.

Chalon, alle Slags. Ved Forordn. af 26 Sept. 1736, 12 Nov. 1739, og 3 Junii 1741.

Cölnisk Jord eller Erde. Ved Plakat af 25 Aug. 1752.

Cöfianter, trykte og Mafkei. Ved Forord. af 19 Februarrii 1753.

Cottonader, uldene eller halv uldene, af Uld eller Bomuld. Ved Forordn. af 19 Febr. 1753.

Damast, eller andre Slags Silke-Tøi med Sølv- og Guld-Manker, item brocherede Damaster, eller Triumphanter. Ved Forordn. af 6 April og 6 Octb. 1736.

Dito Triumphanter og brocherede Taster. Ved Forordn. af 6 Mai 1741, og 19 Februar. 1753.

Dito ordinaire af silke og ulden. Ved Forordn. af 6 Mai og 3 Junii 1741.

Danskiger Cajetter. Ved Forordn. af 16 Julii 1745, og 19 Febr. 1753.

Deffener, Ostindiske og Tyrkiske, stoppede, af Cattun, Uldene Sengen- og Hest-Deffener. Ved Forordn. af 11 Februar. 1755, 17 Novemb. 1739, 3 Jun. 1741, 19 Novemb, 1739 og 3 Jun. 1741.

Droguet. Ved Forordn. af 16 Junii 1741, og 19 Februar. 1753.

Dreiel, alle Slags. Ved Forordn. af 10 Nov. 1741.

Dvell. Ved Forordn. af 19 Febr. 1753.

- Dyneaar, alle Slags. Ved Forordn. af 10 Nov. 1741.
 Engelsk Rødt. Ved Plakat af 25 Aug. 1752.
 Ermer, silke og uldene. Ved Forordn. af 19 Febr. 1753.
 Erter, fremmede. Ved Forordn. af 23 Dec. 1744.
 Etaminer eller Vertiner Kammelot v. F. a. 17 Nov. 1739,
 6 Mai og 3 Junii 1741.
 Farve-Vare, alle Slags, lys Okker, Umbra, Tydsfbruun
 og Kölnsk Erde, alle Sorter Brunrødt, Engelsk og Tydsf
 rødt, eller brændt Okker, Trippels alle Slags ic. Ved
 Plakat af 25 Augusti 1752.
 Filt eller Nye. Ved Forordn. af 17 Nov. 1739, og 19
 Febr. 1753.
 Flasker, alle Slags, item Bouteiller. See Forordn. af
 25 Martii 1760.
 Flonel, alle Slags. See Forordn. af 3 Jun. 1741, og
 19 Febr. 1753.
 Fløiel, Fløs, Raf eller Silke-Plyds. See Forordn. af
 12 Sept. 1736, 17 Nov. 1739, 3 Jul. 1741 og
 19 Febr. 1753.
 Dito Bester, Kasketter, Muffer og andet nyt Arbeide. See
 Forordn. af 16 Jul. 1745.
 Galloner, Fryndser eller Sløiser, Point d'Espagne, og
 Knipslinger af Guld eller Sølv. See Forordn. af 16 A-
 pril 1736.
 Gehanger af Silke og Læder. See Forord. af 6 Mai 1741.
 Glas, alle Slags, under hvad Navn nævnes kan. See
 Forordn. af 25 Martii 1760.
 Gros de Tour, Nas de Mohr og Terseneller. See For-
 ordn. af 6 Mai 1741, 19 Febr. 1753.
 Guld, udarbejdet til Forhandling. See Forordn. af 31 De-
 cemb. 1744.
 Haandqvern-Steeene, forbuden at maa bruges. Ved For-
 ordn. af 31 Dec. 1700, 24 Jan. 1682.
 Haarduger til Klæder. See Forordn. af 10 Nov. 1741.
 Haar-Batter, Silke og Bomulds. See Forordn. af 10 No-
 vemb. 1741.
 Handsker, alle Slags. Ved Forordn. af 17 Nov. 1739
 Hatte, alle Slags. Ved Plakat af 17 Dec. 1742.

40 **Dannemarks Handels-Speil**

- Havre, Dito Gryn-Meel og Malt.** See Forord. af 23 Decemb. 1744.
- Hegler.** See Forordn. af 12 Aug. 1748.
- Huer, Silke, Uldene, Bomulds, Mand's og Fruentimmer.**
 Ved Forordn af 19 Febr. 1753, 16 Julii 1745.
- Hveede.** See Forordn. af 23 Dec. 1744.
- Jern-Gryder.** See Forordn. af 8 Sept. 1730.
- Kobber, gjort i Arbeide.** See Forordn. af 6 April 1746, 4 Jan. 1751.
- Kalk.** Ved Plakat af 11 Febr. 1755.
- Kamme, Horn, Elfenbeens, Skildpadde og Vurfboms.**
 Ved Plakat af 13 Martii 1758.
- Kannisas eller Noppen.** See Forordn. af 17 Nov. 1739, og 19 Febr. 1753.
- Karder til Uld.** Ved Resolut. af 15 Sept. 1727.
- Kirse.** Ved Forordn. af 17 Nov. 1739.
- Klæde.** Ved Forordn. af 17 Nov. 1739, 16 Junii 1741, og 19 Februarii 1753.
- Klæder, syede og ubrugte, item gamle til at sælges.** Af 16 Junii 1741, 16 Julii 1745.
- Knæbaand** Ved Forordn. af 17 Nov. 1739, 13 Jan. 1744 og 24 Dec. 1753.
- Knapper, alle Slags af Silke og Kameelhaar.** See Forordn. af 19 Febr. 1753.
- Dito af Guld- og Sølv Traad.** See Forordn. af 16 Apr. 1736, og 19 Febr. 1753.
- Kniplinger, alle Slags.** Ved Forordn. af 16 Apr. 1736.
- Kønrog.** Ved Plakat af 5 Dec. 1740.
- Kort at spille med, alle Slags fremmede.** Ved Forordn. af 10 Nov. 1756, og 4 Jan., og 13 Mai 1757.
- Lak, alle Slags.** See Forordn. af 4 Sept. 1741.
- Leer, Høe Leer og Skiare-Knive, samt Haand-Segle.** See Forordn. af 2 Apr. 1727, 21 Nov. 1735, 29 Jan. 1739, 29 Jul. 1744.
- Legatur, ulden, og halv Silke og Floret.** See Forordn. af 19 Febr. 1753.
- Serreder, alle Slags grove.** Ved Forordningen af 10 November 1741.

Dito

- Dito, trykkede eller farvede. Ved Forordn. af 10 Nov. 1741.
- Ligg:Steene og Repose:Steene. Ved Plakat af 12 Augusti 1748.
- Liv:Baand. Ved Forordn. af 17 Nov. 1739.
- Livree:Snorer. Ved Plakat af 13 Jan. 1744.
- Lys af Tellig. Ved Plakat af 1 Apr. 1748.
- Malt, fremmed. See Forordningen af 23 Dec. 1744.
- Meel, alle Slags. Samme Forordn. Dito Dato.
- Messing, nyt og gammelt. Ved Plakat af 12 Jul. 1737.
- Metal, slagen og reven. Ved Forordn. af 19 Mai 1760.
- Morer, af Guld og Sølv. See Forordn. af 16 April 1736, og 19 Febr. 1753.
- Dito af Silke og halv Silke. See Dito For. Dito Dato.
- Multum. Ved Forordn. af 17 Nov. 1739, og 3 Jun. 1741.
- Naale. Ved Forordn. af 25 Febr. 1755.
- Nat:Trøier, uldene, knyttede eller flossede. Ved Forordn. af 16 Julii 1745.
- Dito, Silke. Ved Forordn. af 19 Febr. 1753.
- Non-Pereiller, eller Tastes Sko:Snorer. Samme Forordn. Dito Dato.
- Offergelb, alle Slags. Ved Forordn. af 25 Aug. 1752.
- Palentiner og Smekker af Guld eller Sølv. Ved Forordn. af 16 Apr. 1736, 31 Dec. 1744, og 19 Febr. 1753.
- Dito, Silke. Ved Forordn. af 19 Febr. 1753.
- Papir, alle Slags fremmed, maa ei i Norge indføres. See Forordn. af 2 Jul. 1744.
- Perlegryn og Bankebyg, Ved Forordn. af 12 Martii 1748.
- Perler. Ved Forordn. af 16 Apr. og 16 Octb. 1736.
- Perpetuan, eller Perpetuel. Ved Forordn. af 17 Nov. 1749, og 16 Junii 1741.
- Plyds, Linnen eller Kameelhaars, Bomulds og uldenPlyds. See Forordn. af 16 Jul. 1745.
- Polemit, af Kameelhaar eller Uld. Samme Forordn. Dito Dato.
- Popelin. Ved Forordn. af 19 Febr. 1753.
- Posementmager:Arbeide. Ved Forordn. af 13 Jan. 1744.
- Pournal. Ved Forordn. af 16 Julii 1745.

42 Dannemarks Handels-Speil

Nas de Sicille. Ved Forordn. af 6 Mai 1741, og 19 Febr. 1753.

Rom, fremmed. Ved For. af 1 Febr. og 8 Martii 1757.

Rubber eller Chenilles. Ved Forordn. af 19 Febr. 1753.

Rug. Ved Forordn. af 23 Dec. 1744.

Salt, undtagen Spansk, Fransk, Portugisisk og Lyneborgsk,
See Plakat af 23 Aug. 1746.

Sardug, eller Bommerseide. Ved Forordn. af 17 Nov. 1739, og 19 Febr. 1753.

Sarge, alle Slags, ved Forordn. af 17 Novemb. 1739. og 19 Febr. 1753.

Sarge de Soie. ved Forordn. af 16 Jul. 1745.

Sæbe, alle Slags. Ved Plakat af 27 Febr 1741.

Silke, Sommer-Estoffer eller Draguetter. Ved Forordn. af 17 Nov. 1739.

Silketoi, alle Sorter fremmed. Ved Forordn. af 6 Mai 1741, og af 16 Julii 1745.

Dito Klæder, spede til at sælge. Samme Forordn. Dito Dato.

Silke-Batter, Ved Forordn. af 19 Febr. 1753.

Sirup, fremmed. Ved Plakat af 31 Mart. 1750, og Forordn. af 12 Jan. 1751, og 18 Febr. 1755.

Sirker, alle Slags, undtagen Indiske, som ved egne Skibe hiemføres. Ved Plakat af 11 Febr. 1755.

Stomager-Arbeide, fremmed. Ved Forordn. af 31 Decemb. 1742.

Snore, alle Slags. Ved Plakat af 13 Jan. 1744, og Forordn. af 19 Febr. 1753.

Solde og Sigter. Ved Plakat af 15 Jun. 1739, og deres Materialier. Ved Plakat af 10 Nov. 1741.

Sølv, forarbeidet. Ved Forordn. af 1 Jul. 1757.

Dito, slagen. Ved Forordn. af 31 Dec. 1744.

Spaaner. Ved Plakat af 6 Mai 1740

Steenstø, alle Slags fremmede, undtagen det Kolniske til Apotekernes Brug. Ved Plakat af 25 Febr. 1727.

Stofke-Baand. Ved Forordn. af 17 Nov. 1739.

Stole. Ved Forordn. af 12 Mai 1746.

Strømper alle Slags. Ved Forordn. af 17 Nov. 1739, og 19 Febr. 1753.

Sukker,

- Suffer, alle Slags. Ved Plakat af 31 Martii 1750, og Forordn. af 12 Jan. og 14 Dec. 1751, samt 3 og 18 Febr. 1755.
- Srovel. Ved Plakat af 29 Martii og 26 Apr. 1727.
- Talg. Ved Forordn. af 1 Apr. 1748.
- Tobak, gemeene Tobaks Blade. Ved Plakat af 22 Martii 1730.
- Tobaks Piber. Ved Forordn. og Plakat. af 20 Septemb. 1751, 29 Jan. 1759, og 5 Mart. 1759.
- Tørklæder af Silke. Ved Forordn. af 17 Nov. 1739.
- Dito, med slagen Guld eller Sølv. Ved Forordn. af 31 Dec. 1744, og 19 Febr. 1753.
- Dito, af Lerred med Striber eller andet Mønster. Ved Forordn. af 10 Nov. 1741.
- Tran, fremmed, undtagen med egne Skibe. Ved Plakat af 18 Jan. 1745.
- Trilles. Ved Plakat af 10 Sept. 1728.
- Trippelse. Ved Plakat af 25 Aug. 1752.
- Trykkerier og Bogstaver. Ved Kongl. Resolut. af 13 Aug. 1742, og 27 Octb. 1755.
- Uldene Vare, giort i Klæder af nye, spede og broderede Sæger og Skaberakker. Ved Forordn. af 16 Julii 1745.
- Ulmerdug eller Parkan. Ved Forordn. af 17 Nov. 1739.
- Umbræ. Ved Plakat af 25 Aug. 1752.
- Valkjort. Ved Forordn. af 25 Aug. 1752.
- Vanter, Silke, uldene eller af Bomuld. Ved Forordn. af 19 Febr. 1753.
- Vicriol, undtagen Engelsk af Jern-Årt. Ved Plakat af 18 Apr. 1747.
- Hvad siden Told-Rullens Publikation af 14 Januarii 1764 er forandret, forbudt eller tilladt, viser Kammer-Kollegiets Skrivelser om Told-Væsenet; hvilket næste Aar skal blive indført i Handels-Speilet.

Det almindelige Magazin.

Paa det de her anlagte Fabriker kunde blive ret dirigerede, og Fabrikkerne kunde have et Sted at holde sig

fig til, saa blev det Almindelige Magazin stiftet Aar 1738, og indrettet udi visse Logementer paa Børsen. Derover blev beskikket visse Directeurer, en Bogholder og en Magazin-Forvalter, som haver nogle Fuldmægtiger under sig. Efter den første Stiftelse skulde dette nye Magazin være forsynet med de til Fabrikerne behøvende første Materialier, tage dem fra første Haand, forsyne Fabrikanterne dermed for Indkøbs-Prisen, afkiøbe dem deres Klæder og Stoffer, og betale dem enten i Penge eller første Materialier. Magazine blev da paa nogle saa Aar opfyldt med alle Slags Klæder og Stoffer; og der blev indgaaet en Forening med Kræmmerne, som Kongen Aar 1739 stadfæstede, og gjorde til en Lov, at de skulde ikke mere tage de Vare fra Fremmede, som Magazine kunde levere dem. Magazine fik da Tilladelse at sælge i Alenvis, og Tolden blev forhiøst paa adskillige Udenlandske Vare, og tilsidst blev de Udenlandske Tøiers Indførsel ganske forbuden, for at faae Landets egne Tøier affatte. Kræmmerne bleve befalede at fremkomme med deres Udenlandske Klæder og Stoffer, og i sammes Sted, efter deres Facturer og qvitterede Regninger at imodtage Magazine's Vare. Byttet blev gjort, de Udenlandske Vare bleve sendte bort for Kongens Regning, og Magazine solgte ikke mere i Alenvis. Endda blev der tilbage i Magazine en god Deel Vare af ringere Værdie og Dytighed, skjønt ligesaa dyre kiøbte som de, der havde været forarbejdet siden, hvilke da bleve solgte ved Auction, og Kongen taalte selv Skaden.

Da denne Indretning er som Sielen og Drivesfæderen i det Danske Manufaktur-Væsen, saa maa mærkes, at den oprettede Magazin-Direction har havt for Dø, at undervise Fabrikanterne om deres Opsørsel, og derhos give dem Understøttelser og Lettelser til at affette hvad der er forarbejdet, at besørge de Penge i Sikkerhed, som Kongen forstrækker dem, samt paasee de Befalningers Efterlevelse, som han selv og hans Commerce-Collegium udgiver, anaaende Manufakturverne. I Følge deraf, kunde de Fabrikanter, som Kongen forunder nogen Cre,
dit

dit paa Magazinet, enten selv, eller ved andre forskrive fra første Haand, og anvise paa Magazinet, de til deres Fabriker behøvende Materialier. Samme tager Magazinet imod, betaler dem, og udleverer dem siden for Indkjøbs-Prisen uden Gevinst og uden Interesse. Saadan Credit maae ikke gaade høiere, end den Sum beløber sig som Kongen har fornuadt ham den paa, og bliver givet paa nye efter Haanden, som Fabrikanten betaler paa Afdrag. Forhen forskrev Magazinet for egen Regning de første Materialier; men da det efter sin Grundlag aldrig maatte tage Profit af Fabrikanten, saa blev det nødt til at holde op dermed, for ikke idelig at tabe.

En Fabrikant, som har forfærdiget et Stykke Løi, og ikke kan affette det, kan, hvis han behøver Penge, bringe det paa Magazinet, og laane derpaa de $\frac{2}{3}$ Dele af hvad det er værd; disse Penge bliver ham laante uden Rente, og den tilbagestaaende Credit Deel bliver ham udbetalt, saa snart Stykket er solgt. Magazinet har ogsaa i denne Hensende taget en anden Tour; thi forhen kjøbte de det for en vis forud betinget Pris; men deraf kom saa megen Misbrug og Uleilighed, at man blev nødt til at holde op dermed. Magazinets fornemste Fond er fra Kongens Kasse.

Kræmmerne i Kiøbenhavn som har Desconto, samt Kiøbmandene i Provintserne, kan nyde fra 6 til 18 Maaneders Credit paa Magazinet for Vare, som de der tager, imod 4 pro Cent Rente om Aaret.

Kiøbenhavns Bantmager-Halle.

Da man mærkede, at de første Uldene-Fabriker ikke gjorde deres Manufakturere saa forsvarlige, som de burde, saa blev der formedelt Forordningen af 11 Julii 1739 indrettet en Halle, hvor Klædet fundet spændes, eftersees, prøves og stemples, samt erkjendes for dygtige Kiøbmands-Vare, førend de enten maatte sælges, eller bringes paa Magazinet, eller hvis det befandtes uforsvarligt,

ligt, da cassetes. Dette har udrettet saa meget, at Klæder og slige Manufakturver ere siden blevne af meget bedre Bonitet, og giver de Udenlandske intet efter.

Adskillige Anlæg
og
Handels Nærings-Beie
oprettet i Kiøbenhavn.

Mar 1759 den 18 Maii ndkom en Kongelig Forordning, at alle Spille-Kort skulde herefter stemples. Bindingen derved gaaer vel til det store Frideriks-Hospital; men imidlertid har dog adskillige baade i og uden for Kiøbenhavn stor Fordeel ved Stemplede Korts Forhandling.

Et betydeligere Anlæg er Tobaks-Handelen, som ved en Kongelig Forordning af 31 December 1760 blev oprettet, og siden ved en Plakat fra Dekonomie- og Commerce-Collegio af 26 Martii 1761 bekendtgjort, at til Tobaks-Handelens Administration var antagen Hr. Hof-Agent Peter Borre, som ikke allene her i Hovedstaden har oprettet et Tobaks-Hoved-Magazin; men endog i alle øvrige Kiøbstæder i Riget anlagt Tobaks-Oplags-Pakhuse for alle Slags Røg- og Snus-Tobakker.

Mar 1761 begyndte nogle Interessentere at anlegge et Torste-Fiskerie for Christiansøe, hvorfra de i en Dvasse, saa længe den kolde Værets Tid varer, lader til Kiøbenhavn hidbringe levende Torst.

Ligeledes er Rablian-Fangst anlagt fra Kiøbenhavn i Nordsøen, hvorved denne Stad nu ikke allene forsynes med levende Rablian saavel som saltsprængte; men herfra udsendes og Naarligen nogle Silde-Buysler, som hiembringervelsaltede og smagelige Flamske Sild af egen Fangst og Saltning.

Til de fligt behøvedes ydermere Bequemmelighed, er og af det Norske Glas-Kompagnie besørget et anseeligt Oplag i Kiøbenhavn af alle Slags Vindues- Drikke- og Apotheker-Glas, samt Bouteiller, hvoraf en Deel mindre Kiøbstæder forsynes til Udsalgning. Hoved-Magazinet har Underfen og Agent Solt paa Adresse-Contoirtet i Kiøbenhavn.

Et ikke mindre betydeligt end nyttigt Anlæg er Hr. Justits Raad Tffelins og Interessentere Kattun-Trykkerie uden Stadens Øster-Port. Oplaget fra bemeldte Fabrikke, af Kattuner og Siker, er paa Store Kiøbmager-Gaden hos Hr. Peter Tutein, næst ved Adresse-Contoirtet.

Kiøbenhavns Sukker = Raffinaderier.

Hr. Agent Behagens Raffinaderie paa Christianshavn.

Hr. Commerce Raad Bortmans og Interessenteres, ibidem.

Hr. Kiøbkes i Biinggaardstrædet.

Hr. Ladiges i Snarregaden.

Hr. Nygaards og Interessenteres i Bimmelkastet.

Hr. Peltes paa Nørre-Gaden.

Hr. Platfuffles ibidem.

Hr. Reichardts i Dronningens Bred-Gaden.

Hr. Rømers i Nyhavn.

Hr. Baron von Schimmelmans paa Christiansh.

Hr. Steege, Knud, og Interessentere, i Fiolstrædet.

Urtefræmmer-Laugets og Interessenteres i Store Kongens-Gaden.

Anmærke

Anmærkning.

Man finder allerede et Sukker-Raffinaderie at være anlagt i Kiøbenhavn Aar 1626, da Cornelius Cuscant den 17 Februarii fik Kongeligt Privilegium derpaa, samt 6 Aars Frihed for Told og Licent. I Aaret 1735 blev Tolden af raffinerede Sueffre forhøiet, og i Aaret 1750, da her kunde raffineres saa meget Sukker, at Landet derved kunde forshues, blev sammes Indførsel aldeles forbuden. Smid- lertid havde det Vestindiske Handels-Kompagnie, og Herr Banko-Kommissaire, Abraham Pelt, eene Frihed til at raf- finere Sukker, indtil Hans Kongel. Majestet Aar 1754 gav den Vestindiske Handel frit til alle hans Danske og Nor- ske Undersaatter, da forbenævnte Sukker-Raffinaderier ere siden ikke aleene anlagte her i Staden, men endog nogle i Norge og Provinkerne.

Kiøbenhavns Sæbe-Synderier.

Hr. Fenger, *Peter*, paa Christianshavn i Strand- Gaden.

Hr. Grønnegaard, *Johannes*, paa Christianshavn, i Langebroe-Gaden.

Hr. Hansen, *Hans Henrik*, paa Christianshavn i Store Kongens-Gaden.

Et Interessentskabs i Kiøbenhavn, ved gammel Strand.

Paa det Kongelige Priviligerede Sæbe-Synderie paa Christianshavn, paa Hjørnet af Printsens- Gaden, fabrikeres alle Sorter Dansk hvid Sæbe, og som ikke allene i Boniteteten over- gaaer den bekiendte Marseiliske og Kastilian- ske

ffe Sæbe; men endog al anden Sæbe i hele Europa. Fabrikken tilhører Hr. Alexander Thomfen.

Hr. Wedige, *Jens*, i Kiøbenhavn paa Hiørnet af Store Regne-Gaden og Gotters-Gaden.

Laf-Fabriker.

Hr. Gasman, *Friderik*, paa gammel Nynt.

Hr. Hasling, *Peter*, i Silke-Gaden.

Hr. Meiting, *Carl Leonhard*, paa Hiørnet af Store Regne-Gaden og gammel Nynt.

Endskjønt der ere flere som haver bekommet Privilegier, saa haver dog samme endnu ei anlagt Fabriker.

Tobaks-Pibe-Fabriker.

Det første som tillige er det ældste, er anlagt paa Christianshavn, og tilhører Lotterie-Collecteuren Hr. Ferslev.

Det andet som er yngre, er ligeledes paa Christianshavn, og tilhører nogle Interessentere af Urtekrammer-Lauget.

Det tredie som er det yngste, er uden for Stadens Vester-Port, og anlagt af Mesteren af det foregaaende.

Anmærkning.

Det første Pibe-Fabrik som her blev anlagt var af Hr. Cancellie Naad Collin, og Hr. Krigs-Commissair Ross, hvilke siden afstod det til forbermeldte Hr. Ferslev, og har
D samme,

samme, for desto bedre at komme i Drift, været Anledning til Plakaten af 20 Febr. 1751, som forbyder fremmede Tobaks-Pibers Indførsel i Kjøbenhavn, og som siden ved en anden Plakat af 5 Martii 1759, strakte sig til Siøllands Stift og Bornholm; dog skal Fabrikens Interessentere være forpligtede til at holde bestandig Oplag af gode Vare i de nærmeste Stifters Søestæder.

Udskillige andre Fabriker og Oplagsstæder.

Tapekerie- Børdug- og Kønrogss-Fabriken er paa Christianshavn hos Hr. Smith, og tilhører Mad. Iffenberg, paa samme Sted er og Oplaget af bemeldte Vare.

Uf Karte-Fabriken som Tssentrømmer-Lauget har anlagt, er Oplaget hos Hr. Christian Freele i Nyegaden.

Uld-Magazinet er paa Christianshavn i Tolbod-Gaden.

Uf Høe-Leer og Skiereknive er Oplaget hos Hr. Raadmand Johan Peter Suhr paa gammel Torv.

Uf Børlys Fabriken som tilhører Hr. Niels Sveistrup og Interessentere, er Oplaget paa Nørre-Gaden strax ved Frue Kirke. Og ligesom sammestæds udsælges alle Sorter guule og hvide Børlys efter forlangende og for billigste Priis, saa kan og de, som her i Landet eller Provintserne maatte have Bør at sælge, stedse affette det paa benævnte

te

te Fabrike, enten i store eller mindre Quan-
titeter, og det med ligesaa god, ja ventelig
bedre Fordeel, end enten til fremmede Stæ-
der at udsende eller sælge samme.

Liim-Fabriken uden Stadens Øster-Port er an-
lagt af Hr. Peter Söegaard, og Oplags-
stedet er i hans iboende Gaard paa Kuls-
Torvet, hvor altid haves stor Forraad af
gode Sortementer, som Liebhaberne kan
bekomme baade i store og smaa Partier.

Anmærkning.

Man seer af alt det foregaaende, at der af Kongerne
er intet sparet til at befordre Handelen, og understøtte Ma-
nufakturer og Fabriker, enten ved Privilegier og Opmun-
tringer, Forhøielses Told, eller Forbud paa fremmede Vare,
Monopolier eller sammes Ophævelse, naar Omstændigheder-
ne har udfordret det. Og dersom det er vist, at de Midler,
ved hvilke et Land har mere at føre ud til Fremmede, og
igien behøver mindre fra dem, kunde hielp til en fordeelag-
tig Handel; saa kunde vi Danske og under den Hviestes
Befignelse fremdeles mere og mere vente at see vor Handel
udvidet og befordret.

Anvisning

til en Deel publike Contoirer
i Kiøbenhavn.

Marssdals Kobber-Værks Ober-Direktions-Skriver er
Hr. Rolle, i Rentekammerets Bergværks-Contoir.

52 Dannemarks Handels-Speil

- Assurance Kompagniets Contoir for Søeskade, er ved gammel Strand i Mad. Gustmeiers Gaard.
- Hr. Hof-Agent Ryberg ved Kanalen, Assurerer ligeledes for Søeskade.
- Brand-Assurance-Contoiret for Kiøbenhavn, er paa Raadstuen.
- Brand-Assurance-Contoiret for Kiøbstæderne, er hos Hr. Justiz-Raad B. Seidelin paa Amager-Torv.
- det Asiatiske Kompagnies, Bogholder- og Casserer-Contoir, er i Kompagniets Forsamlingshuus paa Christianshavn.
- Adresse-Contoiret er paa Store Kiøbmager-Gaden.
- Auctions Contoirerne i Kiøbenhavn, ere følgende: Hofsets Auctions Contoir er i Vigantsgaden hos Auctions Forvalter Bagge. Stadens Auctions Contoir er paa Nørregaden hos Auctions-Direkteur Friemuth. Søe-Statens Auctions Contoir holdes hos Presidenten Hr. Assessor Korn i Skindergaden. Auctioner efter Militaire, forrettes i Almindelighed af hvert Regiments Auditeur.
- Bygnings-Commissions-Contoiret holdes paa Slottet Christiansborg.
- Brand- og Vand-Commissioner holdes paa Raadhuset, og dets Contoir i lille Strandstrædet, hos Kassereren Hr. Joh. Cas. Silberloh.
- Forhandlings-Botiquen, den almindelige, holdes i Gøttersgaden.
- Færgemændenes Forsamlings-Sted, holdes i Broffens-Bod ved Toldboden.
- Jord-Farvernes Oplags-Contoir er paa Christiansborg Slot.
- Glas-Kompagniets-Contoir er paa Adresse-Contoiret.
- Høieste-Rets-Contoir er paa Christiansborg Slot.
- Handels-Kompagniets Contoir er paa Mad. Wilders Plads paa Christianshavn.
- det Islandiske og Finmarkske Kompagnies-Contoir, ibidem.
- Justeer-Kammeret er i Gøttersgaden hos Hr. Justiz Raad og Borgemesier Sedder.

Kasser.

Kasser.

- den Civile og adskillige Stænders Enke-Kasse holdes i Klareboderne.
- den Kongel. Pensions-Kasse paa Livstid, er hos General-Auditeur Bruun i Pile-Strædet.
- afgangne Kammer-Raad Paulis Enke-Kasse, holdes hos hans Enke-Frue paa Nørregaden.
- det Jædlerste Begravelse-Sælstabs Contoir, holdes hos Bogholderen Hr. Keerslev i Skidenstrædet.
- Krigs-Hospitals Pensions-Kassen, er paa Krigs-Kancelliet.
- den bestandige Enke-Kasses Contoir holdes hos dens Bogholder Hr. Zach. Jædler, Lotterie Colporteur.
- Liig-Kassen er hos Notarius Publikus i Klareboderne.
- Liig- og Skillings-Kassens Contoir er hos Bogholder Hr. Joh. Lem i Store Kongensgaden.
- afgangne Kammer-Raad Paulis Liig-Kasse, er i Pilestrædet hos Hr. Dalin.
- Serups Enke- og Liig-Kasse holdes i Klareboderne.
- Syge-Kassens Contoir bliver holdet paa lille Kispmaergaden.
- Land-Statens Tøihuus-Contoir er paa Tøihuset.
- Land-Maalnings Contoiret er paa Rentekammeret, og Land-Maaleren Hr. Wilster, boer i St. Peder Strædet.
- Lotterie-Inspektions Contoiret er i Dronningens Bred-Gaden.
- Liv-Renternes Societets Contoirer er paa Posthuset.
- Memorial-Expiditions Sekretarens Contoir er paa Christiansborg Slot.
- Missions-Collegio holdes paa Waisenhuset.
- Notarius Publikus Contoir er i Klareboderne.
- Ober-Formynder Contoiret holdes paa gammel Torv hos Brygger Hr. Beckman.
- Præmændenes Laugs-Contoir er ved gammel Strand.
- Politie-Kammeret er paa Raadhuset.
- Post-Contoirerne bag Børsen, er baade for ridende og agende Poster.

Rodemesternes Oidermands Contoir er hos Hørkræmmer
Hr. Loufse paa Amager-Torv.

Stemplet Papiers Contoiret er paa gammel Torv hos Hr.
Justis Raad og Stemplet Papiers Forvalter Nøcker.

Stemplede Korts Inspektions-Contoiret er paa Frideriks
Hospital.

Stats-Maalers Contoiret er i Gøttersgaden, (første Port
fra Landemærket.)

Stats-Kammer Contoiret er paa Nørregaden.

Salpeter-Værkets Contoir er i Klædeboderne.

Salt-Kompagniets, det Norske, Factori Contoir, er hos
Hørkræmmer Hr. Hans Wessling i Klædeboderne.

Tobaks-Magazinets Contoir er paa Christianshavn.

Beierhuset er ved gammel Strand.

Vognmændenes Laugs-Contoir er i Post-Gaarden paa
Store Riøbmager-Gaden.

L i s t e

**Over de Herrer Direktører for det Kongl.
Oetroyerede Asiatiske Kompagnie.**

Præsæs.

Hans Excellence, Herr Adam Gottlob Moltke,
Greve til Bregentved, Ridder af Elephan-
ten, Geheimeraad i Geheime-Konseilet og
Ober-Hofmarskal.

Direktøerne.

Hr. Statsraad Oluf Blach.

Hr. Statsraad Just Fabritius.

Hr. Statsraad Johan Friderich Friis.

Hr. Reinhard Isselin.

Hr. Justitsraad Abraham Falck.

Hoved-Participanterne.

Hr. Kammerherre Christian Friderich Moltke.

Hr. Hans Christian Ölgoed.

Hr. Agent Conrad Fabritius.

Hr. Agent Gisbert Behagen.

Over Equipage-Mester.

Hr. Robert Pfeiff.

Betienterne.

Hr. Joan Bornousky, Bogholder.

Hr. Mauritz Dalldorf, Kasserer.

Hr. Svend Svendsen, Pakhuus-Skriver.

Hr. Joh. Gregersen Langball, Material-Skriver.

Hr. N. J. Lund, Equipage-Mester.

Hr. Jens Laasby, Revisor.

Gouverneur i Tranquebar.

Hr. Abelsteen.

De Herrer Direkteurer

ved det Kongelige Octroierede Almindelige
Handels-Kompagnie.

Præsæs.

Hr. Friderich Christian Rosenkrantz, Ridder af
Dannebrog, Kammer-Herre og Ober Krigs-
Sekretair.

Direkteurerne.

Hr. Etatsraad Oluf Blach, Ober-Direkteur.

Hr. Etatsraad Jost von Hemmert.

56 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Hof-Agent Peter Christian Borre.

Hr. Michel Skipsted.

Hr. K. E. Ytrecht.

Over Equipage-Mester.

Hr. K. E. Ytrecht,

Revisores.

Hr. Raadmand Johan Peter Suhr.

Hr. Agent Gisbert Behagen.

Hr. Niels Rasmussen. Brock.

Betienterne.

Hr. Thomas Jensen, Bogholder.

Hr. David Wulf, Paphus-Skriver.

Hr. Niels Christian Geelmeyden, Ober Kjøbmand
ved den Grønlandske Handel.

Hr. Lauritz Christensen Mariager, Under Equi-
page-Mester.

De Herrer Direkteurer

ved det Kongelige Octroierede Afrikanske

Kompagnie.

Præsæs.

Hans Excellence, Hr. Johan Henrich Desmer-
cieres, Ridder, Geheime Conferenceraad,
og committeret i General-Land-Oekonomie-
og Commerce-Collegio.

Direkteurerne.

Hr. Statsraad Just Fabritius.

Hr. Statsraad Jost von Hemmert.

Hr.

Hr. v. Haas, Kammerherre og Kommandeur-Kapit.

Hr. Reinhard Iffelin.

Hr. Justitsraad Lucas, Committeret i General-
Land-Oekonomie- og Commerce-Collegio.

Kasserer.

Hr. Peder Brandorph.

Bogholder.

Hr. Morten Munch.

De Herrer Direktører ved Søe-Assi-
rance Kompagniet.

Til at modtage Assurancen og underskrive Policerne.

Hr. Raadmand Johan Peter Suhr.

Hr. Diderich Beckman.

Hr. Commerceraad Bortman.

Til Adjustering ved foresaldende Haverie og Skade.

Hr. Etatsraad von Schrödersee.

Hr. Etatsraad Stampe.

Hr. Kommandeur-Kapitain Rejersen.

Til Interessenternes Bevillers Modtagelse og Forvaring.

Hr. Raadmand de Place.

Hr. Cancellieraad Mangor.

Til Udenlands Brev-Verlinger.

Hr. Etatsraad Jost von Hemmert.

Hr. Abraham Pelt, Banko-Kommissaire.

Bogholder.

Hr. Flemming Kölmer.

**De Herrer Direktører
ved den Kiøbenhavnſke Banko.
Direkteurerne.**

Hans Excellence, Hr. Adam Gottlob Moltke,
Greve til Bregentved, Ridder af Elephan-
ten, Geheimeraad i Geheime Konseilet og
Ober Hofmarskalk.

**Hans Excellence Hr. Johan Henrich Desmer-
cieres,** Ridder, Geheime-Conferenceraad,
og Deputeret i General-Land-Oekonomie og
Kommerce-Kollegio.

Hr. Willum Bierregaard, Ridder af Dannebrog,
Kammerherre, Deputeret i General-Land-
Oekonomie og Kommerce-Kollegio, og As-
sessor i Høieste-Ret.

Banko-Kommissarier.

Hr. Christian Friderich Greve af Moltke, Kam-
merherre og Hofmarskalk.

Hr. Etatsraad Just Fabritius.

Hr. Abraham Pelt.

Hr. Etatsraad Jost von Hemmert.

Hr. Agent Gisbert Behagen.

Betienterne.

Hr. Isak Praye, Kasserer.

Hr. Arnoldus de Fine Olivarius, Bogholder.

Hr. Hans Henrich Bentzon, Kontroleur.

Hr. Johannes Erlandsen, Protokollist.

For-te-g-nel-se

paa

de Kongelige Residenter, Agenter
og Konsuler i Europa.

Bremen.

Cnsken d'Erberfeldt, Agentinde i Bremen.

Frankerig.

Hr. Flicckvier, *Jean*, Vice-Konsul til Cetta.

Hr. Hansen, *Jakob Herman*, Konsul i Bourdeour.

Hr. Noording de Witte, *Gustav*, Konsul i Nantes og Rochelle.

Hr. Noording de Wirte, *Pierre Casimir*, Eventualiter succederende Konsul i dette Distrikt.

Hr. Ployart, *Joh. Ludvig*, Konsul i Langvedok og Provence.

Vice-Konsuler ere:

Hr. l'Abbe, til Havnene Louis Hennebon til Croitzie inclusive.

Hr. Bidault, *Jüttingnay*, til St. Malo og St. Brieur.

Hr. du Bochet, *Jean*, til Croitzie og Guolguin.

Hr. Compigne, *Abraham*, Konsul i Rouen.

Hr. Donqvers, *Nicol. Francisc.* Konsul til Dünkirklen.

Hr. Dutisne, *Jakob*, Konsul til Bajonne.

Hr. Golet, *Gideon*, til Marennis, Den Olleron og Floden Saudres.

Hrr.

60 Dannemarks Handels-Speil

- Hrr. le Griel, Fader og Søn, til Dieppe.
Hr. Groters, *Flommant*, til Guimper.
Hr. Jeune, *Rondineau*, til Bourgneuf, Novimou-
tier, St. Gillis og Boin.
Hrr. Lehard & des Fontaine, til Honfleur.
Hr. Menager, *Antoine*, til Havre de Grace.
Hr. Pelltreau, *Jean*, til Rochefort og Charante.
Hr. Portel, *Duval*, til Cherbourg.
Hr. Ram, for Morlair og den ganske Kyst fra St.
Brieux til Brest inclusive.
Hr. Ravet, *Budant*, for Brest til Hennebond incl.
Hr. Sessy de la Cardouniere, til Granville.
Hr. Tougard, til Tecamp.

Storbritannien.

- Hr. Dobre, *Isaac*, Konsul til Zernsen.
Hr. Falck, *Berend* til Falmuth, Konsul i Kanal,
saa og i den Bristoliske Kanal.
Hr. Statsraad Passou, *Christ. Albrecht*, Konsul
i Engelland.
Hr. Thompson, *Theophilus*, Konsul i Island.

Vice-Konsuler ere:

- Hr. Alexander, *Robert*, til Londondery.
Hr. Alexander, *John*, til Belfast.
Hr. Andersen, *David*, til Kirkhaldy.
Hr. Barron, *Patrick*, til Aberdeen.
Hr. Blacke, *Alderman Patrick*, til Galway.
Hr. Carleton, *Francis*, til Korck.

Hr.

- Hr. Clarckson, *John*, til Scarbrouch.
 Hr. Collinson, *Eward*, til Niewcastle.
 Hr. Dahl, *Edward*, til Stocklon,
 Hr. Jacobs, *Herman*, til Limerick.
 Hr. Kyde, *Georg*, til Arbroath og Montrost.
 Hr. Landale, *Andreas*, til Leeven.
 Hr. Monro, *Andrev*, til Inverness.
 Hr. Mulderup, *Christian*, Konsul i Skotland og
 Nord Engelland.
 Hr. Müller, *Georg*, til Dünbar.
 Hr. Newport, *Samuel*, til Waterford.
 Hr. Poctor, *John*, til Bervich.
 Hr. Robinson, *Feri*, til Whitby.
 Hr. Rolle, *John*, til Dundee.
 Hr. Scolly, *William*, til Sunderland.
 Hr. Simpson, *John*, til Glasgou.

Gibraltar.

- Hr. Lyhno, *Pierre*, Konsul sammesteds.

Genua.

- Hr. Morellet, *Joseph Alexis*, Konsul i Genua.

Holland.

- Hr. Amalry, *Charles*, Konsul i Rotterdam.
 Hr. Dull, *Jacob*, Resident og Agent i Amsterdam.

Maltta.

- Hr. Habela, *Joseph*, Kommerce-Intendent, Agent
 og Konsul i Maltta.

Neapolis.

Hr. Marquis de Curtis, Konsul i Havnene, begge Sicilierne.

Hr. d'April, *Salvadore*, Vice-Konsul i Gallipoli.

Piemont.

Hr. Detz, *Francois*, til Oneille, Konsul i Havnene under det Piemontiske Gebet.

Portugal.

Hr. Broun, *Ignatius*, Konsul paa Den Madera.

Hr. Stiefken, *Friderich*, Konsul i Lissabon og øvrige Havne i Portugal til Porto og St. Ubes.

Hr. Severin, *Andreas*, Vice-Konsul i Porto.

Hr. Smarth, *James*, eventualiter succederende Konsul paa Den Madera.

Polen.

Hr. Kancellie Raad Kuur, *Nicol. Henr.*, Resident og Konsul i Danzig og de Polse-Preussiske Steder.

Hr. Schmidt, *Mart. Georg*, Kongl. Preussisk Commerce Raad og Vice-Konsul i Elbingen.

Rusland.

Hr. Nissen, *Peter*, Agent og Konsul i Riga.

Romerst-Keiserlig.

Hr. Bartels, *Peter*, Konsul i Livorno.

Hr. Dumreicher, *Joh. Conradt*, Konsul i Triest.

Sverrig.

Hr. Koustrup, *Fens*, Kommerce-Raad og Konsul
i Stokholm.

Spanien.

Hr. Herries, *Robbert*, Konsul i Variellona og
Katalonien.

Hr. Hoppe, *Frid. Mart. Hen.*, i Malaga.

Hr. Porte, *Samuel*, Konsul i Allicante i og de andre
Havne i Kongeriget Murcia, og Valentia,
saa og paa Derne Majorca og Nyica.

Hr. Selon, *Jaques*, Konsul i Chartagena.

Hr. Walsh, *Philip*, i Cadix.

Vice-Konsul.

Hr. Fallon, *Bernhard*, Vice-Konsul til St. Lucas.

Venedig.

Hr. Martheus, *Conrad*, Konsul sammesteds.

Paa de Afrikaniske Ryster.

Hr. Kancellie-Raad Barisien, *Joh. Frid.*, Konsul
i Kongeriget Marokko.

Hr. Schmid, *Johan*, Konsul i Tripolis.

Hr. Svendsen, *Nicolaus*, Konsul i Tunis.

Hr. Æreboe, *Andreas*, Agent og Konsul i Algier.

Anmærkning.

Alle de i Hans Majestæts Riger og Lande sig opholdende fremmede Nationers Konsuler, som der til ere admitte-rede, fik den 28 Febr. 1764 Rang i Sæde og Gang næst for virkelige Kommerce-Raader.

De
 Herrer Handlende
 udi
 Kiøbenhavn,
 efter Alphabetisk Orden
 saavel udi deres
 Handel som Navne.

Apothekere.

- Hr. **B**ecker, *Gotfried*, Hof-Apotheker, paa store
 Kiøbmager-Gaden.
- Hr. Cappel, *Joachim Diedrich*, paa Amalienborg,
 paa Frideriks Hospitals Apotheket.
- Hr. Gynther, *Christoffer*, i Bimmelskastet, paa
 Løve Apotheket.
- Hr. Hagen, *Matthias*, paa Øster-Gaden, paa Sas-
 lomons Apotheket.
- Hr. Cancellie-Raad Mangor, *Christ. Herfort*, og
 Søn i Kompagn., i Heibroe-Stredet, paa
 Svane-Apotheket.
- Hr. de Place, *Matthias*, paa Christianshavn, paa
 Cenhorn Apotheket.
- Hr. Platfus, *Engelbr.* paa det Kongel. Waisenhuus.

Anmærk-

Anmærkning.

Alle Apothekere i Danmark og Norge skal afgjøre deres Regninger med enhver, de have betroet deres Vare, inden hvert andet Aars Udgang. See Forordn. af 6 Febr. 1686.

Som en mærkværdig Anmærkning anføres, at Hr. Cancellie-Raad Mangors Apotheke i Høibroe-Stredet er det ældste og første Apothek, som i Kiøbenhavn blev anlagt, ligesom og Hr. Cancellie-Raaden er uden Tvil den ældste Apotheker i Danmark og Norge paa nærværende Tid.

Boghandlere.

Hr. Ackerman, *Johan Benjamin*, paa Store
Kiøbmager-Gaden.

Mad. Mumme, paa Børsen.

Hr. Pelt, *Friderik Christian*, ibidem.

Hr. Philibert, paa Kongens nye Torv.

Hr. Rothe, *Johan Gotlob*, paa Børsen.

Mad. Rothe & Proft, ibidem.

Baisenhusets Boghandling, paa nye Torv.

Anmærkning.

Saa snart Boghandlerne faaer deres Bøger fra Messen, skal de give det Theologiske Fakultet Fortegnelse paa de Theologiske Bøger, som de have hiembragt, og inden Fakultetet det har samtykt, maa de ikke legge dem offentlig til salds. De Bøger, som Fakultetet forlanger at see og kiende, skal uveigerligen dem anvises, og være følgagtig, dog ei længere end 2 a 3 Dage, og imidlertid ikke til nogen sælges deraf. Bøger, som ere skrevne for at forsvare Separatismum, eller imod Religionen, især paa Dansk eller Tydsk, eller og grove fanatiske Bøger, maa ikke salholdes offentlig; dog maa de sælges til lærde Mænd, som sidder i Embeder, eller saadanne, som gjør Samlinger af Bibliotheker. De Exemplarier

af saadanne Bøger, som ei paa den Maade kan affettes, skal de til næste Messe igien skille sig ved, ei heller maa Boghandlerne indbringe saadanne Bøger for andre at sælge og distribuere for de saa kaldede Separatister. Boghandlerne skal ogsaa optegne deres Navne, som kibe de Bøger, der af Theologis ere forbudne at sælges offentlig. Befindes nogen Boghandler at have indført slige Bøger, som ei ere Theologis meldede, og af dem tilladt at sælges, eller at have solgt til nogen saadan Bog, som Theologi forbyde at sælge til, da skal ikke alleneste alle de Exemplarier, som de har af den Bog, være Confisqverede; men Boghandlerne skal endog saa betale tredobbelt de Bøger som de har solgt; og om det befindes, at de med Villie og Forsæt hemmeligen har søgt at udsprede slige Bøger, skal dem formeenes at holde Boglade. Boghandlerne maa ingen Bog, skreven her i Rigerne, paatage sig Udenlands at lade trykke, førend den her af Bedkommende er censureret, og være lige samme Straf undergivne, som om nogen Bog her bliver trykt uden Censur. Paa det at saadant kan vorde efterlevet, haver Rector Universitatis at lade saavel de i den Kongel. Residensstad Kiøbenhavn nuværende Boghandlere, som og de, der sig i Fremtiden ville nedsette, paa et Exemplar af Descriptet den 23 Sept. 1740, sig skriftlig reservere.

G r o s s e r e r e.

Hr. Andresen, Andreas Johan, boende i Vimmelskæstet, blev indskrevet som Grosserer 1742 den 21 Martii; men han betiener sig ei nu deraf, er ellers i Silke-Ulden- og Værrrets-Kræmmer Lauget, og holder aaben Boutique, samt driver Kommissioner, er anden Formand for Stadsens 32 Mænd, Stads Kapitain, og Curator for St. Petri Tydske Kirke.

Hr.

Hr. Atzerfen, *Atzer*, boende i Bimmelkafstet, er indskreven som Grosserer 1742 den 21 Martii; men betiener sig ei nu deraf, er ellers i Silke-Ulden og Lærrets Kræmmer Lauget, og holder aaben Boutique i Bimmelkafstet; han er en af Stadens 32 Mænd, samt Curator for St. Petri Indske Kirke.

Hr. Barfred, *Friderik*, blev Grosserer 1739 den 16 Martii, betiener sig ei deraf, men boer som Wiinhandler i Raadhuus-Strædet, er en af Stadens 32 Mænd, Directeur ved Brand-Asurance Societets Kassen, og har Landgods, sc. i Benzons-Dal her i Sælland i Kiøbenhavns Amt.

Hr. Beck, *Hans Christian*, boer i Lare-Gaden, blev Grosserer 1761 den 2 September, handler under Firma Skibsted & Beck med Hamp, Hør, Wiin Steenkul og Læder, er een af Stadens 32 Mænd, samt dette Korps Notarius.

Hr. Beck, *Jörgen*, i Nyhavn, blev Grosserer 1765 den 11 November, handler under Firma Jörgen Beck & Kompagn. med Kinesiske og Ostindiske Vare, Specerier, Tryk-Papirer &c., fører Speculations og Commissions-Handel.

Hr. Becker, *Johan Friderik*, boende i Knabro Strædet, blev Grosserer 1754 den 17 Julii, handler med Wiin &c., samt fører Handel paa Westindien.

68 Danmarks Handels-Speil

Hr. Raadmand Beckman, *Joh. D.*, boende i Bimmelkastet, blev Grosserer 1742 den 21 Martii, fører Berel- og Commissions Handel, han blev Raadmand 1751 den 5 Febr. er Curator for det Kongelige Vaisenhuus.

Hr. Agent Behagen, *Gisbert*, paa Christianshavn, blev Agent 1760 den 22 Martii, og fik Rang med Justitsraader, blev Grosserer 1760 den 22 December, er ellers Banko-Commissair og Hoved-Participant i det Asiatiske Kompagnie, samt Revisor ved Handels-Kompagniet, har et Sukker-Raffinaderie, og er i Kompagnie-Handel med hans Fader Hr. Statsraad von Hemmert.

Hr. Berth, *Lars*, i Storm-Gaden, blev Grosserer 1760 den 21 Mai, handler med adskillige Specerier, samt handler paa Vestindien.

Hr. Bodenhof, *Andreas*, boende i Nnehavn, blev Grosserer 1765 den 12 November, handler med Tømmer.

Hr. Hof Agent Borre & Finger paa Christianshavn, blev Grosserer 1750 den 6 Mai, handler med Salt, Hør og Hamp, Viin, Steenful, Specerier, Asiatiske og Vestindiske Vare, fører Berel-, Speculations- og Commissions-Handel.

Hr. Hof Agent Peter Christian Borre blev 1761 den 20 Julii Hof Agent, og fik Rang med virkelige Commerce-Raader, er ellers Administrateur for det Kongelige Tobaks Magazin,

saar og Directeur ved det Islandiske og Finmarkiske Kompagnie, samt Formand for Grossererne.

Hr. Commerce-Raad Bortman, *Peter*, paa store Kiebmager-Gaden, fører Tømmer-Handel, har blev 1757 den 1 Julii Commerce-Raad, og er Directeur paa Sæ-Assurance Kompagniet ved Policernes Underskrivning.

Hr. Boschen, *Hermannus*, blev Grosserer 1765 den 1 Mai, boer paa Christianshavn, og fører Handel paa Vestindien.

Hr. Bramer, *Henrik*, blev Grosserer 1765 den 1 Mai.

Hr. Brock, *Niels*, boende paa Christianshavn, blev Grosserer 1763 den 10 Januarii, handler med Viin, Asiatiske Vare, Hør og Hamp, Korn-Vare, Humle, Pommeriske Glas og Pommeriske Boutellier, Specerier og deslige, fører ellers Speculations- og Commissions-Handel, er Revisor ved det Kongelige octroierede Handels-Kompagnie, og Med-Directeur for Frideriksborgs Salpeter-Verk.

Hr. Brown, *John*, boende i Biingaards-Strædet, blev Grosserer 1755 den 29 October, handler under Firma John & David Brown med Viin, Steenful og videre, fører Speculations- og Commissions-, samt Bexel-Handel, og handler paa Vestindien.

70 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Brückner, *Friderik Magnus*, boer paa store Kjøbmager-Gaden næst ved Adresse-Contoiret, blev Grosserer 1760 den 14 April, fører Bøxel-Speculations og Commissions-Handel.

Hr. Buchalf, *Peter*, blev Grosserer 1742 den 15 Januarii, han betiener sig ei deraf, men er Wiinhandler, og boer i Boldhuus-Gaden.

Hr. Budtz, *Ludvig*, paa Christianshavn, blev Grosserer 1765, fører Handel paa Vestindien.

Hr. Chippendahl, *William*, paa Christianshavn, blev Grosserer 1760 den 6 Februarii, handler under *Firma* William Chippendahl & Compagn. paa Bestindien.

Hr. de Conninck, *Friderich*, boer paa Øster-Gaden, blev Grosserer 1765 den 18 November, fører Bøxel-Speculations- og Commissions-Handel.

Hr. Cramer, *Sören Jensen*, i Wigandts-Gaden, blev Grosserer 1749 den 10 December, han handler med Hamp, Hør, Wiin, Potaske, Seildug, Blye, Olier, ic. samt fører Speculations- og Commissions-Handel, og er en af Stadens 32 Mænd.

Mad. Cramer, i Nyhavn, handler med Wiine, Asiatiske Vare, Specerier, Engelsk Løder, Hamp, Blok-Tin, Korn-Vare, og fører Norske Commissioner.

Hr.

Hr. Stats-Raad Fabritius, *Just*, i Borger-Ga-
den, er Banquer og fører Commissioner.
Han blev 1743 den 4 October Agent, og siden
Etakraad, er Directeur ved det Asiatiske saa og
Africanske Kompagnie, samt Banko-Commissair.

Hr. Agent Fabritzius, *Conrad Alexander*, bag
Børsen, blev 1757 den 17 Junii Agent,
og fik Rang med Justikraader, 1759 Hoved-
Participant i det Asiatiske Kompagnie, og
1760 den 14 April Grosserer. Dette gam-
le renomerede Contoir fører *Firma*: Michael
Fabritzius & Wewer, er Banquer og fører
Commissioner.

Hr. Justits-Raad Falck, *Abraham*, paa Øster-Ga-
den, blev Grosserer 1742 den 3 December,
handler med Berler og fører Norske Commis-
sioner. Han blev 1746 den 22 Julii Raads-
mand, 1757 den 11 Nov. Justikraad, og
siden 1760 den 18 Jan. virkelig Justikraad,
1763 den 16 Mart. Banko-Commissair.

Hr. Fofs, *Holger*, paa lille Riøbmager-Gaden,
blev Grosserer 1742 den 19 Martii; men
betiener sig ei mere deraf, var ellers Wiinhand-
ler, hvilken Handel han og nu har nedlagt, og
er en af Stadens 32 Mænd.

Hr. de la Garde, *Peter Frantz Mazar*, boer i
i lille Strandstrædet, blev Grosserer 1765
den 3 Junii, fører Handel under *Firma*: Fram-

mery Mazar de la Garde & Compagn. og fører Speculations og Commissions Handel.

Hr. Gerding, *Ger.* blev Grosserer 1765 d. 6 Maii.

Hr. Gierlöv, *Johan*, boer i Stormgaden, blev Grosserer 1758 den 5 April, handler med Dresner Porcellain.

Hr. Giesler, *Joachim*, blev Grosserer 1742 den 17 Januarii; men betiener sig ei mere deraf, men af hans Kongelige Priviligerede Trakteurs-Gaard ved gammel Strand, som er et af de fornemste Steder for honette fremmede Reisende, han er ellers i Viinhandler Lauget, og holder en aaben Viinkielder.

Hr. Agent Graac, *Jakob Gregorius*, i Bimmel-skafstet, blev Grosserer 1751 den 13 Decem-ber, handler med Salt, Viin og Brændeviin, blev Directeur ved Dvæsthuset 1753 den 29 Novembr. og siden Directeur ved Assistenkhuset, blev Agent 1757 den 2 Septebr. og fik Rang med Justikraader.

Mad. Gustmeier & Bargum, ved gammel Strand, fører Berel- og Lømmer-Handling.

Hr. Hansen, *Christian*, blev Grosserer 1764 den 10 October, fører Handelen under Firma: Hansen, Vett & Compagn. med Berler, Drogerier, Specerier, Assiatiske Vare, Jern, Blye, Læder, Uld; fører Speculations og Commissions Handel, og er boende paa Amager-Torv.

Hr.

Hr. Etats-Raad de Hemmert, *Just*, i Høibroe-Strædet, blev Grosserer 1727 den 22 December, og 1737 Banko-Commissair, Aar 1745 den 26 November Kongelig Agent, og fik Rang med virkelige Justikraader, samt 1751 den 24 Sept. Etakraad. Dette anseelige Con-
toir føres under *Firma*: Just von Hemmert og Sønner, er Banquer og Commissionair, fører Udenlands Brevverling for Søe-Assurance Contoiret. Han blev 1757 Directeur ved Handels-Kompagniet.

Hr. Agent von Hemmert, *Peter*, blev Grosserer 1765 den 18 November, han blev 1763 den 6 Augusti Agent, og fik Rang med Justik-
Raader, er i Kompagnie med sin Fader Hr. Etakraad von Hemmert i Høibroe-Strædet.

Hr. de Hemmer, *Henrik*, blev Grosserer 1739 den 16 Martii, han boer i Høibroe-Strædet, har nedlagt sin Handel.

Hr. Raadmand Hoffgaard, *Gerhard*, bag Børsen, blev Grosserer 1746 den 11 Maii, fører Bexel-Handel og Norske Commissioner, er Directeur ved Nvesthuset, og tog 1763 den 30 November Sæde i Raadstuen.

Hr. Justits-Raad Isselin, *Reinhard*, paa store Kiebmager-Gaden, blev Grosserer 1749 den 10 Septemb., er Directeur ved det Kongelige De-
troierede Asiatiske Kompagnie, saa og ved det

Afrifanffe, fører Banque-, Commerce- og Verel-
Handel, samt Handel paa Vestindien, ic.
Aar 1760 den 27 Augusti gratulerede Hans
Majestæt Kongen ham med Justikraads Karak-
teer paa det Asiatiske Kompagnie, da han var
Direkteur ved bemeldte Kompagnie.

Frue *Cicilia* Jörgensen & Compagn. paa Kongens
nye Torv, fører Tømmer- og Verel-Handel
og Norske Commissioner.

Hr. Kinkel, *Hans*, blev Grosserer 1739 den 2
December, men betiener sig ei deraf, boer som
Viinhandler i Bimmelskastet, og er en af Sta-
dens 32 Mænd.

Hr. Kreutzfelt, *Frantz Henrik*, bag Børsen, blev
Grosserer 1757 den 20 April, handler med
Viine, ic. og fører Commissioner, har Kongelig
Privilegium paa Paket-Baadene, samt er Curator
for Frideriks Indsffe Kirke paa Christianshavn.

Hr. Kruys, *Claes*, blev Grosserer 1764 den
14 Maii.

Hr. Kyhner, *August Friderik*, blev Grosserer
1762 den 5 Julii, handler med Asiatiske Va-
re og boer paa Amager-Torv.

Hr. Löher, *Johan Didrik*, i Bimmelskastet, blev
Grosserer 1760 den 9 Junii, handler med
Viine og fører Commissioner.

Hr. Möller, *Lars*, blev Grosserer 1753 den 7
Martii, han betiener sig ei mere deraf, men
er Brygger. Hr.

Hr. Möller, *Peter*, blev Grosserer 1762 den 22 Martii, boer i Fortun-Strædet, og fører Handel under *Firma*: Peter & Ole Möller, med Asiatiske Vare, Specerier og Farver-Vare.

Hr. von der Osten, *Johannes*, blev Grosserer 1765 den 24 April, fører Tømmerhandel, og boer paa Christianshavn.

Hr. Plum, *Adam*, i Hvidebroestrædet, blev Grosserer 1751 den 22 Martii, handler med adskillige Vare, og holder tillige som Viinhandler i Lauget aaben Viinkielder.

Hr. Hof-Agent Ryberg, *Niels*, ved Kanalen, blev Grosserer 1753 den 4 April, og Hof-Agent 1758 den 3 November, er Directeur ved det Kongelige Privilegerede Lotterie, og en af de ældste for Grossererne; samt Assurandeur og Assurerer for Søeskade, fører Handelen under *Firma*: Ryberg & Tygelsen, med Viin, Salt, Vexler og Speculations-Handel, samt Handel paa Vestindien.

Hr. Schou, *Jochum*, i lille Strandstrædet, blev Grosserer 1765 den 27 November, handler med Tømmer.

Hr. Skibsted, i Trompeter-Gangen, blev Grosserer 1747 den 19 Julii, er Directeur ved det almindelige Handels-Kompagnie, samt ved det Islandiske og Finmarkiske, og en af Stadens 32 Mænd. Handelen føres under *Firma*: Skibsted & Beck.

Hr.

76 Danmarks Handels-Speil

Hr. Sörensen, *Sören*, bag Børsen, blev Grosserer 1762 den 17 Martii, handler med Salt, Korn-Vare, Fede-Vare, Tiære, ic. samt fører Commissioner.

Hr. Thulstrup, *Förgen*, i Gotters-Gaden, blev Grosserer 1761 den 1 Junii, fører Sommer-Handling, og er en af Stadens 32 Mænd.

Hr. Vick, *Herman Michel*, i Frideriksberg-Gaden, blev Grosserer 1759 den 7 November, fører Speculations og Commissions Handel under Firma: Vick & Compagn.

Hr. Wedige, *Jens*, i Brolegger-Strædet, blev Grosserer 1748 den 9 October, handler med Salt, Biine, Hør og Hamp, ic. er Brygger og en af Stadens 32 Mænd.

Hr. Wæver, *Caspar Wilhelm*, ved Kanalen, blev Grosserer 1765, og fører Handel under Firma, Wæver & Compagn. med Beveler, Commissioner og Handel paa Bestindien.

Hr. Ytrech, *Knud Christian*, paa Christianshavn, blev Grosserer 1761 den 20 April, handler med Biine, ic. er Directeur og Ober-Equipage-Mester ved det almindelige Handels-Kompagnie.

Hr. Zinn, *Johan Ludvig*, ved Nvæsthuset, blev Grosserer 1765 den 1 Maii, handler med Biine og andre Vare.

- Hr. **A**agesen, bag Børsen, handler med Hamp, Asiatiske Vare og fører Commissioner.
- Hr. **B**argum, *Herman Christian*, i Bimmelkastet, handler med Kram-Vare, fører Handel paa Bestindien og fører Commissioner.
- Hr. **B**ramsen, *Jens*, i Rosenborger-Gaden, handler med Uld og fører Holstenske Commissioner.
- Hr. **C**ancellie-Raad *Collin, Jonas*, i Dronningens Bredgade, fører Bexel-Handel og Norske Commissioner, er Inspecteur ved det Kongelige allene privilegerede Lotterie.
- Hr. **C**olsmann, *Joh. Conradt*, paa Amager-Torv, fører Bexel- Speculations- og Commissions-Handel.
- Hr. **C**ortonne, *Pieter*, paa Christianshavn, handler med Bexler, Uld ic. til Fabrikanterne.
- Hr. **C**ommerce-Raad *Damen*, paa Amager-Torv, handler med Klæde.
- Hr. **J**ustits-Raad *von Deurs*, i Snare-Gaden, fører Bexel- Speculations- og Commissions-Handel.
- Hr. **F**isker, *Lars*, i store Kongens-Gaden, handler med Hamp, Specerier, og fører Commissioner er ellers Frie-Brygger.
- Hr. **G**asman, *Friderik*, paa gammel Myndt, handler med Fabrik-Vare, Specerier, Asiatiske Vare, har en Lak-Fabrike, samt en Fabrike paa uldene Vare, Kammelotter, ic.

78 Dannemarks Handels-Speil

- Hr. Goede, *Joh. Friderik*, i Toldbod-Gaden, handler med Asiatiske Vare, Drogerier, Specerier, Franske, Tydske og Bestindiske Produkter, fører Commissioner og er Tømmerhandler.
- Hr. Hofmand, *Frantz*, i Bimmelkastet, handler med Ostindiske og Chinesiske Vare, Norske Produkter og fører Norske Commissioner.
- Hr. Johansen, *Peter*, i Nyhavn, fører Korn-Handel, samt handler med Hamp og Hør, ic.
- Hr. Jørgensen, *Peter*, paa Christianshavn, handler med Korn-Vare, Asiatiske Vare, fører Norske Commissioner ic.
- Hr. Knudsen, *Friderik*, i Store Grønne-Gaden, handler med Asiatiske Vare, og fører Holstenske og Norske Commissioner.
- Mad. Koldstrup & Bundzen, i Strand-Strædet, handler med Hamp, Asiatiske Vare, ic.
- Hr. Lauritzen, *Jens*, paa nye Torv, handler med Hamp, Hør, Biine, Læder, Specerier, Jern-Plader.
- Hr. Lyhne, *Knud*, ved gammel Strand, handler med Asiatiske Vare, og fører Norske og andre Commissioner, er ellers Consumptions-Skriver.
- Hr. Munck, *Morten*, i Snarre-Gaden, handler med Biine, Hamp, Tiere, ic. er Bogholder ved det Kongelige Octroierede Afrifanske Kompagnie.

Hr. Möller, *Friderik*, i Dronningens Bred-Ga-
den, handler med Fede-Vare, Pommerſk Glas,
og Boutellier ic.

Hr. Nielsen, *Sören*, boende i No. 10 ved Hol-
mens Kirke, handler med Fede-Vare, Hamp,
Korn-Vare, Aſiatiſke Vare, ſamt driver Com-
miſſioner.

Madame Oſten, i Nyehavn, handler med adſkil-
lige Slags Vare, fører Tømmerhandel og en
priviligeret aaben Biinkielder.

Hr. Rathie, *Johan Wilhelm*, i Piile-Strædet,
handler med Holſteenske Produkter, Spece-
rier, og fører Speculations og Commiſſions-
Handel.

Hr. Reimer, *Chriſtian*, i Gotters-Gaden, hand-
ler med Smør og Fede-Vare, Holſteensk Læder,
Guld-Læder, Humle, Olie, Drogerier og
Specerier, med videre.

Hr. Schade, *Hans Feſperſen*, bag Børsen, fører
Holſteenske Commiſſioner.

Hr. Schellenbeck, *Johan Peter*, i Bimmelſkaſtet,
fører Speculations og Commiſſions Handel.

Hr. Stephensén, i Badſtue-Strædet, handler
med Aſiatiſke Vare og fører Commiſſioner.

Hr. Stiefken, *Johan Henrik*, paa Hiørnet af
Bingaardsſtrædet og Svalder-Gaarden, hand-
ler med Franſke, Spandske og Engelske Pro-
dukter og Vare.

Hr.

80 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Raadmand Suhr, *Joh. Peter*, paa gammel Torv, handler med Tiere, Humle, Hør, Hamp, Jern, Steenful, Blye, Salt, driver Bexel-Handel og fører Norske-Commissioner, han er Directeur ved Søe-Assurance-Kompagniet, ved Policernes Underskrivning, er Revisor ved det Kongelige Octroierede Handels-Kompagnie, samt Directeur ved Urtekrammer Laugets og Interessenteres Sukkerhuus i Store Kongens-Gaden.

Hr. Turain, *Peter*, paa Store Kjøbmager-Gaden, nest ved Adresse-Contoiret, fører Speculations og Commissions Handel, og er en Interessent i Justikraad Isfelins og Interessenteres Kattun-Fabriks, af hvilke han har Magazinet hos sig.

Hr. Waage, *Christen*, i store Kongens-Gaden, handler med Wiine og andre Vare, og er i Hørkræmmer Lauget.

Hr. Wagner, *Johan Gotfried*, boer ved gammel Strand, handler med Franske, Hollandske, Spanske, Bestindiske og Indske Produkter.

Hr. Wanino, *Peter*, paa Øster-Gaden, handler med alle Slags Franske, Spandske, Engelske, og Indske Produkter, og handler i Følge hans Urtekrammer Privilegio med en Deel Sorter Specerier og Urtekrammer-Vare.

Hr.

Hr. Weisvoigt, *Johan Christian*, bag Børsen, handler med Steenkul, Jern, Tiere, Humle, Hamp og Hør, Asiatiske Vare, Pommerff Glas og Boutellier, er ellers i Hørkræmmer-Lauget og har aaben Bod under Børsen i No. 12.

Hr. Wefsling, *Hans*, i Klædeboderne, handler med Vine, Asiatiske Vare, Specerier, Humle, Jern, Hamp og Hør, samt driver Commissio-ner, er Kongelig Faktor for det Norske Salt, og ellers som Hørkræmmer har aaben Bod, baade hvor han boer og under Børsen.

U d t o g

af

K o m m e r c e - F o r o r d n i n g e n

for Dannemark og Norge,

af 4 Augusti 1742.

1) Enhver maae eie, bruge og have Skibe eller Skibs-Parter, og handle i Stort, uden at være bunden til visse Vare, der enten i Rigerne indføres, eller af samme udføres og forhandles; dog saaledes, at de, som handle i Smaat i Kiøbenhavn, Manufakturister, Konfinere og Haandverks Folk, i alle Maader rette sig efter det, hver i sit Slags er, eller vorder paabudet.

2) Alle Groshandlere ere forbundne at lade deres Vare, nemlig Europæiske raee, uforarbeidede, tilberedte og halv forarbeidede, komme fra de nærmeste Handels-Steder, hvor de avles og dannes; tilladte Stoffer, og alle saadanne Vare fra de Steder, hvor de forarbeides og først faldbydes. (Hvor under forståes og de Vare, der tilladeligen føres fra Messerne i Tydskland og omliggende Lande); Asiatiske, Afrikanske og Amerikanske Vare fra de Steder, hvor de først her i Europa tilføres og falholdes.

gen Oplag forundes, uden paa de Vare, som med Indenlandste Skibe hjemføres.

3) Apothekere, Viinhandlere, Silke-, Ulden-, Kerrets-, Urte-, Jssen- og Hørkræmmere, og alle, som i aabne Boder maae handle med Smaat, ere og forbundne at lade deres Vare komme fra første Haand; men i Mangel deraf, kiøbe dem af andre Landets Indvaanere, som dem fra første Haand forskrive. Spanske, Italienske, Ungerste og andre rare og heede Viine, maae kiøbes paa de Steder, hvor de best bekommes. Af de tilladte Vare, som ikke kan faaes hos Grossererne, og hvis sieldne Brug tillader Ingen Indførsel fra første Haand, erlægges $\frac{1}{4}$ meere, end i Told-Rullen fastsat er, og den tredie Deel Tolds Forhøielse, hvis de indføres med fremmede Skibe. Dog ere Apothekerne forpligtede, at forsærdige alt, hvis dem allerede er, eller herefter allernaadigst anbefalet vorder.

4) Det er enhver Manufakturist, Kunstner og Haandverksmand tilladt for sin egen Person fra første Haand at forskrive de Vare, der udfordres til hans Arbeides Fortsættelse; men ikke for sine Laugs-Brodre, langt mindre drive Handel med disse Vare, under Straf af 10 Rixdaler for hver Gang, Halvdeelen til Ungiveren, og det øvrige til de Fattige, samt Varenes Forbrydelse. Italiensk og anden Europæisk Silke, Spansk og anden kostbar Uld, maae intil videre forskrives fra de Steder, hvor de faaes for best Kiøb.

5) Al Slags Skibs og Bygnings Lommer, og alle Sorter Brændeved maae fra alle Steder, uden Undtagelse, indføres.

6) De, som segle mellem Provincerne, maae i Kiøbenhavn, naar de sig paa behørig Steder have anmeldt, i Smaa Partier udsælge Landets egne Produkter og Victualier i de tre første Uger, saaledes: Korn-Vare, Bryn og deslige, i Skieppe. Fede Vare, som Smør i Fustager, indtil $\frac{1}{2}$ Otting, Fless i Side, Ost i heel, Talg eller Lys i Lispund, salt Fisk, indtil Fierdinger i heele Træer, Flynder og deslige et heelt Bundt, røgede eller tørre Schild en Vold a 80 Stykker.

Efter 3 Ugers Forløb, maae ingen Skipper sælge i mindre Partier, end det er dem tilladt, der handle i Stort. Ei heller maae nogen Uden- eller Indenbyes lade sig af sit Skiberum andre Vare til Udsalg tilføre, end de, han første Gang medbragt og indehavt haver; alt under 10 Rixdalers Straf.

I de øvrige Søe-Stæder, hvor ingen særdeles Anordning derom gjort er, forholdes i alt paa samme Maade.

7) Ingen imellem disse Riger farende Skipper maae uden rigtig Angivelse ved Ud- og Indgaaende, eller under Ekin af Indenlands Vare føre, mindre i smaa Partier udsælge fremmede Vare, med hvad Navn de nævnes kunde, under Varenes og Skibets Forbrydelse; om Skibet heelt tilhører den førende Skipper, hvis ikke, har han sin Part i Skibet forbrudt, og som Kongelig Mandats Overtræder tildømmes at arbejde een Maaned eller længere, efter Sagens Beskaffenhed i nærmeste Fæstning.

8) De, som indføre Udenrigs tilladte Vare, saasom Sommer, Pommerke Fyrre-Bielker og Sparrer, Dantziger, Königsberger og Pommerke Planker, Muur- og Laggsteen, Kalk, Finlandse Træ-Vare og deslige, har ligeledes de første 3 Uger Frihed at sælge til enhver i smaa Partier, saaledes:

Fyrre og andre Breder 3 Tylter, Lægter 5 Tylter, smaa Sommer 1 Tylt, Bielker, Planker, Sparrer, Rende-Træer og deslige, stort Sege og Bøge-Sommer i Stykkevis; men efter den Tid maae de ikke sælge i mindre Partier, end det er dem, der handle i Stort, uden at være indskrevne, tilladt, under Straf af 10 Rixdaler for hver Gang.

Alle øvrige fra fremmede Stæder kommende Vare, være sig raae eller forarbejdede, maae ikke af nogen fra Fartøierne sælges eller købes, uden i heele Ladninger eller en Gros; ei heller maae fine Vare af Fartøierne udsælges, uden til Grossererere, og andre til Handelen berettiges men alene Styrte- og Londe-Gods, Sommer og saadanne grove Vare; alt Styk- og andet fint Gods skal af enhver dertil berettiget løffes, og i hans Huus eller ordent-

lige Sælge-Steder udsælges og leveres. De, som føre Brændeved, ere ei bundne til nogen vis Tid eller Mængde i deres Udsalg.

9) De Otkroyerede Ost- og Vestindiske, samt Guineiske Kompagnier sælge deres Vare ved offentlige Auktioner eller i Quantiteter udaf Haanden. Det Islandiske Kompagnie, og de, som fare paa Grønland, Færøe og Findmarken efter de dem forundte Otkroier. Salt- og andre Kompagnier, Societeter og Rederier, maae sælge deres fra første Haand kommende Vare, efter deres Friheder, og ikke i mindre Partier, end i følgende vises.

10) De, som handle i Stort, og ikke for virkelige Groshandlere ere indskrevne, paa det Sted, hvor de handle, maae ikke sælge nogen Slags Vare, uden i Partier paa een Gang, udi heele Læster, Bunter, Sækker, Pakker, Baller og Motter, og heele ufordeelte Piber, Dregehoveder, Fader, Tønder og deslige Fustager; heele og uadskildte Kurve, Kister og Kasser og deslige Emballage, saaledes, som ethvert Slags af disse Vare i Almindelighed ere afdeelte, fyldte, pakkede og emballerede paa de Steder, hvor de af første Haand indkøbes, saasom: Fine kostbare fabrikerede Vare i visse heele og uadskildte Stykker; andre ringere i flere Stykker, Gros, Skof, Degger og Zimmer. Styrte- og Tønde-Gods, vaadt eller tørt, saltet eller usaltet, som Korn-Vare, Meel og Bryn, Lin-Sæd, Frø, Salt og Steenkul, saltet Kist og Schild, Tran, Beeg, Tiere og deslige udi heele uadskildte Læster. Køget og saltet Flest og Kød, Smør Talg og Harpir i 5 Skippund. Hamp i heele, eller 2 halve, 4 Fierden-deele Bundter. Humle i heele og uadskildte Pakker, efter ethvert Steds Emballerings Maade. Moskovitiske og andre Motter 200 Stykker. Hør, Rakitske, Paternoster og deslige 3 Skippund. Anden, som Koppe-Hør, 2, 3 eller flere Bands. Lø, tre eller flere Brandts, som føres i Bunter uden Emballage, enten i Pakker eller Motter, samt Blaar, Løv-Bærk, Kappel-Garn og Sealgarn 3 Skippund. Linned Garn, 20 Bundter, eller 20 Skof. Karmenisk, Spansk og saadant kostbar Uld i Bal-
ler.

ler. Anden Uld og Bomuld i heele Sække. Raa Silke i Bunter paa 5 a 7 Pund. Kameel-Haar eller Tyrkisk Garn i heele Baller. Alle Slags tør Fisk, Jern og Bly 5 Skippund. Staal 3 heele Fade. Kaffeovne $\frac{1}{2}$ Dossin. Blade-Tobak i heele Fade. Presse-Tobak i Dossin Motter. Kart Tobak, som Kannaster og sligt i heele Ruller. Engelske og Gullandske Slibesteene 3 Dossin. Planker og Fyrre Sommer-Vare, stort Sommer indtil 16 Alinger i Tylter. Mindre og smaa Sommer i 5 Tylter. Bræder og Lægter 10 Tylter. Kinske, Mosel og deslige Viine i heele Støkker og to Læster, saaledes, som de paa Indkiøbs-Stedet emballeres, 4 Drehoeder, eller lige Quantitet i Tiertser. Brændeviin, Spansk- og Portugisisk Viin i heele Støkker, Piber og Drehoeder. Italienske, Ungerste og andre rare Wine i Kister, Kasser og Kurve. Lin-Olie i Piber og Bøtter, og Bom-Olie i Piber og anden brugelig Emballage, uadskildt. Fremmet Oli Læster. Korn-Brændeviin 500 Potter. Alle Slags Farver og saadanne Vare, som Krap, Gummi, Sudon, Galle, ordinair Potaske heele Fade og Tønder, og ordinair Allun $\frac{1}{2}$ Læst eller 3 Tønder. Raffineret Potaske og fin Romansk og Engelsk Allun 300 Pund. Indigo, Spanskgrøn og deslige, Koncenelle, Zinober og saadanne kostbare Farver og Drogerier 50 Pund. Rasket, snittet eller malet Træ i heele Fader eller 300 Pund. Maler-Farver, som Bleeghvidt, Oker, Mynnie, Engelsk-Jord, Liim og deslige udi heele Fustager eller 300 Pund. Vindues-Glas, Fransk, Engelsk, Savisk &c., i heele Kister og Kurve. Pommerisk, Meckelborgsk og Lybsk Glas 4 Kister eller Kurve. Bl- Viin- og andre slebne og fine Glas i heele Bundter, Kister og Gros. Ordinaire Bouteiller alle Slags, Krukker og andre Vasa 500 Stykker. Kryderier og saadan Urte-Kram, som Rosiner, Korinther, Svedsker, Figen, Mandler, Pruneller, Citroner, Pommeranker, Sirupper og Safter udi heele Fade, Fattener, Kister, Kurve, Kasser og anden Emballage, saaledes, som de føres fra første Haand. Kakao eller Kaffe i Cironer, Sække eller Baller. Thee i heele Kister og Kannaster.

86 Dannemarks Handels-Speil.

Puder-Sukker i heele Fader og Lønder, Kister og Kasser. Raffineret Sukker i 100 Pnd. Raffinaderierne sælge indtil 20 Pund. Limoner, Oliver, Kappers, Anis, Konfiterer og Sylte-Tsi, samt Liqueurs i Døssin, Krunker, Glas og Kasser, som de emballeres fra første Haand. Peber, Ingefær, Anis, Manna, Saap, Riis, Perle og deslige Bryn, Amdam, Salpeter og saadanne Sorter i heele Fustager, Sække og Lønder, eller de kostbareste i 100 og de ringere i 200 Pund. Specerier, som Muskat, Muskat-Blommer, Negliger, Kancel og Kardomonime i Lspd. Safran i heele Daaser. Jssenkram-Bare i heele Bunder, Døssin, Ringer, Gros, 1000 og 100 Stykker efter Importance. Nyrenberger og saadant Kram i heele Kister 1000 og 100 Stykker efter Importance. Fiint Klæde, Dragetter og deslige; uldne eller med Kameelhaar mellerede, saa og Silke Estoffer i 5 heele uadskildte Stykker. Ringere Ulden, Linnen, Kameelhaar og Bomulds Estoffer 10 Stykker. Hatte, 3 Døssin. Hansker, Huer, Strømper og deslige 10 Døssin. Hollandske, Barendorfer og andre fine Lærreder 5 Stykker. Ringere Lærreder, Kannisas Seildug og deslige 10 Skof eller 10 heele Stykker. Fremmet Læder, Pundt-Saale eller Kalv-Læder, Karduan og Saffan, Jugter og allehaande Skind, Foderverk og deslige i 10 Deggere, Zimmer og Døssin, eller 300 Pund.

Alle de øvrige Vare, som her ikke ere nævngivne efter til nogen vis Quantum ansatte, maae af dette Slags Grosserere ei sælges, uden for 50 Rixdalers Værdie af hvert Slags.

II) De, der virkelig ere indskrevne, og som Gros-handlere have svoret Borgerskab, og icke Skibe eller Skibs-Parter, som og andre Indvaanere, der ved Rissmandskab ere opbandte, vedligeholde Kontoirer og Udenlands Korrespondence, og ligeledes icke Skibs Parter, (hvilke og som Gros-handlere maae indskrives) maae, hvor de have Hæuse, Kontoirer og Korrespondence, i det mindste i efterskrevne Quantiteter udsælge foransførte Vare:

Korn-Vare, Meel og Gryn, Lin-Sæd, Frøe, Salt og Steenful, saltet Fisk og Sild, Tran, Beeg, Læve og deslige i heele og uadskildte Tønder. Roget og saltet Kiød og Flesk, Smør, Talg og Harpir i Tønder og 100 Pund. Hamp, Humle, Hør, Blaar, Tøvværk, Kap-pelgarn og Segelgarn, udi et heelt Skippund. Karmenist, Spansk og deslige kostbar Uld i 50 Pund. Anden Uld og Bomuld i 100 Pund. Raa Silke 2 Pund. Kamelhaar, Tyrkisk og Floret Garn 50 Pd. Linned Garn i Skof a 30, og i Bunter a 20 Strenger. Bomulds uldent Garn og Gørn i 50 Pund. Allehaande tør Fisk, Jern og Blye i heele Skippund. Kobber, Messing og Tin a 100 Pund. Kaffelovne en Dito, Staal i heele Fæde. Moskovitiske og andre Motter 100 Stykker. Blader-Tobak 100 Pund. Hart Tobak, som Kannaster ic. i heele Kuller. Engelske og andre Slibesceen, heele Døssin. Stort Fyrre-Tommer indtil 16 Allinger i $\frac{1}{2}$ Tylter, mindre og smaat Tommer i heele Tylter, Bræder og Lægter 50. Rinske og Franske Vine og Brændevin, Spanske og Portugisiske Vine, alle Sorter, samt Edike i heele Ankere. Italienske, Ungeriske og andre heede og rare Vine i Døssin Bontellier. Lin-Olie i Ankere, og Bom-Olie i Døssin Krukker og Døssin Bontellier. Fremmet Ol og Korn-Brændevin i Tønder. Alle Slags Farver, som Krap, Gummi, Galle, Sudon, saa og ordinair Potaske og Allun 100 Pund. Raffineret Potaske og fin Allun 50 Pund. Indigo, Spanskgrøn og deslige 25 Pund. Koncenelle, Zinober og deslige kostbare Farver og Drogerier 5 Pund. Røspet, snittet eller malet Træ 100 Pund. Bindues Glas i heele og halve Kurve, som de føres. Ol og Wiin-Glas udi Gros. Bontellier og saadant i 100 Stykker. Kryderier og Urte-Kram, saasom Rosiner, Korinther, Svedsker, Mandler, Figen, Pruneller, Sirupper og Saster i heele Kister og Tustager, eller heele 100 Pund. Citroner og Pommeranker i Kister. Kakao, Kaffe og Puder-Sukker 100 Pund. Raffineret Sukker 50 Pund. Limoner, Oliver, Kappers, Anjovis, Konfitter og Sylte-Løi i heele Krukker, Glas og Kasser.

ber, Ingefær, Annis, Manna, Sago, Riis, Perle, og deslige Bryn, Amdam og Salpeter, de kostbareste i 50 Pund, og de ringere i 100 Pund. Specerier, som Muskat, Muskate-Blommer, Neglifer, Kancel, Kardemumme i $\frac{1}{2}$ Lispund, Safran i heele Pund. Iffenfram og Ryrrenberger Vare for 20 Rixdalers Værdie i det mindste. Fiint Klæde, Dragetter og deslige uldene, eller med Silke og Kameelhaar melerede og Silke Stoffer i heele og uadskildte Stykker. Ringere, Ulden, Liined, Kameelhaars og Bomulds Stoffer, Lærreder, Kanifas og Segldug i heele Skof og Stykker. Hatter, Handsker, Huer, Strømper og saadant i Dossinviis. Fremmet Læder, Pund-Saale- og Kalv-Læder, samt Jugter 100 Pund. Karduan og Saffian i Dossin. Skind, Foderverk og deslige i Degger og Zimmer. Hollandske Barendorfer, og andre fine blegede Lærreder i heele Stykker. Ringere Lærreder i Skof eller heele Stykker baade blegede, sribede og kouleurede. Af alle her ubenævnte Vare, maae ikke sælges ringere end for 20 Rigsdaler.

Saadanne indskrevne Grosshandlere maae udvælge sig en Formand og 2 Ældste, som de øvrige kunde holde sig til. Og maa Formanden indkalde samtlige Grosshandlere fra hvert Sted, eller de af dem som ham got synes, paa Børsen, sit Huus, eller andet Sted, for med dem at raadslaae om Handelens Beste og Opkomst; dog at enhver uden indbyrdes Forbindelighed, driver sin egen Handel efter eget Lykke, saa længe han deri ikke overtræder de Kongelige allernaadigste Anordninger.

12) Det er enhver indskreven og uindskreven Grosshandler tilladt, at sælge sine Vare ved offentlige Auktioner i saadanne Qvantiteter, som i et hvert Slags maa handles med, naar de først ere tilbudne deres Oldermænd eller Formænd, der handle i Smaat, og de dem for da værende Priser ei vil antage.

13) Ingen Grosshandler maae holde aabne Boder, eller Sælgesteder; langt mindre udsælge i Alen, Skieppe og Potteviis, eller andet smaat Maal og Vægt; hvilket allene er Viintappere, Silke-Uldene og Lærrets, samt

samt Hør, Urte, og Iffenkræmmere tilladt, som og andre der efter Kongelig Bevilgning og deres Laugs-Artikler dertil ere berettigede. Derimod maa og ingen, der handler i Smaat befatte sig med at handle en Gros, eller med andet, end det som i deres Boder forlanges og afhændes; dog undtages de, der i Anledning af Forordningen 1681 have som Groshandlere vundet Borgerskab, og tillige holde aabne Boder, hvorudi de og deres Enker for Livstid maae fortfare.

Findes nogen Gros- eller Detail-Handler at handle herimod, da boder han for hver Gang 50 Rdlr. De som ville forandre deres Næring og Brug, efter tilladelig Maade, skal anmeldte sig hos Magistraten, og paa nye lade sig indskrive.

I de Kiøbstæder, hvor saadan Orden i Handelen ikke er indført, er det indtil videre, enhver tilladt at handle i Stort og Smaat.

14) Fremmede maae kiøbe fremmede Vare og sælge deres egne; men ikke handle med nogen, uden vore egne Undersaatter, under Straf af 100 Rdlr. Ikke heller maae de handle uden en Gros, efter foregaaende 10de Post. Ingen Veier eller Maaler maa for nogen Fremmet veie eller maale de Vare, som de af Fremmede kiøbe; hvorføre de altid i deres Bøger skal anføre saa vel den Sælgendes som Kiøbendes Navne.

15) Ingen maae sælge fremmede i Commission havende Vare i ringere Qvantitet, end efter den foregaaende 10de Post. Handler nogen derimod, skal han have Varene og sin Laugs-Kettighed forbrudt; er han i intet Laug, straffes han efter vedkommende Laugs-Artikler.

16) Vare som kiøbes ved offentlige Auctioner, maae ikke udsælges af nogen i mindre eller andre Qvantiteter, end efter foregaaende Poster er tilladt; men til eget Brug, eller til at forsende maa enhver kiøbe efter som paa Auctionen bliver indsat og ham tilslaget

17) Manufakturister, Fabrikanter, Raffinadeurer og deslige maa, saa fremt Kiøbmændene vil kiøbe deres

Vare, holde sig fra at sælge til andre i mindre Qvantiteter, end efter deres Privilegier bevilget er. Vil Kiøbmændene ei kiøbe deres Vare, maae de efter Kiøbenhavns Kræmmeres Laugs-Artiklers 9de Post, og efter Silkevævernes, Bantmagernes og Løsmagernes Privilegier, udsælge deres Vare i saa smaat Maal, som de best kunde, for at befordre Jndenlandste Varers Debit.

18) Høikere i Kiøbenhavn og andre Steder, hvor de ere tilladte, maa ei handle med andre Vare, eller udsælge i større Qvantitet, end efter den 9de Post i Hørkræmmerens Laugs-Artikler, under den derved fastsatte Straf.

19) Markeder maa holdes i de Byer og Steder, hvor det er tilladt. Ingen Udenlandsk maa der opslaae Boder, og af dem udsælge Vare; men de skal sælge deres Vare af Haanden og i Qvantiteter, efter foregaaende 10 §. Og haver et hvert Steds Øvrighed noie at eftersee, at ingen Uberettiget kommer til saadanne Markeder, og at de Vare, de medbringe, ere forsynede med rigtige Beviser og Passer-Sedler, at de enten ere Jndenrigske, eller tilbørlig fortoldede.

20) Ingen Mand- eller Qvindes-Person maa paa Landet, eller i Kiøbstæder, paa Gader eller i Huse faldholde nogen Slags Kram-Vare, Specerier, Kryderie og deslige, under Varenes Confiscation og anden Straf, efter vedkommende Laugs-Artikler. Holder nogen Kræmmer Omløbere eller Liggere, skal han ansees efter Laugs-Artiklerne; men skeer det af nogen anden, bøder samme 50 Rdlr. til Deelning mellem Angiveren og det fornærmede Laug.

21) Magistraten i Kiøbenhavn beskikker 2 Mæglerere, der forstaaer Handelen; men ikke selv handle, disse skal vevselvis fra Mandag Morgen til Lørdag Aften, være paa Toldboden, og der i en Protocol anføre alle indkommende og udgaaende Skibe, og hvad Ladning de føre, og hver Mandag Middag indgive 4 Gienparter, paa Listen af de i forrige Uge ind- og udgaaende Skibe; den første til Magistraten, den anden til Politimesteren, den tre-

trede til Børs-Buddet, til at opslaaes i Contoiret paa Børsen, og den fjerde til Formanden for Groshandlerne. Fremdeles maae disse Mæglere ved de indkommende Væ-
re, gaae de Kiøbende og Sælgende til Haande, samt an-
mælke for Politimesteren, hvis nogen handler mod no-
gen af disse Poster. For saadan deres Tjeneste nyde de:
af hvert indgaaende Skib paa 5 Læster og derover, fra
indenrigs Steder 8 Skilling, men fra Udenrigs 1 Mark,
af dem som fører Stykgods 2 Mark, af hver Groshand-
ler og Oldermænd for Kræmmer-Laugene 4 Rdlr. til De-
ling hvert Aar, kan de dermed ikke udkomme, tilleg-
ges dem endnu til Deeling, Naarlig 100 Rdlr. af Sta-
dens Kasse. Foruden denne Belønning, maae disse Mæg-
lere ei fordre noget af Groshandlerne, af de indenland-
ske Skippere, Kiøbmand eller Indvaanere, som behøve
deres Tjeneste. Fremmede ere ei heller forbundne, at betie-
ne sig af dem til deres Skibes og Godses Klarerung,
men af hvem de selv for got befindende.

22) Er det tilladt og bevilget, naar nogen Tvist
eller Irring imellem Kiøbmand, angaaende Kiøb og Sal,
Nederie eller deslige hænder, de tvistende Partier da
(sifald de derom kunde foreenes,) tv eller flere gode Mænd
maae udvælge, dennem imellem at midle og kiende. Er
da en af Parterne med deres Kiendelse ikke fornøiet; maa
han inden 8 Dage for Magistraten eller næste Over-
dommer indstævne, hvis begge Parterne ere tilstæde;
og inden 4 Uger, om en af Parterne er fraværende. Men
efter den Tid ingen Ret videre derpaa have at tale. Bold-
give Parterne deres Sag, forholdes dermed efter Loven.

H o r t r æ m m e r e .

- Hr. Bay, Jens Matthisen, i Frideriksberg-Gaden.
Hr. Bruun, Matthias, paa store Kiøbmager-Gaden.
Hr. Ebbesen, Hans, paa Hjørnet af Vester-Gaden.
Hr. Graah, Niels Restrup, paa Kul-Torvet.

Hr.

92 Dannemarks Handels-Speil

- Hr. Henningsen, *Jakob*, ibidem.
- Hr. Horneman & Elsberg, paa Bester-Gaden.
- Hr. Hulegaard, *Peder*, paa Kul-Torvet, er en af Stadens 32 Mænd.
- Hr. Hvid, *Niels Nilsen*, under Børsen.
- Hr. Jørgensen, *Christen*, i Toldbod-Gaden.
- Hr. Lange, *Hans Christian*, paa store Kjøbma-
ger-Gaden, er Oldemand for Hørkræmmer-
Lauget, og en af Stadens 32 Mænd.
- Hr. Lauritsen, *Waagen*, under Børsen.
- Hr. Louföe, *Jens*, paa Amager-Torv, er Older-
mand for Rodemesterne, og en af Stadens
32 Mænd.
- Hr. Lund, *And. Christian*, under Børsen.
- Hr. Möller, *Thim Ratken*, i Frideriksberg-Gaden.
- Hr. Möller, *Matthias Christian* i No. 1. under
Børsen.
- Hr. Möller, *Matth.* ved Nørre Port.
- Mad. Möller, i Studistrædet.
- Hr. Mörk, *Jakob Pedersen*, paa Kul-Torvet.
- Hr. Pauli, *Simon*, paa Amager-Torv.
- Hr. Poulsen, *Andreas*, i Frideriksberg-Gaden.
- Hr. Reimer, *Lorentz*, under Børsen.
- Hr. Riber, paa Bester-Gaden.
- Hr. Rimmert, *Jens Larsen*, i Frideriksberg-Gaden.
- Hr. Schæffer, *Hans Pedersen*, paa Kul-Torvet.
- Hr. Swane, *Peder Hansen*, paa Kul-Torvet, er
en af Stadens 32 Mænd.

- Hr. Thaagerup, *Hans Ped.* i Frideriksberg Gaden.
 Hr. Torp, paa Vester-Gaden.
 Hr. Valentin, *Peter*, under Børsen.
 Hr. Waage, *Christ. Nielsen*, under Børsen.
 Hr. Wandel, *Niels*, paa gammel Torv.
 Hr. Waffard, *And. H.* i Frideriksberg-Gaden.
 Hr. Wartberg, *Ulrich*. paa Vester-Gaden.
 Hr. Weisvoigt, *Joh. Christ.* under og bag Børsen.
 Hr. Wefsling, *Hans*, i Klædeboderne.

Issekræmmere.

- Hr. Baadt, *Octavi Holman*, i Bimmelstæftet,
 1761 *).
 Hr. Degn, *Christian*, paa Børsen. 1756.
 Hr. Ebberhardt, *Frid.* i Gotters-Gaden. 1754.
 Hr. Freese, *Christian*, i Nye-Gaden. 1744.
 Er en af Stadens 32 Mænd.
 Mad. Fridrichsen, paa gammel Torv.
 Hr. Hansen, *Henrich*, i Klædeboderne. 1744.
 Hr. Herfort, *Alexander*, paa Børsen. 1760.
 Hr. Hermanni, *Lorentz Lorentzen*, i Høibroes
 Strædet. 1731.
 Hr. Lehman, *Carl Friderik*, paa Øster-Gaden.
 1732.
 Hr. Lind, *Peter*, i Høibroes-Strædet. 1764.
 Mad. Lund, paa Øster-Gaden.
 Hr.

*) Aarstallet bemærker det Aar de ere bleve Kræmmere.

94 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Meiting, *Joh. Andreas*, paa store Riøbmager-Gaden. 1755.

Hr. Mossin, *Bertel*, ibid. 1761.

Hr. Möller, *Oluf Mikael*, paa Amager-Torv. 1755.

Hr. Seerup, *Förgen*, i Bimmelskafstet. 1759.

Hr. Urfin, *Friderik*, paa store Riøbmager-Gaden. 1765.

Hr. Winge, *Severin Nielsen*, paa Hiørnet af Bolhuus Gaden og Kanalen.

Hr. Winther, *Jens*, paa Amager-Torv. 1762.

Silke-Ulden- og Lærrets-Kræmmere.

Hr. Kapitain *Andresen, Andreas Johan*, paa Amager-Torv, blev Kræmmer 1738. Er en af Stadens 32 Mænd.

Hr. *Anderfen, Johan*, paa Adresse-Contoiret. 1758.

Hr. *Atzerfen, Atzer*, paa Amager-Torv. 1739. Er en af Stadens 32 Mænd.

Hr. *Affchoff, Joh. Gerhard*, i Hvibroe-Strædet. 1744.

Mad. *Bennike & Möller*, paa Amager-Torv. 1745.

Hr. *Bennike & Lorentsen*, ibidem. 1756.

Hr. *Blok, Sören*, paa store Riøbmager-Gaden. 1728.

Hr.

- Hr. Brinkman, C. paa Øster Gaden. 1735.
 Hr. Braun, *Ade Hans*, i Bimmelkæftet. 1748.
 Hr. Bruuns, N. L. paa Amager-Torv. 1762.
 Hr. Bötger, P. Chr. i Bimmelkæftet. 1759.
 Hr. Cassius, M. F. paa Børsen. 1756.
 Hr. Cretsmær & Magnusen, i Bimmelkæftet.
 1748 og 1762.
 Hr. Drøge, J. F. paa Amager-Torv. 1759.
 Hr. Frick, D. D. paa Børsen. 1739.
 Hrr. Glerup & Mumfen, paa Amager-Torv. 1761.
 Hrr. Hartman & Vette, paa store Kiøbmager-Ga-
 den. 1748.
 Hrr. Hashagen & Smith, i Høibroestredet. 1764.
 Hr. Heining, N. i Høibroe-Strædet. 1751.
 Hr. Hundevat, *Matthias*, paa Børsen. 1743.
 Er en af Stadens 32 Mænd.
 Hr. Höyer, P. T. ibidem. 1743.
 Hr. Kapitain Jørgensen, *Johan*, i Bimmelkæf-
 tet. 1735.
 Hr. Kierling, *Rasmus*, i Bimmelkæftet. 1764.
 Hr. Klein, *Wilhelm*, paa Amager-Torv. 1748.
 Hr. Langhein & Lorentzen, i Bimmelkæftet.
 1761.
 Hr. Lindeman, *Uld. Friderik*, i Høibroe-Strædet.
 1761.
 Hr. Lorentzen, *Lorentz*, paa store Kiøbmager-
 Gaden. 1726. Er Oldemand for Kræm-
 mer-Lauget, og en af Stadens 32 Mænd.

96 Dannemarks Handels-Spelt

- Hr. Marckman, *H. P.* paa Børsen. 1755.
Hr. Möllmann, *Magnus*, paa store Kiebmager-Gaden. 1735.
Hr. Nissen, *P.* i Bimmelkastet. 1747.
Hr. Petersen & Jakobsen, paa Amager-Torv. 1761.
Hr. Rosenberg, *Christian*, *ibid.* 1730. Er en af Stadens 32 Mænd.
Hr. Tack, *H. P.* *ibid.* 1745.
Hr. Thomsen & Clüver, *ibid.* 1758.
Hr. Vick, *Johan Jörgen*, paa Øster-Gaden. 1748.
Hr. Vogel, *F. H.* paa Børsen. 1758.
Hr. Wasserfal, *Brodre* paa store Kiebmager-Gaden. 1748.
Hr. Raadmand Willebrandt, *ibid.* 1728.
Hr. Öllegod, *Frid.* i Bimmelkastet. 1763.

Sommerhandlere.

- Mad. *A*agesen, paa Amalienborg.
Hr. Kommerce-Raad Bortman, *Peter*, paa store Kiebmager-Gaden.
Hr. Budenhoff, *Andreas*, i Nyhavn.
Hr. Raadmand Casse, *Peter*, paa Christianshavn.
Mad. *G*ustmeier & *B*argum, ved gammel Strand.
Hr. *G*öede, *Johan Friderik*, i Tolbod-Gaden.
Hr. *L*arsen, *Jens*, i Nyhavn.

Hr.

- Hr. Lindenhoff, *Detleff*, i Toldbodgaden.
 Hr. Ohlsen, *Bendt*, paa Christianshavn.
 Mad. von der Osten, i Nnehavn.
 Hr. Schou, *Fokum*, i lille Strand-Strædet.
 Hr. Sönnichsen, *Jens*, paa Kongens nye Torv,
 er en af Stadens 32 Mænd.
 Hr. Thulstrup, *Förgen*, i Gotters-Gaden.

Anmærkning.

Det er ikke vist, at Sommerhandlernes Privilegier ere fastsatte ved nogen speciel Kongelig Forordning, men de terminerede ved et Kongeligt Skiøde af 2 Maii 1708, til Sal. Hans Jørgen Soelberg, paa en af de uopfyldte Pladser i Riibenhavn, imellem Væsthuset og Toldboden, som blev antegnet for No. 5. af de Deputerede i Havne-Commissionen; den Plads nest ved, som var No. 4., blev givet Jørgen Hansen, og No. 6. Nikolai Ohlsen, Efterat Bolværket, (som det hedder i bemeldte Skiøde,) forsvaarligen er fastslaget, og Opfyldningen er skeet paa denne, saavel som de øvrige Pladser, skal det ikke blive tilladt nogen anden Steds i Riibenhavn eller paa Christianshavn at opsætte Norsk eller Fremmed Fyrre-Tommer af Vielker og Bræder, uden allene paa forbemeldte Sted imellem Væsthuset og Toldboden. Privilegierne ere siden skærpede ved et Kongelig Rescript af 28 Martii 1732, herpaa fulgte en Plakat fra Politie-Kammeret af 19 April samme Aar, hvorudi fastsettes en Bult af 100 Rdlr. i Straf, Politie-Kassen og Konventhuset til lige Deeling, for dem som opsætte i deres Gaarder og paa Fortougene omkring ved Kanalen, Fyrre-Tommer og Bræder til Forhandling; dog herunder ikke formeent, at de som have noget allernaadigst speciel Privilegium paa deres Gaarder og Pladser, jo herefter, som hidindtil, maae benytte sig af samme Frihed.

Angaaende de Skippere, (siger bemeldte Rescript og Plakat,) som med Fyrre-Tommers Last fra Norge eller frem-

mede Stæder hidkommer, for samme at forhandle, da er der for nærværende Tidens Tilstand, og for at facilitere de Vyg- gende, med Tømmerhandlerne og andre, som ere Eiere af bemeldte Tømmer-Pladser ved Toldboden, besluttet, at deslige ankomne Skibe, maa uformeent ligesom hidindtil, siden Stadens Ildbrand skeet er, i Kanalerne indlegge, og der i 4 Uger efter deres Told-Seddels Dato, til alle og enhver frit deres Ladning udsælge, dog ikke noget af Lasten i den Tid paa Fortoget af Kanalen at opsette til Forhandling; men naar de 4 Uger ere expirerede, da maae de tiltænkt være, under for- ommeldet 100 Rdlr. Straf, ifald der skulde være noget af Lasten tilovers usolgt, at lade samme til de privilegerede Tøm- mer-Pladser henføre, og der at forhandle. Omløbning med Brædder at sælge paa Gaderne, forbydes under Varenes Confiscation, 2c.

Privilegierne ere atter fornyede ved et Kongelig Rescript af 30 Maii 1755, hvorpaa fulgte en Politie-Plakat af 28 Martii 1757, som beraaber sig paa ovenmeldte og foregaa- ende Rescript, og hvori befales, at de privilegerede Tømmer- pladse i Toldbod-Gaden skal affkaffes, og andre i deres Sted anlegges og indrettes ved Nyssensteens Bolværk, samt at Tømmerhandlerne, indtil disse nye Pladse blive færdige, skal anvises Interims-Pladse paa Grønland og St. Anna Kirke- Gaard. Men paa det at Tømmerhandlerne kunde conserve- res ved deres Næring og Leve-Brød, at de ei skulde betages samme af Haandværks-Mestere, og andre til Tømmerhand- ling uberettigede, haver Hans Kongelige Majestæt fastsat, at de nye indrettede Tømmer-Pladser, ikke maa bortleies til an- dre, end virkelige Tømmerhandlere, og hverken Muurmeste- re, Tømmermestere, eller andre deslige til Handelen ubere- ttede, at maae faae nogen af disse Pladser til leie. Videre, at ingen Fyrre-Tømmer>Last bliver opsat imellem Husene el- ler paa andre Stæder, end paa de dertil indrettede Tømmer- Pladser, under Straf, som i det Kongelige Rescript af 28 Martii 1732, saavel som Brand-Ordringen af 9 Maii 1749 er anført.

Thee- og Porcelains-Handlere.

Hvilke tillige handle i Smaat eller Gryffeveis
med Bestindiske Produkter, visse Slags Urter
kræmmer-Vare og Ostindiske Vare ic.

- Hr. **B**ang, *David*, paa Øster-Gaden.
 Hr. Beck, *Jörgen*, og Compagn. i Nyhavn.
 Hr. Kapitain Bechman, ved gammel Strand.
 Hr. Brandt, *Peter*, i Bimmelskafstet.
 Hr. Edelberg, *Alberth*, i store Ferge-Strædet.
 Hr. Eritzius, i Snare-Gaden.
 Hr. Esmark, *Christian*, paa store Kiebmagers
Gaden.
 Mad. Esmark, i Høibroe-Strædet.
 Hr. Ferslew, *Severin*, paa Øster-Gaden.
 Hr. Finck, *Hans*, i lille Kongens-Gaden.
 Hr. Fischer, *Andreas*, i Svalder-Gaarden.
 Hr. Gierløv, *Poul*, i Skiden-Strædet.
 Hr. Gylick, *Claus*, i Farver-Gaden.
 Hr. Hvistendal, *Matthias*, i Nyhavn.
 Hr. Holterman, *Lucas*, i Bilngaard-Strædet.
 Hr. Jörgensen, *Jacob*, i Landemærket.
 Hr. Knudsen, *Frid.* i store Grønne-Gaden.
 Hr. Kyhner, *F.* paa Amager-Torv.
 Hr. Langballe, *Andreas*, i Halm-Strædet.
 Hr. Lassen, i store Grønne Gaden.
 Hr. Lemming, *Jacob Severin*, i Nyhavn.
 Hr. Lind, *Sören*, i Gotters-Gaden.

100 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Losby, i Strand-Strædet.

Hr. Neergaard, *Willum*, i Badstue-Strædet.

Hr. Nyborg, paa Øster-Gaden.

Hr. Poulsen, *Hans*, i Lare-Gaden.

Hr. Rønne, *Jens Christian*, i Borger-Gaden, i
de 3 forgyldte Kroner.

Hr. Seiling, *Johannes*, paa Hjørnet af Skinders
Gaden og Skovboe-Gaden.

Hr. Smith, *Chr.* i No. 13. ved Holmens Kirke.
Mad. Smith, i lille Kongens-Gaden.

Hr. Tscherning, *And. Gotlieb*, i Keiser-Gaden.

Hr. Winkler, *Hans*, i Dronningens Tver-Gaden.

Hr. Wriesberg, *Anthoni*, i lille Kongens-Gaden.

Hr. Wæver, *Frid.* i Dronningens Bred-Gaden.

Urtefræmmere.

Hr. Arröe, *Hans*, i Studi-Strædet. 1765.

Hr. Bager, *Jacob*, paa Christianshavn. 1750.

Hr. Bager, *Peder Henrich*. 1761.

Hr. Bang, *Jver*, paa Kul-Torvet. 1761.

Hr. Berthelsen, *Lorentz*, i Borger-Gaden. 1760.

Hr. Biering, *Hans*, i Mynter-Gaden. 1760.

Hr. Borup, *Jens Larsen*, paa lille Riøbmager-
Gaden. 1759.

Hr. Brask, *Christian*, i Vimmelskæftet. 1761.

Hr. Bundsen, *Andreas*, paa Øster-Gaden. 1731.

Er en af Stadens 32 Mænd.

Hr.

- Hr. de Bæhr, *Hans Skak*, i Fortun=Strædet. 1748.
- Hr. Christensen, *Nicolai*, i Brolegger=Strædet.
1738.
- Hr. Colding, *Tham Pedersen*, paa Kul=Torvet.
1753.
- Hr. Duden, *Alexander*, i Borger=Gaden. 1736.
- Hr. Eichler, *Joh. Peter*, paa store Kiebmager=
Gaden. 1730.
- Hr. Falck, *Christian*, i Adel=Gaden. 1744.
Er en af Stadens 32 Mænd.
- Hr. Frost, *Lauritz*, paa Christianshavn. 1744.
- Hr. Frost, *Friderik*, paa nye Torv.
- Mad. Grimmethon, i Frideriksberg=Gaden.
- Hr. Grimstrup, *Herman*, i store Grønne=Gaden.
1734.
- Hr. Herlöff, *Knud*, i Farver=Gaden. 1760.
- Hr. Höyer, *Henrich Carstensen*, paa Kul=Torvet.
1734. Er Oidermand for Lauget.
- Hr. Jansen, *Otto*, i Skinder=Gaden. 1754.
- Hr. Jörgensen, *Hans*, i Gotters=Gaden. 1761.
- Hr. Kaalund, *Christian*, i Klædeboderne. 1755.
- Hr. Karup, *Lauritz Frid.* i St. Peders=Stræ=
det. 1750.
- Mad. Kielman, i Bognmager=Gaden.
- Hr. Kierrumgaard, *Hans*, i Gotters=Gaden.
1753.
- Hr. Kiøbke, *Svend*, i store Ferge=Strædet. 1741.
Har et Sukker=Raffinaderie, og er en af Sta=
dens

102 Dannemarks Handels-Speil

dens 32 Mænd, samt Directeur ved Brands
Societets-Kassen.

Hr. Kreis, *Poul*, i Raadhuus-Strædet. 1764.

Hr. Kulman, *Diderich Wilhelm*, i Fiol-Strædet.
1734.

Hr. Lambrecht, *Henrich*, i Frideriksberg-Ga-
den. 1756.

Hr. Lind, *Carl Adolph*, paa Kongens nye Torv.
1760.

Hr. Lund, *Mads*, paa Christianshavn. 1748.

Hr. Mawors, *Johan Ernst*, paa Hiernet af Kate-
tesundet. 1760.

Hr. Meyting, *Carl Leonhard*, i store Regne-Ga-
den. 1752.

Hr. Mohr, *Johan*, paa store Kiebmager-Gaden.
1723.

Hr. Mohr, *Jörgen*, paa Vandkonsten. 1757.

Hr. Möller, *Andreas*, i lille Kongens-Gaden.
1757.

Hr. Mølmark, *Johan Christian*, i Larsbiorns-
Strædet. 1765.

Hr. Niemeyer, *Carl Friderich*, i Pile-Strædet.
1763.

Hr. Orlob, *Friderich*, paa Vester-Gaden. 1742.

Hr. Paali, *Johan Friderich*, i Antoni-Strædet.
1763.

Mad. Prehn, i Pile Strædet.

Hr. Rahr, *Andr. P.* i Biingaard-Strædet. 1755.

Hr.

- Hr. Reimert, *Jens*, paa gammel Torv. 1759.
 Hr. Reuter, *Rasmus Petersen*, paa Ulfeldts Plads.
 1740.
 Hr. Rosenberg, *Christ. Frid.* paa Christianshavn.
 1762.
 Hr. Schöt, *N.* paa store Kiebmager-Gaden.
 1735. Er en af Stadens 32 Mænd, og
 Conmitteret ved det Kongelige Frideriks Hos-
 pital.
 Hr. Simonfen, *Peter*, i Adel-Gaden. 1725.
 Hr. Slichtkrul, *Christopher*, paa Øster-Gaden.
 1758.
 Hr. Stierne, *P.* paa Christianshavn. 1750.
 Hr. Thideman, *Nicolai*, i Bognmager-Gaden.
 1747.
 Hr. Titken, *Henrich*, paa Amalienborg. 1762.
 Hr. Thomfen, *Jens*, i Løder-Strædet. 1758.
 Hr. Thomfen, *Andreas*, i store Kongens-Ga-
 den. 1750.
 Hr. Walbom, *Jens*, i Admiral-Gaden. 1742.
 Hr. Walbom, *Henrich*, i Nyhavn. 1731.
 Hr. Walbohm, *Jens Henrich*, ibid. 1762.
 Hr. Weibel, *Wolfgang*, paa Christianshavn.
 1751.
 Hr. Winter, *Matthias*, i Fiol-Strædet. 1748.
 Hr. Zahle, *Abraham*, i Dybens-Gaden. 1755.
 Hr. Örslef, *Frid.* paa Hiørnet af Mag-Strædet.
 1760.

Winhandlere.

Hr. Barfred, *Friderik*, i Raadhuus-Strædet.

Hr. Becker, *J. J.* i Gotters-Gaden.

Hr. Bolt, *Henrik*, i Fortun-Strædet.

Hr. Bradt, *Matthias*, i Christen Berniko-Strædet.

Hr. Bukhalf, *Peter*, i Boldhuus-Gaden.

Hr. Collin, *Andreas*, paa Vandkonsten.

Hr. Cortonne, paa Kongens nye Torv.

Hr. Cruse, *Claus*, i Frideriksberg-Gaden.

Hr. Davidsen, i Regne-Gaden.

Hr. Degger, *Wilhelm*, i store Færge-Strædet.

Hr. Dresky, *Herman*, i Vuile-Strædet.

Hr. Drevfen, *Jakob*, i Bimmelkastet.

Hr. Stats-Raad Fabricius, i Borger-Gaden.

Hr. Fols, *Holger*, paa lille Kiebmager-Gaden.

Har nu nedlagt sin Handel, og er en af Stas-
dens 32 Mænd.

Hr. Gisler, *Joachim*, ved gammel Strand.

Hr. Juel, *Niels*, paa lille Kiebmager-Gaden.

Hr. Kaasböll, *Aage*, i Bognmager-Gaden.

Hr. Kinkel, *Hans*, i Bimmelkastet.

Hr. Kinkel, *Peter*, paa store Kiebmager-Gaden.

Hr. Klarup, *Andreas*, paa Christianshavn.

Hr. Klingenberg, *Wilhelm*, i store Kongens-Gaden.

Hr. Kopp, *J. G.* paa Øster-Gaden.

Hr. Leed og Compagn. paa Amager-Torv.

Hr. Lemvig, *Stephen*, paa Christianshavn.

Hr.

- Hr. Lind og Compan., i Klædeboderne.
 Hr. Lorentsen, *Jakob*, paa Øster-Gaden.
 Hr. Lummersen, *Adam*, i lille Kongens-Gaden.
 Hr. Meinke, *Johan Henrik*, i store Grønne-Gaden.
 Hr. Möller, paa Hiørnet af Strand-Strædet.
 Hr. Neesgaard, *Jakob*, i Storm-Gaden.
 Hr. Niederziek, *Johan*, paa Amager-Torv.
 Hr. Nygaard, *Hans Stephalin*, i store Kongens-Gaden.
 Hr. Nygaard, *Richard*, i store Lars Biørns-Strædet.
 Hr. Nygaard, *Marcus*, paa Nørre-Gaden.
 Mad. von der Osten, i Njehavn.
 Hr. Pederfen, *Bendix*, paa gammel Torv.
 Hr. Plum, *Adam*, i Højbroestrædet.
 Hr. Reddelberg, paa Øster-Gaden.
 Hr. Reimer & Platfus, paa Amager-Torv.
 Mad. Rohde, paa Christianshavn.
 Hr. Rohde, *Thomas*, paa store Kjøbmager-Gaden.
 Hr. Rohde, *Johannes*, ved Børsen.
 Hr. Rodrwidt, ved Holmens Kirke.
 Mad. Salathe, i Borger-Gaden.
 Hr. Schenk, *Anthoñ Gabriel*, i Piile-Strædet.
 Mad. Simonsen, paa Øster-Gaden.
 Mad. Smith, i Bolhuus-Gaden.
 Hr. Smith, *Johan Henrik*, paa Christianshavn.
 Hr. Svindt, *Anthoñ*, ved gammel Strand.
 Hr. Walløe, *Henrik*, i Blasen.

Mad Wasserfal, paa Amager-Torv.

Hr. Winther, *Friderik*, i Skinder-Gaden.

Hr. Wissing, *Thomas*, paa Bester-Gaden.

Stadens Mæglere.

Hr. Bundsen, *Johan*, Stads-Mægler og Dis-
pacheur, i Nyehavn.

Hr. Böhme, *Theodorus*, i Nyehavn.

Hr. Jacobsen, *Christian Andreas*, i store Kongens-
Gaden.

Hr. Jörgensen, *Christian*, i Reverens-Gaden.

Hr. Lycke, *Rasmus*, Børs-Commissarius, i Strand-
Strædet.

Fabrikantere.

Den Kongl. Fabrike i Dronningens Bred-Ga-
den: Her forfærdiges Floiler, blommede og glat-
te Silketøier, halv Silketøier, &c.

Hr. Ahlefeldt, *Christian*, paa Christianshavn, grovt
Klæde og Multum.

Hr. Ahlers i store Kongens Gaden. Baand &c.

Hr. Albrecht, i Gotters-Gaden. Huer.

Hr. Asschoff, *Johan Gerhard*, i Høibroe-Strædet,
Halv Silke Estoffer, Silke Ras de Mohr,
Silke Taster, Gros de Tour, Satyner, Sil-
ke Damaster, Triumphanter, vatrede Mohr,
Silke Draguets, skaarne og uskaarne Floiler,
Dra-

Draguet-Fleiel, tunge blommede Fleiler, Silke Strømper, Silke franske Baand, Pasfin Baand, Ridder-Ordens og andre Baand, &c. Som findes i Priis=Couranten af Handels Speilet for Aaret 1765. pag. 116.

Hr. Bauer, paa Christianshavn. Baier, Filt og Multum.

Hr. Biderman, *Samuel*, i store Kongens-Gaden. Alle Sorter Vinneede Baand.

Hr. Bertelsen, *Jens*, uden Stadens Nørre-Port. Ulmerdug &c.

Hr. Birck, *Andreas*, i Borger-Gaden. Uldene og silke Strømper.

Hr. Bougemeister, paa Vester-Broe. Grove Klæder og Multum.

Hr. Bramsen, *Simon N.* i Adelgaden. Skalong og Kaff.

Hr. Buch, *Niels*, uden Stadens Vester-Port. Klæde, Baier og Multum.

Hr. Bærens, *Jakob*, i Nabenraae. Melleret Sars, &c.

Hr. Clajus, *Christian*, paa Christianshavn. Bai, Filt og Multum.

Hr. Clemens, *David*, ved Guldhuset. Floneller, Skalong, Kaff og Multum.

Hr. Kancellie=Raad, *Collin, Jonas*, i Dronningens Bred-Gaden; hans Fabrike paa Frederiksberg. Fine, mittel og grove Klæder, Baier,

108 Dannemarks Handels-Speil

Baier, Multummer, Filter, Hæste = Dæk-
kener, &c.

Hr. Dam, *Hans*, paa Christianshavn. Fine Klæder.

Hr. Danneberg, i store Kongens Gaden ved Nye-
boder. Huer.

Hr. Dannenberg, *Hans*, paa Frideriksberg. Gro-
ve Klæder, Baier og Multum.

Mad. Degenhart, paa Christianshavn. Emens,
Baj &c.

Hr. Eberhardt, *Friderik*, i store Grønne-Ga-
den. Alle Sorter Strømper og Huer.

Hr. Engel, i Borger-Gaden. Alle Sorter Huer.

Hr. Effingthon, *William*, paa Christianshavn. Fi-
ne Klæder.

Hr. Falkenrath, *Nicolai*, paa Christianshavn. Fi-
ne og grove Baier og Multum.

Hr. Frank, i Wigandts-Gaden. Filt, Bai og
Multum.

Hr. Frentzel, *Christ.* uden Stadens Vester-Port.
Stribede Kammelotter og Kallemaner, Da-
mast, Taberet, &c.

Hr. Frontin, Fabrike-Commissaire, uden Stadens
Øster-Port. Klæder, Filter og Multum.

Hr. Gasman, *Frid.* paa gammel Myndt. Stri-
bede og blommede Kallemaner, Damaster,
Taboretter, Estoffer, Ems, Kammelotter, &c.

Hr. Goltze, *Gotfried*, paa Christianshavn. Bai-
er og Multum.

Hr.

Hr. Gotsche, *Jacob*, ved gammel Strand. Alle Sorter silke og uldne Strømper, samt Huer og Buxer ic.

Hr. Graff, *Joh. David*, i Nyeboder. Klæder, Multum og Filter.

Hr. Green, *Andreas G.* paa Christianshavn. Adskillige Sorter uldne og Bomulds-Barer.

Hr. Hartong, *Nicolai*, ved Nørre-Bold. Ems, Skalong og Kask ic.

Hr. Hein, *Johan*, i Studistrædet. Olmerdug og Bomestie.

Hr. Heidman, *Nicolai*, paa Ulfeldts Plads. Alle Sorter Baand og Agrimaner.

Mad. Henrichsen, paa Christianshavn. Klæder, Multum, Filter og Svanebai.

Hr. Hochbrand. Baand ic.

Hr. Hoffinan, *Frid.* ved Sæ-Dvest-Huset, har en stor Fabrike, der ofte beundres af Fremmede; der forarbeides fine og grove Klæder.

Hr. Holm, *Carl M.* ved Guldhuset. Klæder, Multum og Filter.

Hr. Iborg, *Förgen*, i Pilestrædet. Silke og uldne Strømper og Huer.

Hr. Jensen, *Jonas*, paa store Kjøbmager-Gaden. Alle Sorter Fløiler og Silke-Bare.

Hr. Jensen, *Jens*, paa store Kjøbmager-Gaden. Alle Sorter Fløiler og adskillige andre Silke-Bare.

110 Dannemarks Handels-Speil

Mad. Jensen, i Lev-Strædet. Floiler og Silke-
Tøier.

Hr. Justis-Raad Kkelins og Interessenteres Kat-
tun-Fabrikke uden Stadens Øster-Port.

Mad. Juvalta, bag Børsen. Silke Strømper.

Hr. Knierin, *Kolanus*, paa Christianshavn. Ems,
Stoffer, Skalong, Raff, Olmerdug, ic.

Hr. Kreifelmeier, *Carl*, i Landemærket. Glatte
og blommede Baand.

Hr. Kryger, *Joh. P.* paa gammel Myndt. Fi-
ne og grove Klæder, Multum og Filt.

Krømmer-Compagniets Fabrikke paa Christianshavn.
Skalong, Raff, Bai, Multum og Flonel.

Hr. Landré, *D. F.* paa Vester-Gaden. Bar-
kan, Skalong, Etamin, Stoffer, Serge de
Rohm, Ems, Damast, halv Silke-Allopin,
Taboretter, Kalemank.

Hr. Lange, *Didrich*, i Borger-Gaden. Silke
og uldne Strømper og Huer.

Hr. Liebe, *Christ.* i store Ferge Strædet. Stri-
bede og blommede Kalllemanker, Uldne-Da-
master, sribede og blommede Taboretter, Kam-
melotter, ic.

Hr. Littman, *Georg Willh.* i Lars Biørns-Stræ-
det. Silke og uldne Strømper og Huer, samt
Bure-Tøi.

Hr. Meis, *Georg*, i Gotters-Gaden. Glatte og
blommede Silke-Baand ic.

Hr.

Hr. Mesch, *Henrich*, i Studistrædet. Alle Sorter Silke-Tøier.

Hr. Meynert, *Joh. T.* paa Christianshavn. Fine og grove Klæder.

Hr. Meynert, *C. G.* den Yngre, paa Christianshavn. Fine og grove Klæder 2c.

Hr. Milander, *J. U.* paa Bester-Gaden. Uldne Tøier.

Mad. Mohde, i store Kongens Gaden. Halv Silke-Tøier, Olmerdug, 2c.

Hr. Nebbe, *Jacob*, paa Christianshavn. Olmerdug, Bomese, 2c.

Hr. Nehrman, *Johan*, paa Christianshavn. Skælong og Kaff.

Hr. Nieman, *N.* i Adelgaden. Fine Klæder.

Hr. Ortesen, *Morten*, i Løvstrædet. Silketøier.

Hr. Otto, *Henrich*, i Dronningens Lver-Gaden. Klæde og Multum.

Hr. Otto, *Joh. Christ.* i store Brændstrædet. Klæder, Multum, Filter og Bomuldstøi.

Hr. Otto, *Carl*, paa Christianshavn. Klæder, Multum og Filter.

Opfostrings-Huset paa Christianshavn. Grove Klæder.

Hr. Paur, *Joh. Georg*, i Nyeboer i Bekkers-Gaden, i den saa kaldede Guldhuis-Skole. Spanske fine Klæder, 8, 9 til 10 Quarter brede.

112 Danneemarks Handels-Speil

- Hr. Peitz, *Christopher*, i Pilestrædet. Uldne Strømper og Huer.
- Hr. Perott, i store Kongens Gaden. Glatte og blommede Baand.
- Hr. Pullich & Tschudy, paa Øster-Gaden. Alle Sorter Baand, Krepiner, Agremaner og Snorer ic. Hvorover her til Slutning følger en Priis-Courant.
- Hr. Reidloff, *Christ.* i Adel-Gaden. Fine og grove Klæder.
- Hr. Reinicke, *Frantz*, i Antoni-Strædet. Ems, Skalong, Raff, Olmerdug, ic.
- Hr. Reinhard, *Christopher*, paa gammel Myndt. Strømper, ic.
- Hr. Reinhard, *Nicolai*, den Yngre, i Borger-Gaden. Silke og uldne Strømper og Huer.
- Hr. Robertzoon, *Christ.* paa gl. Myndt. Huer.
- Hr. Rohland, paa Blegdammen, uden Nørre-Port. Olmerdug, Bomestie, Kannifast og Bomulds-Tøier.
- Madame Rost, ved Guld-Huset. Fine og grove Klæder.
- Hr. Rosowsky, *Joh. M.* paa Opsostrings-Huset. Fine og grove Klæder.
- Hr. Rye, *S. S.* ved Bester-Bold. Uldne Tøier.
- Hr. Schüler, *Christ.* ved Guldhuset. Fine og grove Klæder.
- Mad. Scheidman, ved Nørre-Port. Fine og grove Klæder.
- Hr.

- Hr. Schmidt, *Peter J.* paa Christianshavn. Klæder, Mustummer og Filter.
- Hr. Serin, *Georg L.* i Admiral-Gaden. Varates Baand, uldne Skrue=Snorer og Silke Strømper.
- Hr. Stiehr. Blommede Baand &c.
- Hr. Thomsen, *Jens,* i lille Kongens-Gaden. Silke=Tøier.
- Hr. Valentin, *Marcus Moses,* i Snarre-Gaden. Triller, Kattuner, Væreder, Lybske Væreder, og Dvelger.
- Hr. Volch, *Joh. Casper,* i lille Kongens-Gaden. Silke, Bomulds og Traad Strømper.
- Hr. Wasserfall og Interessentere paa lille Kiøbmands-Gaden. Alle Sorter uldne Tøier, undtagen Damast og sribet Kammelot.
- Hr. Weber, *J.* i Helsingørs-Gaden. Silke og uldne Strømper.
- Hr. Werch, *Fridrik,* i Dronningens Tvergaden. Baand.
- Hr. Wessely & Warborg, i Pilestrædet. Silke og uldne Strømper og Huer, blommede og glatte.
- Hr. Wessely, *Joel,* paa Christianshavn. Halv Silke=Tøier, Ems, Olmerdug, sribet Kan-nifast, ulden Flos &c.
- Hr. Witrog, *Ludvig,* i Helliggeist-Strædet. Fi-ne og grove Klæder.

114 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Wolmersted, *Lorentz*, paa Christianshavn.
Blommede Pludser, Stoffer, Skalong, Raff,
Ems, &c.

Hr. Wulff, *Joh. C.* ved Guldhuset. Fine og
grove Klæder.

Fabriker i Nærværelsen ved Kiøbenhavn.

I Lyngbø, halvanden Mil fra Kiøbenhavn, er
en Silke-Fabriek, som drives af August Philip
Klopstok.

I Egnen deromkring forarbeides alle Sorter Jern,
Kobber og Messing, paa en Deel Hammer-
Møller.

I Dyre-Haugen er en prægtig Papir-Mølle,
hvor alle Slags Papirer, bedre end det Uden-
landske forarbeides; samme Værk drives af Hr.
Jakob Drevfen.

Ligeledes forfærdiges i Dyre-Haugen alle Slags
Iffen-Kram, paa Rodevalds Værk.

I Buddinge i Glassare-Sogn fabrikeres Silke- og
andre Sorter Baand.

General Tabelle

paa

samtlige Laugenes Interessentere, Mestere, Svanne
og Dreng i Kiøbenhavn ved Aarets Udgang 1765.

N.	Laugene.	Inter- essent. og Me- stere.	Svan- ne.	Dren- ge.
1	Bagere	50	175	16
2	Barberere	18	43	15
3	Blyetæffere	8	4	2
4	Bogbindere	30	21	20
5	Brændeviinsbrændere	313	·	·
6	Brøelæggere	12	14	4
7	Bryggere	100	100	222
8	Bundtmagere	12	18	4
9	Bødkere	43	172	115
10	Dreiere	15	13	13
11	Dugmagere	28	112	49
	(aparte Arbeidere 1415.)			
12	Feldberedere	4	8	2
13	Færgemænd	8	·	8
14	Garvere	24	28	29
15	Giørtlere	21	12	11
16	Glarmestere	23	16	15
17	Grov- og Kleinsmede	98	149	117
18	Guldsmede	72	78	88
19	Handfemagere	22	21	7
20	Hattemagere	12	29	8
21	Hjulmænd	16	27	28
22	Hørfræmmere	34	26	37
23	Isen- og Urtefræmmere	85	55	109
24	Kandestobere	13	13	6
25	Knapmagere	20	4	3
26	Kobbersmede	13	21	14
27	Løgtmagere	12	13	14

116 Dannemarks Handels-Speil

N.	Laugene.	Inter. essent. og Me: tere.	Sven: ne.	Dren: ge.
28	Malere	47	35	45
29	Muurmestere, Gibsere og Steen: huggere	27	395	119
30	Møllere	23	54	27
31	Maalemagere	8	10	6
32	Nagelsmede	11	8	8
33	Peruqvemagere	76	50	80
34	Posementmagere	29	31	11
35	Prammænd	16	"	"
36	Keebslagere	17	38	44
37	Kemmesnidere og Sadelmagere	20	30	34
38	Segl- Flag- og Compasmagere	11	48	30
39	Silke- Ulden- og Lerrets-Kræm: mere	59	23	52
40	Silke-Bævere (aparte Arbeidere 265.)	14	117	65
41	Skipperere	310	"	"
42	Skoemagere	261	281	182
43	Skrædere	275	216	122
44	Slagtere	48	87	22
45	Snedkere	124	137	146
46	Steenførere	6	"	"
47	Stoemagere	15	16	17
48	Strømperæbere (aparte Arbeidere 85.)	7	16	3
49	Sverdfægere	12	8	9
50	Tobakspindere (Dag-Drenge og Piger, 101.)	31	22	18
51	Tømmermestere	26	228	72
52	Tøimagere (aparte Arbeidere 489)	22	71	15
53	Uhrmagere	15	15	15
54	Viintappere	58	25	23

55 Bogn:

Nr.	Laugene.	Inter- essent. og Me- stere.	Sven- ne.	Dren- ge.
55	Bogsmænd	19	84	-
56	Vævere	24	29	3

Summa	Interessent. og Mestere	2717	3246	2144
	Svenne			
	Drenge			

Summa Summarum 8107

Aparte Arbeidere hos Fabrikkerne og
Tobakspinderne 2355 Personer.

Den Jødiske Nation 135 Familier.

Kjøbenhavns Bexel = Course

for 18 Aar.

Aar	Engel.	Holl.	Ham. Bank.
1748	4 R. 92 S. : 5 R.	11 $\frac{1}{4}$: 14 $\frac{3}{4}$	16 $\frac{1}{2}$: 17
1749	4 R. 86 S. : 5 R. 6 S.	11 $\frac{1}{2}$: 13 $\frac{1}{2}$	16 $\frac{1}{2}$: 19
1750	4 R. 76 S. : 90 S.	10 $\frac{1}{2}$: 12	16 $\frac{3}{4}$: 18 $\frac{3}{4}$
1751	4 R. 82 : 88 S.	10 : 12	17 $\frac{3}{4}$: 19
1752	4 R. 78 : 84 S.	10 $\frac{1}{4}$: 11 $\frac{1}{2}$	17 $\frac{1}{4}$: 18
1753	4 R. 36 : 84 S.	11 : 13	18 : 19
1754	4 R. 86 S. : 5 R. 10 S.	10 : 12	18 : 20
1755	4 R. 86 S. : 5 R. 10 S.	11 : 13	17 : 19
1756	5 R. 8 : 32 S.	15 : 18	18 $\frac{1}{2}$: 20 $\frac{1}{4}$
1757	4 R. 85 S. : 5 R. 26 S.	13 $\frac{3}{4}$: 17	11 $\frac{1}{2}$: 17 $\frac{1}{2}$
1758	4 R. 78 : 94 S. : 5 R.	13 : 17	10 : 14
1759	4 R. 85 : 88 S. : 5 R. 6 S.	14 : 16 $\frac{3}{4}$	7 : 13
1760	4 R. 88 S. : 5 R. 6 S.	15 : 18 $\frac{3}{4}$	13 $\frac{1}{4}$: 29 $\frac{3}{4}$
1761	5 R. 3 : 30 S.	18 : 29 $\frac{1}{2}$	26 $\frac{3}{4}$: 38 $\frac{3}{4}$

118 Dannemarks Handels-Speil

Mar	Engel.	Holl.	Hamb. Bank.
1762	5 R. 16 = 64 S.	22 $\frac{1}{2}$ = 33	25 = 33
1763	5 R. 12 = 58 S.	18 $\frac{1}{2}$ = 31 $\frac{1}{2}$	22 $\frac{1}{2}$ = 31 $\frac{1}{2}$
1764	5 R. 40 = 60 S.	24 $\frac{1}{2}$ = 28	29 = 32 $\frac{1}{2}$
1765	5 R. 8 = 58 S.	24 $\frac{3}{4}$ = 16	21 = 30 $\frac{3}{4}$

Anmærkning.

Det er Hans Friherlige Excellence (S. T.) Hr. Geheimeraad von Schimmelmänn, som de Danske Handlende har at takke, for Coursen saaledes dalede, i det Hans Excellence udfandt et Middel, hvorved han tvang den ned. Samme er saa meget meere at berømme, som den just var paa Veien at stige høiere, og havde maaskee steget indtil henimod 39 pro Cent, som den var 1761. Naar saa stort et Experiment paa Hans Excellences store Indsigt i Kommercen fremdeles holder Stand, er den Tjeneste, som han derved har giort Landet, større, end mange mueligt turde forestille sig; thi havde Coursen bleven ved at løbe op, var Riisbændenes Fordeel blevet saa meget mindre. Men da den siden har balanceret imellem 20 og 21 pro Cent, saa er Forskiellen cirka 20 pro Cent, som alle Vare Hayes ringere. Ja end meere; Mynterne bleve derved i Landet, og flere kom ind, de bleve alpari i Hamborg. Fordeelen strækker sig endog til dem uden for de Handlende, som derved ere befriede fra at betale Levnets Midlerne saa dyrt, som ellers useilbarlig havde skeet.

Priser

paa

Dansk Bægt og Maal

paa det Kongel. Justeer-Kammer

i Kiøbenhavn,

hos Hr. Justikraad og Borgemeester Fedder

i Gatters-Gaden.

En complet Urte-Bægt i en Kasse 10 Mark.

En Dito Solv-Bægt i en Kasse 11 Mark.

Urte

Urte-Bægten separeres og koster:

1 Pund 3 Mark. $\frac{1}{2}$ Pund 2 Mark. $\frac{1}{4}$ Pund 1 Mark.
 4 Lod 12 Skilling. 2 Lod 10 Skilling. 1 Lod 8 Skilling.
 $\frac{1}{2}$ Lod 6 Skilling. 1 Qvintin 6 Skilling.
 $\frac{1}{2}$ Qvintin 6 Skilling.

Af Sølv-Bægten separeres allene:

2 Lod 12 Skilling. 1 Lod 12 Skilling. $\frac{1}{2}$ Lod 8 Skilling.
 1 Qvintin 8 Skilling. $\frac{1}{2}$ Qvintin 8 Skill.

Grov Kjøbmands-Bægt.

Malm.	10 Lispd.	28 Rdlr.	Jern.	7 Rdlr.	24 Skill.
	5 Lispd.	16 Rdlr.		22	Mark.
	4 Lispd.	14 Rdlr.		16	Mark. 8 Skill.
	2 Lispd.	7 Rdlr.		9	Mark. 8 Skill.
	1 Lispd.	3 Rdlr.	3	Mark.	6 Mark.
	8 Pund.	11 Mark.		5	Mark.
	4 Pund.	8 Mark.			
	2 Pund.	1 Rdlr.			
	1 Pund.	3 Mark.			
	$\frac{1}{2}$ Pund.	2 Mark.			
	$\frac{1}{4}$ Pund.	1 Mark.			

En Skippunds Bismar 14 Rdlr. 4 Mark.

En 4 Lispunds Dito 2 Rdlr.

En 2 Lispunds Dito 11 Mark.

1 Pottemaal af Tin 7 Mk. 8 Skill. $\frac{1}{2}$ 4 Mk. 4 Skill.

$\frac{1}{4}$ 2 Mk. 12 Skill. $\frac{1}{8}$ 2 Mark. $\frac{1}{16}$ 24 Skill.

1 Pottemaal af Blik 18 Skill. $\frac{1}{2}$ 14 Skill. $\frac{1}{4}$ 10 Skill.
 $\frac{1}{8}$ 6 Skill. $\frac{1}{16}$ 5 Skilling.

1 Pottemaal af Træ 10 Skill. $\frac{1}{2}$ 8 Skill.

1 Korn Lønde 27 Mark. $\frac{1}{2}$ Lønde 3 Rdlr.

1 Salt Lønde 5 Rdlr.

1 Skieppe 5 Mark. $\frac{1}{2}$ 3 Mark. $\frac{1}{4}$ 2 Mk. 8 Skill. $\frac{1}{8}$ 2 Mk.
 $\frac{1}{16}$ 12 Skilling.

1 Jern Alen 4 Mark. 1 Træ Alen 1 Mark.

1 Træ Bæger. $\frac{1}{2}$ Pot og en Pæl 18 Skilling.

120 Dannemarks Handels-Speil

Danske og fremmede

Guld- og Sølv-Mynter,

som i Kjøbenhavn

varierede i December Maaned 1765.

		Guld.			Sølv.		
		R.	M.	S.	R.	M.	S.
Danske	Guld-Kroner	3	3				
	diverse Specier				I	I	2
	Dukatoner	3	4		I	2	4
Hollandſke	Dukater	2	2	14			
	Gylde				2		8
	Guineer	5	1	8			
	Rosenobler.	5					
Engelſke	Jacobus	6	3				
	Kroner				I	I	8
	Skillinge					I	7
	Luidorer eller Pistolet-ter	4	1	8			
Frænſke	Porticuns	1	1	8			
	Gylde					3	8
	Albertus eller Alberts						
Spanſke	Dalere				I	I	
	Piaſtre, Pilarer eller Stück von Achten				I	I	8
	Johannes 1 $\frac{1}{3}$ Crusader	8	4	4			
Portugisſke	Friderichsdorer	4	1	8			
	2 Dritler					3	8 9
	Caroliner					2	
Svenſke	5 Ore						6 $\frac{1}{2}$
	Banko. Sedler						17
	Dukater	2	2	14			
Rußiſke	Rubler				I		
Frankfurt.	Gylde					3	4

An-

Anmærkning.

Efter Kongelig allernaadigst Befalning blev 1761 be-
 fiendtgjort, at følgende fremmede Guld-Mynter ikke aleene
 skulle udi de Kongelige Kasser og Oppebørselser over alt udi begge
 Rigerne, samt Hertugdømmene, til den for hver især anfør-
 te Priis udi Courant, modtages, men endog efter samme
 Priiser, inuellem alle og enhver validere, nemlig en Lovisdor
 eller Pistole, vægtig 125 Es, eller 1 Qvintin 3 Ort 6 Es,
 for 4 Rdlr. 1 Mark 6 Skilling. Dobbelte og halve Pisto-
 ler, efter samme Proportion. Carolin, 179 Es, eller
 2 Qvintin 2 Ort 9 Es 5 Rdlr. 1 Mark 2 Skilling. Mar-
 deor, vægtig 119 Es, eller 1 Qvintin 3 Ort 3 Rdlr. 2 M,
 12 Skilling Guineer, vægtig 153 Es, eller 2 Qvintin
 1 Ort 5 Rdlr. 1 Mark 8 Silling. Fransk Skilt Lovisdor,
 vægtig 152 Es, eller 2 Qvintin 16 Es 5 Rdlr. 14 Skll.
 Portugisisk, dobbelt Pistole, vægtig 261 Es, eller 3 Qvin-
 tin 3 Ort 6 Es 9 Rirdaler. Enkelte og halve efter samme
 Proportion og en Species Dukat, vægtig 65 Es, eller 3
 Ort 14 Es for 2 Rdlr. 2 Mark 6 Skilling.

Actier,

til hvad Priiser de ere solgte paa Kiøbenhavn

Børs Aar 1765.

	Janv.	Febr.	Marti	April	Maii	Junii.
	Rdlr.	Rdlr.	Rdlr.	Rdlr.	Rdlr.	Rdlr.
En Asiatiske Actie solgt for				1752 à		
				1776		
Assurance Actie					203	
Banko Actie	721 à	718	718 à	700 à		
	723		719	712		
En Actie i Ber- gens Sukker- Kaffinaderie				1600		
Handels Komp.			459	416	394 à	402 à
					414	410

122, Dannemarks Handels-Speil

	Julii	Aug.	Sebr.	Octb.	Nov. Decbr.
En Afiatick	Rdlr.	Rdlr.	Rdlr.	Rdlr.	Rdlr.
Actie	1709 à 1710		1662 à 1679	1600	
Assurance Ac.		180		172 à 179	
Banks Actie		689 à 700		666 à 670	651 à 660
Hand. Komp.		378 à 380			392

Du følger alle de øvrige Riøbstæder i Siølland, tilligemed de paa Møen og Bornholm, efter en Alphabetisk Orden.

Frideriksfund.

Hr. Hagedorn, *Thomas*, handler med Tømmer og adskillige Slags Vare, tienlige for Bonden; har og de stemplede Kort og Dplaget af det Norske Glas.

Hr. Lange, *Hans Rasmussen*, ligeledes, og har stemplet Papir til Forhandling.

Hr. Schiødt, *Berthel*, adskilligt.

Hr. Simonsen, *Carsten*, har Dplaget af Snuus Tobak fra Hoved-Magazinet.

Hr. Smith, *Fjergen*, Tømmer, og adskillige Slags Vare, tienlige for Bonden.

Hr. Øgaard, *Niels*, handler, og har Dplag af Røge Tobak fra Hoved-Magazinet.

Anmærkning.

Denne Bye ligger $4\frac{1}{2}$ Mil fra Kiøbenhavn, 1 Mil fra Slangerup, og i samme Amt og Herret ved Isefiorden; men da den frem for Slangerup har den Herlighed at have Søefart, saa har den og trakt samme Byes meste Næring til sig, især Korn-Vares Udførsel.

Den er ikke ret gammel, og dens Navn har den faaet af Kong Fridrik, som har benaadet den med adskillige Privilegier.

To Mile herfra ligger det Kongelige Fideriks-Værk, hvor adskillige Fabriker anlegges; men er især berømt af sin ypperlige Kanon- og Krndt-Fabriks.

Consumtion: Folke- og Familie-Stat har den svarret og svarer:

fra 1758 til 1760 305 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 405 Rdlr.

1764 til 1766 445 Rdlr.

Denne Bye holder et gaaende Postbud, som henter deres Breve ved Slangerups Post-Contoir, om Sommeren Mandag og Fredag; men om Vinteren Tirsdag og Lørdag.

Market holdes her den 6 Augusti og 25 November.

Store-Heddinge.

Hr. Ermandinger, *Christopher,*

Hr. Fick, *Peder.*

Hr. Hochland, *Rasmus,* har de stemplede Kort og det stemplede Papir, samt Op-
lag af Tobakker.

Hr. Hofmeyer, *Sören.*

Hr. Poulsen, *Förgen.*

Handler alle med saadanne Ting, som ere meest afsetlige til Bønder.

Anmærkning.

Denne Bye, som ligger 6 Meile fra Kiöbenhavn, i Trygevelde Amt, Stevns-Herret, er ikkun meget maa- delig, og ei af stor Betydendhed, hverken i Henseende til dens Bygninger eller Handel.

Dens Navn skal den have faaet af dens Stifterinde, en vis Hedeusk Dronning Sete.

Dens Alder gaaer meget langt tilbage i Tiden, om det er sandt, at bemeldte Dronning skal have bygget den paa samme Tid, som Slesvig eller Hedebye i Sønder- Jylland.

Den er benaadet med en Deel Kiöbsteds-Privilegier, og har en Sogne-Kirke af en rar og selsom Bygning. Der i Egnen ere gode Steen- og Kalkbrænderier.

Liste paa dens Consumption: Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 800 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 805 Rdlr.

1764 til 1766 805 Rdlr.

Byen holder selv en Post, som henter alle deres Breve hver Sandag Morgen i Kiöge, og med samme Post sender Brevene igien fra Byen til Kiöge.

Helsingør.

Hr. Baudon, *Thomas*, handler med Vine og Ostindiske Vare.

Hr. Brown, *William*, ligesaa.

Hr. Bær, *Johan Christian*, ligesaa.

Hr. Raadmand Dahl, *Niels*, Vine og Ostindiske Vare, samt Dplag af Snuus-Tobak.

Hr. Davidsen, *Niels*, Specerier, Klæde og Ise- fram.

Hr.

- Hr. Doot, *Arnold*, *Vine*.
 Hr. Agent Goedenius & Fenvick, *Vine* og Ost-
 indiske Vare, samt haver Oplaget af Røg-Lo-
 bak og det Norske Glas.
 Hr. Gulden, *Knud*, *Tømmer*.
 Frue Etats-Raadinde Hansen, *Vine*.
 Hrr. Kammer-Raad Hansen, *Frider. & Müller*,
 ligesaa.
 Mad. Holm, ligesaa.
 Hr. Köster, *Andreas*, ligesaa.
 Hr. Löcke, *Erik*, *Specerier*, *Allen- og Jsenfram*.
 Hr. Neuhaus, *Daniel Valentin*, ligesaa, og de
 stemplede Kort.
 Hrr. Ocksen & Kerck, *Specerier Allen- og Jsen-*
fram.
 Hr. Plum, *Claus Christian*, *Sukker-Raffinadeur*
 og *Tømmerhandler*.
 Hr. Schiödt, *Simon*, *Vine*.
 Hr. Sivers, *Simon*, *Specerier* &c.
 Hr. Spæth, *Johan Adam*, *Sukker-Raffinadeur* og
Vinhandler.
 Hr. Sprunck, *Johan Christian*, *Vine*.
 Hrr. Tranberg & Lebeck, *Tømmerhandlere*.

Desuden:

Hr. Guldager, <i>Peter Christ.</i>	} Disse har Privilegium at handle med Bonde og andet smaa Kram.
Hr. Lund, <i>Peter</i> .	
Hr. Nielsen, <i>Erland</i> .	

Anmærkning.

Denne Stad ligger i Kronborg Amt ved Drefund, 5 Mile fra Kiøbenhavn, paa Skraabrinken af et Bierg, lige over for Helsingborg i Slaane, og er næst Kiøbenhavn den rigeste og meest handlende Bye i Siælland. Har 4 Porte, og 7 store Gader, foruden en Deel smaa Stræder, 636 Gaarde og henimod 1000 Familier, den er omtrent en halv Mil i Omkreds. Byen er ikke be-fæstet, men har 2 Sogne-Kirker, hvor der prædiktes tydsk i den ene, der er og en Latinsk Skole. Ikke langt her-fra, nemlig ved Nivaae, ligger en nye Gallei-Havn, som Høifalig Kong Fridrik V. har ladet anlegge, men er endnu ei kommen i fuldkommen Stand; i samme Egn er der og 2 anseelige Krud-Møller, som kaldes Dunsø Krud-Fabrike, og tilhører Hr. Rose.

Dens Navn har den af de gamle Gothiske Folk, som kaldtes Selsinger.

Den er nu 340 Aar gammel; thi dens første Kiøb-stæds Privilegier fik den af Kong Erik fra Pommeren, Aar 1425.

Den har stor Næring og Handel, saavel ved de man-ge, som reiser der igiennem fra og til Dannemark, Nor-ge og Sverrig, som og især formedelst at alle igiennem Sundet passerende Skippere skal der i Land og clarere Tolden paa Drefunds Toldbod, som er en prægtig, og Aar 1742 for Staden opbygt ziirlig Bygning. Alle de Nationer, som handler paa Østersøen, har deres Konsu-ler i denne Bye.

Aar 1311 blev den ruineret af Rostofferne og Wis-marerne, og Aar 1522 af en Flode, som var udfikket fra de samtlige Hansestæder, ganske lagt i Aske.

Dens Beliggenhed, at den er anlagt paa det yderste Hjørne af Siælland, og saaledes grændser baade til Øster- og Vester-Søen, hielper bestandig til dens videre Tiltagelse; ligesom og, at dens Privilegier Tid efter anden ere forbedrede. Især vil den Havn, som der nu anlegges, end videre forfremme dens Handel og Tilvæxt.

Fabriker ere der ingen i eller ved Byen, undtagen Kronborgs Sevær-Fabrike, som ligger en halv Meil fra Byen, og tilhører Hans Kongelige Majestet, samt Kronborgs Teal-Fabrike, som tilhører Hr. Lafond.

Consumption-Folke- og Familie-Skat har Byen svaret og svarer:

fra 1758 til 1760 11500 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 11555 Rdlr.

1764 til 1766 11600 Rdlr.

Hamborger ridende Post ankommer Mandag og Fredag, og afgaaer Tirsdag og Lørdag.

Den Nørstke Post ankommer Torsdag, og afgaaer Søndag Morgen

Den Svenske Post ankommer Tirsdag og Lørdag, og afgaaer Mandag og Fredag til Sverrig.

Den gaående Post imellem Helsingør og Kiøbenhavn afgaaer og kommer hver Dag.

Færge-Smalkernes Tært findes i Kiøbenhavns Handels-Speil for Aaret 1765. pag. 107.

Market holdes her den 8 Octobr. og 24 Dito.

Hillerød.

Hr. Abel, *Albrecht*, handler med Iffens- og Urtefram, samt Wiin, og andre Bonden tienlige Vare, der alle føres fra Kiøbenhavn; er og Commissionair for Tobaks Oplaget fra Kiøbenhavn der paa Stedet.

Mad. Abel, samme Vare, Tobak undtagen.

Hr München, *Hans*, ligeledes, har ellers Skeevands-Brænderie og de stemplede Kort.

Hr. Pedersen, *Anders*, samme Vare.

Hr.

Hr. Simonsen, *Fjergen*, *Jssen* og Urtekram, Salt, Liere og andre Bonden tienlige Vare.

U n m æ r k n i n g.

Byen ligger i Lynge-Frideriksborg Herret og Frideriksborg Amt, 4 Mile fra Kiøbenhavn.

Ravnet har den af det derved i forrige Tider staaende adelige Slot Hillerøds-Holm.

Byens Alder som Kiøbsted, er ikke høiere end det derved opførte prægtige Kongelige Slot, som Kong Christian den Fierde Nar 1560 begyndte at lade opføre.

Byen har ingen egen Kirke; men dens Indvaanere holder deres Gudstieneste i Slotskirken.

Til Borgernes Næring hjælper en Deel den der værende Latinske Skole, som blev 1633 anlagt.

Der er og anlagt et Salpeter-Verk, som tilhører et Interessentskab, og blev begyndt af Doctor Eriksen.

Nar 1733 afbrændte næsten den hele Bye; men blev opbygget igien inden kort Tid.

Consumtion-Folke- og Familie-Skat svaredes i Aarene:

fra 1758 til 1760 2335 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 3110 Rdlr.

1764 til 1766 2805 Rdlr.

Heste-Market holdes hver Onsdag i Fasten. Heste- og Dvæg-Market neste Torsdag efter Paaske. Kram-Market den 27 Junii og 22 October.

Posten ankommer hver Mandag og Fredag, og afgaaer hver Tirsdag og Loverdag.

H i r s c h h o l m.

Hr. Hansen, *Peter Markus*,

Hr. Larsen, *Niels*, har de stemplede Kort.

Hr. Swimmer, *G. Hirsch-*
holms Amts-Chirurgus.

} Handler med alle Slags grove Vare, samt Urte- og Jssen-Kram.

Anmærkt

Anmærkning.

Denne Riibstæd ligger i Hirschholms Amt, og dens Indvaanere søge Birkerøds Kirke.

Ravnet har den faaet af det der ved liggende Kongelige Slot. Alderen er ikkun 26 Aar; thi dens Riibstæds Privilegier fik den af Høisalig Kong Christian den Siette, i Aaret 1739, hvilke med adskillige Benaadninger ere forøgede af Hendes Majestet Dronning Sophia Magdalena den 8 Februarii 1740, og lyder saaledes som følger:

Vi Sophie Magdalene af Guds Naade, Dronning til Dannemark og Norge, de Benders og Gothers, fød Margrevinde til Brandenburg i Preusen, til Magdeborg, Stettin, Pommern, Casubien og Benden, til Wechlenborg, saa og i Sleskien, til Crossen Herruginde, Burg:Grevinde til Nürnberg, Fyrstinde til Halberstad, Minden, Camin, Benden, Schwerin og Rakeborg, Hertuginde til Schleswig, Holsteen, Stormarn og Ditmarsken, Grevinde til Oldenborg og Delmenhorst, Hohenzollern og Schwerin, Frue til de Lande Rostock og Stargardt. Givre hermed vitterlig, at, som Vi gierne saae en Riibstæd ved Vort Slot Hirschholm blev opbyat, og derfor til den Ende have først kicrligst formaaet Hans Kongelige Majestet, Vores Høist Elskelige kiere Gemahl, at udstede Sit Allernaadigste Deploma under Dato 27 November Aar 1739, lydende saaledes:

Vi Christian den Siette af Guds Naade Konge til Dannemark og Norge de Benders og Gothers, Hertug i Slesvig, Holsteen, Stormarn og Ditmarsken, Greve udi Oldenborg og Delmenhorst. Givre alle vitterlig, at efterksom Hendes Majestet, Vores Høistelskelige kiere Gemahl Dronningen, haver Allernaadigst funden for Got, at tillade alle og enhver, baade af Haaandverksfolk og andre, som kunde have Lyst til, ved Hendes Majestets Slot Hirschholm at ville boe og sig nedsette, at det skal være dem tilladt, der at maae bygge og sig opholde; saa have Vi til den Ende og dermed at encouragere dem, Allernaadigst bevilget og tilladt, saa og hermed bevilger og tillader, at alle de, som af ovenbemeldte Hendes Majestets Al-

lernaadigste giorte Tilbud søge at profitere, og der ved Slot-
 tet Hirschholm vilde bygge og boe, skal nyde og have alle de
 Privilegier, som andre Vore Riobstæder ere tillagte, saasom Vi og
 saaledes samme Sted hermed til en Riobstæd allernaadigst ville
 have udnævnet, og dets Indbyggere at skal nyde alle de Fri-
 heder og Privilegier, som andre Vore Riobstæder, som for-
 hen meldt er, nyder og haver; ligesom Vi og derforuden
 Allernaadigst bevilger, at dette Steds Indbyggere paa 20
 Aar maae nyde Frihed for Consumption, Afsise, Folke- og
 Familie-Skat, Indquartering af Militair-Staten, og flere
 saadanne Onera; hvorefter de vedkommende sig allerunder-
 danigst kan vide at rette. Givet paa Vort Slot Frideriksberg
 den 27 November 1739.

Under Vor Kongl. Haand og Signet

(L. S.)

Christian R.

J. L. Holstein.

Hvorneft Vi for det andet til dette Verk og Vores Allernaadigste Intention desmeere at facilitere, saavel som og til at animere dennem, som kunde have Lyst og Attraae til at bygge og boe ved bemeldte Vores Slot Hirschholm, foruden forrestaaende Allernaadigste Privilegium, have for Got befunden efterfølgende Poster Allernaadigst at affordere og bevilge, nemlig:

- I) Vil Vi Allernaadigst tillade, at enhver, efter eget Behag maae bygge, enten med Grund-Muur eller Bindings-Verk, dog skal derhos agtes, at, hvis som af Stok- eller Bindings-Verk opbygges, med Tagsteen maae belægges, samt murede Tavls, saasom Vi ikke ville, at Bygninger med Halm eller Straae-Tage, ei heller med klinede Leer-Begge skal forseees, hvorefter enhver, som bygge vil, først til vores Ober-Hofmester haver at indlevere den Tegning, hvor efter han tænker sin Gaard eller Huus at lade opbygge, som derpaa udviser Pladsen, hvor Gaarden eller Huset sættes skal, med fornøden Hauge-Rum, og hvad dertil i saa Maade behøves; samme Grunde og Bygnings-Pladser med tilhørende Hauge-Rum vil Vi den-

nem

dem Allernaadigst have skienket og givet til evindelig Arv og Eiendom for dennem og Arvinger, saa at de samme maae pantsætte afhænde eller bortselge, efter eget Behag, til hvem dennem lystet, uden nogen Børes Paakaanke, eller Tiltale i nogen Maader, udi hvilken Henseende enhver denne Kjøbstæds Indbyggere ogsaa for al Grundskat aldeles skal være befriet.

2) Naar saadanne Gaarder eller Huuse, efter foromnævnte Tegning, og saaledes, som udi foregaaende første Post Allernaadigst er forklaret, ere opbygte og istandsatte, maae Eierne derefter til Børes Ober-Hofmester indlevere sin derover formerede Bygnings Regning, den han Os allerunderdanigst haver at forestille, hvilken Vi, tillige med Bygningen i sig selv, vil lade besigtige og revidere ved een, som Vi dertil Allernaadigst beskikker, og, naar Alting dermed saaledes rigtig befindes, samt Regningerne med behørig Attester belagde, skal enhver udi Bygnings Omkostninger af Børes Kasse vorde gotgiort og betalt, saasom for de Bygninger, som efter riigiae attesterede Regninger hevises at have kostet til 1000 Rdlr. 20 pro Cento, men de Bygninger, som overgaaer 1000 Rdlr., derved vil Vi lade gotgiøre, først for de 1000 Rdlr. 20 pro Cento, og hvad som derover er, 25 pro Cento.

3) Denne Kjøbstæds Indbyggere bliver, som forhen udi Hans Kongelige Majestets Allernaadigste Deploma er nævnt, Allernaadigst bevilget at bruge al Borgerlig Handel og Næring, saavidt Loven og Forordningerne tillader, undtagen, at ingen maae sælge nogen Slags drikkende Værelse, enten i stort eller smaat Partie, uden Huset, være sig Ol, Brændevin eller Mjød, efterdi saadanne Privilegier endnu til Roudsted og Holtug-Gaarder Allernaadigst ere forundte.

4) Saa længe ingen Kirke sammesteds er anlagt og opbyggt, vil Vi, Indbyggerne imidlertid skal holde sig til Birkerød Sogns Kirke, indtil Vi anden Anstalt Allernaadigst forsøer.

5) Hvad Privilegier, som enten forhen eller af Os Allernaadigst kan være forundt eller meddeelt nogen af Hirschholms

Amts Indbyggere, i Henseende ingen Riibstæd den Tid har været saa nær, som nu bliver, der kunde hindre Lovens og Forordningernes Bydende om Riibstædernes Retligheder, dermed skal det nu have sit Forblivende, ligesom samme Allernaadigste Privilegier, eller Resolutioner, formelder.

Hvilke forbemeldte Poster Bores Ober-Hofmester von Plessen hermed Allernaadigst befales, saaledes efter Bores Allernaadigste Intention, i alle Maader at observere, saa og dette, til alles Efterretning, betimeligen at lade bekiendtgjøre. Givet paa Friderichsbergs Slot den 8 Februarii 1740.

(L. S.)

Sophie Magdalene.

H o l b e k.

Hr. Dirzel, *Mathias*, handler med Korn, Tommer og grove Vare.

Hr. Hanfen, *Herman*, Korn og grove Vare.

Hr. Herfort, *Fjergen*, ligesaa.

Hr. Holm, *Fjergen*, ligesaa.

Hr. Knie, *Jens Madsen*, ligesaa, og Allen-Kram, samt Dplag af det stemplede Papir og Snus-Tobak.

Hr. Ortwed, *Jens*, Korn, Tommer og grove Vare, samt Dplag af Glas.

Hr. Sandøe, *Anders*, ligesaa.

Hr. Schou, *Peder*, ligesaa.

Hr. Siersted, *Hans*, ligesaa.

Hr. Waloe, *Etienne*, grove Vare, Korn og Wiinhandel.

Hr.

Hr. Wolf, *Albrecht*, Korn og grove Vare, samt
 Allen-Kram.

Anmærkning.

Denne Bye, som ligger i Solbeks Amt, 8 Meil
 fra Kiøbenhavn, er anlagt i en frugtbar Egn, ved en
 Arm af Ise-Fiorden, og har en god Havn, hvorfra der
 Aarlig udføres en god Mængde Korn-Vare.

Dens Navn har den uden Tvil af dens Beliggenhed,
 ligesom det skulde hede Sulbek, ved det at den ligger
 saa meget stid.

Dens Baaben er et Linde-Træ.

Dens Alder maa omtrent være lige med Nyekjøbings
 i Odsherret, eller noget ældre. Aar 1290 blev den
 jammerlig medhandlet og ødelagt af den Norske Søemagt.

Liste paa dens Consumption, Folke- og Familie-Skat.

fra 1758 til 1760 3005 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 3000 Rdlr.

1764 til 1766 2670 Rdlr.

Posten afgaaer hver Loverdag og Tirsdag, og kom-
 mer hver Søndag og Onsdag.

Heste-Markedet holdes hver Onsdag i Fasten. Kram-
 Markedet den 18 Septembr. 16 Octobr. og 21 Novembr.

Kallundborg.

Hr. Bruun, *Helge*,
 Hr. Faaborg, *Anders*,
 Hr. Glostrup, *Hans Richard*,
 har stemplet Papir
 Hr. Langemarch, *C. Hansen*.

Handler alle med Bonde-
 Kram, af Humle, Tie-
 re, Salt, tør Fisk, Com-
 mer, Bræder og slige
 grove Vare, samt fører
 Korn-Handel.

Anmærkning.

Denne Stad ligger i Kallundborg-Amt, 12½ Meil
 fra Kiøbenhavn, er en af de nærsomsie Stæder i Siæl-
 land,

134 Dannemærks Handels-Speil

land, og næst Kiøbenhavn har den beste Havn paa denne De. Der drives derover temmelig god Søefart, og især udføres meget Malt. Der er og den sædvanlige Overfart til Aarhus i Jylland, 12 Mile lang, og visse Smakker afgaaer imellem disse Støder 2 Gange om Ugen, nemlig hver Tirsdag og Fredag Formiddag Klokken 7, og derfor betales efter Tabellen følgende:

	Sommer. R. M. fl.	Vinteren. R. M. fl.
For en Karos eller Ruskvogn med 6 Heste	5 = =	6 = =
En Dito med 4 Heste	2 4 =	3 = =
En Dito med 2 Heste	1 4 =	2 = =
For en Cales med 2 Heste	1 2 =	1 4 =
For en Vost eller anden Vogn med 2 Heste	1 = =	1 2 =
En Person	= 2 8	= 3 =
For en Bønde med Knapsæk, eller Sendebud	= 1 8	= 2 =
Et Barn, spæde undtagne	= = 12	= 1 =
En Dre, Stud eller Koe	= 2 =	= 2 8
En Hest eller Hoppe	= 2 8	= 3 =
Et Føl eller Kalb	= = 12	= 1 =
Et Faar eller Svin	= = 6	= = 8
Et Skrin eller Koffert	= 1 8	= 2 =
En Lønde med Gods	= 3 8	= 4 =
En stor Sæk Humle	= 4 =	= 1 =
En fornemme Person, som haver 4 til 6 Personer i Følge med sig foruden Heste og Vogne, giver intet af Koffetter eller Skriner.		
For den hele største Smakke	11 = =	12 = =
den mellemste	9 = =	10 = =
den mindste	7 = =	8 = =

Denne Bye var i de ældste Tider ikkun et Fisker Leie, som kaldtes Herwig; men Aar 1171, begyndtes der at bygges en Stad, da der og anlagdes et Slot eller Borg til Værn imod Sø-Røvere, hvilket blev sprænget af

af de Svenske 1658. Dens Alder holdes altsaa for at
være 594 Aar.

Liste paa Consumtion, Folke- og Familie-Skatten.

fra 1758 til 1760 3000 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 3135 Rdlr.

1764 til 1766 3005 Rdlr.

Posten afgaaer Loverdag og Tirsdag Aften, og kom-
mer Søndag og Onsdag Aften.

Heste-Market holdes hver Tirsdag i Fasten. Kram-
Market den 25 Junii. Heste- og Dvæg-Market den 29
October.

R i s t e.

Hr. Bryning, *Henrik*, handler med Hør, Iffens
og Urte-Kram, med meere, som Bonden be-
høver, samt de stemplede Kort.

Hr. Bergmøller, *David*, ligesaa.

Hr. Goldtschmidt, *Johan*, ligesaa.

Hr. Oluffen, *Anders*, ligesaa, og desuden Træs-
last Handel.

Hr. Romsgaard, *Willas*, Hør, Iffens og Urte-
Kram, med meere, som Bonden behøver.

Hr. Schar, *Thomas*, ligesaa.

Hr. Schwartz, *Johan*, ligesaa, samt Trælast Han-
del og det stemplede Papir.

Hr. Stadtager, *Hans*, Hør, Iffens og Urte-Kram
med meere, som Bonden behøver.

Hr. Töxen, *Peder*, ligesaa, og fører en stor
Trælast-Handel.

Desuden: 8281. 31m 2 33 70

Hr. Boymann, *Peter*, Privilegeret Bertschuusmand og Viinhandler.

Hr. Daldorph, *Friderik*, Viinhandler paa Raadsstue-Kielderen.

Hr. Funch, *Niels*, privilegeret Bertschuusmand og Viinhandler.

Hr. Weyer, Apotheker og Viinhandler, samt Opdragelse af Kog- og Smus-Tobak.

Anmærkning.

Denne Bye ligger 4 Mill fra Kiøbenhavn, i en frugtbar og god Egn i Roeskilde Amt, ved den liden Flod Kogaae og Østersøen, hvorpaa den driver nogen Handel. Den har forhen været en vigtig Handelsstad, men har nu meget aftaget. Den har en Kirke, en latinsk Skole, et Apothek og et got Hospital, som er indrettet 1531. Der har tilforn været Tæppekerie-Fabrikker; thi de skønneste Tæppekerier, som findes paa Slotet Frideriksborg, ere her forfærdigede. Aar 1633 blev Byen meget bestadiget af en stor Ilds-Øaade. Aar 1659, lod Kong Carl Gustav af Sverrig befæste Byen med Graver og Bolde. Kiøge-Bugt er belienet af det Slag, hvorudi den Danske Admiral Niels Jurul 1677 slog den Svenske Hoved-Flode, den belienete Historie om Kiøge-Huus-Kors, vil man her forbiegaae.

Dens Navn skal den have faaet enten af Floden Kogaae, eller nogle flade Øaade, som kaldtes Koger, af hvilke man forhen har betient sig i Revieren ved Staden, som ikke er ret dyb.

Dens Øaaben er et rødt muuret Taarn, hos hvilket er en Broe, paa hvis Ende staaer et Kors, derover en forgyldt Krone, og en Haand af en Skye med en Laurbær-Krands.

For nærværende Tid ere 2 privilegerede Farverier i Kiøge. Kiøbmændenes fornemste Handel er med Bønderne, da enhver tillige brygger og brænder, og affetter det meste til Bønderne, for hvem de alle holder Herberge. Udslibningen af Korn er ikkun liden, da Kiøbenhavn er saa nær hvor Bedkommende fører det hen, i Haab at udbringe samme til høiere Priis.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Stat:

fra 1758 til 1760 4605 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 5105 Rdlr.

1764 til 1766 4900 Rdlr.

Den Hamborger ridende Post ankommer over Ringsted hertil Mandag og Fredag, afgaaer igien Tirsdag og Lørdag Eftermiddag.

Den Lollandiske agende Post, som tillige medbringer Korstø og Kiøbenhavnske Breve, ankommer fra Kiøbenhavn Lørdags Nat, farer derpaa strax videre til Lolland, og kommer derfra tilbage Torsdag Eftermiddag om Sommeren, men om Vinteren Fredag, og undertiden vel og Lørdag.

Market holdes den 1 Augusti og 31 October.

Korsøer.

Hr. Aariis, *Christ.* handler med Jssen-Urte- og lidet Allen-Kram, samt Korn og grove Vare.

Madame Aariis, ligesaa.

Hr. Eeg, *Peder*, Adskilligt.

Hr. Eggertsen, *Augustinus*, Korn, Tømmer og grove Vare, samt Jssen-Urte- og Allen Kram, og adskilligt andet.

Hr. Franzen, *Hans*, Korn og grove Vare.

138 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Langeland, *Peder*, Stads Megler og Kom-
missionair for Kiøbenhavns Tobaks Magazins
Røg-Tobak.

Hr. Langeland, *Rasmus*, Vine, Korn, Tømmer
og grove Vare, har Oplag af det stemplede
Papir, Røgtobak og Glas.

Hr. Mincke, *Johan Wilhelm*, privilegeret Apo-
theker.

Hr. Mortensen, *Bendt*, Korn, Tømmer og gro-
ve Vare, samt Iffen-Urte- og Allen-Kram.

Hr. Möller, *Brown*, Iffen-Urte- og lidet Allen-
Kram, samt Korn og grove Vare.

Hr. Möller, *Hans Henrik*, grove Vare, samt
Urte-Kram.

Hr. Otto, *Johannes Valentin*, Korn og grove Vare.

Hr. Samuelsen, *Antoni*, Korn, Tømmer og gro-
ve Vare, samt Iffen-Urte- og Allen-Kram.

Hr. Sommer, *Förgen*, Kommissionair for Kiø-
benhavns Magazins Snus-Tobak.

Hr. Sörensen, *Sören*, Korn, Tømmer og grove
Vare, samt Iffen-Urte og Allen Kram.

Hr. Wiffing, *Peder*, ligesaa.

Anmærkning.

Stabel-Staden Korsøer som ligger $14\frac{1}{2}$ Mil fra
Kiøbenhavn, fik Aar 1661 Stabel-Ret, driver en tem-
melig Handel og Søefart, og dens Havn er en af de be-
ste i Siælland, og meget beqvem for Skibe, som ikke
stikker over 9 Fod. Den ligger i Korsøer-Amt paa den
Siøllandske Odde ved det store Belt, lige over for Næ-
borg

borg i Kjøbn, hvor Beltet er 4 Miile bredt, og hvor den sædvanlige Overfart er med Færge. Smakkerne, som hver Dag om Sommeren afgaaer Klokken 8 Formiddag, og om Vinteren Klokken 9, hvorfor efter Taxten betales følgende:

	Sommer. R. M. Skl.	Vinteren. R. M. Skl.
En Person	1 8	2
En Tienere, Bonde eller Sendebud	1	1 4
To Børn, spæde Børn undtagne	1	1 4
En Karos eller Kustvogn med 6 Heste	2	2 3
En Dito med 4 Heste	1 3	2
En Dito med 2 Heste	1	1 2
En uafhængende Vogn, Postvogn eller anden Vogn med 2 Heste	4	5
En Stud, Dre eller Koe	1 4	1 8
En Hest eller Hoppe	2	2 4
Et Faar, Lam, Kalv, Føl eller Svin	8	12
Et Skrin eller Kuffert, som behøver en Mand's Rum	1 8	1 4
En halv Kiste	1 8	1 12
En heel Kiste, Pakke, Tønde eller Sæk, betales efter Pladsen.		
Af en stor Smakke, naar den fragtes allene, betales.	5	6
Af en liden	4	5

Byen bestaaer ikkun af maadelige Bygninger. Der var tilforn en Commendant; men det ældgamle Slot, som var forsynet med Grav og Bolde, er nu solgt, og Commendantskabet ophævet.

Dens Navns Oprindelse meenes at være nogle hellige Kors, som i de Papistiske Tider har staaet der. Dens Vaaben er derfor og et Kors igiennem et Ø. Begyndelsen til den der forhen værende Fæstning gjorde de Svenske Aar 1658 da de havde Landet inde. Dens Alder holdes for at være 1650 Aar; thi den skal være anlagt først Aar 115, af Kong Svend Grathe. Den har adskillige Tider lidt stor Skade af Ildebrand.

Fabriker findes der ei i Byen eller Egnen, men et Skibbygger-Verst er nyligen anlagt der af Kiobmand Hr. Rasmus Langeland.

Til det Kongel. privilegerede Færgeløb over Beltet, holder Interessenterne 4 gode Jaater.

Liste paa Consumtion, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 2260 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 2205 Rdlr.

1764 til 1766 2665 Rdlr.

De agende Poster kommer sædvanlig dertil fra Kiøbenhavn om Søndagen, og fra Hamborg om Torsdagen.

De ridgude Danske og Svenske Poster ankommer fra Kiøbenhavn og Helsingøer Søndag og Onsdag, og tilbage fra Hamborg Søndag og Torsdag.

Kram-Markedet holdes den 3 October.

N e s t v e d.

Hr. Brysting, *Claus,*

Hr. Gierchen, *Hieronimus,*

Apotheker, har Dplag af

Snus Tobak.

Hr. Hinckeldey, *Niles,*

Hr. Holm, *Niels,* Dplag af de

stemplede Kort.

Hr. Horneman, *Wilchen,* Dp-

lag af Røg-Tobak.

Hr. Jörgensen, *Just,*

Hr. Londeman, *Lars,*

Hr. Lynge, *Niels,* har Dp-

lag af de stemplede Kort.

Hr. Misset, *H.* Dplag af Glas.

Hr. Splittorff, *Niels,*

Handler, allesammen med alle Slags Va-re, nemlig Klæde-fræmmer Vare, Ijen og Galanterie-Kram, med tør og saltet Fisk, Trælast, Siger og Rattuner, ublegede Perreder og Silke-Stoffer med videre.

Anmærkning.

Denne temmelig store Bye i Bordingborg-Amt, ligger 9 Miil fra Kiøbenhavn, i en behagelig og frugtbar Egn, ved en Aae kaldet Mesaae, der deler Byen i 2 ulige Dele, nemlig store og lille Næstved, har sit Udløb i Østersøen, og giver Leilighed til temmelig Handel; men Kiøbmands-Vare maa ved Pramme eller flade Fartsier bringes til Byen. Kiøbmændene har ellers et Forsamlings Huus ved Broen. Der er og 2 Sogne-Kirker.

Byens Navn ville nogle hidlede af det Danske Ord Næs og Stad; men det kommer ikke overeens med Byens Situation. Det er rimeligere, at den har Navnet enten af Naen, eller deraf, at den ligger nest ved det berømte forrige Kloster, som tilforn kaldtes Skov-Kloster; men nu Herlufsholm.

Dens Vaaben er en lukt Krone i Blaat Feldt. Byens gamle Segl, som hænger under et gammel Pergaments Brev af Aar 1481, er 2 Nøgler over kors med en Krone over, og under Nøglerne nogle Bølger, Overkriften som er Latin, lyder paa Dansk: Borgernes Segl af Næstved.

Dens Alder maae overstige 500 Aar; thi Aar 1259 holdtes der uden for et blodigt Feldtflag; og Aar 1271 blev den meget beskadiget af Ildbrand.

Der er i Byen en Ulden-Fabrikke; Fabrikantens Navn er Gottfried Moritz, som fabrikkerer uldene Damaster, Stoffer, Multumer og andre Slags Tøier.

En Sij- og Rattun-Fabrikke, som tilhører Hr. Major von West; men er bortleiet til en Mester, navnlig Sivens.

Liste paa dens Consumption, Folke- og Familie-Stat:

fra 1758 til 1760 4080 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 4310 Rdlr.

1764 til 1766 4500 Rdlr.

Posten afgaaer herfra Tirsdags og Løverdags Eftermiddag, og ankommer Onsdags og Søndags Eftermiddag fra Ringsted.

Market holdes den 26 Septembr. og 12 Novembr.

Nyekiøbing. i Siælland.

Hr. Birch, *Simon*, handler med alle Slags Urter og Iffen-Kram-Vare, grove Vare, Lemmer og deslige, har og Dplag af stemplet Papir, af Røg- og Snus-Tobak, samt Norsk Glas.

Hr. Roskilde, *Tønns*, ligesaa.

Hr. Lind, *Christen Nicolai*, ligesaa, samt med Kattuner og Filter, og har Dplag af de stemplede Kort.

Anmærkning.

Denne Kiøbstad, som ligger $13\frac{1}{2}$ Mil fra Kiøbenhavn i Dragsholms Amt i Odsherret, er en middelmaa-dig Bye, som tilførn har været en god Handels-Stad, der endnu har sine Kiøbstæds Privilegier, en god Havn, og driver temmelig Søefart.

Dens Navn har i Førsningen ei været andet end Kiøbing, det er Kiøbstæden, men man har siden lagt noget andet dertil, for at adskille de mange Kiøbinger fra hverandre, saasom Nyekiøbinga paa 3 Steder i Danne-mark, item Sarkiøbing, Rudkiøbing, v. s. v.

Dens Waaben er en Halv-Maane med 5 Stierner.

Dens Alder maae være henved, eller over 500 Aar, naar man regner, at den Aar 1290 blev plyndret og afbrændt af de Norske.

I Byen boer en Smød, navnlig Bendt Olsen, som selv med sine egne Hænder forarbejder rare Leer og Skiære-Knive, hvormed det heele Odsherret bliver forsynet.

I bemeldte Herret er Klinte-Kalk, Muursteen- og Potte-Brænderin, hvorfra hentes og det rare Leer til Kastrups Fabrike paa Amager.

Liste paa dens Consumption, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 1010 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 905 Rdlr.

1764 til 1766 900 Rdlr.

Market holdes den 20 Junii og 9 October.

Præstøe.

Hr. Hansteen, Jakob, handler med Tømmer og Trælast, grove Vare til Bonde-Handel, samt adskillige andre Poster af Allen-Issen- og Urte-Kram, har og Dplag af Røg-Tobak og det stemplede Papis.

Hr. Petersen, Ib, ligesaadanne Handels-Vare, samt stemplede Kort og Glas.

Hr. Rasmussen, Oluf, lige saadanne Handels-Vare, undtagen Tømmer og Trælast, saa har han og Dplag af Snuus-Tobak.

Anmærkning.

Denne Bye, som ligger i Bordingborg Amt, 9 Mile fra Kiøbenhavn, er af maadelig Størrelse, og har en Havn, hvorfra udfikkes en Deel Korn-Vare.

Den har sit Navn af Præst og Øe.

Dens Baaben er en Præst, som holder i sin venstre Haand Kalk og Disk, og udrækker Tre Fingre paa den høire

høire Haand, som skal bethde Gud Fader, Søn og Zellig Aand.

I Bordingborg Amt, findes tvende Teglsbrænderier, et paa Beckeskovs og et paa Sparrizholms Gods.

Byens nærværende Handel og Næring er i flette Omstændigheder, og trænger, saavelsom de fleeste øvrige smaa Danske Kjøbstæders, til Ophjælp og Understøttelse.

Naar 1757 brændte denne Bye næsten altsammen af, hvorved er mærkværdigt, at den Deel, som tilforn havde været afbrændt, samme Tid blev staaende.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 575 Rdlr. aarlig.

1761 til 1763 700 Rdlr.

1764 til 1766 1135 Rdlr.

Posten, som er den Lollandfke, passerer ikke igiennem Byen, men aflægger Brevene dertil i den saa kaldte Ole Hans Kroe, omtrent en halv Miil fra Byen, om Søndagen, og modtager de dertil bragte, ved dens Tilbagekomst fra Lolland, Onsdag, Torsdag eller Fredag, ligesom Veiret er til. Indvaanerne betalte gierne meere Porto af deres Breve, naar Posten vilde reise der igiennem Byen, hvorved de sparede at lade dem hente og bringe fra og til bemeldte Kroe, og Postens Bei blev ei derved meere, end lidet over $\frac{1}{2}$ Miil forlænget.

Hestemarket holdes hver Fredag i Fasten.

Kram-Market holdes den 21 Augusti og den 14 October.

Ringsted.

Hr. Friesleben, handler med Salt, Humle, Tiece, Fisk, Iffen- og Urte-Kram, har desuden Op-
lag af Røg-Tobak, item af Norske Glas, saa og
stemplede Kort.

Hr.

Hr. Haagenfen, *Rasmus Georg*, ligeledes, Oplagene undtagne.

Hr. Möller, *Daniel*, ligeledes.

Jomfrue Munck, *Maren*, Sukker og Kaffeboener, samt Oplag af Snus-Tobak.

Hr. Ravn, *Niels*. grove Vare for Bonden.

Hr. Smit, *Hans*, har Oplag af det stemplede Papiir.

Anmærkning.

Denne Bye, som ligger 8 Meile fra Kiøbenhavn, midt i Siælland i Ringsted Amt og Herret, og har ifkun en Kirke, er bygget af Kong Sigvard Ring, og er altsaa næst Koeskilde den ældste Stad i Siælland. Den har tilforn været meget større end nu omstunder, og havt 6 Kirker; men ved mange Ildebrande, fornemmelig i Aarene 1692, 1716, og 1747, har den aftaget meget. I denne Bye holdes endnu Siøllandsfahrrers Landsting engang hver Maaned. I de Hedenste Tider har Landstinget været holdet i Egnen under aaben Himmet, i en liden Skov, kaldet Kiærelund.

Dens Navn har den af Stifteren Kong Ring, og dens Alder er henved 600 Aar fra dens Kiøbsted-Flor af at regne. Byens Vaaben er en Stav, som gaaer igennem et Skjold, med en Fransk Lillie midt paa, og oven over en Abbed-Hue, istæden for Hielm.

Her i Byen er et privilegeret ypperligt Farverie, som drives af Hr. Abraham Haksen Salk.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 1905 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 1610 Rdlr.

1764 til 1766 1555 Rdlr.

Posten ankommer hver Onsdag og Søndag Morgen, og afsaaer igien hver Torsdag og Søndag Aften.

Heste-Market holdes hver Tirsdag i Fasten.

Kram-Market den 26 Junii, den 25 September og den 14 November.

Roeskilde.

Hr. Borch, *Anders Andersen*, handler med Urte-
Iffen- og Allen-Kram, samt Korn og grove Va-
re, og har Dplag af Snuus-Tobak og Glas.

Hr. Borch, *Ebbe*, grove Vare.

Hr. Brönnicke, *Sören Jacobsen*, Urte- Iffen- og
Allen-Kram, samt Korn og grove Vare.

Hr. Kornerup, *Peder*, ligesaa.

Hr. Raadmand Lange, *David*, har de stemple-
de Kort.

Hr. Lange, *Johan Friderich*, Iffen-Urte-Kram
og grove Vare.

Hr. Leerbech, *Erich*, Urte- Iffen- og Allen-Kram,
samt Korn og grove Vare.

Hr. Lerche, *Lars Nielsen*, ligesaa, undtagen
Korn-Handel.

Hr. Linderod, *Elias*, Tømmer og Korn-Vare

Hr. Munch, *Claus Henrich*, har det stemplede Papir.

Hr. Suhm, *Marchus*, Urte- Iffen- og Allen-Kram,
samt adskillige Slags grove Vare.

Anmærkning.

Denne Riibstæd, som ligger i Roeskilde-Amt,
4 Mil fra Riibenhavn, en liden Fierdingvei fra Enden
af Iffe-Fiorden, er en ældgammel og navnkundig Bye.

Dens Navn skal den have faaet af Kong Roe, den
Elleve Konge i Danmark, og de ved denne Bye væren-
de prægtige Kilder.

Den skal være begyndt at bygges imellem de Aar efter Verdens Skabelse 3320 og 3630, og er altsaa den ældste Stad ikke allene her i Riget, men endog i alle omgivende Riger.

Aar 1151 blev den først omgivet med en Vold og Graver, og Aar 1268 eller 1278, har den faaet Kiøbstæds Privilegier.

Hvor stor den forhen maade have været, kan sluttes deraf, at man talte derudi 27 prægtige Kirker og Kloostere. Nu derimod er der ifkun 2 Kirker, og i den ene, som er Domkirken, ere de Kongelige Begravelser.

Karsagen, hvorfor denne Bye saa meget har aftaget, er deels dens adskillige store Jldsvaader, og deels Kiøbenhavn's Tiltagelse. I Aarene 1731 og 1735 har den lidt stor Brandskade.

Dens Indvaanere nærer sig nu saavel af Kiøbmandskab og Vertshuushold, som og fornemmelig af Agerdyrkning og Tobaks-Plantning. Her holdes Landemøde for hele Stiftet 2 Gange om Aaret.

Byens Waaben er en flakt Oru med udstrakte Vinger, hvorudi sees et aammeldags Fodstykke, som til en Muur eller et Bolværk, i Omkredsen læses: Sigillum Civium Roschildensium, o: Roeskilde Borgeres Segl.

Der er en Latinsk Skole, et adeligt Frøken-Kloster, et Kongeligt Pallads, og Byen har Magistrat af Borgemeister og Raad.

Seilads kan der ikke være til Byen, formedelst at Ise-Fiorden er ikke dyb nok derop imod; dog er der nu et Fartoi af temmelig Drægtighed, men fladbundet, som søres og farer derfra.

Liste paa dens Consumption, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 5410 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 6500 Rdlr.

1764 til 1766 5905 Rdlr.

Her i Byen er af nogle Interessentere anlagt et Sukker-Raffinaderie. Her er og en Papiir-Fabrike, hvorpaa der fabrikeres No. 1. fineste Skrivpapiir, No. 2. ringere Slags Dito, No. 3. Concept-Papir, samt Tryk- og Pak-Papir, hvilket Verk drives af Hr. Ole Schøtz. Her i Byen fabrikeres og nu adskillige Slags Dvelger.

Læt ved Ise-Fiorden ved Hattings-Søe, $1\frac{1}{2}$ Fierdingvei fra Koeskilde, har Forvalter Rosted anlagt 2 Valke-Værker, et paa 5 Huller med 10 Stamper, og et paa 4 Huller med 8 Stamper, hvormed valkes Klæde for de Kongelige Klæde-Manufakturere og Fabrikantere i Kiøbenhavn, og Badmel for Landbeboerne, omtrent 2000 Stkr. Aarlig. Formedelt at Badmelet paa disse Valke-Værker behandles bedre end paa andre ordinaire Stampe-Møller, er Badmelet saaledes tiltaget, at isteden der af Begyndelsen ikkun kom 400 Stkr. til Møllen det første Aar, kommer nu omtrent 2000 Stkr. Aarlig, og Landmanden haver lært at giøre Badmel et Aar bedre end et andet, at der altsaa nu giores langt finere og bedre Badmeler i den Egn end forhen, og Bøndestanden sælger det med større Fordeel end sædvanlig, især til dem, som lader det farve og trykke til adskilligt Brug. Filt og Mulfum, som paa Værket tilligemed bliver ruet, begynder Bøndestanden alt mere og mere at forfærdige, baade til Udsalg og eget Brug.

Den ridende Post fra Hamborg ankommer her Mandag og Fredag Formiddag, og afgaaer Søndag og Onsdag Morgen.

Hillerøds og Helsingørs Post afgaaer $\frac{1}{4}$ Time efter at den til Kiøbenhavn er expederet, og ankommer 2 Timer førend den Kiøbenhavnske Post.

Heste-Markedet holdes hver Fredag i Fasten, og neste Fredag efter Paaske.

Kram-Markedet holdes Tirsdagen efter den almindelige Bededag, samt den 19 September og den 1ste October.

Skieffior.

- Hr. Bay, *Christen*, grove Norske Vare.
- Hr. Biörnfen, *Christen*, Kommissionair for Tobaks-
Magazinet i Kiøbenhavn, har ellers aaben Bouti-
fike med diverse Kram- og Norske grove Vare.
- Hr. Bruun, *Fjergen*, aaben Boutifike, med adskilligt
smaa Kram.
- Hr. Guderup, *Christen Hansen*, aaben Boutifike,
og ellers grove Vare.
- Hr. Henrichfen, *Sören*, aaben Boutifike, meest
med grove Vare.
- Hr. Mandahl, *Peder Hansen*, Norske og grove
Vare, samt Dplag af Norske Glas.
- Hr. Meier, *Adolph Friderich*, aaben Boutifike med
adskillige, dog meest Norske grove Vare.
- Hr. Melhof, *Christian*, aaben Boutifike med ad-
skilligt Smaa-Kram.
- Hr. Möller, *Christen*, grove Norske Vare.
- Hr. Nielsen, *Lambert*, ligesaa.

Anmærking.

Denne Kiøbstæd, som ligger i Antvorskov-Amt 13 $\frac{1}{2}$
Mil fra Kiøbenhavn, bestaaer kun af en Gade, og har
nu kun temmelig maadelig Handel, men god Søefart.
Reeden hvor Skibene med fuld Lading ankommer og
faster Anker, er en Fierdingveis Søe uden for Myndet,
det er Mundingen og Indløbet af Fiorden, ude i Beltet
og aaben Søe, der er vel god Anker-Grund; men dog
heel vanskelig mange Gange at ligge, end og i Sommer-

150 Dannemarks Handels-Speil

Dage, naar Storm og ondt Veir paakommer; ikke at tale om Vinter-Dage, da ingen kan ligge der. Indløbet som gaaer fra Nordvest i en Krumning, indtil Steenkarret, er ikkun en smal Kende, 2 Favne dyb, og 3 til 4 Favne bred, Resten er ganske flad Grund, og alting maa prammes ind, saa ikke noget Skib med sin fulde Ladning der kan indgaae. Byen haver selv 2 store Pramme, som kan indtage 3 til 400 Tønder paa Gangen, og for medelst den Besværlighed hindres Handelen meget, og er paa nogle Aar især mærkelig aftaget. Byen har ei nogen Porte, men i deres Sted bruges Ledde og Stenter. Den har i gamle Tider havt 2 Kirker, men har nu kun een, som er anlagt Aar 1418.

Dens Navn skal den have faaet af de mange Skæl-fiske, som der findes.

Dens Alder maae være over 400 Aar; thi Aar 1288 blev den plyndret og afbrændt af Marsk Stie og hans Anhang. Aar 1242 har den alt faaet Rigs-freds-Privilegier.

Aar 1658 afbrændte de Svenske den halve Part af Byen.

I Byen er et privilegeret Farverie; men hverken i eller omkring den nogen anden Fabrike.

Byens Baaben viser 2 anseelige Bygninger, med Kirker, Taarne og Spire, dens Boemærke er en Allen og en Skieppe.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat:
fra 1758 til 1760 1255 Rdlr. Aarlig.
1761 til 1763 1300 Rdlr.
1764 til 1766 1340 Rdlr.

Denne Byes Post afgaaer til Slagelse hver Onsdag og Søndag Morgen, og kommer igien samme Dage, om Aftenen.

Kram-Market holdes den 25 Martii og den 10 September.

Slagelse.

Hr. Andersen, *Povel,*
 Hr. Bentsen, *Michel,*
 Hr. Cabel, *Anders,*
 Hr. Kaad, *Hans Ostenfeldt,*
 Hr. Mortensen, *Anders,*
 Hr. Ravn, *Rasmus,*
 Hr. Röbye, *Christian,*
 Hr. Kammer-Kaad, Borgeme-
 ster og Apötheker Smith,
 har et smukt Apötheke,
 samt Dplag af det Norske
 Glas-Magazin.
 Hr. Snabel, *Sören,*
 Hr. Swelck, *Andreas,*

De handler alle med alle
 Slags Kiøbmands
 Vare, saasom Hør,
 Hamp, Tiere, Jern,
 Salt, Kammelotter,
 Kildter, Kattuner,
 Baand, Bændler og
 Karter, samt med alle
 Slags Bonden
 tienlige Vare.

Anmærkning.

Denne Bye, som er temmelig stor og folkerig, ligger 12 Mile fra Kiøbenhavn i Korsøer Amt, har to Sogne-Kirker, et riigt Hospital med en Kirke, og en Latinisk Skole. Indvaanerne lægge sig meget efter Tobaks-Plantning og Agerdyrkning, efterdi Byens Marker ere meget vidtloftige. Handelen er ifkun maadelig. Aar 1652 og 1740 er den meget ruineret ved Ildebrand.

Dens Navn har den faaet af Stifteren, den gamle Danske hedenste Helt Slag eller Slav, som var Biskop Absalons Faders Oldefader.

Den er begyndt at bygges ved Slutningen af det 10 Aarhundrede, omtrent 990, og er altsaa henved 800

152 Dannemarks Handels-Speil

Var gammel; men blev ikke benaadet med Kiobstaeds Privilegier, førend den var kommen under Kronen, som ske de først lang Tid derefter.

At den har faaet saa Vidtløftige Byemarker, maae meere henregnes til Kongernes besynderlige Gæmildhed imød den, end den Fabel kan troes, som fortælles om Hellig Anders, der skulde have faaet Løste af Kong Waldemar II., at Staden skulde faae saa megen Jord til Eiendom, som bemeldte Hellig Anders kunde ride omkring paa et 9 Dage gammelt Føl, medens Kongen var i Bad.

Liste paa dens Consumption, Folke- og Familie- Skat:

fra 1758 til 1760 3575 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 3600 Rdlr.

1764 til 1766 3560 Rdlr.

I Byen er et Farverie, Lerret- og Kattun-Trykkerie, samt Potaske Fabrike, som tilhøbe drives af Hr. Leonhard Seiffert.

I Nærværelsen af Byen er et Teglblænderie, samt en Ulden-Fabrike paa Kragerup-Gaard, som drives af Hr. Ritmester Fogh.

Den ridende Post ankommer til Slagelse fra Kiøbenhavn Søndags og Onsdags Formiddag, og afgaer efter $\frac{1}{4}$ Times Forløb til Hamborg.

Fra Hamborg ankommer den, naar Vinden over Beltet vil søie, Søndags og Torsdags Aften, og afgaer, uden lang Ophold, til Kiøbenhavn.

Den Hamborger agende Post ankommer fra Kiøbenhavn hver Søndag, og fra Hamborg hver Torsdag.

Market holdes den 31 Julii og den 4 November.

S l a n g e r u p.

Hr. Gad, *Svend Cort*, Byskriver, handler med adskillige Slags Bonden tienlige Vare, og har desuden Oplag af Røg-Tobak fra Hoved-Magazinet i Kiøbenhavn.

Hr. Gad, *Niels*, handler med Vare, som ere Bonden tienlige.

Hr. Hansen, *Christen*, ligeledes, har desuden Oplag af det Norske Glas-Magazin og stemplet Papir.

Hr. Lund, *Peder*, lige saadan Handel, og Oplag af Snuus-Tobak fra Hoved-Magazinet.

Hr. Wiborg, *David*, handler med adskillige Slags Vare, som ere Bonden tienlige.

A n m æ r k n i n g.

Byen ligger i Friderichsborg Amt, Lynge-Friderichsborg Herret, ved Isefjorden, 4 Mile fra Kiøbenhavn. Dens Næring er nu omstunder for den største Deel Avling, siden Hillerød paa den ene, og Friderichsfund paa den anden Side ere opkomne, og have betaget den det meste af Handel og Haandverker. Der var tilforn en Latinsk Skole, hvis Indkomster nu anvendes til Salarium for en Conrector i Helsingøer.

Navnet skal den have deraf, at paa dette Sted skal fordum være dyrket en Slange.

Dens Alder er 666; thi den skal være bygget af Kong Riegod Aar 1100.

De første Privilegier har Kong Rich Riegod, givet Byen Aar 1102, hvilken Konge var født der.

Under Kong Friderik II. var denne Bye i temmelig Flor; men siden er den kommen i Førsald, besynderlig

ved det, som ovenmeldt er, da Friderichsund, førend den fik Risbstæds Frihed, var ikkun en Los- og Ladeplads for Slangerup. Aar 1724 afbrændte der 57 Huse.

Omtrent 2 Mile herfra og fra Friderichsund ligger Friderichsværk, hvor alle Slags Fabriker anlægges; men især florerer Kanon- og Krud Fabriker.

Consumtion, Folke- og Familie-Skat er svaret og svares:

fra 1758 til 1760 860 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 1065 Rdlr.

1764 til 1766 1005 Rdlr.

Den ridende Post ankommer hver Mandag og Fredag, og afgaer hver Tirsdag og Lørdag Aften.

Market holdes Tirsdagen for Christi Himmelfarts Dag, og den 19 Junii, samt 10 Julii. Med Heste og Dvæg den 23 October.

Sorøe.

Hr. Foss, *Johan Adolph*, handler med Hør, Jssens Urte- og noget Allen-Kram, med meere, som Bonden behøver, er tillige privilegeret Viinhandler og Herbergerer.

Hr. Hartvigsen, *Hans*, Hør, Jssens Urte- og noget Allen-Kram, med meere, som Bonden behøver, er og Commissionair for det Norske Glas Fabrikes Dplag.

Hr. Martini, *Christian Ludvig*, Apotheker, og Viinhandler, samt privilegeret Herbergerer.

Hr. Petersen, *Christen*, alle Slags Vare, som Bonden behøver.

Hr. Rosbjerg, Søren, Hør, Jffen=Urte= og Allen=Kram med videre, som Bonden behøver, har og Røg=Tobaks Dplag.

Hr. Sich, Ole Ditlöf, ligesaa, Tobak undtagen.

U n m æ r k n i n g.

Sorøe er formedelst dens Beliggenhed en navnkundig Bye, i Henseende til de omkringliggende Skove og Søer, den ligger 10 Mile fra Kjøbenhavn; men 4 Mile fra nærmeste Søestæd, hvorfra de Handlende maae hente deres Vare; saa Handelen for saadan Besværligheds Skyld kun maadelig kan drives; den er omgiven af Tre ferste Søer, og smukke Skove, ligger i Sorø Amt, Allsted-Herred.

Der er et Ridderligt Akademie.

Navnet har Byen uden Tvil af den ene Søe, som kaldes Sor-Søe.

Vil man regne Byens Ælde fra den Tid, Erke-Biskop Absalon anlagde der et Munkes-Kloster, som stode 1161, saa bliver den 604 Aar gammel.

Fabrikker ere her ingen, hverken i eller omkring ved Egnen; men i Byen selv befindes en Kleinsmed, navnlig Ole Nielsen, der ei aleene i Jern og Staal, saavel poleret, som upoleret, forarbejder alt, hvad man af ham forlanger, ja endog Stue-Uhrer og Steege-Vendere; men gjør derhos sit Arbeide i alle Maader saa got og net, at det ikke giver det Engelske noget efter.

Liste paa Consumtion, Folke- og Familie=Skatten:

fra 1758 til 1760 1600 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 1920 Rdlr.

1764 til 1766 1995 Rdlr.

Den ridende Post fra Kjøbenhavn ankommer hver Søndag og Onsdag Formiddag, og afgaaer Søndag og Torsdag Eftermiddag. Den agende Post ankommer her hver Søndag fra Kjøbenhavn, og fra Hamborg hver Torsdag.

Market holdes den 11 Julii og 7 November.

Bor=

Bordingborg.

Hr. Borch, *Nicolai*, handler med Urte- Iffen- og Hør-Kram, har tillige Oplaget af Snuus-Lo-bak, samt handler med Glas.

Hr. Børring, *Morten*, lige saadanne Kram-Ba-re, og derhos driver Avling.

Hr. Falster, *Christian*, lige saadan Handel.

Mad. Fuglsang, *Nicoline Hammer*, Urte- og Iffen-Kram, Salt og Fisk, men især Vine, driver og temmelig Avling.

Hr. Smit, *Rasmus*, Apotheker

Mad. Staal, *Helwig Marie*, Urte- Iffen- og Hør-Kram, samt grove Vare og Tømmerhandling, item Korn- og Frugt-Handel paa Norge med eget Skiberum, driver og en betydelig Avling.

Hr. Staal, *Peder*, alle Slags fine og grove Va-re, samt Tømmer, Korn og Steen.

Hr. Stephansen, *Johan*, alle Slags Kram-Ba-re, saavelsom Tømmer og Steen, item Korn-Handel; driver og god Avling.

A n m æ r k n i n g.

Denne Kiststed ligger 11 Miil fra Kiøbenhavn paa den yderste Ende af Sieland imod Sønden ved det saa kaldte Grønsund, i en meget behagelig Egn i Bordingborg Amt. Borgernes Næring bestaaer i maadelig Søefart og Avling. Her har forhen været et Slot.

Her er Ovfart til Falster og Lolland.

Byen har en Latinsk Skole.

Regner man Byens Alder efter den Fæstning, som Kong Waldemar I. der lod anlægge Aar 1066, saa bliver den 700 Aar gammel.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie- Skat:
 fra 1758 til 1760 1415 Rdlr. Aarlig.
 1761 til 1763 1600 Rdlr.
 1764 til 1766 1550 Rdlr.

Den Lollandste Post ankommer fra Risbenhavn her- til om Sommeren Svøndags Middag, og om Vinteren samme Dags Aften, og afgaaer efter et Par Timers Forløb. Den kommer igien fra Lolland om Sommeren Onsdag Nat, om Vinteren Torsdag Eftermiddag, undertiden ei førend om Fredagen, ligesom Overfarten er til fra Færgestederne, og afgaaer til Risbenhavn ligele- des efter et Par Timers Forløb.

Desuden underholder det her indquarterede Regi- ment en Post, som rider imellem dette og Restved, der afgaaer Tirsdags Morgen, og kommer igien Onsdags Nat. Heste-Market hver Tirsdag og Onsdag i Fasten. Kram-Market den 24 Julii og 3 October.

Efterretning

om

M ø e n.

Den De Møen, som ligger lige over for Præstøe paa Sieland, hvor imellem det saa kaldte Ulvesund er, har uden Tvil sit Navn af det gamle Danske Ord Møe, det er Pige eller Jomfrue. Den strækker sig i Øster og Vester, er 4 Mile lang, og 2 Mile bred, og den høie Kyst eller Strandkant ud imod Østersøen be- staaer af ganske hvide Kridt-Bierge, som kaldes Møens Klint, og kan sees langt borte i Søen. Reden for sam- me Klint er et Bierg, der har en Slags Ligning efter
 en

en Throne, og som derover gemeenlig kaldes Kongens eller Dronningens Stoel, man finder ingensteds Steene af meere selsom Dannelse og i større Overflodighed, end ved denne Strandbred. Den er overalt frugtbar, især paa Erter; dog avles der og altid saadan Mængde af andre Korn-Vare, at Indbyggerne kan afhænde en Deel deraf til andre, og mange af Landets Bønder pleier undertiden med egne Heste og Vogne at føre deres Korn-Vare til Kiøbenhavn, hvorfra de igien hjemføre paa Retour en Deel Vare, som de behøve i deres Huusholdning. Hele Den bestaaer af et Amt og Herret, og der er ifkun een Kiøbstæd paa den, hvilken ligger omtrent midt i Landet.

Stæge.

Mad. Grønbech, *Birgitte,*
med Svigersøn Hr. Boye-
sen, Postmester

Hr. Hetting, *Anders Jacobsen,*

Hr. Hincheldei, *Peder,*

Hr. Horn, *Bendt Povelsen,*

Hr. Hovmand, *Niels,*

Hr. Jensen, *Fan,*

Hr. Jensen, *Johannes,*

Hr. Ingeman, *Sören Sörensen,*

Hr. Knag, *Rasmus Jacobsen,*

Hr. Knag, *Niels Rasmusen,*

Hr. Schmidt, *Lorentz Jensen*

Hr. Stolpenberg, *Friderich,*

Alle disse handle for-
nemmelig med gro-
ve Vare til Bønder-
Brug, saasom Sild,
Fisk, Salt, Humle,
Puntlæder, Jern,
Tiere, Tran, Steen-
kul, samt lidet Is-
sen og Allen-Kram
ic.

Anmærkning.

Denne Kiøbstæd har tilforn været befæstet, og var
1510, da Byens Mure og Volde endnu vare i Stand,
blev

blev den beleiret af den Lybste Søemagt og afflog den 1 Junii en Storm, da de Beleirede værgede sig tapper med Kugler, Pile og Steene, ja endog med heedt Vand, blandet med Kalk og Tiere. Der var og forhen et Slot, som kaldtes Elmelund, hvilket Borgerne i en Heede og hidfig Harm skal have nedrevet.

I de nyere Tider har der været en Søe- eller Navigations Skole, hvortil Kong Christian V. gav 2000 Rdlr. til dens Indrettelse. See Forordningen 1701. Men 1743 blev den indrettet til et Manufaktur og Lugt-huus for 40 Lemmer. Aar 1740 afbrændte her 10 Gaarde.

Den Danske Stor-Admiral skal tilforn her have havt sin Residens og Sæde.

Der drives ikkun maadelig Handel, og Byens Nær-ring har i nogle Aar mærkelig taget af, deels formedelst Misvært paa Jordens Grøde, deels formedelst adskillig sig indsnigende Landpræng, og deels formedelst den for- hen anmærkede Bøndernes Handel paa Kiøbenhavn, hvor- fra Kiøbmændene selv kiøbe den største Deel af deres Va-re, og sølgelig ei kan sælge dem for det, de selv give.

Kiøbmændene have ingen Fabrike i Byen eller paa Landet; men Lugt- og Manufaktur-Huset for Siellands Stift findes der paa Stedet. Det har sin eagen Fond, og der forfærdiges Stamet, Kallemanke, Barrakan, Chms, Challon, Kast, Bommerse, hvid Sargs og Multum, samt grove Vare til Lemmernes Senge- og Gang-Klæder.

Byens Dyrighed er en Byefoget.

Consumtion- Folke- og Familie- Skat har Byen svæ- ret og svarer:

fra 1758 til 1760 1305 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 1415 Rdlr.

1764 til 1766 1400 Rdlr.

Posten afgaaer herfra tvende Gange om Ugen til Bordingborg, nemlig første Gang hver Onsdag Formid- dag Kl. 12 med de Breve, som skal til Kiøbenhavn og andre Stæder i Siælland, samt Tyhn, Jylland og Her- tugdommene, item Norge og Udenrigs Stæder, kommer
saa

faa tilbage igien om Torsdag Eftermiddag, naar han for- medelst Forhindring af haardt Veir ved Færgestedet ei bliver opholdt, og medbringer Brevene fra Falster og Lolland, som den Lollandske Post har bragt fra begge Stæ- der til Bordingborg. Anden Gang Søndag Morgen Kl. 4, og fører de Breve, som skal til Falster og Lolland, og kommer her tilbage den samme Dags Aften om Som- meren, men om Vinteren om Mandagen, og medbrin- ger Brevene fra Kiøbenhavn, Provinkerne og Udenrigs Steder, hvilke de Lollandske Poster har bragt til Bording- borg, og imodtager atter de Breve, som med Steege Post ere ankomne, og fører samme til Falster og Lolland.

Market holdes den 8 October.

Efterretning

om

B o r n h o l m.

Den De Bornholm ligger i Østersøen, 16 Miile fra den yderste Pyndt af Sjælland, og 6 Miile fra Nstied i Skaane. Den strækker sig fra Nord-Nord-Ost til Syd Syd-Ost, er 7 Miile lang, og 4 Miile breed, og frugtbar paa alle Slags Korn-Vare, især paa Havre, hvoraf der udstibes en god Deel aarligen; men visse Va- ringer mangler den Rug, og maa kiøbe af Fremmede. Der findes og temmelig god Græsgang, hvorover derfra udfores og meget Smør til Kiøbenhavn. Paa nogle Ste- der findes der gode Kalksteen, Sand- og Møllesteene; der findes og Marmor, endskiønt man ei endnu har be- gyndt at bryde den. Ligeledes findes der Steenful, hvil- ke vel ere begyndte at opgraves, men efterladt igien. Paa mange Steder af Kysten ved denne De findes Grun- de og Klipper, som giøre Landgangen derpaa deels umuelig

og deels meget vaaffelig; men hvor der kunde gøres Landgang, der har man opkastet Batterier og plantet Kanoner. For de i Østersøen Farende, ligger denne De meget ufordeelagtig, hvorover der og næsten hvert Aar nogle maae sette til og strande. Især har de Søefarende at vogte sig for det bekiendte Broersrev, som derfra strekker sig temmelig langt ud. Til denne De pleier undertiden saavel adelige som andre Personer fra de andre Danske Lande at forvises for deres Forbrydelsers Skyld. For Reformationen tilhørte denne De Erkebisppe i Lund, og Aar 1522 indtoge Lybækkerne den, og beholdt den en Tid under sit Herredomme, og fra den Tid har Indbyggerne uden Tvil faaet Smag paa den Lybske Handel, som de nu ikke mere drive, eftersom de fra Kiøbenhavn kunde see sig forsynede med ligesaa gode og tildeels bedre Vare. I den Koeskildske Fred blev denne De overladt de Svenske; men da de handlede meget haardt med Indbyggerne, saa gjorde Bornholmerne Opstand imod dem samme Aar 1658, satte sig i Frihed under Jens Kofods Anførsel, og overgav Landet igien til Kong Fridrik III., som be-naadede dem derfor med visse Privilegier, at de skulde være frie for Udskrivning og Enroullering, samt Extra-Skat. Hans Kongelige Majestet Fridrik V. har og i allernaadigst Betragtning deraf, dispenseret dem fra den sidst paabudne Extra-Skat, imod 18000 Rdlr. Erleg-gelse af det hele Land. Deres Privilegier ere confirmere-de af alle de følgende Konger indtil den nu regierende. Bornholm er altsaa de Danske Kongers første arve Land i Dannemark. Indvaanerne forsvare selv deres eget Land i Krigstider; men Kongen forsyner Land-Dragerne og Soldaterne med Geværer, samt lønner Officerene af Amts-Kassen. Den hele De ansees som en Fæstning, og har en Commendant og Vice-Commendant. Landet be-staaer af et Amt, og har en Amtmand. Der findes in-gen Bondebyer paa det heele Land: men Bønderne, som alle ere Selveiere, boer adspredte, hver paa sin egen Jord. Der ere vel ingen Fabriker i Landet, men der forarbeides dog en stor Mængde Ulvet og Linnet Toi af

adskillige Farver og Mønstre, som affettes i Kiøbenhavn. Den hele De er deelt i fire Herreder, og har 5 Byer med Kiøbstæds Privilegier.

N a k i r k e b y e.

Mad. Dahm, Urte- og Iffen-Kram, samt Korn og grove Vare.

Hr. Stender, *Mads*, ligesaa.

Anmærkning.

Denne Bye ligger omtrent midt i Landet og har Kiøbstæds-Privilegier; men den Handel, som der drives, er ifkun af liden Betydenhed.

Her holdes Landsting og Præste Møde.

Byen har ingen egen Øvrighed; men Byefogden i Nexøe er tillige Byefoget i Nakirkebye.

H a s l e.

Hr. Kofod, *Mads*, Korn og grove Vare.

Hr. Malm, *Sören*, ligesaa.

Anmærkning.

Denne Bye er ifkun af liden Betydenhed, og dens Havn er ikke ret beqvem og sikker, saa Handelen er ifkun slet. Byens Indvaanere nære sig meest af Jordbrug og Fiskerie.

Dens Øvrighed er en Byefoget.

Reyøe.

Hr. Ancker, *Hans*, Urte- Iffen- og Allen-Kram,
samt Trælafst, Korn og grove Vare.

Hr. Birch, *Mads*, Urte- Iffen- og Allen-Kram.

Hr. Hanfen, *Casper*, Korn og grove Vare.

Hr. Hanfen, *Rasmus*, ligesaa.

Hr. Knudsen, *Jens*, ligesaa.

Hr. Kofod, *Povel Conrad*, ligesaa.

Anmærkning.

Denne Bye har en temmelig god Havn, som rum-
mer en Deel smaa Gartoier, men den er ikke sikker for
alle Vinde. Ved Kysterne af denne Bye skeer gemeenlig
de fleste Brag og Strandinger.

I Egnen herved er for nogle Aar siden begyndt et
Sandsteen-Brekkerie, hvis hugne Qvadersteens samt Brok-
steens Bortforsel skaffer Indbyggerne god Næring.

Byens Øvrighed er en Byesøget.

Lorske og Laxe-Fangsten er her temmelig god.

Røne.

Mad. Bohne, Urte- Iffen- og Allen-Kram, samt
grove Vare, Korn og Trælafst.

Hr. Bohne, *Morten*, ligesaa.

Hr. Kofod, *Detlev*, Korn og grove Vare.

Hr. Legaard, *Tobaks-Oplag fra Hoved-Magazinet.*

164 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Marcker, *Rasmus*, Urte- Iffen- og Allen-Kram,
samt Tømmer, Korn og grove Vare.

Hr. Michael, ligesaa.

Hr. Prebiörn, *Hans*, ligesaa.

Hr. Stender, *Förgen*, ligesaa.

Anmærkning.

Denne Bye er Hovedstedet paa Landet, hvor Com-
mandanterne, Amtmanden og Amtstuen er.

I denne Bye blev den Svenske Commendant, Oberst
Prinzenskiold fældet.

Den har en god Havn, som nu Arligen forbedres,
og derfra skeer Arligen en temmelig Udfkibning af Korn
og Fede-Vare.

Ronne Kiøbsteds Segl er gjort Aar 1584. I dets
Omkreds læses Sigillum Civitatis Rotoa in Insula Born-
holm. Over Skioldet forestilles en Biskop i sin fulde
Prydelse, lysende Velsignelsen med den høire, og holdende
de sin Stav i den venstre Haand.

Dens Vaaben er et Skiold, hvorudi sees 3 Fiske,
som skal være 3 hvide Lørste, i blaat Feldt, hvilket Kong
Friderik den Anden skal have givet Ronne Kiøbsteds
Børgere den 4 Decembr. 1562.

Der er en Kirke og en liden Latinsk Skole.

Byens Øvrighed er en Byefoget.

Her er temmelig got Lørste- og Laxe-Fiskerie.

Market holdes fra den 5 Junii i 12 Dage.

S v a n n e k e.

Hr. Birch, *Förgen*, Urte- og Iffen-Kram, samt
Korn og grove Vare.

Hr. Birch, *Mogens*, ligesaa.

Hr.

- Hr. Fyhn, *Hans Henrik*, ligesaa.
 Hr. Kofod, *Alexander Jagenreuter*, Korn og gro-
 ve Vare.
 Hr. Kofod, *Peder*, ligesaa.
 Hr. Michelsen, *Jens*, Urte- Iffen- og Allen-Kram,
 samt Korn, Tommer og grove Vare.
 Hr. Michelsen, *Hans*, ligesaa.
 Hr. Rasch, *Henning*, ligesaa.
 Hr. Thiesen, *Jokum*, ligesaa.

Anmærkning.

Denne Riibsted, som har en Kirke og liden *Havn*,
 udfskiber en temmelig Deel Korn og Fede-Vare.

Dens Vaaben er en Svane.

Dens Øvrighed er en Bysøget.

Her er god Torstke-Lare- og Sildefangst.

Efterretning

om

S y n h n.

Som er det II. Stifts-Amt

med

L a n g e l a n d.

Den De Syhn, som ligger imellem det store og lille Belt, er fra Bogense indtil Svendborg 10 Mile lang, og fra Assens indtil Nyeborg 9 Mile breed. Navnet skal betyde saa meget, som et fint Land, og den heele De er og virkelig overalt frugtbar og behagelig, hvorover og de fornemteste adelige Familier i Dannemark, fra Arilds Tid af, have sammesteds boesat sig, saa man ikke lettelig i noget andet Land af lige Storrelse skal finde saa mange Adelige eller Herregaarde, som her. Jord-Bunder ere allevegne frugtbare, og frembringe saadan Mængde af Korn-Bare, at, foruden det, som Indbyggerne selv behøve, kan derfra aarlig udføres over 100000 Tønder Rug, Byg, Erter og Havre til Norge og andre Lande. I Særdeleshed vover der en overmaade stor Mængde Boghvede i Landet, hvilken Sæd Indbyggerne lægge meget Bind paa at avle. Ligeledes lægge de stor Flid paa Vie-Avlingen; og deraf kommer den store Forraad af den ypperlige Syhnste Mød, som føres til adskillige Steder vidt og bredt omkring. De Syhnste Vebler ere og meget bekiendte, hvoraf ogsaa udføres en stor Mængde. Man finder og der i Landet alle Slags Have-Urter og Bærter, samt en temmelig stor aarlig Forraad af Humle. Indvaanerne ere i Almindelighed gode Huusholdere. Der findes vel en Deel Sko-

ve i Landet; men for at spare paa dem, bruges paa de fleeste Steder Løv til Brændsel. Kiøbenhavn bliver dog undertiden forsynet med en Deel Brændevod derfra. Det heele Land er næsten overalt jevnt, og der findes ikke uden tre maadelige Bierge, nemlig et Par i Egnen ved Assens, og et ved Middelfart. Ferske Søer, Aaer og smaa fiske-rige Floder findes der ligeledes, men ingen, som ere seglbare. I Vigerne og Havgugterne og ellers allevegne ved Strand-Kanten findes en temmelig Mængde Saltvands Fiske, saasom Lorsk, Silb, Aal, Flyn-drer ic. Paa heele Den ere 8 Kiøbstæder, nemlig Ny-borg, Kierteminde, Faaborg, Svendborg, Odense, Bøvnse, Middelfart og Assens.

Assens.

Hr. Bierfreundt, *Jacob*, Lømmelast, Korn, fede og grove Vare.

Hr. Bondsen, *Peter*, Urte-Kram, Allen-Gods og Fayance.

Hr. Dreyer, *Jens Madsen*, Korn-Vare, samt Sukker og Thee.

Hr. Holm, *Peter Andreas*, Specerier, Nyrbærger Kram, grove Vare og Vine.

Hr. Legardt, *Hans*, Dplag og Udsalg af Tobak.

Hr. Mosegardt, *Hans*, Specerier og grove Vare.

Mad. Möller, Specerier, Hauge-Urte-Frøe og Iffen-Kram.

Hr. Schmidt, *Niels*, Korn, fede og grove Vare.

Jomfr. Volder, Specerier og Iffen-Kram, samt grove Vare.

Anmærkning.

Denne Riibsted, som ligger ved det lille Belt 5 Meile fra Odense, har i forrige Tider været i bedre Velstand, end nu omstunder, og har i gamle Dage været omringet med en stærk Muur og mange Taarne; men samme er bleven nedbrudt i Krigens Tid Aar 1535, og da udplyndret. Den blev vel paa nye forsynet med en Vold Aar 1628, men deraf er nu omstunder ikke mere at see. Haven er vel ikkun middelmaadig god; men der udføres dog en temmelig Mængde Korn og andre Levnetsmidler fra samme.

Den herfra til Erresunds-Færge i det gamle Hadersleb sædvanlige Overfart over det lille Belt er 2 Meile lang, hvor Overfarten skeer med Færge-Smalke, der hver Dag om Sommeren Klokker 8 Formiddag, og om Vinteren Klokker 9, og derfor efter Taxten betales følgende:

	Sommer. R. M. fl.	Vinteren. R. M. fl.
Af den ganske Smalke	2 1 8	2 4
den største Færge	2	2 3
den mellemste	1 2	1 4
den mindste	4	1
En Reisende og hans Tøi	1	1 4
En Rytter med sin Hest	1 8	2
En Dre	12	1
Mindre Qvæg regnes efter Størrelsen.		
En Qvinde og et Barn under 10 Aar, regnes for een Person.		
Den agende Post med 12 til 18 Personer, betaler som for en hel Smalke.		
En fornemme Person, som haver 4 til 6 Personer i Følge med sig, foruden Heste og Bogne, giver intet af Koffertter eller Skrine.		

Denne Bye er ellers bekiendt af det Slag, som blev holdt en halv Mil derfra, Aar 1535, paa Dre-
bierget, hvor Kong Christian III. slog Grev Christo-
pher af Oldenburg, tilligemed hans hele Tilhæng.

Byen menes at have sit Navn af Aas, en Hedenst
Helgen, og Aas, et Forbjerg, som det skulde hede det
hellige Forbjerg.

Den's Waaben er et Lam, holdende en Fahne i Foden.
Liste paa den's Consumtion, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 2615 Rdlr. Harlig.

1761 til 1763 2705 Rdlr.

1764 til 1766 2500 Rdlr.

Den ridende Post kommer almindelig hertil fra Kjø-
benhavn, hver Mandag og Torsdag Morgen.

Fra Hamborg kommer samme hver Søndag og
Løverdag Morgen. De expederes strax herfra.

De agende Postter komme fra Kiøbenhavn hertil om
Mandagen eller senere.

De fra Hamborg komme Mandag eller Tirsdag,
eller vel senere, og blive her paa Toldboden strax efter-
seete og expederede.

Heste-Market holdes hver Onsdag i Fasten.

Kram-Market holdes den 27 Junii; item den 7
October; samt den 28 Dito.

B o v e n s e.

Hr. Borring, Söfrensen, handler med Korn og
fede Vare, Allen-Urte og Iffen-Kram, saa
og kommer Last og grove Vare til Bondens
Brug.

Hr. Brandt, Jens, ligesaa.

Hr. Bögwad, Peder, ligesaa.

170 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Fernoe, *Holger*, ligesaa.

Hr. Jörgensen, *Jens*, ligesaa.

Hr. Schow, *Christopher*, Vine.

Anmærkning.

Denne Bye, som og skrives Bogenſe, ligger 3 $\frac{1}{2}$ Mil fra Odense, er ikkun maadelig af Størrelſe, men driver dog temmelig Handel med Udſkibning til Norge.

Herfra er en Overſart 2 Mile lang til Klackring i Thyland.

Her og i den Egn, ſom kaldes nørre Slettinge, bliver gjort meget Dynebaar. Ligeledes avles her en ſtor Mængde af Danſk Kommen.

Liſte paa dens Conſumtion, Gulde og Familie-ſkat:
fra 1758 til 1760 700 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 755 Rdlr.

1764 til 1766 705 Rdlr.

Poſten herfra gaaer til Odense om Onsdags Morgen, og kommer igien Torsdags Aften eller Fredags Formiddag.

Atter gaaer den herfra om Lørdags Middag, og kommer igien Mandags Formiddag eller Aften.

Marked holdes hver Torsdag i Faſten med Heſte og andre Kiøbmands Vare. Den 17 Julii med Kram-Vare; item den 5 September. Den 22 October Dvæg-Marked.

Torsdag hver Torsdag.

Saaeborg.

Hr. Brandt, *Hans Danielsen*, handler med Urte og Iſſen-Kram, ſamt grove Vare.

Hr. Bildthugger, *Lars*, Korn og fede Vare.

- Hr. Erreboe, *Christen*, ligesaa.
 Hr. Erreboe, *Christen Hansen*, *Jssen-Kram*, gro-
 ve *Bare* og *Tømmer-East*.
 Hr. Horne, *Peder*, *Korn* og fede *Bare*, samt
Hør-Kram og grove *Bare*.
 Hr. Jacobsen, *Povel*, *Korn* og fede *Bare*, samt
Jssen og *Hør-Kram*.
 Hr. Krag, *Niels*, *Korn* og fede *Bare*.
 Hr. Lindegaard, *Peder Henrich*, ligesaa.
 Hr. Milling, ligesaa.
 Hr. Milling, *Henrich*, ligesaa, samt *Jssen* og
Hør-Kram.
 Hr. Ploug, *Fjörgen*, *Korn* og fede *Bare*.
 Hr. Thronsen, *Peder*, ligesaa.
 Hr. Wilhelm, *Fjörgen*, *Urte* og *Jssen-Kram*,
 samt grove *Bare*.

Anmærkning.

Byen *Saaeborg* ligger paa den *Søndre Kyst* af
Syhn i en siid og meget frugtbar *Egn*, $4\frac{1}{2}$ *Meil* fra *D-*
dense. Her drives en temmelig god *Handel* med *Korn-*
Bare, og alle *Slags* *Levnets* *Midler*, omendstisint *Byen*
 har ikkun en ganske *stet* *Havn*. Ikke langt herfra ved en
Bondebye *Bynten*, er en *Oversfart* til *Den* *Als*.

J *Aarene* 1535, 1612, 1715 og 1728 har denne
Bye lidt stor *Skade* ved *Jldebrand*.

Dens *Navn* skal den efter nogles *Meening* have der-
 af, at den fra *Arilds* *Tid* har havt *faa* *Borgere*.

Liste paa *Consumtion*, *Folke* og *Familie* *Stat*:

fra 1758 til 1760 1755 *Rdlr.* *Arllig*.

1761 til 1763 2315 *Rdlr.*

1764 til 1766 2115 *Rdlr.*

172 Dannemarks Handels-Speil

Posten gaar herfra Onsdag og Løverdag til Odense, og kommer igien Fredag og Mandag, saa betimelig, som den kan blive expederet.

Marktet holdes den 12 Junii og 10 September. Den 7 November Fæ-Marked. Heste-Marked hver Lørdag i Fasten.

Kiertemindte.

Hr. Algreen, *Ole*, handler med Hør, Urte-Isen og Allen-Kram, samt Korn og fede Vare, og Kiøbenhavns Tobaks Dplags Kommissionair.

Hr. Bagger, *Niels Andersen*, Korn, fede Vare og Lommerlast.

Hr. Berrentzen, *Hans*, ligesaa.

Hr. Bruun, *Hans Otto*, Hør, Urte-Isen- og Allen-Kram, samt Korn og fede Vare.

Hr. Carlsen, *Niels*, Korn, fede Vare og Lommerlast.

Hr. Christensen, *Lars*, ligesaa.

Hr. Clausen, *Peter*, ligesaa.

Hr. Erichsen, *Lars*, ligesaa.

Hr. Hansen, *Carl*, Korn-Vare.

Hr. Hiortebjerg, *Ole*, ligesaa, samt Kram-Vare.

Hr. Klinck, *Peter*, ligesaa.

Hr. Krag, *Hans*, ligesaa.

Hr. Krag, *Michel*, ligesaa.

Hr. Korff, *Alexander*, Hør, Urte-Isen- og Allen-Kram, samt Korn og fede Vare.

Hr.

- Hr. Muus, *Henrich*, Korn-Bare.
 Hr. Rasch, *Hans*, Korn, fede Bare og Tømer-Cast.
 Hr. Rasmussen, *Johan Otto*, ligesaa.
 Hr. Rasmussen, *Jacob*, ligesaa.

U n m æ r k n i n g.

Denne Bye ligger ved en stor Bueg eller Fiord, $2\frac{1}{4}$ Miil fra Odense, hvorudi en Aa har sit Udfald, som danner Havnen, hvoraf de der værende Kjøbmænd betiene sig til at udfikbe deres Bare.

Kjøbmændene i Odense havde her tilforn deres Pakhuse, indtil Aar 1682, og Kiertemindede leed et temmeligt Skaar i sin Næring, da de flyttede dem derfra.

Denne Havn er ellers bekiendt deraf, at den Danske Flode løb dertil Aar 1659 og satte de Allierede Tropper i Land, hvorefter de Svenske bleve slagne ved Nyborg.

Dens Navn menes den at have faaet af dens Situation, ligesom Flodens Kiære Nynding skulde betegnes derved.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 1775 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 1820 Rdlr.

1764 til 1766 1705 Rdlr.

Posten ankommer her Mandag og Torsdag, og afgaer Onsdag og Lørdag.

Markedet holdes den 26 Junii og 22 October.

M i d d e l f a r t.

Hr. Brandt, *Jens*, Urte-Kram, Korn og Fede-Bare.

Hr.

Hr. Agent Jvarsen, *Christian*, Korn og Fede-
Bare.

Hr. Matthiasen, *Peter Herman*, Urte-Kram, Korn,
og Fede-Bare.

Hr. Sabroe, *Thomas*, Urte-Kram, Korn, fede
og grove Bare.

Hr. Schultz, *Christian*, ligesaa.

Hr. Sörensen, *Niels*, Korn og Fede-Bare.

Anmærkning.

Denne Bye ligger 6 Meile fra Odense, ved det lil-
le Belt, som neppe her er en Fierdingvei breedt, og kaldes
Middelfarts-Sund.

Her er den sædvanlige Overfart til Jylland, til det
lige over for liggende Færgested Snoghøi, hvor en Færge-
Smakke afgaaer hver Dag om Sommeren Klof. 7 For-
middag, og om Vinteren Klofken 8, og derfor betales
efter Taxten følgende:

	Sommer.	Vinteren.
	R. M. Skl.	R. M. Skl.
Af Smakken	1	1 1 8
Af en Færge	4 8	1
Af en Baad	3	3 8
En Reifende og hans Tøi	8	12
En Rytter med sin Hest	12	1
En Dre	6	8
Mindre Dvæg efter dets Storrelse.		

En halv Meil herfra, over til Fridericia i Jylland,
er nok en Overfart, som kaldes Stribs-Færge.

Denne Bye blev afbrændt Aar 1290.

Dens Navn har den formodentlig deraf, at den
ligger midt i Farten til Jylland.

Kong Christian IV. skal have ladet denne Bye be-
fæste, men der er nu slet intet mere tilbage af saadan
Fortification.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Stat.
 fra 1758 til 1760 1170 Rdlr. Aarlig.
 1761 til 1763 1205 Rdlr.
 1764 til 1766 1155 Rdlr.

Her falder den bekiendte Marsviin-Jagt, hvilken ikke allene opvartes af 30 af Byens Borgere; men endog tillige af Soefarende Folk, som farer med Koffardie-Skibe om Sommeren der forbie.

Den Post, som Byen selv holder, affegler hver Tirsdag og Fredag Morgen til Fridericia, og kommer derfra tilbage om Eftermiddagen, ellers om Vinteren naar Posten ikke kan gaae over ved Assens, tager den Veien her igiennem, da Vandet aldrig fryser til.

Markedet holdes den 14 Februarii. Heste- og Dvæg-Markedet hver Tirsdag i Fasten. Den 4 Julii med Kram-Bare, item den 12 September. Den 31 October Dvæg-Markedet.

N y e b o r g.

Hr. Aagesen, *Claus*, handler med Thee og Kaffe-Bønner.

Hr. Borgemester *Hetting, Johannes*, Allen-Kram og grove Vare.

Hr. *Holt, Andreas*, Allen- og Urte-Kram.
 Mad. Kestner, Galanterie-Kram.

Hr. *Knudsen, Niels*, Korn-Bare.

Hr. *Knudsen, Willads*, Fede og Korn-Bare.

Hr. *Kröll, Peter Andersen*, Korn-Bare.

Hr. *Lange, Lars Rasmussen*, Allen-Kram, Korn og grove Vare.

Hr.

176 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Raadmand Nielsen, *Hans*, Korn og Lømer-Eaft.

Hr. Rasmusen, *Knud*, Korn og grove Vare.

Hr. Reiffesthal, *Johan Balthasar*, Apotheker og Viinhandler.

Hr. Rosenvinn, *Peter Andersen*, Men-Kram og grove Vare.

Mad. Tygesen, Korn og grove Vare.

Anmærkning.

Denne Bye har nylig været befæstet, ligger ved det store Belt 4 Miile fra Odense, er vel ikke stor, men dog vel anlagt og bebygget. Der er en Latinsk Skole, og en god Havn, som ved det at Broen for nogle Aar siden er bygget længer ud end den var tilforn, og er altsaa nu sikker og dyb nok for alle ankommende Skibe.

Indvaanerne har tildeels deres Næring af den daglige Passage, som der er igiennem til Korsør i Siælland, eller derfra hertil, hvor Overfarten er 4 Miile, saavel som af Landhandelen og nogen Søefart.

De Skibe, som passerer det store Belt, maa her betale Told, til hvilken Ende der og ligger et Vagtskib i Beltet.

Der har forhen været et Slot, hvor Kong Christian II. blev fød; men det lidet, som deraf er tilbage, har hidindtil været brugt til Løvhuns og Magazin.

Aar 1659 bleve de Svenske her slagte næsten ind under Kanonerne.

I det 13 og 14 Seculo ere de fleste Rigsdage blevne holdte i denne Bye.

Dens Vaaben er en Muur med en Port; over Muren sees en Mand, omkring hvilken sees Sol, Maane og Stierner.

Dens Alder er over 600 Aar; thi den meenes at være bygget Aar 1145 af Præbislaus.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Stat:
fra 1758 til 1760 3640 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 3665 Rdlr.

1764 til 1766 4039 Rdlr.

Den ridende Post fra Hamborg til Kiøbenhavn ankommer hver Søndag og Torsdag; og fra Kiøbenhavn til Hamborg, Søndag og Onsdag,

Den agende Post fra Hamborg til Kiøbenhavn ankommer Onsdagen; fra Kiøbenhavn til Hamborg om Søndagen.

Taxten for Færge-Smækkerne er eens med Korsfær, og findes anført pag. 139.

Heste-Marked holdes Onsdagen for Fastelavn, og siden hver Onsdag til den 1 Maii.

Kram-Marked den 3 Julii, samt 14 October.

Denkse.

Hr. Adler, *Fabian Christian*, forsender Udenslands paa Stedet fabrikerede Handsker, Uld, Pennesiedre ic., og handler med grove Vare.

Hr. Bolter, *Peder Hansen*, Urte-Kram, grove Vare og Korn.

Hr. Borch, *Niels*, ligesaa.

Hr. Brandt, *Dominicus*, Urte- og Iffen-Kram.

Hr. Bruun, *Valentin*, Iffen- og Galanterie-Kram.

Hr. Clausen, *Claus*, Urte-Kram og Silketøier, og aleene med Kort.

Hr. Dreyer, *Christian Haman*, Urte- og Iffen-Kram, samt grove Vare og Korn.

178 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Eilschow, *Peter*, grove Vare, Korn og Vine, samt Oplag af Røg-Tobak.

Hr. Espe, *Jørgen & Anders*, Urte- og Iffens-Kram, samt Vine.

Hr. Faaborg, *Jacob*, grove Vare og Korn.

Hr. Faber, *Mogens*, Korn.

Hr. Gieding, *Christian*, Vine.

Hr. Gresz og Schröder, med *Lærreder*, Kammerdug og deslige Allen-Kram.

Hr. Hansen, *Peter*, Kinesiske Vare.

Mad. Herting, grove Vare og Korn.

Hr. Hetting, *Jacob*, ligesaa.

Hr. Hüschen, *Christian Raphael*, smaat Iffens-Kram, samt Baand og Traad.

Hr. Raadmand Jensen, *Hemming*, Urte- og Iffens-Kram, samt grove Vare og Korn.

Hr. Iversen, *Hans*, Urte- Iffens- og Allen-Kram, samt grove Vare og Vine.

Hr. Jørgensen, *Povel*, grove Vare, samt Oplag af Røg-Tobak.

Hr. Krag, *Knud*, Kinesiske Vare og Korn.

Hr. Kurrelbaum, *Matthias*, Urte- og Iffens-Kram, samt Vine.

Mad. Kurrelbaum, Urte- Allen- og Iffens-Kram, samt grove Vare og Vine.

Hr. Köhler, *Johan Christopher*, Urte-Kram, grove Vare og Vine.

Hr. Leopold, *Hans Hansen*, grove Vare, Korn og Vine.

Hr.

Hr. Möller, *Sigvard*, Kinesiske Vare og Snuus-
Tobak.

Mad. Möller og Søn, grove Vare, Korn og Vine.

Hr. Möller, *Förgen*, Urte- og Iffen-Kram.

Hr. Nielsen, *Mads*, Oplag af alle Slags Norsk
Glas, samt det i Kbhv. fabrikerede Steentoi.

Hr. Nissen, *Claus*, Urte-Kram og Kinesiske Va-
re, samt Oplag af de i Landet fabrikerede Pers-
legryn, Stivelse &c.

Hr. Pugaard, *West Andersen*, Kinesiske Vare og
Snuus-Tobak.

Hr. Riifing, *Hans*, Urte- og Allen-Kram.

Hr. Springer, *Johan*, grove Vare og Korn.

Hr. von Westen, *Peter*, Professor Philos. og
Doct. Medicinæ, samt Apotheker, og handler
med Vine.

Hr. Worm, *Peter Diderich*, Galanterie-Kram.

Hr. Østrup, *Rasmus*, Urte-Kram, grove Vare
og Korn.

I Skipper-Byen Stige,

en halv Miil fra Odense.

Skipper Jørgen Andersen, har Kiøbmands Pri-
vilegium, og handler med alle Slags grove
Vare og Korn.

Desuden

Skipperne Rasmus Schmidt, Rasmus Rastrup,
Michel Andersen, Peder Jacobsen, Knud

180 Dannemarks Handels-Speil

Rohde og Anders Schmidt, handle alle med Korn og fede Vare.

Anmæring.

Odense er en meget gammel Stad, som ligger i en meget frugtbar Egn. Den er Hoved-Staden i Fyhn, har 4 Kirker, et Kongeligt Slot, et Gymnasium, en Latinsk Skole, et Communitet, et Jomfrue-Kloster, et Landstings-Huus, og et Hospital, som Bispe-Residens. Den ligger 4 Mil fra Nyborg. Byen er en Fierding Wei lang, og halv saa bred, har 40 Gader og 3 Torve. Der er en temmelig Deel Kjøbmænd, hvilke har deres Kjøbmands-Laag, Haandverkerne ere og talrige; men dog er Handelen ikkun maadelig, saasom den fra Kattegat indløbende smale Fjord er en $\frac{1}{2}$ Mil fra Byen.

Dens Navns Oprindelse hidledes fra den bekiendte Afgud Odin.

Byens Daaben er en bevæbnet Konge, som med den høire Haand holder en Fane, hvori er en Billie, og i den venstre et Rigs-Væble.

Dens Alder er nok over 1600 Aar; thi nogle meene endog, at den skal være bygget for Christi Fødsel.

Dens Privilegier har den fra fremfarne Konger.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Stat.

fra 1758 til 1760 15310 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 15310 Rdlr.

1764 til 1766 13055 Rdlr.

Sabriker. I Byen er et Mannsfaktur-Huus, oprettet 1749, hvor der forarbejdes gode Klæder af alle Slags Kouleurer, samt Baier, Muktum, Chalon, Raffre. Det staaer under Direction af Stift-Prætmanden og Biskoppen, Indspecteurerne ere Hr. Borgemeester Seidelin, Hr. Assessor Langsted, og Kjøbmand Köhler. Bogholder Sr. Ped. Seest.

Dernæst et Sæbesyderie, som er anlagt Aar 1755, hvilket Verk er i god Drift, og tilhører Kjøbmand Peter Killehou. Efter Kongelig allernaadigst Resolution skal

skal af den Sæbe, som er virket paa det udi Fyhn indrettede Verk, naar samme til Siælland eller Kiøbenhavn indføres, betales den Told, som af den der til forbrugte Hampe-Olie kan regnes til at beløbe, og er af hver Fierding, (som anslaaes til 56 Pund reen Sæbes Vægt) 40 Skilling Courant.

Uden for Stadens Møllebroport er 1751 indrettet et Sukker-Raffinaderie, hvor der raffineres alle Slags Sukker og Sirupper, og er i god Flor. Af Sukkeret maa sælges overalt i Fyhn og Riber Stifter. Oplaget deraf holdes i Odense hos Bogholderen Sr. Hans Jensen, og i Tridericia hos Hr. Raadmand og Apotheker Holm.

De ridende Posters Gang i Odense er:

Den kommer hver Søndag og Torsdag fra Hamborg, og medtager Breve til Nyborg, Kiøbenhavn og øvrige Stæder i Siælland, hvilke Breve maa efter General Post-Amtets Plakat være leverede paa Posthuset til Løverdag og Onsdag Aften Kl. 10. Hver Søndag og Onsdag Aften kommer Posten fra Kiøbenhavn, Kiøbstæderne i Siælland og Nyborg, som medbringer Breve til Jylland, Holsten og Hamborg, hvilke Breve skal være leverede paa Posthuset til Søndag og Onsdag Eftermiddag Kl. 2. Under Odense Post-Contoir sorterer Kiøbstæderne Bogense, Kierteminde, Faaborg og Wæresløbing, og Brevene, saavel til som fra disse Stæder befordres 2 Gange om Ugen.

De agende Posters Gang i Odense er:

Den agende Post fra Kiøbenhavn til Hamborg kommer igiennem Odense om Sommeren hver Mandag Formiddag, men om Vinteren ei gierne førend Tirsdag. Den agende Post fra Hamborg til Kiøbenhavn indtræffer i Odense om Sommeren hver Tirsdag Eftermiddag, men om Vinteren ei førend Onsdag. Og ere de agende Poster forbundne at indtage i den Kongelig privilegerede Gastgiver-Gaard i Overgaden hos Hr. C. L. Martini, hvor og andre Reisende kan bevartes.

182 Dannemarks Handels-Speil

Marktet holdes den 7 Martii med Kram-Vare, samt Heste og Stude. Den 11 Julii, Kram-Vare. Den 3 October, Kram-Vare. Den 5 November Fæe-Market. Torvedag hver Onsdag.

Svendborg.

- Hr. Albiery, *Anders*, handler med Tømmer, Korn og fede Vare.
- Hr. Alsing, *Lauritz*, Korn og fede Vare.
- Hr. Bech, *Niels*, Allen-Kram, grove Vare og Specerier.
- Hr. Becker, *Johan Albrecht*, Galanterie-Kram.
- Hr. Brandt, *Hans Christian Gommesen*, Specerier, Korn, fede og grove Vare.
- Hr. Clausen, *Claus Jasob*, Korn og fede Vare.
- Hr. Clausen, *Hans*, ligesaa.
- Hr. Clemensen, *Niels*, ligesaa.
- Hr. Dam, *Christopher*, Allen-Kram, grove Vare og Specerier.
- Hr. Fich, *Henrich*, Korn og fede Vare.
- Hr. Friis, *Jesper*, Urte-Kram.
- Hr. Gommesen, *Gomme*, Korn, fede og grove Vare.
- Hr. Graae, *Christen*, Tømmer, Korn, fede og grove Vare.
- Hr. Graae, *Christian*, ligesaa.
- Mad. Graae, ligesaa.

Hr.

- Hr. Groth, *Peder*, Korn og fede Vare.
- Hr. Hansen, *Jesper*, ligesaa.
- Hr. Jacobsen, *Christopher*, Urte-Kram.
- Hr. Jacobsen, *Rasmus*, Korn, fede og grove Vare.
- Hr. Klingenberg, *Berthel*, Korn og fede Vare, samt Specerier.
- Hr. Knudsen, *Christen*, Korn og fede Vare.
- Hr. Knudsen, *Henrich*, Korn, fede og grove Vare.
- Hr. Madsen, *Tønne*, Korn og fede Vare.
- Hr. Magaard, *Jacob*, ligesaa.
- Hr. Nielsen, *Ernst*, Urte-Kram, Korn og fede Vare.
- Hr. Nielsen, *Niels*, Korn og fede Vare.
- Hr. Nielsen, *Rasmus*, ligesaa.
- Hr. Orslev, *Anders*, Urte-Kram, Korn, fede og grove Vare.
- Hr. Qvist, *Peder*, Korn og fede Vare.
- Hr. Rabe, *Johan*, Urte-Kram.
- Hr. Rasmusen, *Peder*, Korn og grove Vare.
- Mad. Rasmusen, *Tømmer*, Korn og grove Vare.
- Hr. Svidtfer, *Christian*, Vine.
- Hr. Thomæsen, *Melchior*, Urte- og Allen-Kram, samt Korn og fede Vare.
- Hr. Topp, *Tygo*, Farverie.
- Hr. Torbiörnfen, *Hans*. Tømmer, Korn og fede Vare, samt Oplags Handel med alle Slags Tobakker.

A n m æ r k n i n g.

Denne Bye ligger paa den yderste Spidse af Thyh; imod Sønden, 6 Mile fra Odeuse, i en god Skov-Egn. Der er den beste Havn paa heele Den, men Handelen er dog ikke saa stor, som den kunde være.

Byens Navn menes at den skal have faaet af Svend Twestieg, som skal have bygget den.

Dens Vaaben er 3 Taarne.

Dens Alder eftergiver ikke nogen af de andre Danske Byers Elde noget; thi i det 13 Aar Hundrede residerede den fra Kong Abel nedstammende Linie der.

Den er bekendt i Historierne af den store Sammenkomst, som der skeede Aar 1433 til en Freds Slutning imellem Kong Waldemar IV. og Hanse-Stæderne.

Liste paa dens Consumption, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 2730 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 3405 Rdlr.

1764 til 1766 3800 Rdlr.

Fabrikker der i Egnen ere:

Et ulden Manufaktur paa Thorstinge, tilhørende Hr. Kammerherre Niels Juul, hvor der fabrikeres adskillige Slags uldene Vare, Kannifast, Olmerdug, Kallemanke, ulden Damast o. s. v.

Et Teglsteen-Brænderie paa Loytved, tilhørende Hr. Agent von Westen.

En Stivelse- samt Pudder-Mølle paa Rødkilde, tilhørende Hr. Justitsraad Lange.

Posten ankommer ugentlig Mandag og Fredag, og afgaaer Tirsdag og Lørdag.

Market med Heste holdes hver Fredag i Fasten. Med Kram-Vare den 17 Jullii; item den 25 Septem-ber. Med Dvæg den 17 October.

Efterretning

om

L a n g e l a n d.

Denne De strækker sig fra Sønden imod Norden, er 7 Mile lang, 1 Mil breed, og overalt frugtbar. I det 13 Aar Hundrede tilhørte den nogle Printser af Kongeligt Blod, under Navn af et Tyrstendomme; men nu omstunder kaldes den et Grevskab, efterdi den for den første Deel hører til og ligger under det Grevelige Ahlefeldtske Slot Tranekier, og er et af de beste og meest importanteste Grevskaber i heele Riget. I øvrigt staaer den med Den Tyhn under een Stiftamtmand, og indeholder ikke meere, end det eene Kongelige Amt Tranekier, hvortil hører Rørre og Sønder-Herret. Der ere 15 Kirker paa heele Den.

Tranekier er Navnet paa det Grevelige Residents-Slot, hvilket i forrige Tider har været en af de stærkeste Fæstninger i Riget. Det ligger paa et høit og steilt Bierg, har en meget tyk Ring-Muur, og er af gammeldags Bygning.

I Sønder-Herret er det høie Forbjerg eller Pynt Sackebierg kaldet.

R u d f i ø b i n g.

Hr. Bang, Carsten, handler med Urte- og Iffen-Kram, samt Verreder.

Hr. Basballe, Peter, Korn, fede og grove Vare, samt Urte- og Iffen-Kram.

186 Dannemarks Handels-Speil

Mad. Basballe, Korn, fede og grove Vare.

Hr. Bay, *Christian Pouelsen*, Korn, fede og grove Vare, samt Vine, Urte- og Iffen-Kram, item Røg-Tobak.

Hr. Carlsen, *Carl*, Korn, fede og grove Vare, Biiin, Urte- og Iffen-Kram.

Hr. Deign, *Förgen Hansen*, ligesaa, og Røg-Tobak.

Hr. Graae, *Urban*, ligesaa, og Snuus-Tobak.

Hr. Johansen, *Christian*, ligesaa, og Kort.

Hr. Kioldsen, *Förgen*, Korn og fede Vare, samt Hør, Urte- Iffen-Kram og grove Vare, item Biiin.

Hr. Kragsgaard, *Feppe*, ligesaa og Bræder.

Hr. Lange, *Carl*, Urte- og Iffen-Kram, samt Lerreder.

Mad. Olsen, Korn og fede Vare, Lommer-East, Urte- og Iffen-Kram, samt grove Vare

Hr. Pilegaard, *Fens*, Korn, Lommer, fede og grove Vare.

Hr. Pouelsen, *Christian*, ligesaa.

Hr. Schröder, *Hans Rasmusen*, ligesaa, samt Urte- og Iffen-Kram.

Hr. Stagge, *Claus*, Urte- og Iffen-Kram, samt Lerreder, Lommer-East, Korn og fede Vare.

Hr. Wiidt, *Peder*, ligesaa, og Biiin.

U n m æ r k n i n g.

Rudkiøbing er den eeneste Kiøbstæd paa det heele Land, er af middelmaadig Storrelse, og har god Næring, som Indvaanerne har af Handelen med Korn og fede Vare. Der er en Kirke og en Skole, hvilken sidste er stiftet Aar 1619. Paa de tre Sider imod Landet blev den befæstiget med en Vold og Grav om sig i Kong Sids-derik 3. Tid, men nu sløiset.

Posten kommer hver Mandag og Fredag, og afgaaer hver Tirsdag og Løverdag, undtagen naar det om Vin-teren formedelst besværlig Vei og ubestændigt Veirligt ei kan skee.

Kram-Market den 27 Junii, item 9 October.

Heste- og Qvæg-Market den 3 October paa Skrub-
belø Hede.

Heste-Market hver Onsdag i Fasten.

Efterretning

om

L o l l a n d.

Som er det III. Stift-Amt

med

F a l s t e r.

Lolland, eller, som nogle skrive det, Laaland, er en De, som imod Osten adskilles fra Falster ved det smalle Guldborgsund, og paa de øvrige Sider er den omflødt med Beltet og Østersøen. Den ligger 4 Mile borte fra Femern; er næsten $7\frac{1}{2}$ Mil lang og 3 Mile breed, og er den frugtbareste og paa Produkter rigeste De af alle de Lande, som tilhører Dannemarks Krone. Alle Slags Korn og Mark-Sæd vover her meget skion, men fornemmelig Hvede i største Overflodighed. De Lollandske Erter ere vidt og bredt bekiendte, og i god Priis, saavel som det velsmagende Manna, der smager ligesom søde Mandler, og er en rød Frugt, der vover paa lange smalle Græs-Straaer. Skion Have-Frugt vover her og i ugemeen stor Mængde. Den er og forsynet med Skov og Brændved til Fornødenhed, dog meere paa den Østre end Vestre Side. Indbyggerne lægge sig ikkun lidet efter Fædrift og Qveg-Avl, efterdi Agerdyrkingen er fordeeltigere for dem. Luften paa denne De er usund, formedeltst at Jordbunden ligger saa højt og er usund. Denne De har tillige med Falster en egen Stift-Amtmand; men begge staae i Geistlige Sager under Biskoppen i Fyhn. Den deles udi 3 Amter, nemlig Falsted, Alholm og Mariboekloster; og derudi ere 5 Kiøbstæder, nemlig: Mariboe, Naskov, Nysted, Rødbye og Saxkiøbing.

Mari-

Maribo.

Hr. Dreier, *Biörn Rasmusen*, handler med grove Vare, lidet Allen-Kram og Poppentoi.

Hr. Feiffer, *Jens Christian*, Korn og grove Vare, samt Allen-Kram.

Hr. Groth, *Johan Peter*, Korn og grove Vare.

Hr. Jensen, *Peter*, ligesaa.

Hr. Möller, *Matthias*, Allen Kram, Silke-Tøier og grove Vare.

Hr. Petersen, *Hans*, Korn-Handel.

Hr. Reimer, *Lars*, Korn, grove Vare og lidet Allen-Kram.

Hr. Sabel, *Joseph*, Galanterie og Allen-Kram, samt Silke-Tøier og grove Vare med videre.

Hr. Staal, *Niels*, grove Vare.

Hr. Tofft, *Niels Jacobsen*, Korn og grove Vare.

Anmærkning.

Denne lille Kiøbstæd, som ligger midt i Landet, blev i forrige Tider kaldet Skirminge, og ligger ved en stor og fiskerig Sø. Der skal tilforn have været et meget riigt Konne Kloster af St. Birgittes Orden, som blev stiftet Aar 1416; men dets riige Indkomster bleve lagte under Kronen Aar 1623.

Byen ligger en Meil fra Told-Stedet Bandholm, hvor Kiøbmændene have deres Skibe og Løffe-Plads, samt deres Korn-Boder og Pakhuse. Der holde de Tørve-Dage to Gange om Ugen, og kiøbe Korn-Vare af Bønderne hver Onsdag og Lørdag.

Dens Navn har den ventelig faaet af Klosteret Maribo.

Dens Segl er et M. B., over hvilke Bogstaver staar tegnet Mariboes Stads-Segl.

Fabriker ere der ikke i Byen; men ved Sarkisbing i en Bonde-Bye, som heder Korbek, lader Hr. Confe-rence-Raad Lehn anlægge en Klæde-Fabrike.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat:
 fra 1758 til 1760 745 Rdlr. Aarlig.
 1761 til 1763 805 Rdlr.
 1764 til 1766 925 Rdlr.

Posten kommer hertil om Mandags Aften, og gaar bort om Onsdags Morgen.

Market den 4 Martii med Heste, Qvæg og Kram.
 Den 9 October Kram og Heste. Den 31 October Kram og Qvæg.

R a s s o v.

Hr. Clausen, *Marcus*, handler med Korn og grove Vare.

Hr. Dardarel, *Carl*, ligesaa.

Hr. Dethmer, *Matthias Jochum*, Urte- Iffen- og Alen-Kram, samt Korn og grove Vare.

Hr. Dethmer, *Henrich*, ligesaa.

Hr. Didrichsen, *Didrich*, Korn og grove Vare, samt Lemmer.

Hr. Didrichsen, *Hans*, ligesaa.

Hr. Didrichsen, *Thönne*, ligesaa.

Hr. Friis, *Hans Pedersen*, ligesaa, samt Urte-Kram.

Hr. Hansen, *Peder*, Korn og grove Vare.

Hr.

Hr. Hellefen, *Diderich*, Urte= Jffen= og Allen= Kram samt Korn og grove Vare.

Hr. Hellefen, *Friderich Felthaus*, ligesaa.

Hr. Henschel, *Hans Adam*, Urte= Jffen= og Allen= Kram, samt Klæde, holder og Blin= og Her= berger= Huus.

Hr. Hertz, *Bendix*, Urte= Jffen og Allen=Kram, samt Korn og grove Vare.

Hr. Hertz, *Joseph*, ligesaa.

Hr. Hollebye, *Friderich*, Korn og grove Vare, samt Urte=Kram.

Hr. Jensen, *Henrich*, Korn, Tommer og grove Vare.

Hr. Jensen, *Mads*, Skipper, Korn og grove Vare.

Hr. Joseph, *Meyer*, Korn og Krambod=Vare.

Hr. Knudsen, *Peder*, Urte= Jffen= og Hør=Kram samt andre grove Vare.

Hr. Külle, *Förgen*, Korn og andre grove Vare.

Hr. Lechlou, *Claus*, Urte= Jffen= og Allen=Kram, samt Korn og grove Vare.

Hr. Löngborg, *Peder Hansen*, Korn og andre grove Vare.

Hr. Medlerkamp, *Johan Henrich*, Urte=Kram, samt Korn og grove Vare.

Hr. Borgemester Möller, *Povel*, Korn og grove Vare.

Hr. Nielsen, *Peder*, Urte=Kram, samt Korn og grove Vare.

192 Dannemarks Handels-Speil

- Hr. Pederfen, *Christen*, Iigesaa.
Hr. Priergaard, *Niels*, Korn og grove Vare, og holder Vin- og Posthuus.
Hr. Stibe, *Peter*, Urte- Iffen- og Allen-Kram, samt Korn og grove Vare.
Hr. Struch, *Gabriel*, Iffen-Kram og grove Vare.
Mad, *Willumsen*, Korn-Vare.
Hr. Ostrup, *Nicolai*, Urte- Iffen- og Allen-Kram, samt Korn og andre Vare.

Anmærkning.

Rasskov er Hovedstaden i Landet, som forhen har været en Fæstning, men er nu ikkun omgivet med en Vold; den er af middelmaadig Størrelse, og Indvaanerne drive en temmelig god Handel med mange og skønne Landets Produkter; dog er Handelen der i Byen ikke saa fordeelig nu omstunder, som i forrige Tider. Af fremmede Religions Forvante tolereres her ikkun Jøder, hvoraf her boer en Deel, som har en Synagoge. Havnen her er temmelig god. Her er en Latinsk Skole og et riigt Hospital.

Byen skal have faaet sit Navn af *Næs* og *Skov*.

Dens Baaben er et grønt Træ, ved hvis Rod staaer paa den ene Side en Gaase-Fod.

Spiret paa Byens Kirke-Taarn var tilforn et af de høieste og smukkeste i heele Riget; men Aar 1624 blev det af en stærk Storm meget beskadiget og forførtet.

Aar 1420 leed denne Bye stor Skade af Ildbrand.

Aar 1510, under Kong Hanses Regiering, blev den iadtaget, plyndret og meget beskadiget af en Lybsk Flode.

Aar 1659 blev den haardt beleiret af de Svenske, til hvilke den endelig overgav sig, efter 13 Ugers Beleiring.

Dens Alder er over 400 Aar.

Dens

Dens Privilegier har den faaet af adskillige Konger.
 Lisse paa dens Consumption, Folke- og Familie-Skat
 fra 1758 til 1760 4270 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 3805 Rdlr.

1764 til 1766 3560 Rdlr.

Posten kommer gemeentlig om Tirsdagen, men om
 Vinterenielden forend Onsdag, Torsdag og undertiden
 Fredag, og opholder sig her ikkun 4 a 6 Timer, forend den
 afgaær igien.

Heste-Market hver Torsdag i Fasten.

R y s t e d.

Hr. Ferslew, *Peder Jensen*, handler med Korn
 og grove Vare, saa og Urte- og Iffen-Kram.

Hr. Hoff, *Niels Johan*, Urte- og anden Kram.

Hr. Hoff, *Simon Jacob*, grove Vare, samt Urte-
 og lidet Iffen-Kram.

Hr. Kiildsen, *Ove*, Korn-Vare, og Handel med
 Urte- Iffen- og Allen-Kram, samt alle Slags
 grove Vare, alt til Bondens Brug.

Hr. Reimer, *Lars Hansen*, ligesaa.

Hr. Siøe, *Lars Nielsen*, grove Vare og Urte-Kram.

Hr. Toft, *Hans*, Urte- Iffen- og Allen-Kram,
 samt alle Slags grove Vare til Bondens Brug,
 og driver desuden Korn-Handel.

A n m æ r k n i n g.

Denne Riobstæd, som ligger 6 Mile fra Naastov, og
 2 Mile fra Rykiobing i Falster, er vel nu omstunder ikke

ret stor, men har dog en meget god Havn, og driver efter sin Leilighed temmelig Handel.

I de ældre Tider har den været langt større, end den nu er; men Aar 1560 bleve over 200 Huse af Ilds-
Baade lagte i Aske. Samme Ulykke havde den Aar 1700,
da der opbrændte 40 Huse, og Ilden kunde ikke blive
slukket i 8 Dage. Aar 1729 afbrændte der atter en stor
Deel af denne Bye.

I de Katholske Tider var her et skönt Kloster, som
blev bygget Aar 1286, og hvis Levninger endnu ere
at see.

Derfra er fordmum drevn en stærk Handel paa Mel-
lenborg og andre Tydske Landskaber. Nu derimod er
Seiladsen derfra ikkun maadelig, mod de Tider at regne,
siden der ikkun findes 5 Fartsoier for Byen.

Dens Baaben er et Skib med 3 Mast, uden Seil
under hvilket sees Bølgerne.

Dens Alder er over 600 Aar.

Consumtion- Folke- og Familie-Skat har Byen svæ-
ret og svarer:

fra 1758 til 1760 710 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 600 Rdlr.

1764 til 1766 660 Rdlr.

Her ved Stedet er en Stivelse Fabrike.

Posten ankommer til Røstved Mandags Formiddag
eller Aften, afgaaer Onsdags Formiddag til Ryskiøbing,
hvor Kiøbenhavn's Post imodtager samme.

Market den 29 October.

R o d b y e.

Hr. Bresler, *Christopher*, Korn og andre grove
Bare, samt Allen-Gods, Urte- og Iffen-Kram,
med videre, som Bonden og Landmanden be-
høver.

Hr.

Hr. Hansen, *Hans*, stor Korn-Handel, især Hvede, baade herfra, og fra Sandholms Lødsted, handler og tillige med grove Vare, Urte- Iffens Kram og Allen-Gods, samt Glas.

Hr. Macheprang, *Erich*, Korn og grove Vare, samt Bondens og Landmandens Gadding, item Bine, og logerer Rejsende; udsælger og det Kongelige stemplede Papir, Kort, Røg- og Snuus-Tobak fra Magazinet.

Hr. Stau, *Johan Nicolai*, Korn og grove Vare.

Hr. Zier, *Hans Hansen*, Korn-Handel, samt Urte- Iffens- og Allen-Kram, og adskilligt, som ved Bonde-Handel kan affættes.

Anmærkning.

Denne Bye, som ligger 2 Mile fra Næstved, paa saadan Kant af Landet, at den er særdeles beqvem til Handelen, kan dog ikke komme affted dermed, formedelsi at Havnen, Kramnise kaldet, som efter Kong Christian VI. Tilladelse bruges til at løsse og lade Fartøier udi, har ei meer end 5 til 6 Fod daglig Vand, og Fartøierne maae med tvende Ankere fortoyes formedelsi den stærke Strøm, som falder i Formundingen, og desuden er den $1\frac{1}{4}$ Meil beliggende fra Byen, endskiont Fjorden gaaer tet ind til Byen, men har temmelig flak Vand, og især nogle Grund-Steder, hvor der er ikke meer end 2 til 3 Fod daglig Vand, men kunde ventelig blive opmuddret, hvortil og Kiobmændene for en halv Snees Aar siden bekostede en Mudder-Pram, men, da den var færdig, kunde de ingen Folk faae til at arbejde derpaa.

Ere Fierding Wei fra Byen, ved et Indløb til samme Fjord, Dræmminde kaldet, som Lødstædet har sit Navn af, var forhen Løsse- og Lade-Plads.

196 Dannemarks Handels-Speil

Herfra til Den Femern og Helgenhavn i Holsteen er en Overfart paa 4 Mile.

Liste paa Consumption, Folke- og Familie-Skatten:

fra 1758 til 1760 650 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 605 Rdlr.

1764 til 1766 555 Rdlr.

Posten ankommer her til Rodbye baade Sommer, og den meste Tid om Vinteren, naar ingen Ophold skeer, formedelsi Jis og stærk Storm, om Mandags Aften, og ligeledes den meste Tid reiser herfra igien samme Aften, undtagen i de korteste Dage, da han reiser om Tirsdags Morgen.

Market den 3 Julii item 21 October med Dvæg og Kram-Bare.

Saxfibing.

Hr. Blict, *Jens*, handler med Tømmer-Last og grove Vare, som er Bonde-Kram, saa og Korn-Handel; er derhos privilegeret Wiinhandler og Posthuus-Holder, samt stemplet Papiers Forhandler.

Hr. Blict, *Jochum*, grove Vare, samt Tømmer-Korn-Handel, og hvad som er Bonde-Kram.

Hr. Chrienhof, *Junior*, ligesaa.

Hr. Oluffen, *Peder*, ligesaa.

Hr. Toft, *Friderich*, ligesaa.

Hr. Toft, *Jacob*, ligesaa, og desuden privilegeret Wiinhandler og Herbergerer.

Anmærkning.

Saxfibing er en gammel Kjøbsted, og ligger 1 Miil fra Marieboe, og 4 Miil fra Rastov ved en stor Aae eller

eller Fiord, paa hvilken Korn-Vare kan udslibes i flade Fartoiere. Aar 1728 leed den stor Skade af Ildbrand.

Borgerfkaabets meste Næring bestaaer i Korn-Handel, som de kjoibe af Bønderne eller Proprietairerne, og udføre.

Paa Fabriken ved Korbek, som er anmærket under Marieboe, forarbeides Særgser, Barrakaner med videre.

Byens Vaaben er to Overstiaerer-Sæe med en Krone over.

Byen har sit Navn af Sæe, som har bygget den.

Consumtion, Folke- og Familie-Skat er svaret og Svares:

fra 1758 til 1760 755 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 700 Rdlr.

1764 til 1766 700 Rdlr.

Post-Brevene blipe afhentede ved et ridende Bud, fra Sundbye Færge, om Mandagen, og reiser han saa selv Sønder om i Landet, og retournerer hertil om Onsdagen.

Market den 4 Julii og 5 September, samt den 7 October.

Efterretning

om

F a l s t e r.

Den De Falsster har eens Bestaaffenhed med den foregaaende, og staaer med samme under een Stiftamtmand; men i geistlige Sager under Opsigt af Biskoppen i Fyhn. Den ligger en god Mil fra Sielland; og fra den Jord-Tunge, som kaldes Gedsers Odde, der strækker sig imod Sønden, og til Barnemünde i det Meklenborgske er 6 Mile. Dens Længde er næsten 6 Mile, men dens Brede ved den Nordre Ende er ikkun 3, og ved den Søndre Ende neppe 1 Mil. Man kan med en

Slags Billighed kalde den Dannemarks Frugt-Hauge. Der findes en stor Mængde Bildt. Denne De har forhen almiadelig været de Danske Enkedronningers Livgeding. Den bestaaer ikkun af eet Amt, som kaldes Tykøbings Amt, og er deelt i Sønder- og Nørre-Herret. I Kippinge Sogn, som ligger i Nørre-Herret, findes en Sundheds Brøud, og Kirken i samme Sogn har i de Papiisffe Tider været i stor Udraab for en besynderlig Hellighed. Der ere ikkun to Kiøbstæder paa denne De, nemlig Tykiøbing og Stubbekiøbing.

Nye Kiøbing.

(paa Falster.)

Hr. Dam, *Antoni*, handler med Galanterie-Kram og adskilligt.

Hr. Franchfurt, *Friderich*, Korn og grove Vare.

Hr. Raadmand Hincheldei, *Eduart*, ligesaa.

Hr. Hincheldei, *Christian*, ligesaa, samt Allen-Kram og stemplede Kort.

Hr. Hincheldej, *Hans Bergishagen*, Korn og grove Vare, samt Allen-Kram, og har det stemplede Papir.

Hr. Huusher, *Carl*, Korn og grove Vare.

Hr. Jensen, *Niels*, ligesaa.

Hr. Kaare, *Hans*, ligesaa.

Hr. Simson, *Johan Diderich*, ligesaa.

Mad. Sørensen, ligesaa.

Hr. Thugesen, *Hans*, ligesaa.

Hr. Thugesen, *Ole*, ligesaa.

Hr.

Hr. Thustrup, *Anders*, ligesaa.

Hr. Toxfverd, *Henrich Christian*, ligesaa.

Hr. Wandel, *Casper*, ligesaa.

Hr. Omche, *Wolrath*, ligesaa.

Anmærkning.

Denne Kiøbstæd ligger ved Gyldborg-Sund, er temmelig stor og vel bebyggt. Dog er den ikke meere i saadan blomstrende Tilstand, som den forhen har været, da Enke-Dronningerne og andre Kongelige Personer her residerede.

Imod Landsiden er den omgiven med Vold og Graver. Den driver temmelig god Handel, har en Latinisk Skole og et got Hospital. Det der værende Kongelige Slot skal være bygget Aar 1589, eller efter nogles Mæening, endda før. Bygnings Maaden er og indrettet efter de Tidens Smag. Det ligger og meget behageligt, og Haven, som ligger ikke langt derfra, er temmelig stor.

Byens Alder er uden Tvil lige med de ældste Stæders her i Riget, om den ei overgaaer samme.

Dens Baaben er tre Løser.

Dens Kiøbstæds Privilegier skal den have faaet af Kong Harald Gyldetand, som regierede 600 Aar efter Christi Fødsel.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Stat;
fra 1758 til 1760 2815 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 2510 Rdlr.

1764 til 1766 2200 Rdlr.

Posten ankommer Søndags Aften om Sommeren; men om Vinteren ikke førend Mandags For- eller Eftermiddag, efter Veirligets og Beltets Bestaaffenhed. Afgaaer til Kiøbenhavn Onsdags Eftermiddag eller Aften.

Market Tirsdagen for Laurentii Dag, som er den 5 Augusti. Den 21 October Dvæg og Kram.

Stubbekjøbing.

Hr. Danchel, Johannes, handler med Korn og grove Vare.

Hr. Engerman, Ole, grove Vare.

Hr. Flygge, Johan Berendt, Korn og grove Vare.

Hr. Byfoged, Scheel, Fjergen, Korn og grove Vare, og har Tobaks-Oplaget fra Hoved-Magazinet.

Hr. Staal, Detlev, Korn og grove Vare.

Hr. Staal, Lars, ligeledes.

Hr. Svingelberg, Wilhelm, Oplag af Snuus-Tobak fra Hoved-Magazinet; er ellers Guldsmied.

A n m æ r k n i n g.

Stubbekjøbing er en temmelig gammel Kjøbsted, men dog ikke af-lynderligt Betydenhed eller Klør i disse Lieder.

Den ligger ved Grønshund, som er imellem Falster og Møen; og dens Ihdvagnere have dog efter Beiligheden en liden Sø-Handels-Drift.

Liste paa dens Confumtion, Folke- og Familie-Stat.

fra 1758 til 1760 1005 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 950 Rdlr.

1764 til 1766 885 Rdlr.

Posten ankommer om Sommeren Søndags Eftermiddag, om Vinteren om Mandagen. Afgaar Dags Middag.

Market den 27 Junii.

Efterretning

om

Jylland.

Jylland er en Halv-Ø, som adskilles fra Holsteen ved Eiderstrømmen og Levens-Aae. Fra Eiderstrømmen indtil Enden af Skauhorn regnes Længden paa 52 Mile, og Bredden fra Bonberg til Ræset 24 Mile. Den deeles i Nørre og Søndre-Jylland, og det sidste kaldes gemeenlig Hertugdømmet Slesvig. Nørre-Jylland er 38 til 40 Mile langt, og henved 24 Mile bredt. Det er deelt i 4 Stift-Aanter, der nævnes efter de 4 Hovedsiæder, nemlig: Aalborg, Viborg, Aarhus og Ribe. Midt i Landet ere store Heder, som i mangfoldige Aar have ligget udhyrkede, men ere tildeels optagne til Agerdyrking, og besatte med Colonister fra Lydsland. Alt det øvrige Land er af en uforlignelig Godhed og Frugtbarhed, hvilket er klart nok af den store Mængde af alle Slags Korn-Bæ, som aarlig udfibes derfra; thi foruden det, som gaaer fra Jylland til Ribe, henhavn, udføres der over 200000 Tønder Korn-Bæ til Norge, Sverrig og Holland. Der udføres og aarlig en stor Mængde Oyer, Heste og Sviin. Der falder og fersk Vand og Søe-Fiske i stor Overflodighed. Store Søer, som ere mærkværdige, ere der intæn, uden Filt eller Fyl-Søe ved Vester Kanten af Riber-Stift, ikke langt fra Warde, som er meget fiskerigt, og har 5 Mile i Omkreds. Af Floderne ere ingen, som Riebmands Skibe kan gaae i, uden Gudens eller Gudom-Aae, som i Aarhus Stift løber forbi Silkeborg og Skanderborg, er seilbar ved Randers, og falder 3 Mile dervaa igiennem Randers Fjord indi Kattegat. Eideren, som gior Grændseffiellet imellem Lydsland og Jylland, er seilbar ved Frederichs-Stad. I Skib-Aae kan ikkun gaae smaa Skibe.

be. Holstebroer, Warde og Nips-Næe ved Ribe har tilforn været langt dybere og bequemmere til Seilads, men ere af Sand tilstoppede. Skiern eller Lønborg-Næe er i sin Mynding snart en halv Miil bred, men har saa lavt Vand, at man de fleeste Gange kan føre over den. Sæum-Næe er saa dyb i Udsøbet ved Darnm og Tierborg, at den kan tage imod maadelige Skibe. De fornemste Fjorder og Havbugter ere Liimfjorden, som gaaer ind imellem Wendsyssel ved Hals-Standse, og Wiborg og Riber Stift, paa 20 Miles Længde ind i Landet. Den er meget fiskerig paa Silb og Helt o. s. v., og bringer mange Provintser og Stæder den Leilighed af Seiladsen imellem sig og andre. De øvrige bequemme Fjorder og Skibs-Havne paa den Østre Side ere: Mariager, Randers, Kalløe, Ebeltoft, Horsens, Weile, Kolding, Hadersleb, Genner, Rabenraa og Flensborg Fjord eller Biig, tillige med Slien, som i forrige Tider blev kaldet Røe-Sund og Ekren-Fjord. Paa den Vestre Side ere Fjordene hverken saa mange, store eller sikre; de fornemteste ere, Lister og Graa-Dyb, Nyminds-Sab og Lørskminde. Paa den Nørre og Vestre Side af Jylland findes Bernsteen, og det undertiden temmelig store Stykker. Bierge og høie Bakker findes hist og her, og Skov er Landet paa den Østre Side tilstrækkelig forsynet med.

Det første Stift-Amt er Aalborg Stift. Derudi ere følgende Stæder: Skagen, Gladstrand, Hjöring, Sæbye, Aalborg, Tisted, Nyekjøbing paa Mors.

Det andet Stift-Amt er Wiborg Stift. Derudi ere følgende Stæder: Wiborg, Skive, Ribe og Løxtøer.

Det tredie Stift-Amt er Aarhus Stift. Derudi ere følgende Stæder: Mariager, Hobroe, Randers, Grenaae, Ebeltoft, Aarhus, Schanderborg og Horsens.

Det fjerde Stift-Amt er Riber Stift. Derudi ere følgende Stæder: Lemvig, Holstebroer, Ringkjøbing, Weile, Fridericia, Kolding, Warde og Ribe.

Aalborg.

- Hr. Andreasen, *Hans*, handler med Korn, Hør og Tømmer.
- Hr. Arfmann, *Johan Friderich*, Nyrnberger-Vare.
- Hr. Balling, *Iver*, Klæde, Uldene og Silkes Vare fra de Kiøbenhavnſke Fabriker.
- Hr. Berlin, *Jens*, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.
- Hr. Berregaard, *Sören*, Tømmer, Korn og grove Vare.
- Hr. Bomholt, *Jens*, Korn, Hør og Tømmer.
- Hr. Brinch, *Engelbrecht*, Nyrnberger-Vare.
- Hr. Brøndlund, *Stephen Larſen*, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.
- Mad. Boe, Malt.
- Hr. Deichmann, *Albert*, Tømmer, Korn og grove Vare.
- Hr. Egeſchow, *Niels Bertelſen*, Uldene og linne de Vare.
- Hr. Fugl, *Anders*, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.
- Hr. Gaarn, *Mads Bertelſen*, ligesaa.
- Hr. Gai, *Peder*, ligesaa.
- Hr. Gewers, *Henrich Nicolai*, Vine og Nyrnberger-Vare.
- Hr. Giödwad, *Anders*, Klæde, uldene og Silkes Vare, indenlandſke.

204 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Graac, *David*, Snuus-Lobak.

Hr. Haarboe, *Anders*, Biin og Brændeviin.

Mad. Hammer, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.

Mad. Halvorsen, Malt.

Hr. Haufig, *Tolder*, Tag og Muursteen.

Hr. Heggelund, *Anders Ditleffen*, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.

Hr. Heggelund, *Thue*, ligesaa.

Hr. Himmerig, *Jacob*, ligesaa.

Mad. Hiort, ligesaa.

Hr. Holm, *Jan*, Landets Produkter og grove Vare.

Hr. Holt, *Ole*, Tømmer, Korn og grove Vare.

Hr. Hougaard, *Niels*, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.

Hr. Raadmand Hubertz, *Gregers Claus*, Korn-Vare.

Mad. Hubertz, Malt.

Hr. Høeberg, *Matthias*, Biin og Brændeviin.

Hr. Jacobsen, *Christen*, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.

Mad. Jellstrup, ligesaa.

Hr. Jungling, *Diderich*, ligesaa.

Hr. Karmarch, *Knud*, ligesaa.

Hr. Kierulf, *Jens*, ligesaa.

Hr. Koch, *Jens*, ligesaa.

Mad. Konchler, *Silke-Vare*, Kammerdug og Kniplinger.

Hr.

Hr. Kraft, *Simon*, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.

Hr. Larsen, *Feppe*, ligesaa.

Hr. Ledertoug, *Christian*, ligesaa.

Hr. Lemmich, *Börge Christian*, ligesaa.

Hr. Linaae, *Daniel*, Vine og Brændevine.

Hr. Lund, *Jens Hansen*, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.

Hr. Lund, *Jens Knudsen*, ligesaa.

Hr. Lund, *Jens Pedersen*, ligesaa.

Hr. Lunöe, *Tyge*, Tømmer, Korn og grove Vare.

Hr. Lysholt, *Peder*, Nyrrenberger-Vare.

Hr. Madsen, *Troels*, Vine og Brændevine.

Hr. Moleschye, *Abraham Klöker*, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.

Hr. Möller, *Axel*, Hør og Jern.

Hr. Owerwad, *Christen*, Tømmer, Korn og grove Vare.

Hr. Owerwad, *Niels*, Hør, Hamp og Sæbe.

Mad. Owerwad, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.

Mad. Poppes, holder Apoteket.

Hr. Qvist, *Knud*, Landets Produkter Specerier og grove Vare.

Hr. Ryberg, *Christen*, Tømmer, Korn og grove Vare.

Hr. Schalstrup, *Sören*, privilegeret Kønrogs Fabrikant.

Hr.

206 Dannemarks Handels-Speil

- Hr. Schelde, *Andreas*, Nyrnberger Vare.
Mad. Schmidt, *Malt*.
Hr. Schow, *Jens*, Landets Produkter og grove Vare.
Hr. Sommer, *Willads*, Landets Produkter Specerier og grove Vare.
Hr. Sommerfeldt, *Rasmus*, ligesaa.
Mad. Sommerfeldt, *Silke-Vare*, Kammerbug og Kniplinger.
Hr. Svendsen, *Christen*, Landets Produkter Specerier og grove Vare.
Hr. Thagaard, *Anders*, ligesaa.
Hr. Thagaard, *Jens*, Vine og Brændevine.
Hr. Thommerup, *Fjergen*, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.
Hr. Thygesen, *Niels*, ligesaa.
Hr. Tranmoes, *Christen*, Lommer, Korn og grove Vare.
Hr. Troelsen, *Sören*, Korn, Hør og Hamp.
Mad. Wadum, *Klæde*, uldene og Silke-Vare, Jnsdenlandiske.
Hr. Weirum, *Peder*, Landets Produkter, Specerier og grove Vare.
Hr. Winde, *Lars*, ligesaa.
Hr. Wormsleff, *Poul*, ligesaa.
Hr. Wormstrup, *Friderich*, ligesaa.
Mad. Wulff, ligesaa.
Hr. Österild, *Anders*, ligesaa.
Hr. Örsnis, *Christen*, Lommer, Korn og grove Vare.

Anmærkning.

Denne Riibstæd er en af de største og meest handlen-
de i Dannemark. Den har to Kirker, en Latinisk Skole
og et stort Hospital.

Byens Ravns Oprindelse hidledes af den store Mængde
de Aal, som der fanges i Liimfjorden og Naerne.

Dens Vaaben er et anseeligt Huus med 3 Taarne,
uden Spidsen, under hvilket sees 3 Aal, og oven over en
blaa Løve i blaat Feldt.

Dens Alder er henved 500 Aar, og den har adskil-
lige Gange været hiemsøgt med Pest, Ildbrand og Krig.

Liste paa Idens Consumtion, Folke- og Familie-
Skat, Sundbye og Ribe indberegnet:

fra 1758 til 1760 11791 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 13020 Rdlr.

1764 til 1766 12505 Rdlr.

I Aalborg er et Sukker-Raffinaderie, som fournerer
Aalborgs og Viborgs Stifter, et Sæbesynderie og en Kon-
røgs Fabrike. Uden for Aalborg er et Teglbrennerie.

Den ridende Post ankommer hver Onsdag og Løve-
dag, og afgaer hver Mandag og Torsdag.

Den agende Post ankommer hver anden Fredag, og
bortreiser samme Aften igien.

Market den anden Onsdag efter Vintse-Dag, varer
i 8 Dage. Den 16 October Sydvest fra Aalborg Dvæg-
Market i 3 Dage.

Den 19 September uden for Aalborg med Bødere
og Hønning.

Aarhuus.

Hr. Afendrup, Jacob, handler med Speceriet,
Korn og grove Vare, samt Sommer.

Hr.

Hr. Bech, *Niels Hansen*, grove Vare Tømmer og Korn.

Hr. Bech, *Niels Knudsen*, ligesaa.

Hr. Bech, *Knud Nielsen*, samme Vare og fede Vare.

Hr. Berentz, *Humle*.

Hr. Blach, *Mogens*, Korn og fede Vare, item Urte Kram Tømmer og grove Vare.

Hr. Boye, *Corfitz*, Korn og grove Vare.

Hr. Brendstrup, *Peder*, Veiermester, med Korn og grove Vare Specerier og Tømmer.

Hr. Broberg, *Ole*, Allen-Kram, Specerier, grove Vare, samt Korn og Brændeviin.

Hr. Kommerceraad Bögild, *Peder Thyrresen*, Allen-Kram, Specerier og grove Vare; har Dplag af Bog-Guld og Sølv.

Hr. Bögild, *Daniel*, Allen-Kram, Specerier og grove Vare.

Hr. Bögild, *Thyrre*, ligesaa, item Jssen-Kram.

Hr. Buchtrup, *Jens*, Korn, grove Vare og Tømmer.

Hr. Raadmand Fellum, *Matthias*, Tømmer, grove og fede Vare, samt Korn.

Hr. Fester, *Jes*, Allen-Kram, Specerier og grove Vare.

Mad. Galten, Specerier Vine og Brændevine.

Hr. Giern, *Sören*, Vine, Brændeviin, Specerier og grove Vare.

Hr.

- Hr. Giödersen, *Giöde*, Korn, grove Vare, Specerier og Tømmer.
- Hr. Gylling, *Ole*, Specerier, Korn og grove Vare.
- Hr. Hasle, *Morten*, grove Vare.
- Hr. Hasle, *Niels Jensen*, grove Vare og Korn.
- Hr. Hasle, *Jens Nielsen*, ligesaa.
- Hr. Hechel, *Joseph*, Allen- og Iffen-Kram.
- Hr. Herschind, *Peder*, grove Vare og Tømmer.
- Hr. Höst, foruden Apotheket, handler med alle Slags Specerier, og har en Papiers-Tapetserie Fabrike.
- Hr. Höst, *Johan*, Allen- og Iffen-Kram, samt Specerier.
- Hr. Kaasberg, *Peter*, Biin, Brændeviin, Korn- Vare, Urte- og Iffen-Kram, samt Tømmer.
- Hr. Kiellerup, *Jens*, Korn og grove Vare.
- Hr. Kiersgaard, *Peder Kryssing*, Allen- og Iffen-Kram, Specerier og grove Vare.
- Hr. Kruse, *Frantz Henrichsen*, Specerier, Korn og grove Vare.
- Hr. Kryssing, *Clement*, Specerier og grove Vare.
- Hr. Laasbye, *Jens*, Allen- Urte- og Iffen-Kram.
- Hr. Langballe, *Henrich*, Korn, Specerier og grove Vare.
- Hr. Langhans, *Biin* og Brændeviin.
- Hr. Lind, *Christian*, Thee, Sukker og Porcelain.
- Hr. Lollich, *Förgen*, ligesaa.

210 Dännemarks Handels-Speil

- Hr. Vice-Borgemester Müller, *Rasmus Erichsen*,
Specerier, grove Vare, Tømmer og Korn.
- Hr. Osterman, *Alberth*, Iffens-Kram.
- Hr. Pederfen, *Rasmus*, Korn og grove Vare.
- Hr. Pederfen, *Johan Arendt*, Specerie, Iffens-
Kram og grove Vare.
- Hr. Raae, *Friderich*, Allen-Kram Specerier, gro-
ve Vare, Tømmer og Korn.
- Hr. Rasmusen, *Förgen*, Allen-Kram, Specerie
og grove Vare, samt Biin og Brændeviin.
- Hr. Römmer, *Niels*, Biin og Brændeviin, item
er Giæstgiver.
- Hr. Saaby, *Niels*, Biin og Brændeviin.
- Hr. Sabroe, *Thomas Thomsen*, Korn og grove
Vare.
- Mad. Sandmand, alle Slags Allen-Kram.
- Hr. Selmer, *Schach*, Apotheker, handler desuden
med alle Slags Specerier.
- Hr. Skriver, *Peder*, Tømmer og grove Vare.
- Hr. Smidt, *Fens*, Korn og grove Vare.
- Hr. Stauning, *Niels*, Korn, Tømmer og grove
Vare.
- Hr. Thomassen, *Rasmus*, Biin og Brændevin.
- Hr. Togh, *Michel*, grove Vare.
- Hr. Weigner, *Christian*, Biin og Brændeviin,
som han sælger meest i Dvantiteter.
- Hr. Westergaard, *Lars*, Korn, Tømmer og gro-
ve Vare.

Hr.

Hr. Wiffing, Sören, Allen og Urte-Kram, samt grove Vare.

Anmærning.

Narhuus som er ganske aaben, er vel bebygget, stor, Folkertiig og beqvem for Handelen, der er 2 Kirker, 2 Apotheker, og eilers har Byen 6 Porte og 2 Torve.

Denne Kiøbstied er formedelst sin Beliggenhed for Søefarten, fremvoret fra nogle Fisser-Hytter til en vel bebygget og Folkertiig Handels-Stad, hvis Indbyggere driver en smuk Negotie, deels paa Norge, og deels paa andre Steder, saasom den har en beqvem Havn og en temmelig Deel gode Fartøier, der henter Lønmerlast, Jern, og Fiske-Vare, og derimod udsører Landmandens Produkter, saasom Korn og Fede-Vare, til Forhandling paa andre Steder, hvorved Kiøbmændene som handler med Proprietarier, Præster og Bønder, har en temmelig god Næring. Endeel lever og af Ugerdyrking, Maltgisten, Ølbrygning, og andre Borgerlige Handteringer, saavel som nogle ved den idelige Transport med de saaledede Smakker til Kallundborg. Havnen er vel sikker og beqvem, men ikke synderlig stor, og til visse Tider er Vandet der ei dybt nok.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 10007 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 10410 Rdlr.

1764 til 1766 9805 Rdlr.

Byens Navns Oprindelse hidledes af en Aare, da her i det 11 Aarhundrede har ifkun været en blot Havn, at røe ind i, og derhos nogle faa maadelige Huse, hvori Skibsfolkene opsatte deres Aarer og Søe-Redskaber, saa at man des Aarsag kan have kaldet disse Huse Aarehuse, og da der siden blev en Bye, har den beholdt Navnet Aarehuus, som nu kaldes Narhuus. Man bestyrkes saa meget mere heri, da Byens Waaben er 3 Skibs Aarer.

Byens Alder sluttet af en Kirke som var bygget
 Nar 1102 af Træ, at den maae være henimod 700
 Nar gammel.

Her i Byen er et Spinderie af Ulden og Linnet Garn.
 Den ridende Post kommer her om Tirsdagen og Fre-
 dagen, og afaaer herfra samme Dage igien.

Dvæg-Market holdes den 14 Februarii, Kram-
 Market den 31 Julii, og varer i 14 Dage, samt den
 14 October.

Lysten for Færge-Smaakkerne findes anført ved Kal-
 lundborg pag. 134.

Ebeltoft.

Hr. Bering, Jens, Korn, Specerie og grove
 Vare.

Hr. Colding, Jörgen, Korn og grove Vare.

H. Colding, Michel, ligesaa, samt Tømmer, Spe-
 cerier, ic.

Hr. Goe, Isak, Specerier, Korn og grove Vare.

Hr. Grönfeldt, Sören, Korn og grove Vare.

Hr. Hals, Niels, ligesaa.

Hr. Rohde, Povel Helles, ligesaa, samt Tømmer,
 Specerier, ic.

Hr. Tørslef, Wincentz, ligesaa.

Anmærkning.

Denne liden Riobsted ligger ikke langt fra Odden
 Zellenæs, 6 Miile fra Randers, 2 fra Grenaae, og
 7 fra Aarhus. Ebeltofter-Biig, som gaaer halvanden
 Miil ind i Landet, er beqvem for middelmaadige Skibe,
 hvor de har en god Havn.

Liste paa dens Consumption, Folke- og Familie-Skat:
 fra 1758 til 1760 1050 Rdlr. Aarlig.
 1761 til 1763 1055 Rdlr.
 1764 til 1766 1005 Rdlr.

Posten afgaaer her fra Byen til Aarhuus Mandag og Torsdag om Sommeren Klokken 10, men om Vinteren Klokken 8 Formiddag; og kommer igien fra Aarhuus om Sommeren Tirsdags og Fredags Aften; men om Vinteren Onsdags og Løverdags Aften.

Market holdes den 14 Januarii med Haandverksfolks Arbeide, den 3 Julii med Kram-Vare, ligesaa den 8 October.

Fladstrand.

Mad. Giestrup.

Hr. Giörup, *Jens Nielsen,*

Hr. Holm, *Anders Thomsen.*

Hr. Horn, *Morten.*

Hr. Höier, *Peder.*

Hr. Johansen, *Michel.*

Hr. Madsen, *Mads.*

Hr. Simonsen, *Peder.*

Hr. Skiörte, *Lars.*

Desuden

Hr. Christensen, *Förgen.*

Hr. Find, *Sören.*

Hr. Fyhnboe, *Hans.*

Hr. Holm, *Simon Pedersen.*

Hr. Liisberg, *Jens.*

Hr. Skoug, *Juul.*

De handler med alle Slags Korn og fede, samt grove Vare, item Sommer, Hør: Jssen: Urte: og noget Aalen-Kram til Bondens Fornødenhed.

Farer som Skippere med egne Fartøier, og handler med Landets Produkter, samt grove Vare til Bondens Brug.

Anmærkning.

Dette Sted tager daglig til, formedelt Overfarten derfra til Norge. Der er en maadelig Havn, som beskyttes ved 3 Sø-Kasteller, saa den vel er sikker for fiendtligt Overfald; men ei for alle Vinde.

En god Deel Indvaanere nærer sig af Fiskerie, hvorefter med de drive en temmelig Handel.

Liste paa dees Consumtion, Folke- og Familie-Stat:

fra 1758 til 1760 630 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 695 Rdlr.

1764 til 1766 500 Rdlr.

Der er ikkun en Post om Ugen, som afgaaer Tirsdag Middag herfra til Aalborg, og kommer tilbage Fredags Aften om Sommeren; men Lørdagen om Vinteren, ligesom Veien og Veirliget er til; thi den er altid gaaende.

Fridericia.

Hr. Andersen, *Anders*, Specerier og andre grove Vare.

Hr. Raadmand Bruun, *Johannes Iversen*, Tømmer og grove Vare.

Hr. Bysfoged Gerken, *Viin* og Specerier.

Hr. Lindeman, *Johan*, Tømmer og grove Vare.

Hr. Borgemeester Lund, *Hans*, *Viin*, Specerier og grove Vare.

Hr. Matfeld, *Conrad*, ligesaa.

Hr. Raadmand Matfeldt, *Herman Wilhelm*, ligesaa, og Allen-Kram af Indenlandske fabrikerende Vare.

Mad. Pagh, Lømmer og grove Vare.

Hr. Pagh, *Michel*, grove Vare.

Hr. Kammer-Raad og Borgemester Richter, *Henrik Mölrath*, Lømmer og Hør.

Hr. Borgemester Thomæsen, *Thomas*, Lømmer og grove Vare.

J o d e r.

Hartvig Isak, Silke- og Klæde-Vare af Indenlandske Fabriker, samt Kinesiske Vare og Galanterie, har været i Kompagnie med Isak Jakob Ree i Kiøbenhavn, men de ere nu separerede.

Hartvig Joseph, Specerier, Lærreder og Kinesiske Vare.

Levin Markus, Silke- og Indenlandske fabrikerede Vare, samt Kinesiske og Nørnberger Vare.

Levin Moses, Indenlandske fabrikerede Vare.

Valentin Levin, ligesaa.

De øvrige handlende Jøder tager deres Vare høvenanførte, hvormed de søger Markeder.

A n m æ r k n i n g.

Fridericia er den eeneste Fæstning i hele Nørre-Jylland. Det er en nye Stad, først anlagt af Kong Friderik III. Aar 1651, og blev i Begyndelsen kaldet Frideriks-Odde, men siden Fridericia. Dens Privilegier bleve udstedde den 15 December 1650. Førend den blev ret anlagt, blev den af de Svenske beleiret og ved Storm indtaget den 4 October 1658. For at formere dens Indvaanere, har Kong Christian V. Aar 1682, gjort den til en Fristad for alle Inden- og Udenlandske Bankerottiers, som og givet Jøder og Katholiker frie Religions

ligions-Vælle derudi. Siden Aar 1683 har de sidste havt et lidet men zirligt Kapelle derudi, og de første siden Aar 1719 en frie Synagoge. Der er og en Reformeert Kirke. De Lutheriske Kirker ere to, og der er en Latinsk Skole.

Stadens Vaaben eller Segl er en gul Løve i rødt Felt, som i den høiere Forfod holder en krum Sabel, og i den venstre en Palme-Green. Rundt omkring staaer Pro pace armatus. 3: Bærbænet for Freden.

Fabriker findes der

1. En Kongelig oktroyeret Løsmager-Fabrik, af Skalong, Sars de Mine, Barkan, Flos, Multum og Klonel, under Direktion af Hr. Justiz-Raad og Præsident Hans de Hofmann, og Kancellie-Raad og Proviants-Forvalter Andreas Deichman, hvilke saavel som Inspektører, Kasserer og Bogholder, forretter deres Arbeide uden mindste Løn derfor. I 3 Aar har denne Fabrik haft 12 Væver-Stole og 300 Spindere i Gang, men for Mangel af Debit nu paa et Aar allene 3 Væver; derimod har den endnu imod 300 Spindere, som spinder for de Herrer Wasserfal i Kiøbenhavn og Kancellie-Raad Otto i Eckernforde.

2. Den Kongelige Klæde-Fabrikant Hr. Friderik Hofman, i Kiøbenhavn, har og her en Klæde-Fabrik af 3 Væver og 50 Spindere.

3. Et stort Sæbe-Synderie er oprettet af Hr. Kancellie-Raad og Tolder Svalesøe, Hr. Kammer-Raad Richter og Hr. Agent Jversen i Middelfart, med anseelig Bekostning, og Sæben er begierlig og affetlig.

Denne Stad har mange fattige Indbyggere; og da Hunsleie og Levnetsmidler falder got Kiøb, er den vel skicket til at anlegge Fabriker udi; ligesom og beleilig til Oplag og Handel, da her Aarlig passerer 6 a 800 Skibe, for at betale Strøm Told.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat.
fra 1758 til 1760 6615 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 3005 Rdlr.

1764 til 1766 4200 Rdlr.

Posten fra Kjøbenhavn og Holsteen ankommer her fra Kolding Mandag og Torsdag Aften, og afgaaer hver Tirsdag og Fredag Estermiddag Klokken 5.

Market holdes den 23 Januarii med Kram-Vare og Heste. Den 19 Martii og 26 Junii med Kram og andre Vare. Den 3 September ligesaa. Den 24 October ligesaa. Og desuden Torvedag hver Torsdag.

G r e n a a e.

Hr. Bang, *Jens Nielsen*, Korn og grove Vare, samt lidet Specerie.

Hr. Bang, *Peter*, ligesaa.

Hr. Broch, *Hans*, ligesaa, og lidet Aalen-Kram.

Hr. Broch, *Ove Christian*, ligesaa.

Hr. Juul, *Jens Christian*, ligesaa.

Hr. Juul, *Rasmus*, ligesaa.

Hr. Kleistrup, *Erik*, ligesaa.

Hr. Mau, *Sören*, Korn og grove Vare, samt lidet Specerie.

Hr. Schifter, *Rasmus*, ligesaa, samt Aalen-Kram.

Hr. Stierfen, *Anders*, Korn og grove Vare, samt Specerier.

Hr. Winther, *Jens Paulin*, ligesaa, samt Aalen-Kram.

A n m æ r k n i n g.

Denne Bye skrives og Grindøe eller Grinou, den ligger ved en liden Aae, som kommer af et stort ferskt Vand paa nogle Mile, der strækker sig hen ad Randerss Fjord.

Dens Alder er omtrent 400 Aar; thi Kong Christopher gav Aar 1445 denne Byes Borgere for udviste Trofskab imod Kongen og Riget, Toldfrihed paa Skanser

og Falsterboe. Kong Christian I. confirmerede Byens Privilegier, ved et Brev dateret Kalloe 1460. Byens Kirke med den største Deel af Byen afbrændte Aar 1627, da de Keiserlige Krigsfolk gjorde stor Skade i Jylland; hvorfor Kong Christian IV. ved et Brev i samme Aar, af Dato 28 Martii, undte Byens Indvaanere Skat og Toldfrihed, for Skaden i Ildbranden.

Byen har nu kun en Kirke med et stort Taarn, den havde tilforn Borgemeister og Raad, men nu allene en Byefoged.

Listepaa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat:
 fra 1758 til 1760 1156 Rdlr. Aarlig.
 1761 til 1763 1000 Rdlr.
 1764 til 1766 1000 Rdlr.

Posten ankommer Onsdag og Lørdag, og afgaaer Søndag og Tirsdag.

Marked holdes den 10 Januarii med Kram-Vare, den 24 Julii med Haandverksfolks Vare, den 19 September Heste, Dvæg og Kram.

H i e r t i n g.

Hr. Tarp, *Hans Christian*, handler med grove Vare, Hør, Hamp og Tiere, &c.

A n m æ r k n i n g.

Denne Bye ligger 2 Miile fra Varde, og har en god Havn, *Græ-Dyb* kaldet, som holdes for den beste i hele Nørre-Jylland, og der underholdes en Deel store Skibe.

Dette Steds Toldbetientere samt Skippere, har leiet en Mand, som især om Sommeren tvende Gange om Ugen, nemlig Tirsdag og Fredag; men om Vinteren iflan engang om Ugen afgaaer til Varde, og der paa Post-Contoiret enten at afhente eller levere de Breve, som med Posten enten maatte være ankomne, eller skal afgaae til eller fra nogen her paa Stedet.

Hig

Hjøring.

Hr. Aagaard, <i>Christen,</i>	} Disse handle alle med Hør og Iffen-Kram, samt an- dre grove Vare, som ere Bonde-Gadding.
Hr. Dahm, <i>Christen,</i>	
Hr. Holm, <i>Anders,</i>	
Hr. Riis, <i>Anders,</i>	
Hr. Wiid, <i>Fens,</i>	

Anmærning.

Denne Bye har tilforn været stor, som kan sluttes deraf, at den har 3 Kirker, endskjønt den nu omstunder neppe udgjør et got Kirke-Sogn.

Den ligger næsten midt i Landet, og der var forhen Biskoppernes Residents, indtil den af Kong Friderich II. blev forflyttet til Aalborg; dog holdes her endnu aarligen Landemøde paa Philippi, Jacobi og Egidii Dag. Aar 1693 blev næsten den heele Bye fortæret af Ildebrand.

Byens Vaaben er St. Cathrines Billede, med en Krone paa Hovedet, og en Stav i Haanden, hendes Kiortel er rød og gul. Ved hendes Fodder ligger en Mand, som har en Krone paa Hovedet, og støtter sig paa sin Albue.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760	827 Rdlr. Aarlig.
1761 til 1763	1040 Rdlr.
1764 til 1766	910 Rdlr.

Posten gaaer ikkun herfra Byen reengang ugentlig, som skeer hver Fredags Morgen; og den ankommer igien her til Byen enten Søndags Aften, eller Mandag næst efter, ligesom Veiret forholder sig.

Market holdes den 4 Julii, 3 September og 28 October med Kram-Vare.

Hobroe.

Hr. Bigum, *Niels*, handler med Tømmerlast og Korn-Vare, samt Salt, Hør, Hamp, Tiere, Jern.

Hr. Due, *Mandrup*, Huus-Næring med smaa Kram for Bønder.

Hr. Jensen, *Christen*, ligesaa.

Hr. Kirketerp, *Niels*, Tømmer-Last, Korn og andre grove Vare.

Hr. Schiepen, *Lauritz*, Huus-Næring med smaa Kram for Bønden.

Hr. Wassard, *Christen*, Tømmer, Korn og andre grove Vare.

Hr. Wedige, *Peter*, Huus-Næring med smaa Kram for Bønden.

A n m æ r k n i n g.

Hobroe er en liden Kjøbstad, har en Kirke og en Bysfoged, ligger inde i Landet ved den samme Fiord, som siden løber forbi Mariager. Handelen her er næsten af samme Bestaaffenhed, som i Mariager.

Byens Navns Oprindelse hidledes fra en Mand ved Navn So, som først skal have bygt en Broe over den forbigaaende Fiord, hvor Lande-Beien gaaer fra Randers til Aalborg, og saaledes er So og Broe lagt sammen, og Byen faaet derefter det Navn Hobroe.

Byens Waaben er en Broe paa 6 Stolper, hvor under Vandet løber, og ved hver Side af Broen staaer en Bildmand.

Liste paa dens Consumption, Folke- og Familie-Skat.

fra 1758 til 1760 805 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 870 Rdlr.

1764 til 1766 840 Rdlr.

Voffens Ankomst og Bortgang er to Gange om Ugen, nemlig hver Tirsdag og Fredag.

Market den 1 Mai, 10 September, item 9 October med Kram-Bare.

Holstebro.

De Handlendes Navne fra denne Kiøbsted ere ei indsendte.

Anmærkning.

Denne Bye ligger ved en stor Aae, som tilforn har været dybere, end nu omstunder. Den har lidt meget ved Jldsbaade, og er derfor nu ikke mere i den Stand, som den har været. En Deel af Indvaanerne driver temmelig stor Handel med Korn-Bare, Stude og Heste.

Liste paa dens Consuntion, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 1735 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 1600 Rdlr.

1764 til 1766 1440 Rdlr.

Market holdes den 9 Januarii med Heste, ligeledes den 19 Februarii. Den 30 Maii Market med Sviin. Den 3die Onsdag efter Pintsedag ligeledes. Den 26 Junii Kram-Market i 2 Dage. Den 3die Onsdag i Julii Maaned Heste-Market. Den 25 Julii Kram-Market, Den 11 September Dvæg-Market i 3 Dage. Onsdagen for Mikkelsdag med Faar, Bukke og Gies. Den 16 October Dvæg i 3 Dage. Den 14 November i 2 Dage, og Torvedag hver Tirsdag.

Horsens.

Hrr. Blum, & Compagn., handle med Silke- og uldene Bare, Perret Kammerduge, Nonneskier.

Hr.

222 Dannemarks Handels-Speil

Hr. Cortsen, *Diderich*, Tømmer, Specerie, Korn og grove Vare.

Hr. Eberhertz, *Georg Christ. Frid.*, Specerier, Korn, uldene og grove Vare, samt Iffen-Kram og Lerret.

Mad. Falck, Specerie og grove Vare.

Hr. Groth, *Knud*, Silke- og uldene Vare.

Hr. Grundahl, *Daniel*, Specerier og grove Vare.

Hr. Hansen, *Sören*, ligesaa.

Hr. Hafs, *Andreas*, Lerret og uldene Vare.

Hr. Helms, *Henrich*, Korn, Tømmer og grove Vare.

Hr. Henningsen, *Morten*, uldene Vare, Specerier, Korn og grove Vare.

Mad. Hiernöe, Specerier og grove Vare.

Hr. Hiort, *Lauritz*, uldene Vare, Specerier, Korn, og grove Vare.

Hr. Hofgaard, *Anders*, Specerier og grove Vare.

Hr. Hofgaard, *Jesper*, ligesaa.

Hr. Vice-Borgemester Höstmarck, *Jens*, Silke- og uldene Vare, samt Specerier.

Hr. Jörgensen, *Peder*, Tømmer, Korn og grove Vare.

Hr. Krabbe, *Christian*, ligesaa.

Hr. Cancellieraad de Lichtenhielm, *Jochum*, Vine og fremmet Öl med Privilegio.

Hr. Lindvig, *Jens Fjergen*, Korn og grove Vare.

Hr. Lorch, *Lorentz*, ligesaa.

Hr.

- Hr. Monberg, *Knud*, Tømmer og Specerier, samt Korn og grove Vare.
- Hr. Monberg, *Sören*, Specerier og grove Vare.
- Hr. Möller, *Jens*, Korn og grove Vare.
- Mad. Möller, Specerier og grove Vare.
- Hr. Raadmand Nyeland, *Hans*, Specerier, samt Silke- uldene og grove Vare.
- Hr. Saxe, *Jens*, Specerier og grove Vare.
- Hr. Stauning, *Anders*, ligesaa.
- Hr. Sörensen, *Hans*, Korn og grove Vare.
- Hr. Thomassen, *Christen*, ligesaa.
- Hr. Thykier, *Anders*, ligesaa.
- Hr. Toxen, *Rasmus*, ligesaa.
- Hr. Ustrop, *Jacob*, ligesaa.

Anmærkning.

Denne Kiøbstæd er en smuk liden Bye, driver en temmelig god Handel formedelst Fiorden, som derved indløber. Her gives og god Leilighed til Land-Handel, formedelst at de beste og frugtbareste Egne i Jylland grændse dertil. Dog kan Skibsfarten her ikke være saa sterk, som i Aarhus, formedelst at Havnen i Horsens er ikkun maadelig, da den er ikke dyb nok for sterk beladte Fartøier, hvorover de maae ligge til Anker en Fierding Wei uden for, og maae pramme Varene ind og ud. Byen har og en god Deel Agerdyrkning til dens Indvaaneres Nytte. Den har to Kirker og et Hospital, som har sin egen Præst og Kirke, en Latinsk Skole, 14 Gader, 2 Torve og 4 Porte.

Byens Navn ville nogle hidlede fra den Cimbriske Høvding Gothers, og andre af det gamle Danske Ord Gors = Hest.

Dens Vaaben er en Hest, som staaer ved et Lindetræ.

Dens

Dens Alder vides egentlig ikke, men at den har været en temmelig lang Tid beboet, sees af følgende gamle Efterretninger. Saasom Aar 1285 blev den udplyndret af de Norske. 1313 blev der sluttet Fred imellem Kong Rich Menved og Hertug Rich af Slesvig. Samme Aar lod bemeldte Konge opbygge et Slot ved Horsens, for at holde de oprørske Bønder i Ave.

Aar 1432 blev sluttet en anden Tractat imellem Kong Rich af Pommern og Hansjæstæderne.

Aar 1532 forærede Kongen Borgerne Graabrødre Kloster, saasom Munkene selv begyndte at bryde det af, og sælge Steenene.

Aar 1534 blev Kong Christian III. under aaben Himmel hyldet af Adelen og Kiststædernes Fuldmægtige samt Bøndernes Deputerede.

Privilegier ere denne By meddeelte af fremfarne Høi-loblige Konger, hvor iblant erindres Kong Hanses Gave, hvorved Horsens, til at restituere sin Skade formedelst øvergangne Ildbrand, blev skienket en anseelig Deel af det forrige Slot, Stiernholms Marke, hvoraf Indbyggerne endnu have stor Nytte. I de nyere Tider havees to nyttige Stiftelser, som og egentlig henhører til Byens Fremtard, nemlig det: at Salig Etatsraad Gerhard de Lichtenberg, i Følge sin Morbroders Salig Genrich Lichtenbergs sidste Villie, efter Fundatsen af 1745 gjorde Legatum til Havnens Vedligeholdelse, bestaaende i Indkomsterne af 5 Gaarders Aul paa Horsens Marke, saa og den til bemeldte Havn af Hr. Cancellieraad Johum de Lichtenhielm, efter Fundats af 1754 henlagde Kapital.

Fabriker her i Byen ere:

En Klæde- og Løi-Fabrike. Fabrikanten er Joh. Christ. Black.

Etulden og linnet Trykkerie. Mad. Chantelsdorphy forestaer samme.

I Egnen ved Horsens 4 Mile i N. V. Et Kobber-Berk, to Høe-Lee-Berker og et Nagelsmed-Berk.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie Skat:

fra 1758 til 1760 6740 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 6160 Rdlr.

1764 til 1766 6010 Rdlr.

Den ridende Post ankommer til Horsens Mandags og Torsdags Aften, og afgaaer Tirsdags og Fredags Aften.

Den agende Post ankommer to Gange om Maanednen, hver anden Torsdag, og afgaaer hver Gang tredie eller fjerde Dag derefter.

Market den 27 Junii, item 8 October med Kram, Heste og Dvæg.

Rolding.

Hr. Bruun, *Henrich Richter,*

Hr. Borgemeester Danielsen,

Hans Michel,

Hr. Frick, *Sillio,*

Mad. Haar,

Mad. Hee,

Hr. Hoxbroe, *Hans Christian,*

Hr. Hoxbroe, *Peter,*

Hr. Michelsen, *Henrich,*

Hr. Möller, *Andreas,*

Hr. Wiffing, *Michel,*

Handle alle med Korn,
Tømmer og grove
Vare, samt Spece-
rier, Hør og Iffen-
Kram.

Anmærkning.

Hvor denne Bye staaer, har i Forstningen ifkun været nogle ringe Fisker-Huse, men formedelst den sikre Havn og andre Bequemmeligheder, har Ridsmænd Tid efter anden der nedsat sig. I fordom Tid skal her have været en Salt-Brynd, ligesom man og vil mene, at her

skal have været Verle-Fangst. Byen siges at have været tre Gange afbrændt, har een Kirke. I de ferske Søer og Naer fanges skionæ Fiske, saasom Dreter, Brasen Giedder, Aborrer, Nal, Torst, Sild o. s. v.

Byens Ravns Oprindelse menes at være kommen af Kalve-Ting: Dvæg Market, fordi der sælges og drives meget Dvæg igiennem. Andre meene af Collis, siden Byen er omringet med Banker.

Dens Vaaben er en Orn, som staaer paa en Banke med udstrakte Vinger, og en Lind, som vover i en Dal.

Dens Alder regnes fra Aar 1268, og altsaa næsten 500 Aar; thi længe før Waldemar III. Tid fik denne Bye sine Privilegier, som kan sees af samme Konges aabne Brev, dat. Kolding 1327, hvorudi han confirmerer alle de Friheder, som Indbyggerne, hvilke han kalder Aulsmænd, havde faaet af hans Formænd fra gammel Tid, hvilke ligeledes af Kong Christopher af Baieren ere confirmerede og forbedrede, og siden af de følgende Konger.

Fabriker ere her ei andre, end en Rye- og Heste-Dekken-Fabrike, som drives ved Fabrikanten Michel Døring.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1766 2985 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 3505 Rdlr.

1764 til 1766 3250 Rdlr.

De ordinaire Post-Dage, naar Vinden er favorable over Assens Færgested, ere fra Kiøbenhavn og Hamborg hertil Mandag og Torsdag, og herfra didhen Onsdags og Løverdags Middag.

Market, Tirsdagen for Fastelavns Sondag med Kram-Bare, Haandverksfolks Arbeide, samt Heste og alle Slags Kreature, som holdes Ugen igiennem, og siden hver Torsdag i Fasten med Heste og Dvæg. Den 18 Martii Heste og Dvæg Market i 4 Dage. Næste Torsdag efter Paaske med Kram-Bare. ligeledes Kram-Market den 1 Maii, og den 27 Maii med Dvæg i 2 Dage. Torsdagen efter Pintse Dag med Dvæg og Kram-Bare

Vare i 3 Dage. Fredagen for St. Olufs Dag,
med Væg og Kram i 2 Dage. Den 1 October med
Væg og Kram, i 4 Dage. Næste Onsdag efter Mor-
tens Dag Fæe-Market i 3 Dage.

Lorvedag hver Tirsdag.

L e m v i g.

Hr. Andrup, *Simon Christensen* til Beckmark,
Kram-Handel og grove Vare.

Hr. Hansen, *Terkel*, ligesaa.

Hr. Hauschou, *Bent Mathias*, grove Vare.

Hr. Hillerup, *Friderik Christian*, Heste og Stude.

Hr. Jakobsen, *Niels*, grove Vare.

Hr. Knudsen, *Niels*, grove Vare.

Hr. Oluffson, *Niels*, Boe-Handel.

Hr. Roese, *Cornelius*, ligesaa.

Hr. Riiberg, *Jens Serup*, grove Vare og Glas
Oplag.

Hr. Smith, *Peder Nielsen*, grove Vare og Tobaks
Oplag.

Hr. Stugaard, *Anders Christensen*, Kramboe-Handel
og grove Vare.

Hr. Svindt, *Jakob*, grove Vare.

Hr. Weyerum, *Povel Nikolai*, Boe-Handel.

Anmærkning.

Denne Bye ligger ved en Arm af Liimfjorden, og
har paa de 3 Sider ferst Søe og vindende Vand.

228 Dannemarks Handels-Speil.

Dens Navn har den af Liimfiorden, og denne igien sit Navn af en liimagtig Landstrekning, som gaaer lige med den.

Den er gammel, men ikkun liden og ringe.

Mar 1680 blev en stor Deel af den lagt i Aske ved en ulykkelig Jldsvaade.

Listepaa dens Consumtion, Folke- og Familie-Stat:
fra 1758 til 1760 760 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 800 Rdlr.

1764 til 1766 705 Rdlr.

Posten som medbringer Breve fra Hamborg og Kiøbenhavn, kommer om Fredagen og mestendeels gaaer bort igien samme Dag.

Den Post som medbringer Breve fra Ribe, Varde og Ringkjøbing, kommer og gaaer ligeledes om Fredagen.

Market holdes den 7 Martii med Heste, og ligeledes den 13 Martii med Heste og Dvæg i 2 Dage, ligeledes den 22 Maii og 24 Julii. Kram-Market holdes næste Tirsdag for Bartholomæi Dag, og den 9 October med Heste og Dvæg. Torvedag hver Tirsdag.

Løxtøer.

Hr. Dyre, Gregerfen Jo-
nathan,

Hr. Jensen, Christen.

Hr. Möller, Jens Pedersen.

Hr. Möller, Palle,

Hr. Nielsen, Niels.

Hr. Nør, Jens Jensen.

Hr. Pahl, Christen.

Hr. Svendsen, Peder.

Handler med allehaanden grove Vare, og lidet Specerie-Vare, samt Alen- og Urte-Kram, ic. til de omkringliggende Landmænds Rytte.

Anmærkning.

Lørtøer er en liden nye Kibsted, og hos dette Sted ere nogle Sandbanker i Liimfiorden, som gjøre, at store Skibe ikke kunde gaae høiere op i Fiorden. Her er en fortreffelig Sildefangst, og Indbyggerne veed got at føre sig samme til Nytte.

Liste paa dens Consumption, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 380 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 520 Rdlr.

1764 til 1766 660 Rdlr.

Posten imellem Aalborg og Lørtøer holdes og belønnes Aarlig af 6 Byens Mænd, og en Deel Proprietairer og Præster paa Landet, og falder Post-Touren 2 Gange ugentlig, nemlig hver Torsdag og hver Søndag Aften.

Market holdes den 7 October paa Byens Grund, med Dvæg og alle Slags, undtagen Kram-Vare.

Mariager.

Hr. Eskildsen, *Claus*, Urte- og Aalen-Kram, samt Tømmer- og Korn-Handling.

Hr. Falslef, *Jens*, Korn- og Tømmer-Handling.

Hr. Haslund, *Jens*, ligeledes.

Hr. Lange, *Peter Mortensen*, Nebflager og Træeskofe Handling.

Hr. Lind, *Jens*, Korn og Tømmer-Handling.

Hr. Lund, *Arnoldus*, handler med Farver og Træeskofe.

Anmærkning.

Denne liden Kibsted, som nu omstunder har kun en Byefoged, har for Hundrede Aar siden baade havt

Borgemeester og Raad, den er anlagt ved en Fiord, som ligger uden for Hobroe Fiord, hvilken videre har sit Løb her forbie udi Kattegattet. Her udføres Nærlig en anseelig Deel Brændevæd, og en god Deel Kalk. Kong Christian IV. Brev af 19 Febr. 1619 viser, at han kunde paa en Gang ordinere 6000 Læster, at affendes i samme Foraar, neml. til Frideriksberg 2000, til Kiøbenhavn 2000, og til Kronborg 2000 Læster. Judvaanerne have foruden Kiøbsted Næring, endeel Agerdyrking, hvorved mange nærer sig.

Denne Byes Navn og Oprindelse meenes at være kommet af Klosteret Mariager.

Den's Waaben er et Anker.

Byens Alder gaaer ei meget høit op i Tiden; thi det ældste Dokument, denne Bye angaaende, er Kong Christian I. Brev, af Dato St. Lucii Dag 1449, at Klosteret maatte have frie Havn og Kiøbmands Handel i den Vig, som ligger uden for Hobroes Fiord. Et senere Brev, udgiven af Kong Fridrik II., dateret Skanderborg-Slot den 5 October 1583, i Anledning af den ulykkelige Udebrand som samme Aar havde lagt alle Husene i Aske, viser hvordan det til den Tid stod sig med Judvaanernes Privilegier og Kiøbsted-Ret, naar samme saaledes taler: *Efter som Vore Undersaatter i Vor Kiøbsted Mariager, haver underdanigst ladet give Os tilkiende = = = at de ikke havde nogle Privilegier, hvorefter de med Trøst og Tillid kunde foretage sig at bygge.* Aar 1631 den 26 Junii gav Kong Christian IV. Byen et Privilegium, hvorefter Borgerkabet blev rent befriet fra at giøre noget Hovorie til Klosteret Mariager, undtagen i Høstens Tid. Paa samme Tid havde Byen Borgemeester og Raad. Her ligger begravet de navnkundige Mænd og Danske Adel, som Aar 1534 bleve af de oprørske Bønder ihjelslagne i et Feltslag for Aalborg.

Byen har kun 1 Kirke, som tillige er Mariagers Klosters Kirke. To Miile herfra er et got Teglbænderie, som tilhører Hr. Søren Thestrup til Weversholm.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat:
 fra 1758 til 1760 580 Rdlr. Aarlig.
 1761 til 1763 895 Rdlr.
 1764 til 1766 805 Rdlr.

Market holdes den 7 Februari med Heste og Dvæg,
 samt Heste-Market hver Tirsdag i Fasten.

Den 16 Dag efter Pinsedag Kram-Market.

Den 1 Augusti holdes St. Olufs Market.

Tirsdagen neste Uge for Mikkelsdag.

Den 17 October Heste- og Dvæg-Market.

Torvedag hver Torsdag.

R i b e.

Hr. Brock, *Jokum.*

Hr. Ferck, *Anders.*

Hr. Ferck, *Niels.*

Hr. Holm, *Ulrik.*

Hr. Hvid, *Erik.*

Hr. Klitgaard, *Fens.*

Hr. Knudsen, *Fens.*

Hr. Larfen, *Lars.*

Hr. Thoersen, *Fens.*

Hr. Thoersen, *Thomas.*

Hr. Weideman, *Lukas.*

Hr. Örn, *Morten.*

Handler alle med gro-
 ve Vare, som ere
 affettelige til Bou-
 den, og driver des-
 uden en anseelig
 Silde-Handel.

Anmærkning.

Ribe er en liden nye Riobsted som blev oprettet
 af Kong Friderik IV. Høilovlig Thukommelse, og ligger
 under Baroniet Lindenvold. Den har fornemmelig
 Silde-Handelen for sin Opkomst at takke.

Dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat er ind-
beregnet under Naalborg.

Mærket holdes den 25 September.

N y e k i ø b i n g .

(paa Mors.)

Hr. Buchhave, *Sören*, handler med fede og gro-
ve Vare, samt Hør.

Hr. Draabye, *Mads*, sorte og røde Kar, samt
Træskoe.

Hr. From, *Friderich*, Korn og fede Vare.

Mad. Krog og Søn Nielsen, *Niels*, Korn og
fede Vare, Tømmer, Hør og Iffen-Kram, som
er Bondens Gadding.

Mad. Krog og Søn Christensen, *Niels*, ligesaa.

Mad. Meldahl og Søn Christian, Korn og fede
Vare.

Hr. Mulwad, *Jens*, ligesaa.

Hr. Möller, *Michel*, Bonde-Kram.

Hr. Oluffön, *Jacob*, Korn og fede Vare, samt
Tømmer, Hør og Iffen-Kram.

Hr. Oluffen, *Niels*, ligesaa.

Hr. Poulsen, *Anders*, Korn og fede Vare.

Hr. Præstgaard, *Christen Poulsen*, Træfang og
Beer-Kar.

Hr. Qvistgaard, *Christen*, Korn og fede Vare,
samt Tømmer, Hør og Iffen-Kram.

Hr.

Hr. Ring, Niels, Korn og fede Vare.

Hr. Sund, Christen, ligesaa.

Hr. Sund, Peder, ligesaa.

Hr. Vilse, Christen, ligesaa.

Anmærkning.

Denne Bye er den tredie af det Navn i Dannemark. Den var fordum i de ældre Tider i temmelig Anseelse; men Aar 1560 blev den paa 14 Huse nær af en ulykkelig Glds-Vaade lagt i Aske. Tilgemaade blev den Aar 1716 meget beskadiget af Gldbrand, item Aar 1748.

Handelen er ifkun i Almindelighed af ringe Betydning, og Byen har paa en 20 Aars Tid meget aftaget. De Handlende, som intet andet have lært, eller søge deres udfomme ved, beklage sig især over den vanskelige Grund ved Lørtøer, hvor Fartoierne tidt har maattet ligge i 4 til 5 Uger, førend de kunde komme paa Flaad, siden der ofte ikke er meer end 6 Qvarkeer Vand derpaa.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familiez Skat:

fra 1758 til 1760 912 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 1070 Rdlr.

1764 til 1766 900 Rdlr.

Postens Tour her falder saaledes, at den om Esverdags Aften skal møde paa hiin Side af Salling-Sund Kl. 6 a 7 for at tage imod Wiborg-Posten, som medbringer alle Brevene først til Skiive, og ved Sundet afleverer denne Post Brevene hertil og til Thisted, og passerer her igiennem, men opholder sig ikke længere, end til han kan blive expederet, gaaer saa til Thisted, hvorfra han mestendeels kommer tilbage Tirsdags Aften. Om Onsdags Aften Kl. 6 a 7 skal han atter møde Wiborg-Posten paa hiin Side Salling-Sund, for at aflevere Brevene herfra, og igjen at modtage de andre.

Market den 26 September.

N a n d e r s.**Mad.** Achterkinken.**Hr.** Raadmand Bay, *Andreas Carlsen.***Hr.** Bay, *Niels Rudolphsen.***Hr.** Bay, *Fens.***Hr.** Bay, *Sören.***Hr.** Bay, *Christian Friderik.***Hr.** Bay, *Mourits.***Hr.** Bay, *Fens Splid.***Hr.** Bay, *Fens.***Mad.** Bay.**Hr.** Bay, *Anders Sörensen.***Hr.** Berring, *Michel.***Mad.** Boesen.**Hr.** Budtz, *Frantz Christian.***Hr.** Budtz, *Fens.***Mad.** Caaroes.**Hr.** Collind, *Jokum.***Hr.** Drastrup, *Christen.***Hr.** Elgaard, *Niels.***Hr.** Hasselbach, *Niels og Søn.***Hr.** Hasselbach, *Hans og Søn.***Hr.** Hanfen, *Johan.***Hr.** Hanfen, *Friderik.***Hr.** Raadmand Hatten, *Fens.*

Deres Handel og Riismandskab er omtrent som i Hørsens. Den største Handel er her med Korn, Maltgjøriere og fede Vare, som udskibes til Norge mod Studsning af Jern, Lømmen, Fisk og andre Norske Produkter. Der drives og nogen Handel med Allen- Urte- og Isfen-Kram, samt Hør, Lømmen, Eier, og andre grove Vare som meest er Landmanden til Nytte.

Hr. Heche, *Christian.*
 Mad. Heuteman.
 Hr. Huld, *Erich Bendtsen.*
 Hr. Just, *Thomas Hansen.*
 Mad. Kiersgaard.
 Hr. Kirketerp, *Ditlev.*
 Hr. Kirketerp, *Hans.*
 Hr. Knabe, *Christian og Søn.*
 Hr. Lund, *Niels.*
 Mad. Mammen.
 Hr. Mammen, *Sören Andersen.*
 Hr. Mammen, *Dines.*
 Hr. Mammen, *Anders.*
 Hr. Michelsen, *Fens.*
 Hr. Mistrup, *Erich.*
 Hr. Mortensen, *Cort.*
 Hr. Möller, *Förgen.*
 Hr. Möller, *Anders Nielsen.*
 Hr. Möller, *Anders Förgensen.*
 Hr. Möller, *Clemen Fensen.*
 Hr. Nielsen, *Sören.*
 Hr. Nöhring, *Sören.*
 Mad. Reesberg.
 Hr. Roufing, *Peter Christian.*
 Hr. Sparre, *Christen.*
 Hr. Sparre, *Rasmus.*
 Hr. Spliid, *Peder.*
 Hr. Terchildsen, *Sören.*

Disse handle med sam-
 me Vare som de for-
 regaaende. Man
 havde gierne øns-
 ket, at kunde med-
 deele Efterretning
 om, hvad enhver
 især handler med;
 men da det har væ-
 ret ugjorligt, at
 indhente denne
 Kundskab, har man
 været nødsaget til,
 at opsette dette til
 næste Aar.

Hr. Terchildsen, *Clemen.*Hr. Terchildsen, *Fens.*Hr. Udbye, *Sören Nielsen,*Hr. Ungerman, *Fens,*

} Disse handle med samme Vare som de foregaaende.

U n m æ r k n i n g.

Randers, hvori er en Kirke og et Hospital, er en temmelig stor, og med skikkelige Bygninger forsynet Handels Stad, ligger 5 Mile fra Viborg, en vel beboet og riig Kiøbstad, ligger ved Guden-Aae, som bærer Skibene lige op til Broen, Byen er vel bekiendt af sin gode Laxefangst, og af det saa kaldte Randers Buhr-Ol, saa og Randers Handsker og Potter, som og ere komne for Ord.

Byens Ravn's Oprindelse hidledes fra et gammelt Slot, som forhen har staaet der, og kaldtes Randersborg, som muelig har været et Røver-Hul, og havt sit Ravn af Ran eller Rov.

Dens Baaben er 3 Taarne med blaa Spidser og en Broe, hvor under er en flydende Aae.

Dens Alder. Den er en af de gamle Stæder i Riget, som har sin Oprindelse af nogle Fiske-Leier, i hvilke de Engelske Søe-Folk ved og i det 10 Aar Hundrede skal have besøgt, da den første Kirke Aar 1040 derudi skal være bygget.

Her i Byen ere et Sukker-Raffinaderie og et Rønrøg-Brønderie.

Listepaa dens Consumtion, Folke- og Familie-Stat:

fra 1758 til 1760 7178 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 14020 Rdlr.

1764 til 1766 10105 Rdlr.

Posten kommer Sonden fra, og gaaer Nord paa hver Tirsdag og Fredag Kl. 8 om Aftenen, efterat den har afgaaet Sonden paa hver Tirsdag og Fredag om Formiddagen Kl. 8.

Market Tirsdagen for Fastelavns Søndag med Heste og Fæ. Den 21 Februarii med Kram-Vare i 8 Da-

ge. Tirsdagen for Midfaste med Heste og Dvæg. Den
8 October Kram, Heste og Dvæg i 8 Dage.

R i b e.

- Hr. Castensen, *Hieronimus*, Apotheker, og hand-
ler tillige med Vine.
Hr. Gerdes, *Hans*, Klæde- og Silke-Vare, Sit-
ser og Kattuner, Tømmer, Urte- Iffen-Kram
og grove Vare.
Hr. Hiorth, *Palle*, Klæde, Sitser og Kattuner,
samt Urte og Iffen-Kram.
Hr. Köbke, *Weste*, ligesaa.
Hr. Lassen, *Nich*, ligesaa.
Hr. Lyhne, *Sören*, ligesaa, samt Silke- og gro-
ve Vare.
Hr. Raadmand Rahr, *Jens*, Vine, samt Urte-
Iffen-Kram og grove Vare.

Lærrets-Handlere.

- Hr. Belt, *Johan Friderich*.
He. Bierum, *Christian Peter*.
Hr. Brodersen, *Peder*.
Hr. Fischer, *Jens*.
Hr. Hornum, *Andreas*.
Hr. Mortensen, *Andreas*.
Hr. Munck, *Niels*.
Mad. Müller.

Disse handle med Lær-
reder, samt uldent
og linuet hiemme-
giort Tøi, som de af-
sætte i Quantiteter
aarligen til Kiøben-
havn, Ryhn og Nor-
ge, saavel som andre
Steder,

Hr. Nielsen, *Andreas.*

Hr. Rafn, *Abraham.*

Hr. Roust, *Andreas.*

Hr. Wejrs, *Andreas.*

} Handle med samme
Bare som de fore-
gaaende.

Anmærkning.

Ribe er en af de ædelste og ældste Stæder i Landet, hvor og den første Kirke udi Nørre Jylland er bleven bygget. Da den ligger ved Ribs-Næ, som gaaer omkring og igiennem Staden, og Riber-Dyb; og ved det samme er næsten blevet forskoppet, saa er den kommen meget tilbage. Dog er der endnu tvende Kirke-Sogne, en stor Latinsk Skole og et got Hospital.

Dens Alder holdes for omtrent imod 800 Aar.

Den har ofte været plaget af Vardstod og Ildbrand.

Handelen er ikkun maadelig; siden man kan ikkun betiener sig af smaa Skibe.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 3155 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 4025 Rdlr.

1764 til 1766 3760 Rdlr.

Postens Ankomst indtræffer her til Ribe fra Kiøbenhavn og Hamborg, hver Mandags og Torsdags Aften, og derpaa afgaaer han videre til Warde og Ringkøbing, hvor fra han kommer igien til Ribe hver Onsdags og Lørdags Morgen, og afgaaer saaledes fra Ribe til Kiøbenhavn og Hamborg samme Dags Formiddag Klokken 10 Slet.

Market. Den 19 Martii Heste-Market i tre Dage. Den 15 Maii med Kram- og Træ-Bare. Den 26 Junii med Kram og Træ-Bare. Den 17 Julii Heste-Market i tre Dage. Den 5 September Kram- og Træ-Bare. Den 16 October med Heste og Dvæg i tre Dage.

Torvedag hver Tirsdag.

Ring-

Ringløbing.

Hr. Balvig, *Anders,*
 Hr. Berthelsen, *Ole,*
 Hr. Fischer, *Willum Clausen.*
 Hr. Iwerfen, *Hans Christian.*
 Hr. Kolbye, *Jeppe,*
 Hr. Rindom, *Jens Bergh,*
 Hr. Rindom, *Niels,*
 Hr. Tang. *Peder,*

Deres Handel er meest
 paa Norge efter Tom-
 merlast og Kalk, med
 Oversørsel af Korn og
 fede Vare. Der hand-
 les og med lidet Ur-
 te-Kram, som kan væ-
 re affættelig til Land-
 manden.

Anmærkning.

Denne Bye ligger 6 Mile N. V. fra Holstebro ved
 en Fiord, som strækker sig fra Nyemynds Gab 4 Mile
 derfra i Sønder. I Fiorden er skion Østers-Fiskerie,
 og ved god Vind kan man i 30 Timer seile til Holland.
 Fiorden er temmelig dyb og sikker, men Indløbet er farligt.

Byen meenes at være anlagt af Kong Sigvard
 Ring, og at den af hannem har sit Navn.

Dens Waaben er en Stork med udstrakte Vinger.

Liste paa dens Consumption, Folke- og Familie-Stat:

fra 1758 til 1760 1250 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 1305 Rdlr.

1764 til 1766 1335 Rdlr.

Endskjønt denne Bye er ikkun liden, saa administres
 den dog af en Borgemeester og to Raadmænd, hvoraf
 den ene Raadmand er tillige Byesoad.

Posten, som herfra afgaaer Sønder paa igiennem
 Ribe og Hadersleben, til Hamborg og Kiøbenhavn, gaaer
 hurt Mandags Formiddag Klokken 9 Slet, og kommer
 hertil Onsdags Eftermiddag; saa afgaaer den igien Tor-
 dags Formiddag Kl. 9 Slet, og kommer tilbage Løve-
 dags Eftermiddag. Desuden gaaer en anden Post Nør

paa

paa til Holstebro og Lemvig, som afgaaer Torsdags Morgen tidlig, og kommer tilbage Søndags Aften eensgang hver Uge.

Market den 7 Martii med Kram-Vare, samt Heste og Stude. Den 11 Junii med Kram-Vare. Den 8 October med Kram, Heste og Dvæg i 4 Dage. Den 6 Augusti Heste og Dvæg-Market i 4 Dage. Den 23 October Heste og Dvæg-Market i 3 Dage. Den 6 November med Heste Dvæg og Kram i 3 Dage.

Torvedag hver Onsdag.

S k a g e n.

Hr. Holst, *Peder Jacobsen.*

Hr. Hopp, *Jens Jacob.*

Hr. Höyer, *Jacob Hansen,*

Hr. Johansen, *Anders.*

Hr. Laurson, *Thomas.*

Hr. Sörensen, *Michel.*

} Drive alle meest Fiske-
Handel, samt med
noget Korn og fede
Vare, men iskuili-
det med Kram-Va-
re.

Byefogden Hr. Hans Ferslev har faaet Bevilgning at være Kommissionair for dem, som strandede ved Skagens Fladstrands og Hierings Folds Distrikter.

Anmærkning.

Denne Bye, som i de nyere Tider har faaet Kiøbstæds Frihed, ligger vidt adspredet paa den yderste Ende af Landet. Der holdes en stor Fyrr til de Seilendes Nytte, saasom der uden for ere store Sandbanker i Søen.

Indvaanerne leve meest af Fiskerie og Lotserie; thi Handelen er saa got som af ingen Betydenhed, naar man undtager Fiske-Handelen, efterdi Debiten af Kiøbmands-
Vare

Vare ikke, formedelst Stedets Beliggenhed langveis fra Landmanden, kan have med nogen Fordeel.

Consumtion: Folke- og Familie-Skat har Byen svaret og svarer:

fra 1758 til 1760 767 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 800 Rdlr.

1764 til 1766 680 Rdlr.

Posten ankommer hertil fra Gladstrand, hvor det Kongelige Posthuus er reguleret, hver Loverdag, eller i det seneste Søndags Aften, og afgaaer igien den næst paafølgende Mandag ved Middags Tid.

Skanderborg.

Hr. Baastrup, *Rasmus*, handler med Urte-Issen-Kram og adskilligt.

Hr. Beyer, *Johan*, Urte-Issen og Allen-Kram.

Hr. Byhner, *Carl*, Urte-Kram og Vine.

Hr. Friis, *Hans*, Glas-Forhandler.

Hr. Langballe, *Stephan*, Urte-Issen og Allen-Kram, samt adskilligt andet.

Hr. Marcusen, *Niels*, Urte-Kram og grove Vare,

Hr. Tolstrup, *Ulrich Christian*, Urte-Kram og grove Vare, samt stemplet Papir og stemplede Kort.

Hr. Ustrup, *Niels*, Urte-Kram og grove Vare.

Hr. Wilhelm, *Jesse*, Privilegeret Biinhandler og Giestgiver.

Anmærkning.

Denne Kiøbstæd fører Land-Handel, og driver god Avling.

Dens Navn har den uden Tvil faaet af det ældgamle prægtige Kongelige Slot, som tilforn skal være kaldet Skjønneborg, formedelst Egnens yndige Situation.

Consumtion, Folke- og Familie-Skat er svaret og svares:

fra 1758 til 1760 940 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 960 Rdlr.

1764 til 1766 905 Rdlr.

Fabrikker der i Egnen ere $3\frac{1}{2}$ Miil Vesten derfra ved Møllersdal.

1) En stor Fabrike til Kobber-Smeltning og Forarbeidning.

2) Et Høe-Lee Verk.

3) Et Nagel-Smed Verk. Disse 3 Fabrikker tilhøre Hr. Envold Bang.

4) En Høe-Lee og Skærekniv-Fabrike. Tilhører Hr. Eberherz i Horsens.

En Miil N. N. O. fra Byen ved Harleu Mølle.

5) En Kobber-Fabrik.

6) En Høe-Lee og Skærekniv-Fabrike. Begge tilhøre Hr. Borgemeister Møller i Aarhus.

Tre Fierdings Wei fra Byen ved Boell-Mølle i N. N. O.

7) En Høe-Lee- og Skærekniv-Fabrike. Tilhører Mølleren Johan Rothaus.

En halv Miil fra Byen i O. S. O.

8) En Okkergelb- og Brunrødt-Fabrike ved Rød-Mølle, som Høilovlig Thukommelse Kong Friderich V. har ladet anlægge, og for nogle Aar siden bortsolgt til Hr. Kaasberg i Aarhus, som holder Verket i fuld Drift.

I Skanderborg Bye har Hr. Kausch vel anlagt en Strompe Fabrike; men den er endnu ikke i complet Stand.

I Skanderborg er intet Hoved-Post-Kontoir, men Brevene blive afhentede i Horsens ved tvende Huusmænd, i Baastrup, som afgaaer fra Skanderborg Mandag og Torsdag om Eftermiddagen Kl. 6, og kommer tilbage

Tirs

Tirsdags og Fredags Eftermiddag Kl. 3 a 4, naar ingen Ophold skeer.

Market, den 8 Januarii, med Kram-Bare. Den 10 April i to Dage, ligeledes. Den 5 September, Kram-Market. Den 22 October, ligeledes. Torvedag hver Tirsdag.

Skive.

Hr. Boerberg, *Niels.*
 Hr. Colding, *Niels.*
 Hr. Essman, *Christian.*
 Hr. Hisselberg, *Anders*
 Hr. Hoxer, *Peder.*
 Hr. Huusted, *Jens.*
 Hr. Kaarsgaard, *Christen.*
 Hr. Lylow, *Henrich Reutz.*
 Hr. Mogensen, *Berthel.*
 Hr. Oluffen, *Niels.*
 Hr. Rhode, *Joen.*
 Hr. Rönberg, *Ole Nielsen.*
 Mad. Schyoms,
 Hr. Svindt, *Peder.*
 Hr. Winde, *Rasmus.*
 Hr. Winther, *Niels.*

De handle alle med
 Specerier, Lom-
 mer, Bræder, Salt,
 Jeru, Tiere, Hum-
 le, Kul, Kalk, Hør
 Hamp, Sukker,
 Sæbe v.s.v., samt
 en Deel med Gry-
 der, Potter og Træ-
 ske.

Anmærkning.

Denne Riobstæd ligger ved en Aae, som falder i Liimfjorden.

244 Dannemarks Handels-Speil

Dens Baaben er en Dru.

Dens Alder er henimod 500 Aar; thi naftet denne Bye har siden 1700 fem Gange lidt stor Skade af Ildbrand, ere dog dens Privilegier in originale conserverede, nemlig Kong Waldemar Erihsens 1326. Kong Christopher af Baierens 1443. Kong Hanses 1503. Kong Friderich III. 1648. Det, som 1715 og 1725 blev staaende i Ildbranden, blev 1749 aldeles lagt i Afke.

Byen har en smuk Kirke, som ligger uden for Byen, og blev smukt sat i Stand 1753.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Familie-Stat:

fra 1758 til 1760 1215 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 1050 Rdlr.

1764 til 1766 1000 Rdlr.

Kalke-Gruber og Dyne ere i Daubierg og Mønster, og hist og her findes nogle Teglblænderier.

Posten kommer 2 Gange om Ugen fra Wiborg hertil, nemlig, naar han ei lider Ophold, om Onsdagen og Løverdagen, og ligeledes gaaer herfra om Torsdag og Søndag, dog er dens Gang om Vinteren meget uvis.

Market den 2 Januarii. Den 6 Mai med Heste. Tirsdagen efter Trinitatis Søndag med Heste og Kram i 3 Dage. Den 21 Augusti Heste- Dvæg- og Kram-Market i 3 Dage.

Sæb ye.

Hr. Hansen, *Mads*, Korn og grove Vare, samt Iffen-Kram, smaa Specerier og Tømmer, med mere, som henhører til Bonde-Handel.

Hr. Jensen, *Mads*, ligesaa, samt har Oplaget af de stemplede Kort.

Hr.

Hr. Mundrup, *Hans*, handler med Iffen- og Urte-Kram, samt Korn og grove Vare, og har Oplaget af det Norske Glas.

Hr. Svendsen, *Peder*, ligesaa, undtagen Glas.

Anmærkning.

Denne er en gammel Bye, og har sit Navn af en Aae, som ligger derved, hvilken ved sin Udgang gjør en liden beqvem Havn.

Den Handel, som der drives, er meest med Landets Produkter.

Aar 1160 blev der stiftet et Kloster.

Fabriker ere der ikke; men Farveren der i Byen Hr. Anders Severin Winding, har Privilegium paa et Stampe- og Overskiere-Værk, som dog ikke endnu er bragt i Stand.

Liste paa Consumption, Folke- og Familie-Skatten:

fra 1758 til 1760 543 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 560 Rdlr.

1764 til 1766 535 Rdlr.

Postens Tour er, at den afgaaer her fra Byen til Aalborg om Tirsdag Eftermiddag eller Aften, og kommer igien Fredagen derefter.

Herhos anmærkes, at de Breve, man enten her fra Byen, eller i Nærheden, vil have paa Posten til Aalborg eller længer, skal leveres om Mandags Eftermiddag, da de besørjes affendte til Postmesteren i Kladsstrand ved hans her havende Guldmægtig, og naar de saa der ere komne paa Posten, kommer de her tilbage igien om Tirsdags Eftermiddag igiennem Byen, og gaaer videre ad Aalborg til.

Market holdes den 22 October, Kram-Market, som varer i 3 Dage.

T h i s t e d.

- Hr. Galtrup, *Michel.*
 Mad. Griishauge.
 Hr. Holst, *Thomas.*
 Hr. Iversen, *Iver.*
 Hr. Klingenberg, *Niels.*
 Hr. Knachergaard, *Christen.*
 Hr. Knachergaard, *Peder.*
 Hr. Leerhöi, *Peder.*
 Hr. Randrup, *Clemen.*
 Hr. Rasmusen, *Fens.*
 Hr. Rollemann, *Christen.*
 Hr. Scharup, *Christen, Korn,*
     Fede-Bare, Lærret og hjem-
     megiorte Løier.
 Hr. Pedersen, *Christen.*
 Hr. Smidt, *Christen.*
 Hr. Tousgaard, *Fens.*
 Hr. Tousgaard, *Mads.*
 Hr. Tøgersen, *Fens.*
 Hr. Wandet, *Anders.*

Bruger alle Bøe-Næ-
 ring med grove og
 andre Sortementer
 ordinaire Kram-
 Vare.

Hiul, Træskoe, Bry-
 der, Potter og gro-
 ve Vare.

Anmærkning.

Byen ligger ved en liden Aae, som falder ubi Liim-
 korden, og giver Byen Seilads for smaa Skibe.

En god Miil herfra ved Hou eller Hoyerhavn er et
 Kalk- og Teglbænderie, som tilhører Hr. Lars Toft til
 Allerupgaard.

Ved Westervig-Kloster er og et Teglblænderie, som tilhører Stamherren Hr. Peder Moldrup.

I Norhaa og Hundborg Sogner fabrikeres en stor Deel uldene bundene Mandts og Fruentimmer-Mattroier, som føres saavel til Norge, som andre Inden- og Udenrigs-Stæder.

I Hundborg fabrikeres og en Deel Multumer.

Liste paa dens Consumtion, Folke- og Famlie-Skat:
fra 1758 til 1760 1356 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 1615 Rdlr.

1764 til 1766 1350 Rdlr.

Om Postens Tour herfra og til haves ei Efterretning.

Marked holdes den 13 Junii. Det Heste- og Dvæg-Marked, som forhen er holdt i Skioldborg, holdes nu uden for Thisted ved Capel-Stenene. Den 18 Junii Kram-Marked i Thisted, den 17 Julii og den 3 October ligeledes.

W a r d e.

Hr. Borch, *Hans.*

Hr. Westesen, *Knud.*

Hr. Windfeld, *Jens.*

Hr. Byskriver Öllgaard.

Hr. Öllgaard, *Niels.*

} Disse Handel bestaaer i Specie-
Vare, Iffen-Kram,
samt Fede- og Korn-
Vare.

Item:

Hr. Dyhre, *Laurits.*

Hr. Frölund, *Jens.*

Hr. Harkis, *Jens.*

Hr. Hoft, *Mathias.*

Hr. Pallesen, *Jens.*

} Disse Handle ikkun
med smaae Vare,
og Høkkerte.

Anmærkning.

Denne Bye har forhen været anseelig stor; men den har taget meget af, siden Naen ikke mere er saa dyb, som tilforn. Den har 2 Kirker, vidtløftig Ager-Mark og en Havn.

Liste paa dens Consumption, Folke- og Familie-Stat:
fra 1758 til 1760 1385 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 2040 Rdlr.

1764 til 1766 1605 Rdlr.

Her i Byen er en Fabrike, hvor alle Slags Silke-Tøier forarbeides.

De ridende Poste ankomme og afgaae, nemlig: Ribes Post ankommer og afgaaer Tirsdag og Fredag. Samme medbringer Breve fra Siælland, Fyh, Holsteen og Jylland, og tager med sig herfra de Breve, som skal samme Steder hen

Ringkjøbings Post ankommer og afgaaer ligeledes Tirsdag og Fredag, og befordrer foruden de Breve, som kommer andre Steder fra over Ribe til Ringkjøbing, ogsaa Brevene imellem Ringkjøbing og Warde.

Market holdes med Kram-Bare den 6 Februarii i 2 Dage. Den 5 Martii Kram- og Træ-Bare i 2 Dage. Den 12 Martii med Heste og Qvæg i 2 Dage. Den 17 April Kram- og Træ-Bare i 2 Dage. Kram-Bare den 20 Junii. Heste-Market den 17 September i 2 Dage. Den 26 September Kram- og Træ-Bare i 2 Dage. Den 8 October Kram-Bare. 8 Dage for Juul Kram- og Træ-Bare i 2 Dage.

Torvedag hver Torsdag.

W e i l e.

Hr. Fæveil, Jens Sørensen, alle Slags grove Vare, Norssk Tommer-Last, og Maltgjørrerie, Urte- og Jssen-Kram.

Hr.

Hr. Borgemeester Linnemann, Johan, ligeledes.
 Hr. Linnemann, Sören, grove Vare.
 Hr. Torp, Johannes Jensen, ligesaa.

Anmærkning.

Weile er ifkun en liden Bye, som har dog snart den deiligste Situation i Verden. Paa tre Sider er den omringet med Bierge og Skove, der hænge saa got som ud over Byen, og paa den fjerde Side med grønne Enge, og en smuk Aae, der ligesom omfatter Byen, og strax derhos falder ud i Fiorden, hvorover de have en lang Prospect til Fyhns Land. Mange af Indbyggerne have deres meeste Næring af Humle, som plantes ved Siden af Biergene, og sælges til andre.

Den høves for nærværende Tid to Fartsier til Byen.

Bed Engelsholm, 2 Mile herfra, er en god Papiers-Mølle, som er i fuldkommen Drift, og har god Afstræk paa sine Papiirer. Bed Harraldskier, 1 Miil herfra, er en god Købber- og Jern-Fabriek, samt Spiger-Berk.

Liste paa dens Consumtion, Folke og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 2405 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 2115 Rdlr.

1764 til 1766 2005 Rdlr.

Posten ankommer til Weile fra Kiøbenhavn og Hamborg hver Mandags og Torsdags Aften, og afgaaer hver Onsdags og Loverdags Morgen.

Den imellem Hadersleb og Aalborg anlagte agende Post passerer og igiennem Weile baade hen og tilbage.

Market den 22 April med Heste og Qvæg i 2 Dage, samt den 2 Maii. Den 12 Junii med Kram-Vare i 2 Dage. Den 26 September med Heste og Qvæg i 2 Dage. Den 30 October med Kram og andre Vare i 2 Dage.

Torvedag hver Onsdag.

W i b o r g.

Hr. Basse, *Lauritz*, handler med Specerier og grov Bonde-Kram.

Hr. Borreschmidt, *Anders*, Allen-Kram, Specerier og Vine, samt grove Vare, som er Bondens Gadding.

Hr. Buch, *Hans*, Urte-Kram og grove Vare.

Hr. Commerceraad Elling, *Georg*, Landets Produkter, Allen-Kram, samt Specerier og grove Vare.

Hr. Raadmand Giörup, *Niels Christian*, har Op-
lag af Røg- og Snuus-Tobak, og handler med Landets Produkter, samt hvad som er Bونده-Gadding.

Hr. Haaslund, *Sören*, Urte-Kram og grove Vare.

Hr. Lassen, *Naamann*, Kinesiske og Nyrnberger-Vare, Citroner, Pommerantser og grove Vare.

Hr. Nyeboe, *Christen*, Specerier, Hør, Jssen-Kram og grove Vare.

Hr. Schaltz, *Peder*, Landets Produkter, Specerier, Hør, Jssen-Kram og grove Vare.

Hr. Tostrup, *Sören*, Hør, Hamp, Salt og deslige andre Bonde-Vare.

A n m æ r k n i n g.

Denne Kjøbstæd, som er Stiftets Hoved-Stad, har 3 Kirker, i de Katolske Tider var her 12 Kirker, og 6 Kloster-Kirker. Byen ligger ikke langt fra Hiarbek, hvorfra kan have

Til-

Tilførsel til Bands. Gengang om Aaret, nemlig den 26 April, bliver her holdt Snaps-Ting, men samme er ikke nær saa anseelig, som i gamle Dage.

Her er et got Sted til at anlægge Fabriker, da Huusleie, Levnets Midler, Ildbrand og Fiskerie ere her got Riøb paa.

Byens Ravens Oprindelse vil nogle hidlede fra Kong Wiglet, som der havde sit Hoved-Sæde. Andre meene den har faaet sit Ravn af den Afgud Vigge. Andre foregive, at dens gamle Ravn var Zenbye, endelig sige andre at den har sit Ravn af de gamle Folk Vitus, ligesom Wittenberg.

Byens Baaben er Adam og Eva, staaende ved et Træ imellem sig.

Denne Bye er en af de ældste Riøbstæder i Riget, næsten 700 Aar.

Dens Privilegier ere givne først af Kong Svend 1150.

Liste paa dens Consumtion, Folke og Familie-Skat:

fra 1758 til 1760 5275 Rdlr. Aarlig.

1761 til 1763 5310 Rdlr.

1764 til 1766 5385 Rdlr.

Fabriker.

1) Her er oprettet et Tugt- og Manufaktur-Huus paa Hans Majestets Regning, som er under Stift-Amtmandens og Biskoppens Direction; Den Kongelige Fundats er af 14 November 1743. Her spiundes Uld-Garn, som leveres til det Kongelige Magazin i Kiøbenhavn.

2) Her er foruden aparte tvende Fabrikantere, nemlig Hrr. Johan Gotfried Wille og Simon Holtzer, De fabrikere Multum, Rye og Heste-Dækkener, samt nogle faa Stykker Klæde, som Riøbmændene i Wiborg kibe af dem.

Market den første Tirsdag i Martii Maaned med Heste, i 3 Dage. Den 18 September med Heste, Fæe og Kram, i 14 Dage. Den 23 October Dvæg-Market i 3 Dage.

Wiborgs Snaps-Ting den 26 April varer i 14 Dage.

General-

General-Anmærkning

over de

Danske Kiøbstæder

uden for Hovedstaden.

Ligesom Klagen er almindelig i de Danske Kiøbstæder, at Levemaaden er slet, og at der er liden eller ingen Næring, saa er det dog mueligt, at de kan staae til at ophielpe. Det kommer an paa, at det foreslagne Handels-Collegium kan blive i Stand sat, understøttet i sine Bestræbelser, og handthævet i sammes Udførelse. Man synes forud at see en gunstelig Frugt for Fremtiden af saadan Indretning, som kunde anvise og bane Veie til flere Nærings-Midlers Forhvervelse i Kiøbstæderne, hvorved Kramboderne mindre vilde blive fyldte med Udenlandske forarbejdede Vare, og færre Bissekræmmere opfylde Landet. Dette sidste Slags, baade af Jøder og Landets egne Børn, svækker i Særdeleshed Kiøbstædernes Næring; og omendskiønt saadanne Bissekræmmere i mange Aar, endog fra Aar 1514, har ved ofte igientagne Forordninger været forbudne at omløbe, saa er dog dette Ukrud endnu ikke blevet udryddet, og de ere saa snedige, at det er selden nogen af dem bliver paagreben.

Naar Kiøbmænd i de smaa Kiøbstæder klager over Forbudet og Toldens Forhøielse, saa er saadanne Bissekræmmere den eeneste Aarsag dertil, efterdi de kan sælge de fremmede indsnegne Vare langt ringere end Kiøbmanden sine: saa hans bliver liggende usøgte, ham til største Byrde og Tab.

Det er derfor magtpaaliggende, at der bliver giørt al mulig Anstalt til saadan skadelig Bissekræms Handels Ophævelse, saavelsom og til Land- og Forprangs Afskaffelse, da det ligeledes gjør de smaa Stæder stor Afbræk i deres Næring, at adskillige paa Landet driver den Haandtering, som eene tilkommer Borgere i Kiøbstæderne, og opkøber det meste af Korn og Fede-Vare, som Bonden kan sælge, saa deraf lidet eller intet føres til Byerne.

Det

Det skal besynderlig være ved Mellemreigs-Handelen at de smaa Riibstæder skal kunde komme til at vore og tiltrage; thi Udenreigs Handel er fornemmelig for store Stæder. Dog kunde vel og nogle af de Svæstæder, som har bequemme Havne, sættes i den Stand, at de kunde indkøbe tilladelige Ting fra første Haand af Fremmede.

Et godt Middel til de smaa Riibstæders Tilvært i deres Næring, vilde være for dem at faae mere Credit paa Riibmands Vare, end mange nu kan faae, da næsten alt skal betales strax med rede Penge, hvilket hindrer manges en fra at blive en ducelig Riibmand og Borger. Men derfor skulde Borgerne i de smaa Riibstæder opmuntre sig indbyrdes til at anlegge selv Fabrikker i Selskaber, og derved handle sig frem.

De uldene Manufakturers Opkomst og Bestandighed, maa ansees for en af de vigtigste Ting, som Patrioter kan værdige sin Opmærksomhed, i Henseende til den Indfyldelse, de har i de smaa Riibstæders Opkomst, hvorfor nogle og allerede har begyndt at anlegge dem hos sig, og flere torde ventelig herefter faae mere Smag paa slige Anlegs Nytte; thi i Mangel af saadanne Manufakturere, maa dog Riibstæderne underholde deres Fattige i Dræksløshed.

Forflag

til et

Handels-Collegium

til de

Danske Riibstæders Opkomst.

At et Lands Vel for en af de største Dele berøer paa florerende Handel og Handels-Stæder, er vel en afgjort Sag. Men at vore Danske Riibstæder for den største Deel daglig hælder til yderste Undergang, dette er desværre en ligesaa bekendt Sandhed. Alle Fremmede, som reiser igiennem Landet,

Landet, taler derom med Forundring. Det kan ikke skiules; de i hver af de mindre Riibstæder sde liggende Pladser, forfaldne Huse og bestandig tillukte Vindues-Studder røber det noksom.

Men endskiont Stæderne kan hos vedkommende Dorigheder vente al Beredvillighed, saa har de, da baade Stæderne og Stiftamtmandene ere fraliggende, i Riibenhavn ingen Middel-Mænd eller Committerede, som nærværende kan udarbejde, og paa høiere Stæder besørge deres almindelige Beste og Opkomst.

Uf den Correspondence jeg har ført med alle Riibstæderne ved at indhente de fornødne Efterretninger til dette Handels Speil, har jeg faaet Mængde af Klagemaale om Handels slette Tilstand, hvilke ikke egentlig har været saaledes forfattede, at jeg kunde indrykke dem; men derimod har de givet mig Anledning til, af en upartisk Medynk, at gjøre Forslag til dette Handels-Collegium, som jeg underkaster høiere Indsigt og Forbedring, efterat jeg at jeg i Forveien maae sige, det Erfarenhed viser, at Regjeringens Hoved-Collegia formedelst overhaandtagende Forretninger efter Haanden indretter deels nye og deels mindre subordinerede Collegia. Her er Forslaget:

I.

Otte reedelige og Indsigtsfulde Mænd skulde man see overtalte og formaade til i Form af et Collegio, ugentlig at komme sammen, og udarbejde. hvad der kunde tiene de Danske Riibstæder uden for Riibenhavn til Opkomst.

2.

Uf disse 8 kunde hver Riibstæd committere, hvem den syntes, og blev dette Collegium at ansee, som virkelig udsendte Mænd, hver fra sin Riibstæd, eller for nogle Riibstæder tilsammentagne.

3.

En Præsæs maatte dette Collegium have.

4.

Dette Raad eller Handels-Collegium, (eller hvad man vil kalde det,) skulde

- a) undersøge alle de Aarsager, der hindre Stædernes Opkomst, og see alle Forhindringer bortryddede, i Kraft af Kongelig Lov og Forordninger, paa kraftigste Maade.
- b) At udfinde nye Nærings-Beie og Indretninger, som kunde passe sig paa enhver Kiøbstad. Dertil udarbeide nye Overslage og Beregninger; ja endog efter indhentet høie Approbation, veivise og overtale Indvaanerne i Kiøbstæderne til at legge Haand paa Bærket. For Exempel: Jeg erindrer, at Kiøbstæderne omtrent for 20 Aar siden blev paalagt, at enhver Kiøbmand skal tegne sig for et vist Quantum Vare at tage Aarlig af Magazinet. Nogle lovede det. Nogle ikke. Begge holdte ligemeget. Det lader sig og neppe holde med visse Vare. Man sees i dette Handels-Speil hvad Bessaffenhed Handelen har i Kiøbstæderne, og at grove Vare for Bonden, er deres meste Handel. Jo mere den svækkes, forminskes og aftager, jo nærmere ere de til at lade af at være Kiøbmand, saa at tilsidst ere de Vertshuusmænd allene. Endnu ere der dog nogle tilbage, som kan bære Navn af Kiøbmand, endnu nogle nogenledes formuende; men formuende ere de ikke blevne i de nyere Tider. Disse kunde man mueligt formaae til at anlegge og oprette smaa Fabrikker, indeelte i Actier. Det maatte være Fabrikker paa saadanne Vare, som kunde passe sig til Afsetning paa Landet i Byernes Egne, saasom, een eller flere Stole til Multrum, Filter, Dvalger, Triller og deslige meest Bonde-Kram. Der ved vilde disse Kiøbmand forbinde sig til at affette deres egne Vare; og det vilde udeholde et lige Quantum Contrabande. Ligesom og Oekonomie- og Commerce-Collegium fik her ved Leilighed til at stille sig ved en Deel af de fattige Fabrikantere, der paa et saa dyrt Sted som Kiøbenhavn, ei kan arbejde uden Forfskud.
- c) At formaae og foreene disse Stæders Kiøbmand, til at forskrive og hente tilladte Vare fra første Haand, dertil at understøtte dem med Adresser og Underretninger, samt at opløste dem i Credit Inden- og Udenlands, og saaledes
- d) ved idelig Correspondence og Hielp at vinde enhver Kiøbstæds Fortrolighed. Ligesom og deres Skippere havde at

256 Dannemarks Handels-Speil

henholde sig til dette Collegium ved deres Nærværelse i Kiøbenhavn, i paakommende Tilfælde, ligesom de giorre ved de Udenrigs Kongelige Danske Konsuler, for at hielpes til rette.

5.

Hvad Formen af dette nye subordinerede Collegio vedkommer saa:

- a) Skulde det, som sagt er bestaae af 8 Personer, hvoraf de Syv kunde være som Committerede, og den Ottende som Sekretair.
- b) Kunde Sessionerne holdes Ugentlig.
- c) Maatte afgiores alle Overlegninger ved Votering.

6.

De Vilkaar, som dette Collegium maatte tilbyde og udbede skulde være:

- a) Intet at forlange til Løn af Kongens Kasse.
- b) Den frivillige Løn, jeg vilde foreslaae dem at forskaffe sig, maatte for dem og deres Efterkommere i Embedet blive Kongelig confirmeret.
- c) At dette nye Collegium maatte nyde Kongelig Confirmation, i det ringeste paa samme Fod, som det Kongelige Fabrike-Magazins Direktorium, og i Følge deraf
- d) At dette Collegii Sekretaire, som den der næst maatte igiennemgaae Forretningerne, maatte allernaadigst udnævnes til Committeret i General-Lands-Oekonomie-Collegio, det han der nærværende kunde, ligesom det nu skeer af den ældste af Magaziners Direktorio, mundtlig give Underretning, om dette Collegii ugentlige Fremgang.
- e) At Medlemmernes Vacancer for Eftertiden efter Riøbstædernes eget Val og Præsidis Forestilling, allernaadigst bleve besatte og confirmerede.
- f) Siden dette nye Collegium af Kongens Kasse ingen Løn tager, maatte samme udbede sig fri Værelse til Sessionens Holdelse, enten paa Charlottenborg, det Kongel. Pallais i Wigants-Gaden, Waisenhuset, eller noget deslige offentlig Huus.
- g) Ligeledes kunde det synes nødvendigt, at førend dette nye Collegium begyndte sine Sessioner, nogle af dem foretog

en Reise igiennem alle Riibstæderne, og efter Kongelig Tilladelse, at forsamle enhver Riibstæds Riibmand paa Raadhuiset, for at giøre de fornødne Overlæg, samt at bekiendtgjøre, at ingen for Eftertiden kunde nedsette sig som Riibmand, uden han beviiste at være Ciere af, i det mindste i Actie i en Byens Fabrike, samt at contribuere det fornødne til dette nye Collegio, efter en utvungen og velvillig indgaaet Accord.

Om

B e x e l = P r o c e s s.

Bexel er en Kontrakt, om at lade for en anden, paa et benævnt Sted og Tid, som udi en benævnt Mynt-Sorte, betale en vis Sum, samt hvorfor man af den anden har faaet Valuta, hvilket maae vel observeres, og at den ingenlunde confunderes med en Obligation.

De fornemmeste Reqvifita ere:

- a) At der udtrykkelig sættes derudi, at det er en Bexel.
- b) At derudi staaer Valuta annammet dertil.
- c) Datum, som gierne sættes øverst, og aldrig maae være in Blanco.
- d) Forsalds Tiden, thi ellers kan den ei protesteres.
- e) Summen, og det Tvende Gange, eengang med Tal, og eengang med Bogstaver.
- f) Underskreveg af Udgiveren selv. Utsaa hører til en ret og ordentlig Bexel, som trækkes Udenlands fra eller til, tre i det mindste, men ellers 4 Personer, nemlig:
  - 1) Remittenten, eller den, som faaer Pengene.
  - 2) Trassenten, eller den, som derimod paatager sig at betale dem, eller lader dem betale paa et andet Sted, ved en anden, eller Bexel-Udgiwer.
  - 3) Acceptanten eller den, som Baxelen trækkes paa.

R

4) Prær

4) Præsentaanten, eller den, som Bexelen skal betales til.

Omgangen dermed her er:

- a) Maae ei stiles længere end 2 til 3 Maaneder efter Dato eller Sigt. Forordningen af 26 November 1731.
- b) De, som stiles a Dato, maae inden Forsalds-Dagen, de andre strax, første eller anden Post-Dag efter Udgivelsen, fortsendes og præsenteres ibidem.
- c) bør inden 24 Timer efter Præsentationen accepteres, eller naar de ere forbi, protesteres, 5. 14. a 10. og 13.
- d) Acceptationen skeer med Haands Underskrift og Dato.
- e) Ved Acceptationen maae intet forandres enten i Henseende til Tiden, Summen eller Mængden, men bør skee pure og uden Vilkor ibidem a 12.
- f) Endossement har sit Navn deraf, at det skrives in Dorso, paa Ryggen eller den anden Side af Bexelen, Endossement betyder den, som Bexelen er overdragen til, og derfor har betalt Valuta.
Der kan være mauge Endossenter, og sligt kaldes, at Bexelen girerer, det er circulerer.
- g) bør ei betales, førend Forsalds Dagen 5. 14. 21.
- h) De, a Vista, eller paa Sigt, bør strax bortsendes, efter Forordningen af 26 November 1731.
- i) Avis-Breve ere vel brugelige, især om Bexelen beraaber sig derpaa, men ei just befalede.

Om

B e x e l = R e t.

1. Alle, som give eller acceptere nogen Bexel, blive derved Bexel-Ret undergivne, i Følge Kontrakten, og det uden nogen Persons Ansæelse ibidem a 26. Undtagen ugifte Fruentimmer. Gifte, om Manden det ei veed, eller deri consenterer. Mindre Narige, med mindre de drive Handling, eller have anden Næring.

2. Bexel-Ret gielder og imod Arvinger.

3) Efter

3. Efter Bexel-Ret kan ei procederes, medmindre man har en ret Bexel i Hænde; thi, om det og er indført i en Obligation, at den skal have Bexel-Ret, saa haves dog ikkun prompte Execution derefter. See Forordningen af 31 Martii 1688. Dog kan det og nu skee efter Bexel-Obligation.

Qvestio. Om Bexel-Ret har Sted, Naar Bexelen er borte?

Casus 1. Om den har været accepteret, og Acceptanten vedgaaer det, da gielder Bexel-Ret imod Caution paa 4 Uger efter Forsalds Dagen; thi da holdes alle Bexler for betalte. Bør derfor i slig Fald bestikkes, og, om ei betales, protesteres.

Casus 2 Om den tabte Bexel er secunda, da bør Præsidenten af prima legitimere sig at være rette Eiere af prima.

Casus 3. Er prima tabt, da bør Præsidenten af secunda stille Caution, som for er sagt, ifald prima var accepteret, og ingen Endossement.

Casus 4. Er Bexel forkommen, før Acceptationen og Trassenten tilstaaer Gielden, saa kan dog ei ageres imod ham efter Bexel-Ret, men ordinair.

Bexel-Ret ophører i Concurs-Boer, saasom saadanne Sager strax bør bringes til Ende, og enhver der alligevel faae sin behørig Betaling efter Sagens Beskaffenhed, 5. 14. 28.

Gielder og imod Endossenten ligesaa fuldt, som imod Udgiveren. Men efter Forsalds-Tiden kan den ei endosses.

N.B. Trassenten kan ei nødes til at acceptere Bexelen, uden han er Trassentens Debitor. Ei heller kan Trassenten søge Regres hos ham, enten den er accepteret eller ikke undtagen:

- 1) Om han er ham saadan Summa skyldig, og har consenteret i, at den maatte trækkes paa ham.
- 2) Om han er remitteret Bærdie-Provision, og at han dermed har været fornøiet.

3) Om han har selv erklæret at vilde respectere Verelen.

Er Forsalds Dagen alt expireret, bør den strax præsenteres og accepteres.

Accepteres den, bør den og betales, undtagen, om Trassenten imidlertid og inden Forsalds Dagen giver Contra-Ordre, og Præsenteranten er hans Fuldmægtig.

Accepteres Verelen ikke, eller betales ikke efter Acceptation, da bør protesteres.

Protesten skeer ved Notario Publico med Vidner, eller ved Rettens Skriver og tvende Mænd paa de Stæder, hvor ingen Notarius Publicus er. Bør og skee inden 24 Timer 5. 14. 13.

Protesten bør strax notificeres Trassenten ibidem, 1. 3. og 15., ellers ingen Regres til ham efter Verel-Ret. 5. 14. 14.

Der protesteres for Verel, Herverel, Skade, Omkostning, Interesse 5. 14. 13. 22. Herverel er at trassere tilbage paa første Trassent, og det recte, det er lige frem, eller dog paa næste Sted.

Under Skade og Omkostning forstaaes Provision paa saa mange Steder, som der verles over og Courtage, d. e. Mægler-Penge.

Naar Verelen er accepteret, men ei betalt, da kan Præsenteranten holde sig til, hvem han vil, enten til Trassenten eller Acceptanten, eller og Endossenterne 5. 14. 17.

Dog forundes Acceptanten sine Løbe- eller Respits-Dage, hvilke vel ere Acceptanten til Nytte, men staae i Præsenterantens Discretion. Disse ere i Danmark 8 Dage, 5. 14. 15., og 10 Dage til Protest ibidem 16.

Forsønnes Protesten, saa har Verelens Indhaver ingen Tiltale, uden til Acceptanten alene.

Præsenteranten bør hente Pengene hos Acceptanten, ellers kan Acceptanten lade dem deponere eller forsegle af Rettens Middel, og da staaer Præsenteranten ham for al Skade, om han ei faaer Betaling af Trassenten, bør han uoies med de Penge, som gielde paa Forsalds Dagen.

Verler paatales og forfølges for enhveres Bærne-Ling.

Tras-

Crassenten og Endossenten søges, hvor de boe, eller hvor Kontrakten er indgaaet, det sidste, om Kontrahenten er der paa den Tid personlig, og hans Boepæl for langt borte.

For Byefogden i Kiøbstæden, og Herredsfogden paa Landet efter kort Proces.

Af Buxel betales, foruden Summen, 1 Procent maanedlig fra Forsalds Dagen, item udi Provision.

Protest, Omkostninger, Brev-Porto, i alt $\frac{1}{2}$ Procent, samt Processens skadesløs Omkostning.

Naar Buxelen er protesteret, kan her strax søges og faaes Arrest 5. 14. 26., hvorpaa siden stævnes.

Den Sogte bør da enten stille Caution for Udfaldet, eller strax gaae i Arrest.

N.B. Man kan overalt lade een for protesteret Buxel arrestere, i hvor han end findes; men Buxelen selv kan ikke arresteres 5. 14. 24., ei heller de Penge, som ere indsendte til at betale Udenlandske Buxler med ibidem.

I Buxel-Sager ættes iblant forstandige Kiøbmænds Betænkning, som indføres i Akten.

Om der kan dømmes til Buxel-Rente, indtil Betaling skeer, see Lovens 5. 14. 22.

Naar der er gaaet Dom i Buxel-Sager, følger strax Execution, om der end appelleres, med mindre, at Appellanten stiller noiagtig Caution. Dog bør endog appelleres strax, og uden Ophold forfølges og paakiendes. For Høieste-Ret faaes i sliq Fald altid Bevilgning.

Naar der i Buxel-Sager kan procederes til Fængsel, viser Lovens 5. 14. 26. og 54. Den, som søger en anden efter Buxel, bør svare ham til alle lovlige Contra-Prætensioner, om den ikke strax, in continenti kan bevises, og altsaa faaer at taale Reconvention for samme Dommere.

Efter vor Lov kan Valuta af Remittenten med Buxel-Ret, og lige Punktualitet søges 5. 14. 27.

I Concur's have lovlig behandlede Buxel-Breve Sted iblant gode Obligationer, og staae i Klasse med dem, item med Domme og Maning ibid. a 38.

262 Dannemarks Handels-Speil

Fremmede Bexel-Breve, om de end ere anderledes stillede, nyde Bexel-Ret her inde 5. 14. 9.

Om Bexel-Obligationer i Særdeleshed handler Forordningen af 26 November 1731.

1) At derudi udtryffeligt skal staae, at det er en Bexel-Obligation.

2) Maae ei stiles paa længere Tid end 3 Maaneder, og dens Datum ingenlunde lades in Blanco.

3) Skrives paa de ndi den anden Klasse anførte Nummere, nemlig:

No. 19	til 12 Skilling.	det som er	50	til 200 Rdlr.
20	24 Skilling.		200	600
21	3 Mark.		600	1200
22	1 Rdlr.		1200	1800
23	1½ Rdlr.		1800	2400
24	2 Rdlr.		2400	3000
25	3 Rdlr.		3000	4000
26	4 Rdlr.		4000	5000

4) Have samme Effekt som protesterede Bexler, naar de ere forfaldne.

5) Maae tages deraf 3 Mark pro Cento Maanedlig udi de 3 Maaneder, den lyder paa.

6) Skal forfølges i det længste en Maaned efter Forsalds-Tiden.

7) Uforfulgt i rette Tid, har tabt al Kraft, og gjør Debitor frie, dog, naar den findes i en Stervboe, er det anderledes, kan og ved Rente-Kammeret søges og faaes Opreisning derpaa.

Om

Concurs og Dpbud.

Concurs skeer: enten 1) efter Debitors egen Forlangende, og kaldes da Dpbud, Oblatio bonorum, Datio in solutum. Eller 2) efter Kreditorernes Tiltrædelse, hvor der er Fallit, eller Arv og Gields Fra-gaaelse, Cessio bonorum, og er proprie Concursus Creditorum.

Saasnart eens Gods kommer under Concurs, hore alle imod ham for Gield og giorte Sagsmaal op, og henvises til Dpbuds- eller Fallit-Boen; men saa længe Cessio Bonorum ei er skeet, eller Concursus Creditorum reist, disponerer Debitor selv over sine Midler, hvad han betaler, kan andre ei fordre tilbage, hvad han bona fide sælger, bliver Risberens.

Indførsel og Udlæg kan ved paafølgende Concurs ei svækkes; men vel blot immissio, om en anden Creditor siden befindes at have bedre Ret dertil.

Efter gjort Dpbud, eller begyndt Concurs, kan ingen Skiøder, Pante-Breve ic., af den Skyldige udgivne, mere læses til Ting, om de end før vare udstædte.

N.B. Concursus eller Dpbud agtes hos os at være gjort, saasnart Dpbud eller Fallit er declareret.

Den Ret, som Boen skal i saa Fald administreres af, er ordinair Debitors Bærne-Ting, om end det er en Ober-Ret 5. 14. 41.

For skiel imellem Dpbuds- og Fallit-Boe er:

- 1) At Dpbud skader ei en Mand's Navn og Rygte.
- 2) Kan og hielp ham til Kredit igien 5. 14. 40.
- 3) Befrier fra Søgning og Arrest; men er Fallit.

4) At Omkostning gaaer paa den Opbydendes Beforsning og Regning, og tages ei Furløds ud af Boen, ibidem a 45. Undtagen den, som ved ulykkelige Tilfælde nødes til at fallere, og selv cederer Boen. Forordningen af 1702 den 28 October.

5) Opbud skeer for enhver Ober-Ret 5. 14. 41. Men Fallit-Boe forvaltes af den Undvigtes Øvrighed. Forordningen af 1702 nup. cit. a 1.

Ingen kan gjøre Opbud:

- 1) Som er arresteret eller manet 5. 3. 18. R. L. 5. 3. 33.
- 2) Som er dømt til Bøder, Nam eller Indførsel, medmindre han retter for sig først, ibidem.
- 3) Som enten til Høieste-Ret, eller Ober-Hof-Retten er indstevnet enten for Giæld eller saadanne Ting, som kunde være hans Creditorer til Skade, ibidem, medmindre at han først retter for sig.
- 4) Den, som staaer for Kongelig Regnskab, eller hos hvem Rente-Kammeret kunde have noget at fordrø 5. 14. 40.
- 5) Om der er bedrageligt Forsæt, ibidem, som dog tydelig bør bevises.

Ingen kan tvinges til at gjøre Opbud, saa længe han vil og kan fornøie sine Creditorer, eller skaffe Caution.

I Opbud eller Oblatione Bonorum melder Debitor sig først.

- a) Andrager, at han vil opbyde sine Midler, og hvorfor.
- b) beviser, at han intet er Rente-Kammeret skyldig, eller lover at bevise det, om udkræves.
- c) Leverer Ober-Retten en rigtig Designation paa sin Udgiæld og Indgiæld, ganske specificke ved Tal, Maal, Bægt, Bærd, samt al tilstaaende Giæld eller Rettighed, og
- d) Begierer eller foreslaaer tvende Opbuds-Kommissarier, som
- e) Ober-Retten dertil forordner, dog at der sees paa, at de ere vederhæftige 5. 14. 41. og 42. Iblant begieres Kommissarier af Kongen, da der og i slig Fald kan

Kan faaes paa Creditorernes Side Kontra-Kommissarier.

Opbuds-Kommissarierne stævne da alle Creditorerne ind for sig til et vist Sted, og til en vis Tid per citationem edictalem med 6 Uger, eller ved Proclama for Ober-Retterne, om formodes Udenlandske Creditorer; men ellers er det nok, at de af Debitor angivne Creditorer indkaldes.

En uskyldig Fallet kan ligesaa for sin Øvrighed declarere Cessionem Bonorum.

a) Med Marsager.

b) overleverer sine Bøger og Breve.

c) Samt alle sine Midler og Effecter. Forordningen af 28 October 1702 a 5. og 19. Martii 1690.

Hvorpaa Øvrigheden indkalder Creditorerne paa samme Maade, som før er sagt.

En forgieldet Stervboe mælde gierne Arvingerne det strax for Øvrigheden, og tillige declarere, om de ville befatte sig med Arven, det sikkerste er: at forbeholde sig slikt, indtil Proclama er expireret; men saa maa man imidlertid

a) Ei befatte sig med Boen, enten som Arving, eller at skalte og valte, vel med Tilsyn og Omfarg 5. 14. 31. 5. 2. 86.

b) Og Alting strax af Øvrigheden forsegles, registreres og vurderes, ibidem

c) Samt derpaa strax Proclama udstædes, hvilket Proclama i Opbud og Fallit-Boer udstædes af Skifte-Forvalterne under Haand og Segl.

Læses til Lands- eller Lang-Ting, undertiden til alle ordinaire Ober-Retter i begge Rigerne, endog paa Grevelige og Friherlige Birker. Behøves dog ei, hvor ingen Udenlandske Creditorer formodes,

Hvor lang Barsel dertil behøves, viser L. 5. 14. 29.

Questio. Hvem det tilkommer at besørge saadant Proclama?

Resp. Efter Lovens 5. 14. 32. synes det at tilkomme Øvrigheden; men Forordningen af 4 Martii 1690

Art. 1 siger *contrarium*, nemlig: at den bør besørge det, som vil have sin Ret til Fragaaelſen forbeholden, ligesom *Creditores* i alle Stervboer (N.B.) af Arvingerne bør indkaldes, Proclama besørges 5. 14. 29½., thi ellers kunde der skee megen Sviig af Øvrigheden imod *Creditores*, og Umyndige. Forsømmes disse Ting, gielder Arv og Siids Fragaaelſe intet. Conf. Forordn. af 19 Augusti 1735.

Naar da Proclama lovlig er forkyndt og expireret, men *Creditores* endda ei møde, burde deres Fordringer vel ei siden imødtages, dog skeer det undertiden, endog ved Høieste-Ret, men ikke, hvor der er et Kongeligt Proclama, som derfor er sikkerst at tage.

Fallit declareres enten af Debitor selv, eller ved hans Undvigelse, eller og af Creditorerne, for at hindre andre Creditorer fra at faae Døm og Indførsel.

Maas (N.B.) skee med stor Forsigtighed, naar nemlig Kapital, Renter og Buxler ei betales; thi ellers kan paastaaes Satisfaction.

De Creditorer, som declarere ham Fallet, eller æſke ham til Maning, søge derpaa Godsset forseglet og registreret af Bedkommende, item Proclama udstedt.

Bil da Falleten declarere Opbud for at undgaae Arrest, tillades det ham ikke, efterat Søgning er gjort imod ham, eller begyndt. D.L. 5. 3. 18. N.L. a 33.

I alle ſlige Boer udkræves et tilstrækkeligt Inventarium.

I Opbud gjør den Opbydende det selv 5. 14. 41.

I Fallit- og Stervboer Øvrigheden 5. 2. 1. Forordningen af 17 Maji 1690, og 28 October 1702.

Fornemmelig bør den Skyldiges Breve og Bøger noie iagttages 5. 2. 86. og 5. 14. 31.

Hvor Kongen er Creditor, bør saavel den Angrebne, som Cautionisten give eedelig Inventarium, Kammer-Rets Ordre. 1720 Kap. I. §. 18.

Bed Proclama indkaldes Creditorerne til at anmeldde og legitimere deres Fordringer, men Debitorerne alene med Grindring.

Falleten selv stævnes med Aar og Dags Barsel, om han er undvigst, Forordningen af 1702 den 28 October.

Debitorer kan og vel indkaldes, men ei til at lide Dom; men

- 1) Om de selv vil møde.
- 2) Til at liquidere.

Dyrigheden og Bedkommende sørge imidlertid for Boen.

- a) Med at lade auctionere, hvad ei kan conserveres, og det sira, Forordningen af 1690 den 19 Maa 1702 den 28 October.
- b) De fleeste Tider, alt hvad Debitor tilhører, men i Opbud kan skee Udlæg.

Til den Ende sættes i vidtloftige Sterboer en Administrator eller Curator Bonorum, hvis Pligt er:

- a) At gjøre et accurat Inventarium eller at eftersee det af Debitor indgivne.
- b) At foresaae Boen paa beste Maader.
- c) At aflægge Regning for det alt.
- d) Saaer stille Caution.

Bør ei confunderes med Contradictor, det er den, som paa Boets Begne bør observere, hvad der paa enhver Creditors Fordring og Regning falder at sige, kan dog vel være een og den samme Person. Naar Terminen kommer, angive Creditorerne deres Fordringer med Beviiser, disputere med hverandre om Prioritet, ja om en Debitor, eller Curator og Contradictor lader en Creditors Fordring passere, kan de andre Med-Creditorer derfor dog ei betages deres Indsigelser derimod.

Efter Lovens 5. 14. 46. beediges, at der ei er Besdragelighed under

- a) Alle Kjøbe- Pante- og Mageskifte-Breve
- b) Og det saavel af Creditor, som Debitor,
- c) Dog ikkun i Opbuds, Arv- og Gields Fragaaelse, item og i Fallit- og Concurss-Boe.
- d) Alle Afhændigelser, som ere skeete imellem Egte-Folk, Forældre, Børn eller andre, siden Debitor var bleven uvederhæftig, gielde her intet 5. 14. 46., og bør især gøres

gjøres Sed derpaa, at Afhændigelsen ei er skeet siden den Tid, ibidem.

Andre Fordringers Rigtighed kan Dommeren paa Embeds Vegne ligeledes tilfinde Debitor eller Creditor, eller beagge at beedige, naar der er Mistanke.

Endelig følger Rettens Kiendelse om Prioriteten, som kaldes iblant Classification.

Herudi sættes nu Creditorerne i den Orden, som de efter Loven bør betales Klasseviis, dog at først udgaaer af den samlede Bøe det, som ei hør dertil, eller nogen fordrer som Eiermand, og ei som Creditor 5. 6. 9. Nemlig:

- a) Det, som ingenside kan udlægges, saasom Lehn, Stamhus, Gaard, som hør til Bestilling &c.
  - b) Laant Gods eller Fæe, medmindre det bliver saa længe hos ham, at det for hans kan ansees 5. 8. 5.
  - c) Leiet Gods, Heste, Vogne, Senge, Kaffeovne.
  - d) Betrovet Gods, indsat til Forvaring.
  - e) Staalne Kaaster.
  - f) Solgt, men ubetalt Gods, som ei derved endnu er faaet Skisde paa.
  - g) Hvad een har haft under Administration til Forhandling eller til Forarbeidelse.
  - h) Hvad Debitor for Concursum beviislig og lovlig har solgt, men ei endnu udleveret.
  - i) Hvad der ved Lov og Dom fra ham til en Creditor er udlagt, men dog kan indløses efter 5. 6. 8. item
- Hvad Gods der til en paastevnt Doms Sikkerhed og Fyldestgjørelse er registeret 1. 24. 21., kan ligeledes indløses.

Alle disse Ting gaae deraf ud, som Eiermændene bevise, saa længe Tingene ere der in Natura, i vidrig Fald blive de tracterede som Creditorer, saavidt Fordringen angaaer, og placeres efter deres Kravs og Fordringers Bestaaffenhed, og inddeles derefter i 4 Klasser.

Den første Klasse

Angaaer dem, som har nogen Pante-Rettighed. Did hen regnes:

a) Den

- a) Den, som ved ordentlig Dom har faaet Udlæg i en Ting, som dog er bleven i Debitors Eje 5. 6. 1. Forordningen af 1702 den 28 Octb. 2, eller endnu staaer til Løsning efter de følgende Artikle, om det er Jordegods.
- b) Den, som ved Sequestration har faaet Forsikring i noget Gods, for een af Debitoren indstævnt Nams eller Indførsels Dom, 1. 24. 22. NB. kan ligeledes udløses.
- c) Pant, som er lovlig tinglyst 5. 7. 7. Huus, Jord, Grund, Skib &c., ibid. og gaaer for al yngre Pant og Giæld, endog for Kongens yngre Fordring 3. 1. 5.
- d) Haandsaaet Pant 5. 7. 1, som leveres een i Haanden, og af Panthaveren giemmes, om forkommes, uden den Panthavendes Skyld, ophæver al Tiltale paa begge Sider 5. 7. 2.
- e) Brugelig Pant, ibidem, giver det meere end Renten, bør det paa Hovedstolen affrives, ibid.

NB. Af disse 3 Slags Panter bør Panthaveren være skadesløs, og ei videre. Overskudet hører Eieren, eller hans Creditorer til, som og kan udløse Panthaveren. Forkommer enten det brugelige eller tinglyste Pant uden Panthaverens eller hans Folks Forseelse og Skadesløshed, saa beholder Panthaveren sin Ret til den Pantsættende, 8. 7. a 6. og 7.

Kommer Panthaveren til kort, søge sin Betaling siden iblant andre Creditorer efter Kravets og Forfrelsens Bestaaffenhed, 5. 7. 9.

Anden Classe Privilegiati.

- a) Begravelsens tarvelige Befosning i Sterboen 5. 2. 1.
- b) Kongens Indkomster og Fordring hos Regnskabsrere, eller deres Cautionister, 5. 2. 84. og 3. 1. 5. Kammer-Rets Ordre a 17. Førend denne Fordring er betalt, maae ei Skifte holdes, med mindre Fordringen er over 3 Aar gammel, efter Debitors Død, 5. 2. 84.

NB. Denne Fordring gaaer for al Pant der var forhen-
tinglyst, førend Debitor blev Regnskabsfører eller Cau-
tionist, ibidem.

- c) Kongelig Told, Consumption, paabudne Skatter, el-
ler andet saadant, som er forfalden eller dernest maatte
forfalde, naar derover af Rente-Kammeret er givet
udførlig Beregning, bør strax af Boens redeste Midler,
frem for alle Creditorer sequestreres, og efter 4 Ugers
Forløb auctioneres, Forordningen om Ret-Assistents
1718 d. 14 Febr.
- d) Kettens Betientes Salarium, som er een Procent i
Fallit-Boer, efter Forordningen af 1692 d. 19 Jan.
og det frem for alle Creditorer, men ei for Kongens,
siden den Fordring udredes, førend Skifte maae fore-
tages, forud, og Ketten bør tiene Kongen for intet.
- e) Umyndiges eller Børne-Penge hos Børgen med Rente
og Rentens Rente, ifald Børgen har taget Børges-
Penge.
- f) Skolens Midler hos deres Forstandere.
- g) Det Fattiges Bøsen i Almindelighed, og alle til Fat-
tiges og Syges Beste giorte Stiftelser især.
- h) Kirkens Midler hos Børgen.

NB. Disse fire sidste privilegerede Fordringer maae lige
med Kongens Fordringer betales uden nogen Affort-
uing, 5. 14. 37.

Er der ingen tydelig Prioritet for en eller anden Fordring,
tager de pro Rata, eller præsenteres den ældste For-
dring, saa har og Kongen selv tilladt at maatte stee
med Børne-Penge.

- i) Især hører herhid, hvad en Præst paa sin Præste-
Gaard er skyldig, enten til de Fattiges Directeurer,
eller til Enke-Kassen, 2. 12. 4. No. 1.
- k) Kirke-Kontributioner til Brød og Viin, Kirkens Or-
namenter, Cathedralium, Studii-Skat, Provske-
Penge og andre slige Afgifter, naar de i Sterv- eller
Fallit-Boe hos Kirke-Eiere i Norge søges, er efter For-
ordningen af 1724 den 21 Octb. berettiget at tage saa
meget forlods af Eienden, følgelig placeres her.

l) Apothekers Regninger inden 2 Aar indgivne, efter Privilegium af 4 December 1672 a 19, næst efter de Umyndige.

Om Doctorerne og Barbererne kan prætere den samme Rettighed, tviles, siden det ei meldes i Forordningen.

m) Auctions-Penge sættes strax efter Borne-Penge for Guld og Sølv Manufact. i Forordningen af 1699 den 31 Januarii No. 20. Inddrives strax uden Proces efter Udtoq af Assistent-Husets Wantebog.

n) Guld og Sølv Manufact. efter Privilegium af 1699 den 30 Junii.

o) Silke Vævernes Fordring, efter Privilegium af 1702 den 6 Julii.

NB. Disse tvende havde Sted næst efter Borne-Penge, men nu ei mere i Brug.

p) Auctionerede Kramvare, naar de i 6 Maaneder ei ere betalte, næst efter Manufactur, Forordningen af 1689 den 26 Februarii.

Tredie Classe Hypotheca tacita.

5. 4. 37.

a) Huusleie af Huus, Kielder, Loft, Pakrum, Plads ic. derfor kan endog Godset arresteres, I. 21. 11.

b) Af samme Grund Fragt.

c) Item Forpagtning.

d) Forstrækning til Bondens Avlings Fortsættelse enten af Husbonden eller andre, ibid. og I. 24. 24.

e) Skatter, som hos Bonden ei har staaet over et halvt Aar, ibid. Art. 37, item Forordningen af 1688 den 11 December No. 3.

f) Brandvæsenets Bøder; Forordningen af 1689 den 23 Julii a 38.

g) Landgilde, Landskyld og Afgift, som resterer, hvorunder forstaaes af samme Grund Jordskyld og slige Kiendelser for Grund eller bestandig Brug.

NB. Disse trende sidste Stykker gaar efter I. 24. 24. for al anden Giæld; men sættes i Lovens 5. 14, 37 i anden Orden, nemlig Landgilde, Skat og Forstrækning, derfor

derfor, naar Boen er uvederhæftig eller utilstræffelig, tage de pro Rata, saaledes er og dømt ved Lands-Tingene.

- h) Told og Consumption af de oplagte sequestrerede Vare.
- i) Inqvarterings Restants i Kiøbenhavn fremfor alle privilegeret i Gaardens Leie, og nest efter Panthaverne i Gaard og Grund, Forordningen af 1718 d. 29 April Art. 1.
- k) Byens andre publike Afgifter, Renovations, Brand, Vand, Lygte og Sprøite-Skat, Vægter-Penge, Præste-Penge, Mestermands-Penge, Stolestade-Penge, 2. 22, 43 og 44.
- l) Gaardsæld paa Landet (N. Nabods-Fald) 5. 14. 37. N. L. 13, 35.
- m) Gaardens Besætning og Sæde-Korn, Forordning om Rytter-Godset i Danmark 1695 den 10 Augusti a 29, item Forordningen af 1701 den 15 Januarii, om alle Bønder i Dannemark.
- n) Tieneste-Løn, saa mange der tiene for Løn, er og det sidste Aar, 5. 14. 37.
- Paa Landet, saa vidt Lønneu, see Forordningen af 1701 den 19 Febr.
- o) Kortøring i Herberg, derfor kan Godset i Herberg arresteres 1. 21. 13, og Forordn. af 1695 den 5 Martii No. 6.

NB. Alle disse nyde Præference i det Gods hvorpaa deres Hypotheca tacita hester.

Fierde Classe Chirographarii.

5. 14. 38.

- a) Gields-Breve, Haand-Skrifter, Obligationer, som ere rigtige og ei over 20 Aar gamle nyde Rente efter Forskrivningen skadesløs.
- b) Verel-Breve, protesterede i rette Tid, nyde Rente og anden Verel-Ret efter 5. 14. 22: men uprotesterede Verel-er ikkun som Revers, ei Rente.
- c) Verel-Obligationen efter Forordningen af 1731 den 26 November, nyder Rente $\frac{1}{2}$ procent fra Undvigelsen eller

efter Forsalds Dagen, samt skadesløs Omkostning; men er det ikke indført i Verel-Obligationen, præsummes Renten at være forud erlagt, eller ingen forlangt.

d) Domme, forhvervede for Dødsfaldet, og for Boen blev Fallit. Hid henhøre tildømte Bøder, men ei Boes Lod 1. 24. 10.

e) Maning, som lovlig er forkyndt.

f) Kontrakter.

g) Reverser.

h) Tilstaaede og agnoscerede Regninger.

R. B. Alle disse tage pro Rata af Overskuddet, i Følge Lovens 5. 14. 33., Siden der i Artikelen staaer, at det skal overslaaes af Øvrigheden.

De øvrige faae intet for deres Fordringer 5. 14. 38.

R. B. Ved Bøder falder endnu at erindre, at alle Creditorer i den fjerde Klasse ere prioriterede for Bøder, naar deres Fordringer ere ældre, end Dommen, hvorved Bøderne faldt 1. 24. 8. og 19.

Naar Boen eller Bona distribueres efter Lodder, saa tager altid den prioriteret Creditor først 5. 14. 33. og 43.

Nu omstunder auctioneres det meest.

Er en Stervboe, som var med Gield behæftet, kommen i en Arvinges Haand, uden foregaaende lovlig Skifte, og der reiser sig siden Concur, saa have den Afdødes Arvinger Magt til at paastaae den Afdødes Midler separerede til hans Creditorers Betaling.

Qvæst. 1) Om Legatarii og kan paastaae det?

Resp. Ja.

— — 2) Om sidste Besidders Creditorer kan paastaae det?

— — Det synes ikke uden Debitor imod deres Willie, og af Fortred mod dem tager imod Arven.

— — 3) Om det kommer andre til Gode, end dem, som paastaae det?

— — Nei.

— — 4) Om de kan igien frastige sig den Ret?

— — Ikke heller, medmindre den sidste Besidders Creditorer derudi consentere.

— 5) Om de Creditorer kan paaftaae det, som af sidste Besidder har taget og faaet Pant, Caution eller nye Forfkrivning?

— Rei.

Nogle Casus ere der i den Danske Ret, hvor Jus separationis og synes at have Sted, saasom:

1. Casus, 5. 2. 56, endskiont der vel staaer Arv, gielder dog om Concurſ.

2. Casus, 5. 2. a 58. 59. og 60, naar en Søn fører Hustruen ind til Forældrene, og samme Søn har gjort Gield, og Faderen iligemaade er forgieldet, da kan Creditorerne begiære separeret hvad Hustruen indførte. Ligesaa, efter samme, om Sønnen har havt noget for sig selv, da kan Creditorerne begiære det separeret, det samme er reciproqvent, om Sønnen med Hustru drager ind til hendes Forældre.

Qv. Om den der skulle gjøre Eeden var død, hvorledes Creditorerne da havde at forholde sig?

Resp. Der er da intet andet Raad, end det Loven tilsidst siger, nemlig: enten bie Nar og Dag, eller tage imod de andres Eed.

3. Lovens 5. 2, 69. dette er den Casus som hender sig, naar Øvrigheden ikke har været forsigtig med Skifte, eller de havde falske Attestier om at det skulde være holdt.

I saadanne Tilfælde kan saavel af Creditor som Arving paaftaaes Separation. Men

Den tredobbelte Deeling, som tales om 5. 6, 69. kan ikke have Sted her, saasom de første Creditorer kan forlods søge deres, om Arvingerne end intet faaer.

Naar Creditor ei har meldet sig i rette Tid, saa bliver han billig excluderet, dog ikkun i saa vidt at han ikke kan fordrø noget i den Boe, men ellers beholder han ligesuldt sin Tiltale til Debitor, derfra kan han ikke excluderes, hvorføre Dommerne bør vogte sig, at de ikke præcludere Creditor videre, end fra den Boe.

Til at justificere Forordningerne, er enhver Afkrivelse paa en Obligation nok, 5. 14, 56.

Om Forordn. for Regnskaber og Bøger, see ib. Art. 48-53.

Gield for Dobbelt ansees ei, og gotgiøres aldrig, *ibid.* 55. Bliwer en Creditor ude fra Deelingen, og ellers har tilforn justificeret sin Fordring, da affættes hans Andeel under en god Mand's Opsyn, og staaer saa Aar og Dag paa Creditors Hazard for Ulykkes Tilfælde 5. 14, 36; men

§ Opbud forbliver det under den Opbydendes egen Opsyn, *ibidem* Art. 43.

Wil Creditor det ei annamme efter Aar og Dag, da er det Kongen hjemsfalden *ibid.* Art. 36, i arveløs Boe; thi der er Kongen alene Arving, i andre Tilfælde have Arvingerne 15 Aar, og faae altid gierne Arven, enten for eller siden, efter Ansøgning og imod Caution. Men

§ Fallit eller Opbuds-Boer kan Kongen ei blive Arving, thi bliver der noget tilovers, kommer det den Opbydende til Gode, *ibid.* Art. 44.

Qv. Om en Arving gif fra Arv og Gield, og siden, naar han faae, at han havde taget feil, om han da ikke som Arving kunde melde sig, og tiltræde Arven? Efter ovenmeldte 36 Art. hører det da Kongen til som Dannefæe, men efter Ansøgning fik han det dog uden Tvil. Kan Creditor ei faae fuld Betaling, bør den Opbydende, saavel som Familien, blive ansvarlig til Resten, og kan endog derfor af Creditorerne fængsles, *ibid.* 44. Forordningen af 1702 den 28 October, sidste Art.

Øbsel Fallit fældes paa sine 3 Mf. og dømmes til Arbeide i Jeru paa Bremmerholm sin Livs-Tid.

Men Skifte eller Concur's-Forvalterne kan ei videre domme, end paa Creditorernes Fordringer, og gjøre dem Udlæg, om det ei er hans ordentlige Dyrighed, eller Commissorium just lyder derpaa.

Wil Creditor søge Debitor paa sin Frelse og til Fængsel, da bør det skee ved ordinair Proces, 5. 14, 54.

Enhver, enten Creditor eller Debitor, kan stævne Skifte-Rettens Behandlig, eller og definitive Kiendelser, ind for Over-Retten, men der udstædes ei videre, end hvad som den indstævnte Post er angaaende.

Udtog af
Anordninger,
 angaaende det
Stemplede Papir,
 samt
Dom- og Brev-Penge,
 med videre.

Nemlig:

Paa det Papir udi den første Klasse skal alt det skrives som specialiter lyder paa bare Penge, Penges Værd eller noget Kiøb, saasom: Obligationer, Transporter, Pante-Breve, Kontrakter, Skioder, Skifte-Breve, Indførseler o. s. v.

Forordningen af 23 Januarii 1719 den 6 Artikel og Plakat af 7 April 1752.

Saasom paa

No. 1.	$\frac{1}{2}$ Rdlr. det, som er under	- - -	100 R.
2.	1 Rdlr. det, som er	100 R. til	300 -
3.	$1\frac{1}{2}$ - - -	300 - -	600 -
4.	2 - - -	600 - -	900 -
5.	3 - - -	900 - -	1200 -
6.	4 - - -	1200 - -	1500 -
7.	5 - - -	1500 - -	2000 -
8.	8 - - -	2000 - -	3000 -
9.	12 - - -	3000 - -	4000 -
10.	16 - - -	4000 - -	5000 -
11.	20 - - -	5000 - -	6000 -
12.	24 - - -	6000 - -	7000 -
13.	28 - - -	7000 - -	8000 -
14.	32 - - -	8000 - -	9000 -
15.	40 - - -	9000 - -	10000 -
16.	50 - - -	10000 -	og derover.

Paa

Paa det Papir i den anden Klasse skrives Quitancer, Re-
verser, Skadesløs-Breve, Opsigelser, Afskald,
og deslige:

Forbemeldte Forordnings 7 Artikel.

Saa som paa

No. 17.	4	Skill.	det som er	20 R. til	100 R.
18.	6	-	-	100 - -	200 -
19.	12	-	-	200 - -	300 -
20.	24	-	-	300 - -	500 -
21.	$\frac{1}{2}$	Rdlr.	-	500 - -	1000 -
22.	1	-	-	1000 - -	2000 -
23.	$1\frac{1}{2}$	-	-	2000 - -	3000 -
24.	2	-	-	3000 - -	4000 -
25.	3	-	-	4000 - -	6000 -
26.	4	-	-	6000 - -	8000 -
27.	6	-	-	8000 - -	10000 -
28.	8	-	-	10000 - -	15000 -
29.	10	-	-	15000 - -	20000 -
30.	12	-	-	20000 -	og derover. -

Bexel-Obligationer og Transporter paa Bexel-Obligatio-
ner skal skrives paa følgende Sorter Papir.

Forordn. 26 Novemb. 1731 og 14 Maii 1754.
den første Post.

Saa som paa

No. 19.	12	Skill.	de som ere	50 R. til	200 R.
20.	24	-	-	200 - -	600 -
21.	$\frac{1}{2}$	Rdlr.	-	600 - -	1200 -
22.	1	-	-	1200 - -	1800 -
23.	$1\frac{1}{2}$	-	-	1800 - -	2400 -
24.	2	-	-	2400 - -	3000 -
25.	3	-	-	3000 - -	4000 -
26.	4	-	-	4000 - -	5000 -

Efterretning

om

Told-Expeditioner,

og hvad Slags Papir dertil skal tages.

Alle Angivelser, som ved Told Stæderne i Danmark og Norge fremlægges paa de fri udenrigs Stæder indførende fremmede Vare, hvad enten de angives til Oplag eller strax fortoldes, skal skrives paa stemplet Papir efter Varesnes Værdie, i Følge Forordningen af 23 Jan. 1719, nemlig:

No. 18.	6 Skill.	det som er under 50 Rdlrs. Værdie.
— 19.	12 Skill.	det som er 50 til 100 Rdlr.
— 20.	24 Skill.	— — — 100 — 200 Rdlr.
— 21.	3 Rf.	— — — 200 — 300 Rdlr.
— 22.	1 Rdlr.	— — — 300 — 400 Rdlr.
— 23.	9 Rf.	— — — 400 — 500 Rdlr.
— 24.	2 Rdlr.	— — — 500 — 700 Rdlr.
— 25.	3 Rdlr.	— — — 700 — 1000 Rdlr.
— 26.	4 Rdlr.	alt hvad som er 1000 Rd. og derover.

Told-Sædlerne som derefter udfærdiges, og ellers efter bemeldte Papirs Forordning, skulle skrives paa lige saa høit stemplet Papir, som der til Angivelserne tages, naar man udstæder paa slet Papir, imod at det dertil ellers forbrugende stemplet Papirs halve Beløb af vedkommende betales. Paa lige Maade skal paa de indenrigs Vare og Produkter, som til udenrigs Stæder udfikses, og hvoraf den udgaaende udenrigs Told betales, Angivelserne skrives efter Varesnes Værdie, og derefter for Told-Sædlerne, som paa slet Papir skrives, det halve stemplet Papirs Værdie betales.

Skippernes General-Angivelser paa Skibe, som komme eller gaae fra og til fremmede Stæder, skrives paa stemplet Papir efter Skibenes Drægtighed, nemlig:

Af et Skiberom paa 20 Læster, baglastet eller tilladet	6 Skill.
Af et fra 20 til 50 Læster, baglastet eller tilladet	12 Skill.
Af et fra 50 til 100 Læster	24 Skill.
Af et fra 100 til 300 Læster	3 Mk:

Men paa de Skibe, som segle imellem Rigerne, skrives Angivelserne ikkun paa 6 Skl. Papir, i hvor hsi Skibets Drægtighed end maatte være, og betales for Told-Sæddel ved Skibenes Udgaende det halve af det til Angivelserne forbrugte stemplede Papirs Beløb.

Til de Oplags Vare, som siden til Fortoldning angives og udi Landet forblive, bruges ei høiere stemplet Papir til Angivelserne end paa 6 Skilling; Men derimod beregnes for de derpaa paa slet Papir udfærdigede Told-Sædler, det halve stemplede Papirs Beløb af det, som ellers efter Varernes Værdie til Told-Sædlerne, i Folge stemplet Papirs Forordningen, dertil skulde forbruges. De Angivelser, som indleveres paa Oplags-Vare, som ufortoldede til udenrigs Stæder udfikbes, skal skrives paa 6 Skillings stemplet Papir.

Naar indenlandste Vare, som føres imellem Rigerne, speciel angives, og derefter mellemrigs Told deraf svares, skal Angivelserne skrives paa 6 Skillings stemplet Papir, og for Told-Sæddel, som forhen meldt, det halve Papirs Beløb.

Til Vejer- og Maale-Sædler paa de ved Told-Stæderne ind og ud førende vciende og maalende Vare, forbruges stemplet Papir efter stemplet Papirs Forordningen, nemlig til en Vejer-Sæddel for hver Angiver, det som er et Skippunds Vægt og derover, paa 6 Skillings stemplet Papir, og paa det, som er af mindre Vægt, til 1 Skilling. Ligesaa paa maalende Vare, af det som er 3 Tønder og derover, stemplet Papir til 6 Skilling, og paa det, som er under det Quantum, paa 1 Skillings stemplet Papir.

Passer-Sædler, som skal udstædes paa fremmede fortoldede Vare, skrives paa 1 Skillings stemplet Papir, efter Resolution af 4 Octb. 1751.

Forbemeldte stemplede Papiers Værdie til Angivelser, Told-Sædler samt Vejer-Maalere og Tiende-Sædler, betales af vedkommende Skippere, Kjøbmænd eller andre, for hvem Skibe eller Vare ved Told-Stæderne ind og ud føres.

Paa det de Handlende og andre ei skulde begaae Forseelser ved Told-Stæderne udi det anordnede stemplede Papiers Brug, skal Tolderne paa Forlangende anvise, og tilsiige Vedkommende den rette Sort, som de bør bruge.

Vare, som henlægges i Toldbodens Pakhuus eller paa Loftet, samt under Dække, betaler den paabudne Pakhuus-Leie, men de Vare, som ligge under aaben Himmel, eller strax hiemtages, ere frie for Pakhuus-Leie, men derimod, naar de ligge over den bevilgede Clarerings-Tid, betales efter Omstændighederne en Mulct, Exempler herpaa have ved Ordre af 20 og 21 October 1762.

Hvad Vare, som maatte ankomme, hvorpaa bør søges Kammer-Collegii Ordre, derpaa skal Ordenen først søges, førend Varenne blive forskrevne, og efter Varenes Ankomst, inden 4 Ugers Forløb være clarerede. See Kam. Coll. Skrivelse af 20 Julii 1764.

Told-Expeditioner foretages om Sommeren alle Søndage Formid. fra Kl. 6 til 11. Efterm. fra 1 til 6.

Om Vinteren Form. fra Kl. 8 til 11. Eftermid. fra 1 til 4.

Dresunds S o l d = R u l l e,

dateret Christianopol den 13 Augusti 1645.

Fornyet ved Staterne af Holland og Kongen af
Dannemark den 15 Junii 1701.

Fisk, Sild, og andre fede og saltede Vare.

	Rdbr.	Ort.
En Læst Smør	2	"
En Læst Honning eller 8 Ahner	2	"
Sex Skippund Fless	1	"
Sex Skippund Oste	1	"
En Læst Kiøkken Fit	1	"
En Læst Tran eller 8 Drehoveder	1	"
En Læst Spansk Salt	1	"
En Læst Fransk Salt	1	"
En Læst Kiød	1	"
En Læst Sild	1	"
En Læst Torff eller Rabliau	1/2	"
En Læst tørre Slynder eller 20000	1/2	"
En Læst Rodskier	1	"
En Læst Sporder	1	"
En Læst Al eller 6 Fade	1	"
1000 tørre Fisk, Graasei eller Torff	1	"
En Læst Større eller 6 Fade	2	"
En Læst Lar	2	"
En Læst Raf	1	"
Otte Læster Strohoeking eller roget Sild, 20 Straae paa Læsten	1	"
Sex Skippund Tallig.	1	"
En Læst eller 12 Tønder Lyneborger Salt	1	"

K o r n.

	Rdsr.	Ort.
En Last Hvede	$1\frac{1}{2}$	•
En Last Rug	$\frac{3}{4}$	•
En Last Byg	$\frac{3}{4}$	•
En Last Meel	$1\frac{1}{2}$	•
En Last Malt	$\frac{3}{4}$	•
En Last Havre	•	$2\frac{1}{2}$
En Last Erter	$1\frac{1}{2}$	•
En Last Havre-Gryn	$1\frac{1}{2}$	•
En Last Rug-Brod	•	I
En Last Hvede-Kavringer	$1\frac{1}{2}$	•
En Last heel Boghvede	•	I
En Last Boghvede-Gryn	$1\frac{1}{2}$	•
En Last Hirse-Gryn	I	•
En Last Nodder	$1\frac{1}{2}$	•
En Last Vbler	•	I
En Last Sennop	I	•
En Last Balnødber, 36 Bosov eller 18 Edr.	$1\frac{1}{2}$	•

Udskillige Vare.

Et Skippund Bor	I	•
Ser Skippund Harpir	I	•
Et Skippund Duunfieder	I	•
Ser Skippund gemeene Fieder	I	•
Fire Skippund fin Uld	$1\frac{1}{4}$	•
Ser Skippund groft Uld	$1\frac{1}{4}$	•
Et Fad eller 30 Dofin Karber	$1\frac{1}{2}$	•
Et Fad Filt Hatte	•	I
Otte Skippund Flok eller Skier-Uld	$1\frac{1}{4}$	•
En Sæk Bomuld paa 200 Pund	I	•
En Last eller 12 Skippund Potaske	2	•
En Last Bedaske	$1\frac{1}{4}$	•
En Last grov Band-Tiere eller Beeg	$1\frac{1}{2}$	•
En Last smaa Tiere eller Beeg	•	I
Otte Kurve eller Kister Fransk, Hessisk eller Danskiger Glas	I	•
30 Skok Glasfer	I	•

	Rdlt.	Ort.
1000 Fodsteen	I	•
Et Fad eller 2 Niber Flaster	•	I
Sex Skippund Humle	I	•
Hør og Hamp.		
En Læst eller 6 Skippund Hør eller Hamp	I $\frac{1}{4}$	•
Fire Skippund hellig Glas eller Matte-Hør	I $\frac{1}{4}$	•
Et Skippund heglet Hør	I	•
Sex Skippund Kabbel-Garn, Kabbel-Toug, Kabbel-Tros og Taffel	I $\frac{1}{4}$	•
Et Skippund spundet Hør-Garn	I $\frac{1}{2}$	•
Fire Skippund Blaargarn	I	•
Ti Skippund Hør- eller Hampe-Blaar	I	•
En Læst Noesfrøe	I	•
En Læst Hørfrøe	I	•
En Læst Hampefrøe	I $\frac{1}{2}$	•
Et Fad Kanariesfrøe	•	I
Kobber, Tin, Blye og Jern.		
Et Skippund Kobber	I	•
Et Skippund eller en Kurv med Tin	I	•
En Kurv med Messingværk	I	•
Sex Skippund eller et Foder Blye	I	•
Otte Fade Blik	I	•
Sex Skippund Stang-Jern	I	•
En Læst eller 12 Skippund Osmund Jern	I	•
Sex Skippund Rugler	I	•
Sex Skippund Jern Raffelovne	I	•
Fire Skippund Jern Plader	I	•
Otte Skpd. eller Drehojder gammelt Jern	I	•
Sex Skippund Gøtlings Schot	I	•
Sex Tønder Hollandske Spiger	I	•
Sex Centner Staal	I	•
En Kurv eller Fad med Staaltraad	I	•
Sex Skippund Jern Baand til Viin-Fade	I	•
Sex Centner Lybske Spiger	I	•

Krigs-Munition.

	Rdbr.	Ort.
Et Hundrede Svært-Klinger	I	•
Et Hundrede Fæster	•	I
Fire Hundrede Spits-Stager	I	•
Halvtredshundstve Slag-Sværd	I	•
Et Hundrede Harnisser	2	•
Halvtredshundstve Stormhuer	•	I
Et Hundrede Helleharder	I	•
Et Hundrede Spits-Jern	•	I
En Kiste med 100 Musqvetter	I	•
Fire Døsin stakkede Nør	I	•
Femten Cåriger	I	•
Sex Centner Salpeter eller Krud	I	•
En Læst eller tolv Skippund Svovel	2	•
Annammes af al Munition den Hundrede Penge.		

Træ-Vare.

En stor Skibs-Mast paa 15 Palmer og derover	I	•
En liden Mast eller Spire	•	I
Fem og Live Flagstænger eller smaa Spirer	I	•
Et stort Hundred Klapholdt eller Pipholt	3	•
Et stort Hundred Fadholt	2	•
Et Hundred Kurske Bognskud	$\frac{1}{2}$	•
En Skok store Ege Planker	$I\frac{1}{2}$	•
En Skok Prydske eller Stetinske Deller	I	•
Et Tusind Lægter	•	I
Ti store Ege Vielker	I	•
Five Fyr-Vielker	I	•
En Læst Kister	$\frac{1}{2}$	•
En Messel eller 12 Zipris Kister	I	•
En Kurv formalede Skrin	$\frac{1}{2}$	•
En Skok store Nare	$\frac{1}{2}$	•
En Skok Barkholster eller dobbelt Ege Planker	2	•
Et Tusende Norske eller Svenske Deller	I	•
En Skok smaa Narer	•	I
Fyrgetive Skok Skuffer	I	•

Live

	Nbr.	Ort.
Five Skof Dolder	I	•
Et stort Hundrede Pipenstaver	I½	•
Fyrgetive Tusinde Skibs Nagler	I	•
Tredive Bundter Rork	I	•
Five Skof Tallerkener	•	I
To Tusinde Baand-Stager	•	I
Fem og FIVE Krumholter eller Knæer	I	•
Tredive Svært-Poster	I	•
Et Hundrede Baadstæfven	I	•
Fyrgetive Stkr. Bekkerholt eller Afkætraer	I	•
Et Hundrede Prudske Bogskud	I	½

Bildt-Vare.

Et Zimmer Maar Skind	I	•
Et Hundrede Beyer Skind	2	•
Et Hundrede Neve Skind	I	•
Et Hundrede Odder Skind	2	•
Five Zimmer Hermelin	I	•
Et Tusind Graaværk	I	•
Et Tusinde Illikker eller Bildkatte Skind	I	•
Sexten Dofin Romein Skind	I	•
To Tusinde sorte Kanin Skind	I	•
Fire Tusinde graae Kanin Skind	I	•
Et Hundrede Rigsdalers Sabler	I	•
Herforuden annammes af al Vilterie den Hundrede Penge.	I	•

Huder og Skind.

Fire Deger Glends Huder	I	•
Fire Deger Hiorte-Huder	I	•
Five Deger Bukke-Skind	I	•
Tredive Døgger Kalve-Skind	I	•
Et Tusinde store Faarskind	I	•
To Tusinde Lam Skind	I	•
Fire Tusinde Riid-Skind	I	•
Et Tusinde Giedde Skind	I	•
Et Tusinde hvidt Læder	I	•

	Rdtr.	Ort.
Ti Degger Sembs-Lædder	I	z
Ser Degger Kordevan	I	z
Five Degger Bassan Læder	I	z
Ti Rydske Skind eller Rotlaff	I	z
Ser Degger saltede eller Barkedede Huder	I	z
Ti Degger tørre Huder	I	z
Et Tusinde par Rydske Handsker	I	z
Fire Hundrede Pund Sollelæder	I	z
Otte Hundrede Pund Affald	I	z
Fire Degger Juster	I	z
Fløiel, Silketoi og Klæde.		
To Stkr. Brokade	I	z
Fire Stkr. fint Fløiel	I	z
Otte Stkr. Engelsk eller Indenlands Klæde	I	z
Otte Stkr. dobbelte Sajen	I	z
Otte Stkr. halv-Fløiel	I	z
Otte Stkr. Utlaff	I	z
Otte Stkr. Silke Borrat	I	z
Otte Stkr. East	I	z
Otte Stkr. Kassa	I	z
Sexten Stkr. Engelsk Dofin Klæde, Fiirlod eller Indenlands groft Klæde	I	z
Tolv Stkr. Bai	I	z
Ti Stkr. blaamenget Rødsæt	I	z
En Pak eller 16 Stkr. Skotsk groft Klæde, Amsterdams, Flamsk eller Fransk Klæde	I	z
Tolv Stkr. Tyrkisk dobbelt Makei eller groft Grøn	I	z
Fire og Fve Stkr. Øsenbrygisk Kirsei, groft Grøn, Enkel, Sajen, Makei, Trip, Boimse, Sardug og Tirumty	I	z
Et Fad Kram-Gods	I	z
Tolv Pund Silke Frøndsfer, Posement og Snorer.	I	z
Sexten Pund Flok-Frøndsfer	I	z

Fire Dosin Engelske, Spanske eller Norn- bergiske Senge-Deffener	I	5
Fire Dosin Heste-Deffener	I	5
Tredive Dosin Klæde-Lifter	I	5
Et Hundrede Par fine Kirsei Strømper	I	5
Tredive Dosin grove Klæde Hoser	I	5
Tredstindstive Dosin Uldene Strømper	I	5
Et Hundrede Skotske Uldene Skiorter	I	5
En Pakke eller Fad værd 100 Rdlr.	I	5
Tolv Par Silke Strømper	I	5
Halvtredstindstive Par Striks Strømper	I	5
6 Pund Guld og Solv Posement	I	5
Et Hundrede Pund raae Silke usfarvet eller u- forarbejdet	I	5

Lerret.

En Pibe Hollandsk Lerret	I	5
Tolv Stykker Hollandsk eller Slesisk Lerret	I	5
Hundrede Dreiels Duge	I	5
Otte Stykker Kammerbug	I	5
Otte Stkr. eller Muller dobbelt bredt Fransk eller Danskiger Boldasvit eller Canifas	I	5
Five Stkr. Enkel Melwings Boldasvit eller Canifas	I	5
Fyrtre Stkr. Haardug	I	5
Five Stkr. Lerret	I	5
Five Stkr. Pommerisk Lerret eller andet sligt	I	5
Tolv Stkr. Amelaken eller Damast	I	5
Five Stkr. Drilling	I	5
Tredive Stkr. Stettins Lerret	I	5
Fyrtre Stkr. Crakaus Lerret eller Dvelg	I	5
Firestindstive Stkr. smittet Blaargarns Lerret	I	5
Fusinde Al. Pleding	I	5
Otte Stkr. fint Dynevaar	I	5
Halvtredstindstive Stkr. grovt Dynevaar	I	5
Otte Baller Papir	I	5

	Rdhr.	Ort.
Halvtredsendstive Pund Vinnet eller Syetraad	I	⋮
Sexten Stykker Rattundug	I	⋮
Gevyrts og Specerier.		
En Balge eller Tre Hundrede Pund Peber	I	⋮
Tre Hundrede Pd. Ingefær	I	⋮
Hundrede og Halvtredsendstive Pd. syltet Ingefær	I	⋮
Hundrede Pd. Relliker, Canceel, Muskater Muskatenblomme, Folio og Indigo	I	⋮
Otte Pund Saffran	I	⋮
En Last Rosiner eller Figen, Sex og Tredive Kurve eller Sexten Hundrede Pund	I	⋮
Et Fad lange Rosiner paa Fire Hundrede Pd.	I	⋮
Fire Hundrede Pd. Mandeler	I	⋮
Otte Hundrede Pd. Riis	I	⋮
Otte Hundrede Pd. Laurbær	I	⋮
Fire Hundrede Pd. Tobak	I	⋮
Fire Hundrede Pd. Spansk Sæbe	I	⋮
Fire Balger hvid Sæbe	I	⋮
En Last Sæbe	I	⋮
Fire Hundrede Pd. Maniget	I	⋮
Et Fad eller Balge Galnoder paa Fire Hun- drede Pd.	$\frac{1}{2}$	⋮
Fire Balger Corender eller Otte Hundrede Pd.	I	⋮
Fire Hundrede Dadeler	I	⋮
To Piber Svedsker, Lemoner, Capres eller Oliver	I	⋮
Sexten Hundrede Pd. Svedsker	I	⋮
Fire Hundrede Pd. Brødsukker	I	⋮
Fire Hundrede Pd. Sukkerkandi eller Consekt	2	⋮
En Pibe Sirup	I	⋮
Fire Balger eller Fire Hundrede Pund Annis eller Kommen	I	⋮
Et Fad eller Kiste Pudder-Sukker paa Fire Hundrede Pund	I	⋮
En dobbel Balge Zinober paa 300 Pd.	3	⋮

	Rdsr.	Ort.
Sex Balger Farve Paasteel, Almagroe eller Krap paa Otte Hundrede Pd.	I	f
Sexten Hundrede Pd. Smak	I	f
Fire Skippund Røde fra Dankig	I	f
Sex Skippund eller 1800 Pd. Galmeny	I	f
Hundrede Pund Concenelle	I	f
Sex Hundrede Pd. Calmus	I	f
En Last Røde eller Farve af Sverrige	2	f
Et Fad Beide eller Tre Skippund	$\frac{1}{2}$	f
Sex Skippund Biftril eller Røbber Røg	I	f
Sex Skypd. Blæs eller Gleide	I	f
Tre Skypd. Allun	I	f
Sex Skypd. Røbbervand	I	f
Tredive Pund Røtsteen eller forarbejdet Barn- steen	I	f
Fire Skypd. filet Barnsteen	I	f
Tre Skypd. Spitsglas	I	f
Fire Hundrede Pd. Pukholt	I	f
Fire Hundrede Pd. Lakrits eller Sodholt	I	f
Otte Hundrede Pd. Gummi eller Gallas	I	f
Fire Skippund Ingesser eller Farvekrud	I	f
Tre Hundrede Pund Stivelse eller et Fad paa Tre Hundrede Pd.	f	I
Hundrede Pund Paradis Korn	I	f
Hundrede Pd. Brasilienholt	I	f
Five Stykker Guldspeel	I	f
Tre Hundrede Pd. Liim	$\frac{1}{2}$	f
En Pibe Lisboms Olie	I	f
En Last eller otte Ammer Hampe eller Røe- Olie	I	f
En Last eller otte Ammer Linolie	I	f
Halvtredstindstive Pund Qvegsolv	I	f
Et Orehoved Sukkat	I	f
Otte Hundrede Pd. Ungerste Blommer	$\frac{1}{2}$	f
Et Orehoved eller 200 Pd. Røgelse	$\frac{1}{2}$	f
Sex Skippund Harpix eller Serpentin	I	f

	Rdlr.	Ort.
Viin, Misd, Ol, og andet Adskilligt.		
En Pibe eller Botte Malversie, Linder, Alle- kant, Bastert, Sek, og anden sig Spansk Viin	I	"
Et Fad eller to Last Rhinsk Viin paa fire Amm. og derover	I	"
Et Drehooved Spansk Brændeviin	$\frac{1}{2}$	"
En Amme Rhinsk Brændeviin	$\frac{1}{2}$	"
En Pibe Fransk Viin	$\frac{1}{2}$	"
Et Drehooved Fransk Brændeviin	$\frac{1}{2}$	"
En Pibe Viin-Edike	$\frac{1}{2}$	"
En Læst Misd	2	"
Otte Drehooveder Engelsk Ol, eller Ol-Edike	I	"
Ser Fade Mumme eller Prydsing	I	"
Ser Fade Lybsk Ol	$\frac{1}{2}$	"
En Læst Rostoffer, Bismars eller Straal- sunds Ol	$\frac{1}{2}$	"
Fire Riter Benediske Drikke-Glas	I	"
En Kuro med Kruse og Kander	I	"
Fire Hundrede Pd. Elephants Tænder	I	"
En Hest	I	"
Fyrretive Flaske Foder	I	"
Alf adskillige Slags Viin, Brændeviin og Viin-Edike annamtes den 30 Pen- dings Told.		

Guld-Tolden som er og oppebæres af de Nederlandske Skibe.

Baglaster.

Et Skib, baglastet, over 100 Læster	2 Nos.	I Rdlr.
Et Skib, baglastet, under 100 Læster	1 Nos.	$\frac{1}{2}$ Rdlr.
Et Skib, baglastet, under 30 Læster	1 Nos.	$\frac{1}{2}$ Rdlr.

Ladde Skibe.

- Et Skib, laddet, over 100 Læster 3 Ros. $1\frac{1}{2}$ Rdlr.
 Et Skib, laddet, under 100 Læster 2 Ros. 1 Rdlr.
 Et Skib, laddet, under 30 Læster 3 Ros. 1 Goltg. 1 Rdlr.
 Item et Skib, som kommer fra Spanien, Portugal eller Frankrig, laddet med Salt, er det over 100 Læster gives 2 Ros. 1 Goltg. 1 Dal. og 6 Tønder Salt.
 Er det under 100 Læster, gives 1 Ros. 1 Goltg. $\frac{1}{2}$ Dal. og 6 Tønder Salt.
 End gives af hvert Salt-Skib, foruden de 6 Tønder Salt, 1 Tønde Salt til de Fattige.

Efterskrevne Vare giver udi lige Maader udi Guld-Tolden.

- Et Skib, som haver inde Stykgods, som er Pakker, Klæde, Kramfæde, Messingkurve, eller andet saadant, giver for 6 heele Pakker eller Kramfæde 1 Rosensob. $\frac{1}{2}$ Rdlr. og dermed befries Tolden, hvor mange Stykker ydermeere findes, men dersom ikke indehaves saa meget Stykgods som kan regnes til 6 Pakker eller Kramfæde, da gives af efterskrevne Vare udi Guld-Tolden som følger:
 Et Fad Krammerie paa 100 Daler, $\frac{1}{2}$ Rdlr.
 Et Fad med 24 Stykke Trumbrei, $\frac{1}{2}$ Rdlr.
 En Læst Rosiner, Figen, eller 36 Kurve eller 24 Tønderneise, 1 Ort.
 Et Fad Rosiner paa 400 Pund, 1 Ort.
 Tolv Stykker Lærret, 1 Ort.
 Et Stykke Engelsk eller Cassa, 2 Skl. gode.
 Et Stykke grovt Klæde, 1 Skl. gode.
 Et Fad eller 40 Pd. Sukker, $\frac{1}{2}$ Rdlr.
 Et Fad Piim eller 300 Pund, 1 Ort.
 En Læst Sæbe, 1 Ort.
 Et Stykke Kammerdug, 2 Skl. gode.
 24 Stykker grovt Lærret, 1 Ort.
 Et Stykke Bay, 1 Skl. gode.
 24 Stykker Sajen, Legatur, Bommeste, eller andet sligt, $\frac{1}{2}$ Rdlr.

Tive Læster Sild eller Salt som kommer af Holland, giver
I Goltg.

Og hvis de ikke haver fuldt 20 Læster, da gives af hver
Læst 2 Skl. gode.

Udi fornevnte Skulle regnes 32 Skilling gode paa
en Rigsdaler.

Nof annammes Fyhrpendinge og Lygtepenge, ligesom hi:
indtil haver været sædvanligt.

Annammes af alle Skibe.

Lønde-Penge, $\frac{1}{2}$ Rigsdaler.

Havne-Penge, $\frac{1}{2}$ Rdlr.

Item til Op-Penge af hvert 100 Rdlr. Told, $1\frac{1}{2}$ Rdlr.

Item alle de, som segle paa Narffven giver dobbelt Last-
Penge.

Defensions-Told af hver Læst Gods, $\frac{1}{2}$ Ort.

Og af de Vare, som ei kan regnes udi Læster Tal, gives af
hver Dalers Told, efter Last-Penge beregnet, $\frac{1}{2}$ Ort.

Derfom de haver fremmede Redere, giver de derfor I Ros.
og en halv Rigsdaler.

Udi lige Maade naar de haver laddet fremmed Gods, giver
de derfor I Ros. og en halv Rigsdaler.

Anmærkning.

Bresund kaldes saaledes fordi det begynder ved Siæl-
lands Dre og ved Østersøen, ved et Dre som er Skan-Dre.
Det Ord Sundet giver tilkiende, at det er et fornemnie og
meget bekiendt Sted, og siges det alene Sundet, paa samue
Maade, som man kalder Christiansborg Slot, i daglig Tale
Slotter, da man siger strax ved, at det er Kongens Residents
Slot, uden ved andet Navn at betegne det, fordi det er det
fornemste Slot; saaledes kaldes Stræder, Kanaler, ic.
Tolden, som alle de Skibe, henimod 4000 aarlig, der pas-
serer igiennem dette navnkundige snevre Hav, der er kun en
Mil bredt, maae erlægges, grunder sig paa en ældgammel
Brug, og paa en Rettighed som alle Nationer ved høitdelige
Traktater haver erkiendt.

Forteegnelse

paa de

K r æ m m e r = V a r e,

som findes til Kiøbs udi

A d r e s s e = C o n t o i r e t s

a a b n e B o u t i q u e,

som ere følgende:

Hollandſke Greifenberg, Barendorfer, Bilefeld, Sithau og Sles-Lerreder. Kammerbug, blommede og tette Schweiker broderede, blommede og glatte Net-telduger. Nonneſkiær. Broderede Mandſ- og Fruentimmer- Manſkietter. Dito Tørklæder. Dito Ageſchanter. Tørklæder ic. Blommede Sirtſer. Sirtſ-Kattuner og ordinaire Kattuner. Fløiel. Taſter. Atlas. Eſtopher. Nanquin. Blommede Silke-Flor. Dito Traad-Flor. Gaſt-Flor Silke-Stromper. Strik-Stromper. Floſſede Ermer. Blondiner. Agramaner. Uldene Skru-Snorer. Silke Skoe-Snorer. Biſter. Handſker. Laboretter. Kammelotter. Chalonger. Kaſker. Barracaner. Emens. Uldene Floſſer. Bommerſke. Sorte Kniplinger. Merliner. Vordug. Vævede Knip-linger. Silke-Baand. Hollandſke Kameelhaar. Tydſke Pidske-Baand. Sje-Silke. Hviid Hollandſk Traad. Kouleurt Tydſk Dito. Peruqemager-Baand. Bomulds Huer. Uldene Dito. Olmerbug. Svanebai. Filter. Mulctum. Garſer. Ublegede Lerreder. Trille. Kattun-Lerreder. Dvælger. Barrath-Baand. Floreth-Baand. Linnede Baand. Hollandſke Bændler. Strompe-Baand. Linneth Stoppe-Garn. Uldet Stoppe-Gjorn. Fløiels- og Florſ-Kyſer. Kaſketter. Faldhatte. Haar-Punge. Sou-biſer. Kufarder. Uhr- og Stokke-Baand. Knæbaand. Snørlive. Silke- og Linnede Litſer. Blomſker. ic.

Priserne

paa det

Norske

Taffel = Glas,

til

Karos- og Vindues-Ruder.

fra 36 Tom. høi til 30 Tom. breed Stk.	R.	S.
— 32 - - - 27 - - -	7	-
— 30 - - - 25 - - -	3	48
— 29 - - - 32 - - -	2	64
— 29 - - - 22 - - -	2	-
— 28 - - - 22 - - -	1	84
— 28 - - - 21 - - -	1	32
— 26 - - - 19 - - -	1	-
— 25 - - - 20 - - -	-	86
— 24 - - - 18 - - -	-	76
— 23 - - - 17 - - -	-	64
— 22 - - - 16 - - -	-	54
— 19 - - - 15 - - -	-	48
— 18 - - - 14 - - -	-	40
— 15 - - - 12 - - -	-	32
— 14 - - - 11 - - -	-	28
— 13 - - - 10 - - -	-	22
— 12 - - - 9 - - -	-	20
— 11 - - - 8 - - -	-	18
— 10 - - - 7 - - -	-	16

Kron-Glas.

1 Kurb fra 35 til 40 L. Diam. holder 12 Skiver	16 Rdlr.
1 Dito — 40 - 45 - - -	18 -
1 Dito — 35 - 40 - - -	13 -
1 Dito — 40 - 45 - - -	14 -
1 Dito — 35 - 40 - - -	10 -
1 Dito — 40 - 45 - - -	11 -

Skaar

Skaarne Vindues-Ruder.

				No. 1	No. 2	No. 3
fra 15	L. hoi til	12	L. br. a	Stk. 38	30	24
— 14	- -	11	- -	35	28	22
— 13	- -	10	- -	28	23	18
— 12	- -	9	- -	25	20	16
— 11	- -	8	- -	22	18	14
— 10	- -	7	- -	19	15	12
— 9	- -	6	- -	16	13	10
— 8	- -	5	- -	12	10	8
— 7	- -	4	- -	9	8	6

Boutellier.

Pots Boutellier	100	-	-	-	4 Rdlr.
$\frac{1}{2}$ Pots Dito	100	-	-	-	3 Rdlr. 3 Mark.
$\frac{1}{4}$ Pots Dito	100	-	-	-	3 Rdlr.

Victriol.

En Fustagie beste Slags, holder 100 Pd. 8 Rdlr.
 En Dito ringere 7 Rdlr.

Derforuden er i Magazinet at bekomme til
 forskjellige Priser.

Lyse-Kroner	fra 6 til 30 Rdlr.
Pyramider	fra 6 til 18 Rdlr.
Girandoller	fra 5 til 7 Rdlr.
Barometer-Ror	a Pd. 3 Mark.
Viinglas Stykket	fra 5 til 14 Skilling.
Dito Chrystal	fra 13 til 28 Skilling.
Brændeviins Glas	fra 4 til 12 Skilling.
Dlglas	fra 5 til 12 Skilling.
Karaffer	fra 10 til 72 Skilling.
Mælke-Ringe, grønne, hvide, blaa og røde	fra 8 til 32 Skilling.
Apotheker-Glas	100, 80, 60, 40 Stykker pr. 1 Rdlr.
Større Dito, som sælges a Stykket	fra 4 til 10 Skilling.
Fugle-Glas	fra 4 til 12 Skilling.

296 Dannemarks Handels-Speil

- Time-Glas fra $1\frac{1}{2}$ til 6 Skilling og derover.
 Lamper fra 4 til 36 Skilling.
 Lygter og Lampe-Kugler fra 8 Skilling til $7\frac{1}{2}$ Mark.
 Lysestager fra 16 til 24 Skilling.
 Lyse-Arme fra 24 til 40 Skilling.
 Nonce-Boller fra 1 Rdlr. til 1 Rixdaler 4 Mark.
 Lyse-Forme fra 8 til 12 Skilling og derover.
 Smør-Kander fra 20 til 24 Skilling og derover.
 Vokaler fra 32 Skilling til 3 Rdlr. 80 Skilling.
 Ol-Kruse fra 12 Skilling til 3 Mark.
 Bryst-Glas fra 4 til 6 Skilling og derover.
 Ol-Kander fra 40 til 48 Skilling.
 Have-Klokker fra 5 til 40 Skilling.
 olie Glas fra 7 til 10 Skilling.
 Dito Kander 16 Skilling.
 Tallerkener fra 4 Skilling til 6 Mark.
 Conditorier fra 4 til 11 Skilling.
 Tragte fra 4 til 12 Skilling og derover.

Derforuden kan faaes i Magazinet Boutellier fra 2 til 20 Potter. Ligesom grønne og hvide Sylte-Glas, smaa og store. Grønne og hvide Cantin-Glasker, smaa og store. Colber og Retorter grønne og hvide af forskielig Størrelse. Hvide Boutellier fra en halv Pegel til en Potte. Blæk- og Sandhuuse. Hvide, røde og blaa Svibel-Glas. Electricer-Kugler og Distilleer-Glas. Lomme- og Lavendel-Glasker. Smør-Kander. Urin-Glas. Sukker-Fade. Konfektur-Skebe. Mortere. Capers-Glas, Mensur-Glas, Salt-Kar, Sukkerfade v. s. v.

P r i s - C o u r a n t

over

en Deel Vare, som ere til Forhandling hos
 Pullich og Tschudy paa Østergade.

(Stryket holder 24 Alen.)

B	kommede Baand No. $4\frac{1}{2}$	18 Mark.
	Incarneate Chatterede dito	$19\frac{1}{2}$ Mark.
		Ganste

Ganske Incarnat	21	Mark.
Atlas Baand No. 4 $\frac{1}{2}$	af samme Priis.	
Batrede No. 6	af samme Priis.	
Batrede No. 8	24 til 27	Mark.
Floiels Baand No. 1.	15	Mark.
No. 1 $\frac{1}{2}$	18	Mark.
No. 21	21, 23 til 24	Mark.
Silke-Tresser, smalle	18	Mark.
Mittel Dito	24	Mark.
Brede Dito	30	Mark.
Galluner, Tapetser eller Senge-Snore 48 Al.	6	Mark.
Brede Dito	7 $\frac{1}{2}$	Mark.
Koren-Krepiner 48 Alen	6	Mark.
2 Lidser	24	Mark.
3 Lidser	36	Mark.
Silke-Nagramaner 48 Alen.	7 $\frac{1}{2}$	Mark.
Flade Lidser 48 Alen	5	Mark.
Runde Lidser 48 Alen	2 $\frac{1}{2}$	Mark.
Skoer-Snore 36 Alen	1 $\frac{1}{2}$	Mark.

(Strykket holder 48 Alen.)

Skatterede Baand No. $\frac{3}{4}$	8	Mark.
Dito No. 1	9	Mark.
Dito No. 4 $\frac{1}{2}$	24	Mark.
Staallaha Baand N. 5	48	Mark.

Dobbelte eller Francke Baand med Kanter.

No. $\frac{3}{4}$ til 5	5 $\frac{1}{2}$ M.	No. 4 til 15	16 $\frac{1}{2}$ M.
— 1	6 - 7	— 4 $\frac{1}{2}$	16 $\frac{1}{2}$ - 18
— 1 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$ - 8 $\frac{1}{2}$	— 5	18 - 19 $\frac{1}{2}$
— 2	9 - 10	— 6	22 - 24
— 2 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{2}$ - 11 $\frac{1}{2}$	— 7	26 - 28
— 3	12 - 13	— 8	30 - 32
— 3 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$ - 14 $\frac{1}{2}$	— 9	36 - 38

298 Dannemarks Handels-Speil 2c.

Wassin eller Taffet Baand.

No. 1 til	5	5½ M.	No. 4 til	13½	14½ M.
— 1½	6	7	— 5	15	16
— 2	8	9	— 6	18	19
— 3	11	12	— 7	22	23

N.B. med Kanter hver Stykke 4 Skilling meer.

Flor-Baand, eller stivede gummeerte.

No. 1 til	4	4½ M.	Sorte Cocarde-Baand.
— 1½	4½	5	No. 5 15 tallede. 16 M.
— 2	5	5½	— 6 18 - 19
— 3	7½	8	— 8 24 - 25

Barates Baand 48 Al. Incarnate 40 Al.

No. 1	44 Skill. extra	48 Skill. typert	52 Skill.
— 1½	60 Skill. -	64 Skill. -	68 Skill.
— 2	72 Skill. -	80 Skill. -	88 Skill.
— 3	96 Skill. -	104 Skill. -	112 Skill.
— 4	120 Skill. -	128 Skill. -	144 Skill.
— 5	144 Skill. -	160 Skill. -	192 Skill.

Uldene Skrue-Snore 28 Al. Ponceau 26 al.

No. 1	28 Skilling.	No. 2	44 Skilling.
— 1½	36 Skilling.	— 3	56 Skilling.

Uldene Skrue-Snore med Silke-Kanter

Ordinair Colleur 22 Al. } 36 Skilling.
 Egte Ponceau 20 Al. }

Allonger, Parret - - - - - 5½ Mark.
 Cocarder - - - - - 6, 8, 10, 12, 14, 16 Skilling.
 Haar-Punge - - - - - fra 1 til 6 Mark.

De Herrer Negotiantere, som kjsbe over for 100 Rdlr. bekomme 3 pro Cento, og de, som kjsbe over 200 Rdlr. erlange 4 Procent for promte Betaling.

Register.

A.		
Aakirkebye		Side. 162
Aalborg		167
Aarhus		203
Affens		207
B.		
Bornholm, Efterretning derom		160
Bovensæe		169
C.		
Concours og Opbud		263
D.		
Dannemark, Efterretning derom		I
Liste paa de Vare som udføres derfra		5
Liste paa de Vare som indføres dertil		5
Fortegnelse paa de Vare som ere forbudne at indføres		37
		Ebel,

R e g i s t e r.

Side

E.

Ebeltoft 212

F.

Faaeborg 170
 Falster, Efterretning derom 197
 Fladstrand 213
 Forordning angaaende Commerciem, Udtoeg deraf 81
 Forslag til et Handels-Collegium 253
 Fridericia 214
 Frideriksfund 122
 Fynh, Efterretning derom 166

G.

General Aumærkning over de Danske Riisbæder 252
 Grenaae 217

H.

Hasle 162
 Heddinge, (Store) 123
 Helsingør 124
 Hierting 218
 Hillerød 127
 Hirschholm 128
 Hjøring 219
 Hobroe 220
 Holbæk 132
 Holstebro 221
 Horsens 221

J.

Jylland, Efterretning derom 201

K.

Kallundborg 133
 Kierteminde 172
 Riis . . . . .

R e g i s t e r.

	Side.
Kiøbenhavn, Forberetning derom	10
dens gamle Privilegier	11
dens nye Privilegier	12
dens gamle Handel	17
dens nye Handel	20
dens Handels-Kompagnier	21
den Ostindiske Handel	22
det Almindelige Handels-Kompagnie	24
det Levantiske Handels Societet	24
den Vestindiske og Guinesiske Handel	25
den Jlandske og Finmarkske Handel	27
den Grønlandske Handel	28
den Færøiske Handel	29
det Afrikanske Kompagnie eller Marokkan-	
ske Handel	29
Søe-Assurance-Kompagniet	30
om Banken	31
om Børsen	33
om Fabrikker	34
det almindelige Magazin	43
Wantmager-Halle	45
om Nærings-Beie	46
Anviisning til adskillige publike Kon-	
toirer	51
Direkteurer for det Oktroierede Asiatiske	
Kompagnie	54
Direkteurerne for det almindelige Handels-	
Kompagnie	56
Direkteurerne for Søe-Assurance-Kom-	
pagnie	57
Direkteurerne for Banken	58
Kiøbenhavns Apothekere	64
Boghandlere	65
Grosserere	66
Hørkræmmere	91
Jffenkræmmere	93
Silke-Uldene- og Lærrets-Kræmmere	94

Tommer

R e g i s t e r.

	Side.
Kiøbenhavn's Sommerhandlere	96
Thee og Porcelainshandlere	99
Urtefræmmere	100
Wiinhandlere	104
Mæglere	106
Silke- og Uldene Fabrikantere	106
Lak Fabrikantere	49
Pibe-Fabrikantere	49
Sukker-Raffinadeurer	47
Sæbe-Sydere	48
Label over Laugene	115
Dito over Bexel-Coursen for 18 Aar	117
Priser paa Dansk Vægt og Maal	118
om fremmede Guld og Sølv Myndter	120
om Actier	121
Pries-Courant paa de Vare, som findes paa Adresse-Contoiret	293
Dito paa det Norske Glas, sammestæds	294
Dito for Pullich og Eschudy paa Øster- Gaden	296
Kiøge	135
Kolding	225

L.

Langeland, Efterretning derom	185
Lemvig	227
Lolland, Efterretning derom	188
Løytøer	228

M.

Mariager	229
Mariæboe	189
Middelfart	173
Møen, Efterretning derom	157

Register.

Side.

N.

Nassov	190
Nestved	140
Nexø	163
Nibe	273
Nyborg	175
Nyested	193
Nykøbing i Sjælland	142
Nykøbing paa Falsler	198
Nykøbing paa Mors	232

O.

Odensee	177
---------	-----

P.

Papir, det Stemplede, hvorledes bruges	276
Præstøe	143

R.

Randers	234
Residenter, Agenter og Konsuler i Europa	59
Ribe	237
Ringkøbing	239
Ringsted	144
Roeskilde	146
Rudkøbing	185
Rødbye	194
Roune	163

S.

Saxkøbing	196
Skagen	240
Skanderborg	241
Sjælland, Efterretning derom	9
Skjelskør	149
Skive	

Register.

	Side.
Skive	243
Slagelse	151
Slangerup	153
Sorø	154
Stege	158
Stubbekjøbing	200
Svanneke	164
Svendborg	184
Sæbye	244

T.

Tilsted	246
Told-Kulle, Drefunds	281
Told-Expeditioner, og hvad Slags Papir dertil bruges	278

W.

Warde	247
Weile	248
Werel-Proces	257
Werel-Ret	258
Wiborg	250

Reductions Tabelle

hvorledes Alen-Maalet i de fleste Europæiske Handelsstæder forholder sig imod hverandre.

	Hollandske Alen.	Brabantske Alen.	Franske og Engelske Alen.	Hamborger Fransk, Leipziger og Colner Alen.	Breslaufr og Schlesiæ Alen.	Danskiger Alen.	Dansk Alen.	Svenske Alen.	Galler Lærrets Alen.	St. Galler Klæde Alen.	Genfer Alen.	Cannen til Marsellis og Montpellier Alen.
Franske og Engelske, gjør	171	166 $\frac{2}{3}$	100	205 $\frac{1}{2}$	213 $\frac{1}{2}$	192 $\frac{1}{2}$	188	195 $\frac{1}{2}$	147	191 $\frac{1}{2}$	102 $\frac{1}{2}$	59 $\frac{1}{2}$
Hamborger og Frankfurter	83 $\frac{1}{3}$	82 $\frac{1}{3}$	48 $\frac{1}{3}$	100	104 $\frac{1}{2}$	92 $\frac{1}{2}$	91 $\frac{3}{4}$	95 $\frac{1}{2}$	11 $\frac{2}{3}$	91 $\frac{1}{3}$	50	29 $\frac{1}{3}$
Breslauer	80	79	46 $\frac{2}{3}$	96	100	89 $\frac{1}{2}$	88	91 $\frac{1}{2}$	68 $\frac{2}{3}$	89 $\frac{1}{3}$	48	28
Danskiger	89	87 $\frac{2}{3}$	52	96 $\frac{1}{4}$	111 $\frac{1}{4}$	100	98	102	16 $\frac{1}{2}$	99 $\frac{1}{3}$	53 $\frac{1}{3}$	31 $\frac{1}{3}$
Norske	90	89	52 $\frac{3}{4}$	108	112 $\frac{1}{2}$	101 $\frac{1}{4}$	100	103	77 $\frac{1}{2}$	100 $\frac{1}{4}$	54 $\frac{1}{3}$	31 $\frac{1}{2}$
Svenske	87 $\frac{1}{2}$	86 $\frac{1}{2}$	51 $\frac{1}{2}$	105	109 $\frac{1}{4}$	97 $\frac{1}{2}$	96 $\frac{1}{4}$	100	75 $\frac{1}{4}$	98	52 $\frac{1}{2}$	30 $\frac{1}{2}$
St. Galler Lærrets Alen	116	114 $\frac{1}{2}$	67 $\frac{1}{2}$	135 $\frac{1}{2}$	145	130 $\frac{1}{2}$	127 $\frac{1}{2}$	133	100	130	69 $\frac{1}{2}$	40 $\frac{1}{2}$
Dito Klæde Alen	89 $\frac{1}{3}$	88 $\frac{2}{3}$	52 $\frac{1}{4}$	107 $\frac{1}{3}$	111 $\frac{3}{4}$	100 $\frac{1}{2}$	98 $\frac{1}{4}$	103 $\frac{1}{4}$	76 $\frac{1}{4}$	100	53 $\frac{2}{3}$	31 $\frac{1}{4}$
Genfer	166 $\frac{2}{3}$	164 $\frac{2}{3}$	97 $\frac{1}{2}$	200	208	187 $\frac{1}{2}$	183 $\frac{1}{2}$	191	143 $\frac{1}{3}$	130 $\frac{2}{3}$	100	58 $\frac{1}{3}$
Cannen til Marsellis og Montpellier	286	282 $\frac{2}{3}$	167 $\frac{1}{3}$	343 $\frac{1}{3}$	357	321 $\frac{1}{4}$	314 $\frac{3}{4}$	327 $\frac{1}{2}$	246	320 $\frac{1}{3}$	171 $\frac{2}{3}$	100
Toulofen Cannen	266 $\frac{2}{3}$	263 $\frac{1}{3}$	156	320	333	300	193 $\frac{1}{3}$	304	229 $\frac{1}{3}$	298 $\frac{2}{3}$	160	93 $\frac{1}{3}$
Gemeener Cannen	327	323	191 $\frac{1}{3}$	392 $\frac{1}{3}$	408	367 $\frac{1}{3}$	359 $\frac{1}{4}$	374 $\frac{1}{2}$	281 $\frac{1}{4}$	366 $\frac{1}{4}$	196 $\frac{1}{3}$	114 $\frac{1}{2}$
Romerke Cannen	303	299 $\frac{2}{3}$	177 $\frac{1}{4}$	363 $\frac{2}{3}$	378 $\frac{1}{4}$	340 $\frac{1}{3}$	333 $\frac{1}{3}$	347 $\frac{1}{2}$	260 $\frac{1}{4}$	339 $\frac{1}{3}$	181 $\frac{1}{3}$	116
Engelske Barges eller Yards	133 $\frac{1}{3}$	131 $\frac{1}{3}$	78	160	166	150	146 $\frac{2}{3}$	154	114 $\frac{2}{3}$	149 $\frac{1}{3}$	80	46 $\frac{2}{3}$
Spanske Barras og Barger	125	113 $\frac{2}{3}$	73 $\frac{1}{3}$	150	156 $\frac{3}{4}$	140 $\frac{2}{3}$	137 $\frac{1}{2}$	143 $\frac{1}{4}$	107 $\frac{1}{2}$	140	75	43 $\frac{3}{4}$
Portugisiske Barras	164	162	96	196 $\frac{1}{2}$	205	184 $\frac{1}{2}$	180 $\frac{1}{2}$	187 $\frac{3}{4}$	141	183 $\frac{2}{3}$	94 $\frac{1}{3}$	57 $\frac{1}{3}$
Portugisiske Cavidos	100	98 $\frac{3}{4}$	58 $\frac{1}{2}$	120	125	112 $\frac{1}{2}$	110	114 $\frac{1}{2}$	86	112	60	35
Venetianske Drassen	98	96 $\frac{3}{4}$	57 $\frac{1}{3}$	117 $\frac{2}{3}$	128 $\frac{3}{4}$	104 $\frac{1}{4}$	107 $\frac{3}{4}$	112 $\frac{1}{4}$	84 $\frac{1}{4}$	109 $\frac{3}{4}$	58 $\frac{3}{4}$	34 $\frac{1}{3}$
Berganiske Drassen	95	93 $\frac{2}{3}$	55 $\frac{2}{3}$	114	118 $\frac{3}{4}$	106 $\frac{3}{4}$	104 $\frac{1}{2}$	108 $\frac{3}{4}$	81 $\frac{3}{4}$	106 $\frac{1}{2}$	57	33 $\frac{1}{4}$
Florenker og Livorner Drassen	85 $\frac{1}{2}$	84 $\frac{1}{2}$	50	102 $\frac{2}{3}$	106 $\frac{1}{2}$	96 $\frac{2}{3}$	94	98	73 $\frac{1}{2}$	95 $\frac{1}{2}$	51 $\frac{2}{3}$	30
Weilandiske Drassen	78	77	45 $\frac{2}{3}$	93 $\frac{2}{3}$	97 $\frac{1}{2}$	87 $\frac{1}{4}$	85 $\frac{1}{4}$	89 $\frac{1}{4}$	67	87 $\frac{2}{3}$	46 $\frac{1}{3}$	27 $\frac{2}{3}$
	Cannen til Toulose, Abt og Cahres.	Cannen til Genua af 9 Palmer.	Cannen til Rom.	Barges eller Yards til London.	Barges og Barras i Spanien.	Barras i Portugal.	Cavidos i Portugal.	Drassen i Venedig.	Drassen i Bergamo, Modena, Mantua.	Drassen i Florents og Livorno.	Drassen i Mailand.	
Franske og Engelske, gjør	64 $\frac{1}{3}$	52 $\frac{2}{3}$	56 $\frac{1}{3}$	128 $\frac{1}{2}$	136 $\frac{1}{3}$	104 $\frac{1}{3}$	171	174 $\frac{1}{3}$	179	109 $\frac{1}{3}$	219 $\frac{2}{3}$	
Hamborger og Frankfurter	31 $\frac{1}{4}$	25 $\frac{2}{3}$	27 $\frac{1}{4}$	62 $\frac{1}{2}$	65 $\frac{2}{3}$	50 $\frac{1}{2}$	83 $\frac{1}{3}$	85	88 $\frac{1}{2}$	97	107	
Breslauer	30	24 $\frac{1}{3}$	26 $\frac{1}{3}$	60	64	48 $\frac{1}{3}$	80	81 $\frac{2}{3}$	84 $\frac{1}{3}$	93 $\frac{1}{3}$	102 $\frac{1}{3}$	
Danskiger	33 $\frac{1}{4}$	27 $\frac{1}{2}$	25 $\frac{1}{2}$	66 $\frac{1}{2}$	71 $\frac{1}{2}$	54 $\frac{1}{3}$	89	92 $\frac{1}{4}$	93 $\frac{2}{3}$	103 $\frac{1}{4}$	114 $\frac{1}{4}$	
Norske	33 $\frac{1}{2}$	27 $\frac{1}{2}$	29 $\frac{1}{2}$	67 $\frac{1}{2}$	72	55	90	91 $\frac{1}{2}$	94 $\frac{1}{4}$	105	115 $\frac{1}{4}$	
Svenske	32 $\frac{3}{4}$	26 $\frac{3}{4}$	28 $\frac{3}{4}$	65 $\frac{3}{4}$	70	53 $\frac{1}{2}$	87 $\frac{1}{2}$	89 $\frac{1}{4}$	92	102	112 $\frac{1}{2}$	
St. Galler Lærrets Alen	43 $\frac{1}{4}$	35 $\frac{1}{4}$	38 $\frac{1}{2}$	87	92 $\frac{1}{4}$	70 $\frac{1}{4}$	116	118 $\frac{2}{3}$	124	135 $\frac{1}{3}$	149	
Dito Klædes Alen	33 $\frac{1}{2}$	27 $\frac{1}{2}$	29 $\frac{1}{2}$	67	71 $\frac{1}{2}$	54 $\frac{1}{2}$	89 $\frac{1}{3}$	91 $\frac{1}{3}$	94	104	114 $\frac{3}{4}$	
Genfer	62 $\frac{1}{2}$	50 $\frac{1}{2}$	55	124 $\frac{3}{4}$	133 $\frac{1}{3}$	101 $\frac{2}{3}$	166 $\frac{2}{3}$	272	280 $\frac{1}{4}$	309 $\frac{1}{3}$	342 $\frac{1}{3}$	
Cannen til Marsellis og Montpellier	107 $\frac{1}{4}$	87 $\frac{1}{4}$	94 $\frac{1}{4}$	214 $\frac{1}{2}$	228 $\frac{1}{2}$	174 $\frac{2}{3}$	286	291 $\frac{1}{4}$	301	353	367 $\frac{1}{2}$	
Toulofer Cannen	100	81 $\frac{1}{3}$	88	199 $\frac{1}{4}$	213 $\frac{1}{2}$	262 $\frac{1}{2}$	266 $\frac{2}{3}$	272	280 $\frac{2}{3}$	309 $\frac{1}{3}$	342 $\frac{2}{3}$	
Gemeener Cannen	122 $\frac{2}{3}$	100	108	245 $\frac{1}{2}$	261 $\frac{1}{2}$	199 $\frac{1}{2}$	327	333 $\frac{1}{3}$	344 $\frac{1}{3}$	381	420 $\frac{1}{3}$	
Romerke Cannen	113 $\frac{2}{3}$	92 $\frac{1}{3}$	100	227 $\frac{1}{4}$	242 $\frac{1}{3}$	184 $\frac{1}{3}$	303	309	319	353	389 $\frac{1}{3}$	
Engelske Barges eller Yards	50	40 $\frac{2}{3}$	44	100	107	81 $\frac{1}{4}$	133 $\frac{1}{2}$	136	104 $\frac{1}{2}$	154 $\frac{3}{4}$	171 $\frac{1}{2}$	
Spanske Barras og Barges	46 $\frac{1}{4}$	38 $\frac{2}{3}$	41 $\frac{1}{4}$	93 $\frac{3}{4}$	100	76 $\frac{1}{4}$	125	127 $\frac{1}{2}$	131 $\frac{1}{2}$	145 $\frac{3}{4}$	171 $\frac{1}{3}$	
Portugisiske Barras	61 $\frac{1}{2}$	50	54 $\frac{1}{3}$	123	131 $\frac{1}{3}$	100	164	167 $\frac{1}{4}$	191	191	210 $\frac{3}{4}$	
Portugisiske Cavidos	73 $\frac{1}{2}$	30 $\frac{1}{2}$	33	75	80	61	100	102	105 $\frac{1}{4}$	106 $\frac{1}{2}$	128 $\frac{1}{2}$	
Venetianske Drassen	36 $\frac{2}{3}$	29 $\frac{1}{4}$	22 $\frac{1}{3}$	73 $\frac{1}{2}$	78 $\frac{1}{4}$	59 $\frac{3}{4}$	98	100	103 $\frac{1}{3}$	114 $\frac{1}{3}$	126	
Berganiske Drassen	35 $\frac{2}{3}$	29	31 $\frac{2}{3}$	72 $\frac{1}{4}$	76	58	95	97	100	100 $\frac{2}{3}$	122	
Florenker og Livorner Drassen	32	26 $\frac{1}{4}$	28 $\frac{1}{2}$	65 $\frac{1}{2}$	68 $\frac{1}{4}$	5 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	87 $\frac{1}{3}$	95	100	109 $\frac{1}{3}$	
Weilandiske Drassen	29 $\frac{1}{4}$	23 $\frac{1}{3}$	25 $\frac{3}{4}$	58 $\frac{1}{2}$	62 $\frac{1}{2}$	47 $\frac{1}{2}$	78	79 $\frac{1}{2}$	82 $\frac{1}{3}$	91	100	

100 Alen

100 Alen

Reductions Labelle

hvilken anvijser hvorledes Bægten i de fleste Europæiske Handelsstæder forholder sig imod hinanden.

	I Holland.		I Brabant.		I Rouan.		I Lyon.		I Rochelle.		I Toulouse og Overlanguedoc.		I Province og Marseille.		I Genf.		I London.		I Hamborg.	
	100 lb	1 lb	100 lb	1 lb	100 lb	1 lb	100 lb	1 lb	100 lb	1 lb	100 lb	1 lb	100 lb	1 lb	100 lb	1 lb	100 lb	1 lb	100 lb	1 lb
I Amsterdam, Paris, Bordeaux, Strasbourg og nogle andre Pladse, hvilke have eens Egevaegt imellem sig, gior	100	—	105	8	96	4	116	—	99	—	118	—	123	8	89	—	109	8	102	—
Antwerpen	94	12	100	—	91	4	110	—	93	13	111	12	117	—	84	5	103	12	96	10
Rouaner Bicomtie Bægt	104	—	109	12	100	—	120	8	102	15	122	11	128	8	92	9	113	14	106	—
Lyoner Stats Bægt	86	—	90	12	82	12	100	—	85	2	101	8	106	4	76	8	94	3	87	12
Rocheller	101	—	106	8	97	3	117	—	100	—	119	3	124	12	89	14	110	9	103	—
Touloufer	84	12	89	6	81	8	98	5	83	15	100	—	104	11	75	7	92	6	86	7
Marseiller	81	—	85	8	78	—	94	—	80	3	95	9	100	—	72	—	88	11	82	10
Genfer	112	6	118	8	105	—	130	5	111	6	132	9	128	4	100	—	123	—	114	10
Londonfke	91	8	96	8	88	—	106	—	90	9	107	11	113	—	81	7	100	—	93	5
Hamborger	98	—	103	6	94	4	113	10	97	—	115	10	121	6	87	4	107	5	100	—
Frankfurter	102	—	107	8	98	3	118	5	101	—	120	6	126	—	90	12	111	11	104	—
Leipziger og Colnske	95	4	100	—	91	12	110	8	94	4	112	6	117	12	84	12	104	5	96	2
Genueser	66 ² / ₃	—	70	5	64	—	77	5	66	—	78	10	82	5	59	5	73	—	68	—
Livorner	69	—	72	12	66	6	114	13	68	5	81	6	85	4	61	6	65	9	70	6
Milaneser	59	8	62	12	57	4	69	—	58	14	70	12	73	8	53	6	65	11	61	3
Benediger	60	—	63	6	57	12	69	10	59	6	70	13	74	2	53	6	65	11	61	3
Neapolitanfke	59	—	62	4	57	12	69	10	59	6	70	13	74	2	53	6	65	11	61	3
Spanske	94	8	99	12	91	—	109	10	93	9	111	8	116	11	84	2	103	7	96	6
Portugisfke	87	8	92	—	84	4	101	8	96	10	103	4	108	—	77	14	95	4	89	4
Lytticher	95	—	100	3	91	7	110	3	94	—	112	—	117	5	84	8	104	—	96	14
I Amsterdam, Paris, Bordeaux, ic. gior	98	—	105	—	105	—	145	—	168	—	166	—	169	—	106	—	114	8	105	4
Antwerpen	92	13	99	8	142	2	137	6	159	3	157 ¹ / ₃	—	160	2	100	8	109	8	99	11
Rouaner Bicomtie Bægt	102	—	109	4	156	—	150	13	174	11	171 ² / ₃	—	175	12	110	4	119	—	109	7
Lyoner Stats Bægt	84	4	90	5	129	—	124	11	144	8	142 ² / ₃	—	145	6	91	3	98	8	90	8
Rocheller	99	—	106	—	151	8	146	7	169	11	167	10	170	11	107	—	115	10	106	5
Touloufer	83	—	91	8	127	2	122	4	142	6	140	—	144	4	89	13	97	—	89	3
Marseiller	79	6	87	8	121	8	117	7	136	1	134	8	136	14	85	13	92	12	85	4
Genfer	110	2	119	—	168	9	163	8	188	13	186	8	189	14	119	2	128	8	118	4
Londonfke	89	7	96	1	137	4	132	11	153	11	152	—	154	10	97	—	104	13	96	5
Hamborger	96	—	102	15	147	—	142	2	164	10	162	11	167	10	103	13	112	4	103	2
Frankfurter	100	—	107	1	153	—	147	4	171	6	169	5	172	6	108	2	116	13	107	6
Leipziger og Colnske	93	5	100	—	142	13	138	1	160	—	158	2	161	—	101	—	109	—	100	4
Genueser	64	6	70	—	100	—	96	11	112	—	110	11	112	11	70	11	76	5	70	6
Livorner	67	10	72	8	103	8	100	—	116	—	114	8	116	9	73	—	79	—	72	10
Milaneser	58	5	62	8	89	4	89	—	110	—	98	12	100	8	63	—	68	2	62	5
Benediger	58	13	63	—	90	—	87	—	100	13	100	—	101	6	63	9	68	11	63	2
Neapolitanfke	57	12	62	—	88	8	85	8	99	2	98	—	100	—	62	8	67	9	62	—

Tabelle

over Banko-Rente eller 4 pro Cento Aarlig, hvorudi findes udregnet Renterne fra 1000 Rdlr. Kapital indtil $\frac{1}{4}$ Rdlr. for 12 Maaneder indtil $\frac{1}{4}$ Maaned inclusive.

Renterne for hver Maaned.

		12.	11.	10.	9.	8.	7.	6.	5.	4.	3.	2.	1.	$\frac{3}{4}$.	$\frac{1}{2}$.	$\frac{1}{4}$.
Rapitaler	Rdlr.	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β
1000	40	36 64	33 32	30	26 64	23 32	20	16 64	13 32	10	6 64	3 32	2 48	1 64	80	
900	36	33	30	27	24	21	18	15	12	9	6	3	2 24	1 48	72	
800	32	29 32	26 64	24	21 32	18 64	16	13 32	10 64	8	5 32	2 64	2	1 32	64	
700	28	25 64	23 32	21	18 64	16 32	14	11 64	9 32	7	4 64	2 32	1 72	1 16	56	
600	24	22	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2	1 48	1	48	
500	20	18 32	16 64	15	13 32	11 64	10	8 32	6 64	5	3 32	1 64	1 24	80	40	
400	16	14 64	13 32	12	10 64	9 32	8	6 64	5 32	4	2 64	1 32	1	64	32	
300	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	72	48	24	
200	8	7 32	6 64	6	5 32	4 64	4	3 32	2 64	2	1 32	1	48	32	16	
100	4	3 64	3 32	3	2 64	2 32	2	1 64	1 32	1	64	32	24	16	8	
90	3 57 $\frac{3}{5}$	3 28 $\frac{4}{5}$	3	2 67 $\frac{1}{5}$	2 38 $\frac{2}{5}$	2 9 $\frac{3}{5}$	1 76 $\frac{4}{5}$	1 48	1 19 $\frac{1}{5}$	86 $\frac{2}{5}$	57 $\frac{3}{5}$	28 $\frac{4}{5}$	21 $\frac{3}{5}$	14 $\frac{2}{5}$	7 $\frac{1}{5}$	
80	3 19 $\frac{4}{5}$	2 89 $\frac{4}{5}$	2 64	2 38 $\frac{2}{5}$	2 12 $\frac{4}{5}$	1 83 $\frac{1}{5}$	1 57 $\frac{2}{5}$	1 32	1 6 $\frac{1}{5}$	76 $\frac{4}{5}$	51 $\frac{1}{5}$	25 $\frac{4}{5}$	19 $\frac{4}{5}$	12 $\frac{4}{5}$	6 $\frac{4}{5}$	
70	2 76 $\frac{4}{5}$	2 54 $\frac{4}{5}$	2 32	2 9 $\frac{3}{5}$	1 83 $\frac{1}{5}$	1 60 $\frac{2}{5}$	1 38 $\frac{2}{5}$	1 16	1 89 $\frac{4}{5}$	67 $\frac{1}{5}$	44 $\frac{4}{5}$	22 $\frac{4}{5}$	16 $\frac{4}{5}$	11 $\frac{1}{5}$	5 $\frac{3}{5}$	
60	2 38 $\frac{2}{5}$	2 19 $\frac{4}{5}$	2	1 76 $\frac{4}{5}$	1 57 $\frac{2}{5}$	1 38 $\frac{2}{5}$	1 19 $\frac{1}{5}$	1	1 76 $\frac{4}{5}$	64	51 $\frac{1}{5}$	38 $\frac{2}{5}$	19 $\frac{4}{5}$	14 $\frac{2}{5}$	9 $\frac{3}{5}$	
50	2	1 80	1 64	1 48	1 32	1 16	1	80	64	51 $\frac{1}{5}$	38 $\frac{2}{5}$	25 $\frac{4}{5}$	12 $\frac{4}{5}$	9 $\frac{3}{5}$	6 $\frac{4}{5}$	
40	1 57 $\frac{3}{5}$	1 44 $\frac{4}{5}$	1 32	1 19 $\frac{1}{5}$	1 6 $\frac{1}{5}$	89 $\frac{4}{5}$	76 $\frac{4}{5}$	64	57 $\frac{2}{5}$	48	38 $\frac{2}{5}$	19 $\frac{4}{5}$	9 $\frac{3}{5}$	7 $\frac{1}{5}$	4 $\frac{1}{5}$	
30	1 19 $\frac{4}{5}$	1 9 $\frac{3}{5}$	1	86 $\frac{2}{5}$	76 $\frac{4}{5}$	67 $\frac{1}{5}$	57 $\frac{2}{5}$	48	38 $\frac{2}{5}$	28 $\frac{4}{5}$	19 $\frac{4}{5}$	12 $\frac{4}{5}$	6 $\frac{4}{5}$	4 $\frac{1}{5}$	3 $\frac{1}{5}$	
20	76 $\frac{4}{5}$	70 $\frac{4}{5}$	64	57 $\frac{2}{5}$	51 $\frac{1}{5}$	44 $\frac{4}{5}$	38 $\frac{2}{5}$	32	25 $\frac{4}{5}$	19 $\frac{4}{5}$	12 $\frac{4}{5}$	6 $\frac{4}{5}$	4 $\frac{1}{5}$	3 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	
10	38 $\frac{2}{5}$	35 $\frac{1}{5}$	32	24 $\frac{4}{5}$	25 $\frac{4}{5}$	22 $\frac{4}{5}$	19 $\frac{4}{5}$	16	12 $\frac{4}{5}$	9 $\frac{3}{5}$	6 $\frac{4}{5}$	3 $\frac{1}{5}$	2 $\frac{4}{5}$	1 $\frac{1}{5}$		
5	19 $\frac{4}{5}$	17 $\frac{3}{5}$	16	14 $\frac{4}{5}$	11 $\frac{1}{5}$	10 $\frac{6}{5}$	8 $\frac{4}{5}$	7 $\frac{3}{5}$	6 $\frac{3}{5}$	5 $\frac{2}{5}$	4 $\frac{1}{5}$	3 $\frac{1}{5}$	2 $\frac{4}{5}$	1 $\frac{1}{5}$		
4	15 $\frac{4}{5}$	14 $\frac{2}{5}$	12 $\frac{4}{5}$	11 $\frac{1}{5}$	10 $\frac{6}{5}$	8 $\frac{4}{5}$	7 $\frac{3}{5}$	6 $\frac{3}{5}$	5 $\frac{2}{5}$	4 $\frac{1}{5}$	3 $\frac{1}{5}$	2 $\frac{4}{5}$	1 $\frac{1}{5}$			
3	11 $\frac{4}{5}$	10 $\frac{4}{5}$	9 $\frac{3}{5}$	8 $\frac{4}{5}$	7 $\frac{3}{5}$	6 $\frac{3}{5}$	5 $\frac{2}{5}$	4 $\frac{1}{5}$	3 $\frac{1}{5}$	2 $\frac{4}{5}$	1 $\frac{1}{5}$					
2	7 $\frac{3}{5}$	7 $\frac{1}{5}$	6 $\frac{4}{5}$	5 $\frac{4}{5}$	5 $\frac{1}{5}$	4 $\frac{4}{5}$	3 $\frac{3}{5}$	3 $\frac{1}{5}$	2 $\frac{4}{5}$	1 $\frac{1}{5}$						
1	3 $\frac{3}{5}$	3 $\frac{1}{5}$	3 $\frac{1}{5}$	2 $\frac{4}{5}$	2 $\frac{2}{5}$	2 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{4}{5}$	1 $\frac{3}{5}$	1 $\frac{1}{5}$							
	2	2 $\frac{1}{5}$	2 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{4}{5}$	1 $\frac{3}{5}$	1 $\frac{2}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$							
	1	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$							
	1	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$	1 $\frac{1}{5}$							

Denne ovenstaaende Tabelle kan og bruges til at vide hvor meget 5 pro Cento Rente er, af hvilken Kapital man forlanger det at vide, og for hvilken Tid; thi naar man ikkun først dividerer den Kapitals Rente, som man begierer at vide, med 4, og legger saa det udkomne til igjen, saa bliver den fulde Rente 5 pro Cento. Som for Exempel: 4 pro Cento Rente af 90 Rigsdaler, udi efterfølgende Maaned:

Rapitalen	Rdlr.	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β
	90	3 57 $\frac{3}{5}$	3 28 $\frac{4}{5}$	3	2 67 $\frac{1}{5}$	2 38 $\frac{2}{5}$	2 9 $\frac{3}{5}$	1 76 $\frac{4}{5}$	1 48	1 19 $\frac{1}{5}$	86 $\frac{2}{5}$	57 $\frac{3}{5}$	28 $\frac{4}{5}$	21 $\frac{3}{5}$	14 $\frac{2}{5}$	7 $\frac{1}{5}$
	Deraf $\frac{1}{4}$	86 $\frac{2}{5}$	79 $\frac{1}{5}$	72	64 $\frac{4}{5}$	57 $\frac{2}{5}$	50 $\frac{2}{5}$	43 $\frac{1}{5}$	36	28 $\frac{4}{5}$	21 $\frac{3}{5}$	14 $\frac{2}{5}$	7 $\frac{1}{5}$	5 $\frac{2}{5}$	3 $\frac{3}{5}$	1 $\frac{4}{5}$
	Som gjør 5 p. Cent.	4 48	4 12	3 72	3 36	3	2 60	2 24	1 84	1 48	1 12	72	36	27	18	9

Paa samme Maade kan og Verel-Obligations Rente bekommes at vide, naar det halve af 4 pro Cento Rente først tages fra, og siden igjen tillegges. For Exempel: 4 pro Cento Rente af 70 Rigsdaler udi efterfølgende Maaned:

Rapitalen	Rdlr.	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β	Rd. β
	70	2 76 $\frac{4}{5}$	2 54 $\frac{2}{5}$	2 32	2 9 $\frac{3}{5}$	1 83 $\frac{1}{5}$	1 60 $\frac{2}{5}$	1 38 $\frac{2}{5}$	1 16	89 $\frac{4}{5}$	67 $\frac{1}{5}$	44 $\frac{4}{5}$	22 $\frac{4}{5}$	16 $\frac{4}{5}$	11 $\frac{1}{5}$	5 $\frac{3}{5}$
	Deraf $\frac{1}{2}$	1 38 $\frac{2}{5}$	1 27 $\frac{1}{5}$	1 16	1 4 $\frac{4}{5}$	89 $\frac{4}{5}$	78 $\frac{2}{5}$	67 $\frac{1}{5}$	56	44 $\frac{4}{5}$	33 $\frac{3}{5}$	22 $\frac{4}{5}$	11 $\frac{1}{5}$	8 $\frac{2}{5}$	5 $\frac{5}{5}$	2 $\frac{3}{5}$
	Som gjør 6 p. Cent.	4 19 $\frac{1}{5}$	3 81 $\frac{1}{5}$	3 48	3 14 $\frac{2}{5}$	2 76 $\frac{4}{5}$	2 43 $\frac{1}{5}$	2 9 $\frac{3}{5}$	1 72	1 38 $\frac{2}{5}$	1 4 $\frac{4}{5}$	37 $\frac{2}{5}$	33 $\frac{3}{5}$	25 $\frac{1}{5}$	16 $\frac{4}{5}$	8 $\frac{2}{5}$